

ကညီတၢ်စံၣ်ဃဲၤတဲၤတဖၣ်
Karen Folklore

ကညီတၢ်စံၣ်ယဲၤတဲၤတဖၣ်

Karen Folklore

Drum Publication Group

P.O Box 66

Kanchanaburi, 71000

Thailand

drum@drumpublications.org

www.drumpublications.org

March, 2008

ISBN 978-974-05-5693-0

တၢ်တဲခိၣ်တီ

တၢ်တဲယဲၤဘၣ်ယးတၢ်လီၤတၢ်ကျဲတဖၣ်	၁
-မိပတြၣ်လၢၢ်မုၢ်	၁
-ပှၤလၢပျၢၤအယုၣ်ထီၣ်အဂ့ၢ်	၇
-တၢ်ယဲၤလၢၢ်မုၢ်အဂ့ၢ်	၁၀
-ကစၢၢ်သီသံၣ်	၂၂
ကညီဖိအတၢ်တဲယဲၤဘၣ်ယးပှၤလၢပျၢၤတဖၣ်	၂၄
-ဖုမိၢ်တီၢ်	၂၄
-ကညီမုၢ်ဖိမုၢ်ယဲၤဖဲ	၂၉
-ဖုတီၢ်မိၣ်လူ	၃၅
တၢ်တဲယဲၤဘၣ်ယးပှၤဒီးတၢ်ဝံတၢ်ကလၢတဖၣ်	၃၈
-နီၢ်ဖဲဂီၤ	၃၈
-ဝဲၣ်ဖိစီၤလိာ်	၄၈
တၢ်တဲမုၢ်နီၢ်ဘၣ်ယးတၢ်အဲၣ်တၢ်ကွံတဖၣ်	၅၃
-ရူၣ်နီၢ်လုၤဒီးနီၢ်မုၢ်အ့	၅၃
-အံၣ်မိလုၤဒီးထီပျီၤဖိ	၅၈
-ဆၢဒီးသဘျုၣ်	၁၀၃
တၢ်သံကွၢ်အဒိတဖၣ်	၁၀၆
လံာ်ဒီးသန့ၤတဖၣ်	၁၀၈

တၢ်ကတိၤလၢညါ

ကညီဖိလၢပျၢၤအတၢ်အိၣ်တၢ်ဆိး, အတၢ်အိၣ်မူအိၣ်ဂဲၤဒီးအတၢ်ဖံးအိၣ်မၤအိၣ်အဂ့ၢ်အကျိၤတဖၣ်အါတက့ၢ်ပၤန့ၢ်ဟူက့ၤလၢတၢ်ဖဲပူၤအပူၤဒီးလၢလုၢ်လၢထါအပူၤလီၤ. ညီၣ်န့ၢ်ပုၤသးပုၤလၢညါတဖၣ်အတၢ်ကွဲးနီၣ်ကွဲးယါလၢလံာ်လၢလံာ်တၢ်တထံၣ်န့ၢ်အီၤဘၣ်. တၢ်ဖဲပူၤတဖၣ်လီၤကံးတၢ်ဖဲပူၤန့ၢ်, ဘၣ်ဆၣ်ပမ့ၢ်ကွၢ်ထံဆိကမိၣ်အီၤန့ၢ်မ့ၢ်ဒၣ်ပမိၢ်ပံးဖဲလၢညါတဖၣ်အတၢ်လဲၤခိဖျိနီၢ်နီၢ်န့ၢ်လီၤ. ပမ့ၢ်ပပုၤတဖၣ်မ့ၢ်တဲတၢ်ဖဲပူၤန့ၢ်အုၣ်ထီၣ်ဝဲဒီးထါဒဲးသိးဖိလံာ်တဖၣ်မၤနီၣ်တၢ်ဂ့ၢ်မိၢ်ပုၤတဖၣ်ကဘၣ်အဂီၢ်လီၤ. ဒဲးဖိလုၣ်တ့ၤ, လၢအကွဲးလံာ်ကညီတၢ်ဖဲပူၤတဖၣ်, ပာ်ဖျါဝဲအသိးထါမ့ၢ်တၢ်လၢအမၤဖျၢၣ်လီၤတၢ်ကတိၤ, ဒီးထါတထံၣ်လီၤပလီၢ်ဒီးတၢ်ကတိၤနွံထံၣ်ဒီးပတုၢ်အခိပညီန့ၢ်နွံမံၤန့ၢ်လီၤ.

သရၣ်ဒိၣ်သမါထီၣ်ဒီးမိၢ်ပံးဖဲလၢပျၢၤတဖၣ်အတၢ်ကတိၤဒီးဝီၢ်ဩတဖၣ်အခိပညီယိာ်ဒီးဖိလံာ်ခဲအံၤတနီၤန့ၢ်ပာ်ဘၣ်အီၤကီဝဲန့ၢ်လီၤ. အယိတၢ်ဂ့ၢ်လၢအအိၣ်လၢလံာ်တဘျုးအံၤအပူၤတနီၤပပံးန့ၢ်လၢသရၣ်ဒိၣ်သမါထီၣ်လၢညါကွဲးတၢ်ဝဲ, တနီၤလၢခဲးကစံတဖၣ်အပူၤဒီးတနီၤပုၤသးပုၤတဲယုၤက့ၤပုၤဝံးပကွဲးကဒါက့ၤဆူခါခဲအံၤအကျိၣ်န့ၢ်လီၤ.

လံာ်အံၤတၢ်စူးကါဒီးသိၣ်လိမၤယုၤကွီဖိသုလၢတီၤခၢၣ်သးဆူတီၤထီန့ၢ်လီၤ. လၢလံာ်အကတၢ်န့ၢ်အိၣ်စ့ၢ်ကိးဒီးတၢ်ဟ့ၣ်ကူၣ်တဆံးတက့ၢ်, ပမ့ၢ်လၢလၢကကဲဘျုးဝဲလၢကွီသရၣ်အဂီၢ်မ့ၢ်ဂ့ၤ, ဒီးပုၤမၤလိတၢ်ဖိတဖၣ်အဂီၢ်မ့ၢ်ဂ့ၤန့ၢ်လီၤ. ပမ့ၢ်လၢလၢလံာ်အံၤကကဲဘျုးစ့ၢ်ကိးလၢပုၤကိးဂၤလၢအယုၤပုၤသးပုၤလၢညါအတၢ်ဖဲပူၤတဖၣ်, တကတီၢ်ယိကကဲဘျုးလၢတၢ်ဖးလိာ်ကွဲးအီၤအဂီၢ်န့ၢ်လီၤ.

ကျိၣ်တၢ်ရၢလီၤလံာ်လံာ်ကမံးတံာ်
လါမၢ်ရှး , ၂၀၀၈

တၢ်တဲယဲၤဘၣ်ဃးတၢ်လီၤတၢ်ကျဲတဖၣ်

မိၤတြၢ်လၢၢ်မၤ

ဖုဘူၣ်သၣ်မ့ၢ်တၢ်မိၤတြၢ်သဝီခိၣ်နၢ်တဂၤန့ၣ်လီၤ. ဝဲအဝဲအိၣ်မူအခါထီၤ
 ဘိအဝဲယဲၤယုၤက့ၤဖိလံၤတဖၣ်ဘၣ်ဃးဒီးတၢ်မၤအသးလၢပျၢၤတဖၣ်ဘၣ်အါမး
 န်အဝဲလဲၤခီဖျိတၢ်ဝဲအသိးန့ၣ်လီၤ. အတၢ်တဲယဲၤဖိလံၤတဖၣ်ဘၣ်ဃးဒီးတၢ်စံၣ်
 ယဲၤတဲယဲၤလၢအကဲထီၣ်အသးနီၢ်နီၢ်လၢပျၢၤတဖၣ်အကျါပၣ်ယုၣ်ဝဲဒီးလၢၢ်မ့ၢ်လၢ
 အအိၣ်ဘူးဒီးမိၤတြၢ်သဝီတဖျၢၣ်အဂ့ၢ်ဒီးဝဲအဝဲတဲဝဲတဘျီလၢၢ်တၢ်ကဲထီၣ်အ
 သးလၢအပူၤကွၢ်ပွဲၤန့ၣ်ပွဲၤလၢန့ၣ်တဲတဖျါဝဲဘၣ်, တီၢ်နီၣ်ဝဲတဘၣ်လၢၤဘၣ်. အမိၤ
 အပၢ်အဖံအဖုလၢညါတဖၣ်တဲယုၤစ့ၢ်ကီးအီၤ, ဘၣ်ဆၣ်အဝဲသ့ၣ်တကွဲးနီၣ်ကွဲး

ယါဝဲလီၤတၢ်လီၤဆဲးဘၣ်, တဲးယုၤဒၣ်အိၤလၢထးခိၣ်တဆိဘၣ်တဆိဒ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ယဲၤတယုၤအံၤဖါတၢ်ဟဲးန့ၣ်လဲၤမၤန့ၣ်လၢပုၤဘူၣ်သၣ်အအိၣ်ဒီး
ယဲၤယုၤကဒီးပုၤတဆိန့ၣ်လီၤ. တၢ်ဂ့ၢ်တခီဟဲးအသးဒ်အံၤ-လၢပျၢၤန့ၣ်မိၤပဲထျၣ်
သဝီအပူၤဟံၣ်ခိၣ်အိၣ်ဝဲဒၣ်အဖျၢၣ်နွံဆံ, လၢအကျါပုၤဟံၣ်ခွါအိၣ်ဝဲတဂၤ, အမံၤ
လၢ “သံးနိရီၤ”, မ့ၢ်ပုၤလၢအအိၣ်လၢထူၣ်လၢတခီလီၤ. အဝဲဒၣ်လဲၤလီၤဆူဖိး
တီၢ်-ကနဲယီ, ဒီးတုၤမ့ၢ်အဟဲးက့ၤတုၤဖဲတၢ်မဲထၣ်န့ၣ်အဝဲလဲၤအိၣ်သံး, ပုၤလၢညါ
ခါန့ၣ်ဒါအိၣ်သံးလၢဝၣ်ပီၤပူၤ, ဒီးအခါဖဲန့ၣ်ဘၣ်လၢတၢ်စူၤခါအဆၢကတီၢ်န့ၣ်
လီၤ. အိၣ်သံးဖဲတၢ်မဲထၣ်န့ၣ်တလၢကဘၣ်အယီအဝဲဟဲးက့ၤဝဲလၢဝၣ်ပီၤတဖျၢၣ်အ
ပူၤ, ဟဲးက့ၤခီခီ, အိၣ်ဒီးအသံးတပီၤန့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဟဲးက့ၤခီကံၤစ့ၢ်ကိးဝဲလၢမ့ၢ်ဖဲန့ၣ်
တဖျၢၣ်, အဝဲဟဲးက့ၤတခီခီ, အိၣ်ဒီးအသံးဒီးတုၤမ့ၢ်အတုၤဖဲလၢမ့ၢ်အခိၣ်ထံးန့ၣ်အ
ခိၣ်တပျၢၣ်အယီအဝဲလီၤယံၤဒီးအသံးတပီၤသ့ၣ်ဖးဒီးလီၤဆံၣ်ဝဲဒၣ်စိဖုကလ့ၤန့ၣ်
လီၤ. ဖဲအသံးလီၤဆံၣ်လၢကအခါကွၢ်ဝဲလၢအကပၤတခီအိၣ်ဒီးလၢမ့ၢ်အယီအဝဲ
စးထီၣ်ဆိၣ်ဝဲဒၣ်, “လၢမ့ၢ်အကစၢ်, ထံကစၢ်ကီၢ်ကစၢ်မၤလီၤဆံၣ်ကွံၣ်ယသံး,
ယအိၣ်တလၢအိၣ်ဒီးဘၣ်.” ဆိၣ်ဝဲအကလုာ်ကလုာ်လၢကတၢ်ဆိၣ်, ဒီးတဘျီယီဖဲန့ၣ်
တၢ်ကလုာ်သီၣ်ထီၣ်လၢလၢမ့ၢ်အခီခိၣ်ဒီးတဲးဘၣ်အိၤလၢ, “အိၣ်ခိးဟံးစၢၤယၢၤဇိၤ,
ယကအိၣ်မ့ၢ်တဘျီဒီး, ယတမၤကမၢ်န့ၣ်နီၤတမံၤဘၣ်. နဆိၣ်ညီၤယၢၤန့ၣ်ဘၣ်
လဲၣ်.” အန့ၣ်တဘျီအဝဲကွၢ်ထီၣ်တၢ်ဆူလၢမ့ၢ်အိၣ်အလီၤဒီးထံၣ်စိဝဲပုၤဒီးမၤဝၢၤ
ဂၤ, အိၣ်ဒီးအဖိတဂၤ, ဆုၣ်နီၤအိၣ်မ့ၢ်သပုၤကတၢ်လီၤ.

တဘျီယီအဝဲပျၢၤထီၣ်တၢ်က့ၤကရီၤကွံၣ်ဝဲဒီးတုၤမ့ၢ်အန့ၣ်လီၤဆူသဝီပူၤ
တတီၤဘၣ်တတီၤက့ၤတဲးဘၣ်သဝီဖိတဖၣ်လၢ, “သုမ့ၢ်ထံၣ်ပုၤဟဲးက့ၤလၢယလီၤ
ခံတဂၤကဒီးမ့ၢ်သံကွၢ်ဝဲလၢ-မ့ၢ်သုထံၣ်ဘၣ်ပုၤတဂၤဂၤခါ-န့ၣ်ဝဲလၢတထံၣ်ဘၣ်
ဇိၤ.” တဲးဒ်န့ၣ်, ဒီးအဝဲက့ၤတဲးဘၣ်ပုၤသဝီဖိတဟံၣ်ဝံၤတဟံၣ်, အါတက့ၢ်အဝဲ
သ့ၣ်မ့ၢ်ပုၤမိၤလုာ်လၢဖိလီၤ. အဝဲသ့ၣ်မ့ၢ်မၤမူးဇိၤလီၤဇိၤ, မ့ၢ်မၤဘူၣ်မၤဘါတဘျီဘျီ
မၤဝဲဝဲသဝီအကံၢ်သးပျီဖးလၢ, ကိးဝဲလၢ “ဒုၣ်မိၤထူပျီ” တဘျီအပူၤဒီးတဘျီလၢ
လၢအဝဲသ့ၣ်မ့ၢ်မၤဘူၣ်မၤဘါ, မၤမူးမၤလီၤန့ၣ်လဲၤဟံးန့ၣ်ဆိလီၤခီလၢလၢမ့ၢ်လၢအ
ဘူးဒီးသဝီတဖျၢၣ်န့ၣ်အပူၤသ့, လီၤခီ, နီၣ်တဂၤ, သပၤသ့ဒီးအဂၤအိၣ်ဝဲအါမး
လီၤ. တုၤမ့ၢ်မူးမ့ၢ်ဂ့ၤ, တၢ်မၤဘူၣ်မၤဘါမ့ၢ်ဂ့ၤဝံၤတစုအဝဲသ့ၣ်ဘၣ်လဲၤဆုၤကဒါ

ကွဲဝဲဒုန်န့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်ပှၤတနီၤကွၢ်လီၤခိဖဲန့ၣ်တဖၣ်ဂ့ၤအယိလဲတ့ၢ်ဝဲဒီးအလီ
ခိ, တနီၤမၤသ့ၣ်ဖးဘၣ်ဝဲဒီးတနီၤတလဲၤဆၢကွၢ်ဝဲဘၣ်. အယိလၢခံကွၢ်အိၣ်ယံာ်
ယံာ်အဝဲသ့ၣ်လဲၤယုကွၢ်တၢ်သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်တဘၣ်လၢၤဘၣ်. လီၤခိ, နီၣ်တၢၤ, သ
ပၤသ့ၣ်ဒီးတၢ်ဖိတၢ်လံၤအဂၤတဖၣ်ကျၢ်အိၣ်ထီၣ်ကွၢ်အသးဒီးကဲထီၣ်ကွၢ်လၢၢ်ခဲ
လၢၢ်န့ၣ်လီၤ. ဒီးမ့ၢ်သံးနိရီၤတဂၤမၤပှၤလီၤစၢၤအိၣ်တၢ်ဝံၤဒီးကွၢ်ကွၢ်ဝဲတတီၤဘၣ်
တတီၤဆူကထိနံၣ်သဝီန့ၣ်လီၤ.

ဖဲသံးနိရီၤကွၢ်ပှၤအလီၢ်ခဲန့ၣ်ဒီးပှၤဖုပှၤတဂၤဟဲပၢ်ထီၣ်-တၢ်ဖုပှၤအဝဲ
န့ၣ်ကူဒီးယၣ်အ့ၤလ့, နိသိးဒီးပယီၤသးပှၤလၢပျၢၤတဖၣ်ကူဝဲအသိး, ကၤဒီးဆ့ကၤ
တဲာ်ဟီၣ်, အခိၣ်ဖၢၣ်တခိအိၣ်ဒီးအနၢ်ကုဖိတဘျီ-ဟဲဒီးသံကွၢ်ဝဲဒုန်, “မကၢၢ်မ့ၢ်
သုထံၣ်ဘၣ်ပှၤဟဲကွၢ်တဂၤဂၤခါ.” ပှၤသဝီဖိတဖၣ်တဲဘၣ်အိၣ်လၢ, “တထံၣ်
ဘၣ်.” ဟဲကွၢ်တိကီၣ်ပှၤတဂၤဂၤခါအတၢ်တဲဘၣ်အိၣ်လၢတထံၣ်ဘၣ်, ခံဂၤဂၤခါ
တထံၣ်ဘၣ်ကိးဂၤဒီးန့ၣ်လီၤ. အဝဲဟးသံကွၢ်ပှၤတဟံၣ်ဝံၤတဟံၣ်, လဲၤဝဲတုၤအ
တုၤလီၤဆူသဝီအကတၢ်မိပတြၣ်ထံၣ်တခိန့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်သံးနိရီၤတခိကွၢ်ဒီးပျံ
တၢ်အယိခိကဲဝဲပိချိကျိ, ဒီးမ့ၢ်တၢ်ဖုပှၤတဂၤန့ၣ်တခိလူၤယီၢ်အိၣ်တချးဘၣ်အယိ
ဟဲကွၢ်ကဒါကွၢ်, ဟဲကွၢ်တုၤလၢဒုၣ်မိာ်ထူပျီဖးလဲၤအပူၤန့ၣ်လီၤ. လၢပျီဖးလဲၤအ
ယၢၤန့ၣ်အိၣ်ဒီးပှၤဟံၣ်တဖျၢၣ်, လၢဟံၣ်ကီၣ်လၢဒုၣ်တခိအိၣ်ဒီးဆၢၣ်တဖျၢၣ်-ပှၤ
န့ၣ်လဲၤဆ့ၣ်နီၤလၢဆၢၣ်ခိၣ်ဒီးတဲဝဲဒုန်လၢ, သါကသံကွၢ်သုခဲအံၤ-တဲသါတီတီ-
ပှၤဟဲကွၢ်မကၢၢ်မ့ၢ်သုထံၣ်ဘၣ်တဂၤဂၤခါ. “တထံၣ်ဘၣ်န့ၣ်” ပှၤဖဲန့ၣ်တဖၣ်လီ
တၢ်တဘျီလီမူၤလီၤနီၢ်ဝဲစ့ၢ်ကိးလီၤ. အဝဲသံကွၢ်ဝဲဒုန်တဝီ, ခံဝီတုၤလၢသၢဝီဒီးပှၤ
ဖဲန့ၣ်တဖၣ်တဲဆၢအိၣ်လၢ, “တထံၣ်ဘၣ်.” အဝဲတဲဒုန်ပှၤကညီကျိၣ်လီၤ, မ့ၢ်ဒုၣ်
ပှၤကညီတဂၤလီၤ. လၢခံကတၢ်အဝဲတဲဘၣ်ပှၤဖဲန့ၣ်လၢ, သုမ့ၢ်တဲသါတီတီန့ၣ်တ
ဘၣ်တၢ်နီတမံၤဘၣ်, သုမ့ၢ်လီၤသါဒုန့ၣ်သါကွၢ်မ့ၢ်ပှၤတၢ်ကမၤအသးဒီးသုဒဲလဲၣ်
န့ၣ်သုကသ့ၣ်ညါဘၣ်ယၢ်. အန့ၣ်တဘျီစးထီၣ်ဖဲတၢ်တနၤယီၤလၢအဝဲကွၢ်ပှၤအ
နံၤန့ၣ်ပှၤသံဝဲဒီသဝီ, ပှၤသံသပှၤတၢ်ချ့ၣ်လီၤလိာ်သးတနၤလၢၤဘၣ်. ကယဲာ်မ့ၢ်
ပှၤလၢအလီဘၣ်အိၣ်သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်သံဆိတဖဲ, မ့ၢ်ပှၤလၢအအိၣ်စီၤစ့ၤတဖၣ်တခိ
သံစဲၤခံတဖဲ-အိၣ်ဒီးသံဒုန်အတၢ်ဒဲန့ၣ်လီၤ. တဆူးတဆါနီတမံၤဘၣ်. ဒီးဖဲန့ၣ်သ
ဝီဖိတဖၣ်ပျံထီၣ်တၢ်အယိယုၢ်အိၣ်ကွၢ်ဆူတၢ်လီၢ်အဂၤဒီးသဝီဟးဂီၤဝဲဒီတဖျၢၣ်

ညါလီၤ. ဖဲသဝီဟးဂီၤအခါဟံၣ်ခိၣ်အိၣ်ဝဲနွံဆံတီတီလီၤ.

မိပတြၣ်သဝီအိၣ်သုၣ်လီၤအသးလၢတနီၤသရံၣ်, ဘျးဒဲၣ်ကီၢ်ရှၣ်, ပီၤခါဟီၣ်ကဝီၤန့ၣ်လီၤ. ခဲအံၤသဝီကဲထီၣ်သဝီဖးဒိၣ်တဖျၢၣ်လံ. ပမ့ၢ်လဲၤဟးဆူသဝီပူၤဒီးကွၢ်ထီၣ်တၢ်လၢမ့ၢ်ထီၣ်တခါန့ၣ်ပကထံၣ်ဘၣ်လၢမ့ၢ်စးထီၣ်အသးလၢမ့ၢ်ထီၣ်ဆူမ့ၢ်န့ၣ်တကပၤ, ဒီးလၢမ့ၢ်န့ၣ်တကပၤအကတၢ်တခါန့ၣ်လၢမ့ၢ်လီၤဒုစ့ၤအယံဖျါလၢအအိၣ်လီၤဆီတဖျၢၣ်, ဘၣ်ဆၣ်အခိၣ်ထံးန့ၣ်စဲဘူးလိာ်အသးအယံပုၤလ့ၢ်လီၤလ့ၢ်ထီၣ်သ့ဝဲလီၤ.

ပုၤသဝီဖိအတၢ်လဲၤခိဖျိဘၣ်ထွဲဒီးလၢမ့ၢ်

လၢမ့ၢ်အကစၢ်အဝဲန့ၣ်ဒုးမံမိၢ်ပုၤတၢ်ဆူၣ်ဒိၣ်မး, ပုၤမ့ၢ်မံမိၢ်ဘၣ်အဝဲသ့ၣ်န့ၣ်တဲဘၣ်ပုၤထဲပုၤဘၣ်ဘါတၢ်ဆူၣ်ဆူၣ်, ပုၤဘၣ်မၤတၢ်ဂ့ၤ, ပုၤသုတကးပလူကးပလီတဂ့ၤ, အိၣ်သံးအိၣ်မ့ၢ်တဂ့ၤ, ဆိၣ်တၢ်ထုတၢ်တဂ့ၤ-အဝဲဒၣ်အဲၣ်ဒီးထဲပုၤကမၤတၢ်ဂ့ၤတၢ်ဝါလီၤ. ပုၤမံမိၢ်လၢအဝဲသ့ၣ်အိၣ်ဒီးအဒိမါဝါခံဂၤ, ယုၣ်ဒီးအဖိတဂၤ-လၢအပူၤကွံၣ်န့ၣ်ပုၤမံမိၢ်လၢအဖိအိၣ်တဂၤဒ်လီၤ, လၢခံပုၤမံမိၢ်ကဒီးလၢအဖိအိၣ်ခံဂၤလံ. အဝဲဒၣ်တဲဘၣ်ပုၤလၢအဝဲဒၣ်န့ၣ်လဲၤထီၣ်ပုၤဒီးလၢမ့ၢ်ကွီကီၢ်အဖိမ့ၣ်န့ၣ်လီၤ.

မိၢ်ပၢ်သ့ၣ်တဖၣ်သိၣ်အဖိအလံၤလၢ-ဆိၣ်တၢ်တဂ့ၤ, အိၣ်န့ၣ်ဟးကိးပသုကိးပလီတဂ့ၤ. အဝဲသ့ၣ်မံမိၢ်ဘၣ်လၢပုၤဒိဖိမိၢ်ဖိပၢ်သၢဂၤလၢတဘျီသံးနိရိၤထံၣ်ဝဲန့ၣ်မ့ၢ်ဒၣ်လၢမ့ၢ်အကစၢ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်တအဲၣ်ဒီးဝဲလၢပုၤကိးပလူပလီဒီးဆိၣ်တၢ်ထုတၢ်ဘၣ်, သံးဇိၤကံၤဇိၤန့ၣ်တအဲၣ်ဒီးဝဲလ့ၤတက့ၤဘၣ်. တဘျီပုၤသဝီဖိယုသံးလၢအိၤ, လၢပုၤကစၢ်ခိၣ်မိၢ်လုၤပၢ်လၢတခါပုၤဒွဲၣ်ပနဲ, ပုၤယုဒီးပုၤတဲလၢပုၤကဖိၣ်ကသံၣ်, ပုၤအဲၣ်ဒီးသံးထဲတပလီဇိၤလီၤ. ပုၤယုဒီးသံးလၢအိၤမ့ၢ်လၢတၢ်လီၤအဝဲန့ၣ်ပုၤယုသံးဘူးဘူးတညီဘၣ်. တုၤမ့ၢ်ပုၤဒိထီၣ်သံးဒီးသံးဟဲယုၤလီၤအခိၣ်ထံးတပလီန့ၣ်မ့ၢ်သံးမူၤမူၤနီၢ်နီၢ်လီၤ. န့ၢ်ဒၣ်ထဲတပလီဇိၤလီၤ. မ့ၢ်မ့ၢ်အဂၤလၢအဟဲယုၤလီၤတဖၣ်ကဲထီၣ်က့ၤထဲခဲလၢၣ်, တနၢ်သံးနီတစဲးလၢဘၣ်. ဝံၤဒီးတၢ်လၢသံးန့ၣ်နမ့ၢ်ပုၤလၢတၢ်မဲထၣ်တခါဒီးဟဲက့ၤစိၣ်ခိၣ်ဘၣ်လၢမ့ၢ်န့ၣ်အရီၢ်ဟးဂီၤတဘျီယီလီၤ, ဘျီသံဘျီစိၣ်တဘျီယီလီၤ.

တဘျီသဝီဖိတဂါလဲလဲဖဲအိဉ်ခူးလၢကစၢ်ကပၤ၊ ဘူးဒီးလၢ်မုၢ်န့ၣ်လီၤ။
ဖဲအဘုဘဉ်ထီၣ်အခါထီၣ်ဖျဲးဂီၢ်မုၢ်လီၤအိဉ်အဘု၊ ယံာ်ယံာ်မၤဝဲတနၤလၢၤဘဉ်အ
ယိအဝဲဆိဉ်ဘဉ်ထုဘဉ်တၢ်၊ ဆိဉ်ဝဲယံာ်ထီၣ်ဒီးဘဉ်ဖဲအမံအိဉ်ဘျးလၢမုၢ်ဆါခိအ
ခါတၢ်ဒဲအကီာ်ပူၤတထံၣ်၊ အဝဲစီၣ်ထီၣ်အမဲာ်ကွၢ်ယီၤလၢအပၢ်တခိအိဉ်ယံၤဒီးအိၤ
ဝံၤဒီးအဝဲမံကဒီးဝဲန့ၣ်လီၤ။ ဒီးတၢ်ဟဲဒဲကဒီးအထးခိဉ်တထံၣ်၊ အဝဲကွၢ်ယီၤအပၢ်
န့ၣ်သက့အပၢ်တအိဉ်ဘူးဒီးအိၤဘဉ်။ တုၤမုၢ်အပွဲၤထီၣ်သဝီတဝီအခါအဝဲဝဲၤဆၢ
ထၢၣ်တဲဘဉ်အပၢ်၊ “ပါ၊ ပမံဘီဒီးနဲဒဲပထးခိဉ်” ဒီးအပါတဲဆၢအိၤ၊ “ယအိဉ်ဒီး
နၤဘူးဒါ။ ယအိဉ်ဒီးနၤဖးယံၤညါယဒဲနထးခိဉ်တုၤဒါ၊ ဝဲန့ၣ်ဆိဉ်တၢ်အါအါဒီး၊”
ပုၤလၢအအိဉ်လၢမိပထြၢၣ်အပူၤဒီးစံးဝဲလၢတၢ်ဒဲအထးခိဉ်န့ၣ်မ့ၢ်ဝဲဖုနီ၊ ဖုဂုၤဝါ၊
ဖါတံာ်ဒါပိဉ်၊ ဖါတံာ်ဖိသံခဲလၢာ်လွံာ်ဂၤန့ၣ်လီၤ။

ဝံၤဒီးဖဲ ၁၉၉၄-၉၅ နံၣ်အတီၢ်ပူၤတၢ်မၤစ့ၢ်ကိးအသးတဘျီန့ၣ်လီၤ။ ဝဲန့ၣ်
ပုၤဒီပုၤဝဲာ်ဝဲာ်မုၢ်ဖိသဉ်အိဉ်ခံဂၤ၊ အဟံၣ်အိဉ်တယံၤဒီးလၢ်မုၢ်ဘဉ်။ အဒိဉ်တဂၤအ
မံၤမုၢ်နီၢ်ယိယိဉ်၊ အပၢ်အမံၤလၢဖါတံာ်သ့တ့ၣ်၊ အိဉ်ဟဲလၢစီယုတခိန့ၣ်လီၤ။ ဘဉ်
တနံၤအဝဲသ့ၣ်လဲၤယုအိဉ်သ့ၣ်မုၢ်ဒုလၢပုၤသံၣ်ပူၤဒီးဖဲအထီၣ်လၢတၢ်ပျီခိဉ်အခါ
ကွၢ်စီယီၤဝဲဒုလၢ်မုၢ်န့ၣ်လီၤ။ လၢဖိသဉ်အကျိာ်အကျိာ်တခိဆိကမိဉ်ထီၣ်ဝဲ-ဖဲ
အဝဲသ့ၣ်အိဉ်လၢစီယုန့ၣ်အိဉ်ဒီးတလၢတဖန်အယိပုၤတ့ထီၣ်ယိဉ်ဘဉ်ဆဉ်ဖဲအံၤ
ယိဉ်တအိဉ်ဘဉ်၊ ဒီးအဝဲဝဲန့ၣ်အပုၤလၢ၊ “အာကီကီ၊ လၢ်မုၢ်အဝဲအံၤမ့မုၢ်ဒဲသိး
လၢတလၢအကျိာ်ဒုတလၢကဘါဝဲပၤပၤ၊ ကဘီထီၣ်ဒီးယိဉ်ဒဲး”၊ အဝဲသ့ၣ်ဝဲတံာ်
န့ၣ်ဝံၤဒီးလဲၤဝဲတခါခဲခါဒီးကွၢ်ထီၣ်တၢ်ဆူလၢ်မုၢ်အဒိခိဉ်န့ၣ်ထံၣ်ဝဲလၢပုၤတဂၤ၊
သိးဒီးတၢ်အဝါထီၣ်လၢလၢ်မုၢ်အလီၤန့ၣ်လီၤ။ အဝဲသ့ၣ်အဒိပုၤဝဲာ်မုၢ်ခံဂၤကွၢ်ကီ
ဝဲဒဲန့ၣ်၊ ကွၢ်ဝဲယံာ်ယံာ်တဘျီတၢ်ပျံၤလီၤဘဉ်အဝဲသ့ၣ်ဒဲလဲၣ်တဲတဘဉ်ဘဉ်။ တၢ်ဖု
ပုၤအဝဲန့ၣ်ထီၣ်လၢ်မုၢ်ဒီးဖဲအတလၢထီၣ်လၢ်မုၢ်အခိဉ်စိဉ်အခါလီၤမၤဝဲဝဲန့ၣ်လီၤ။
အန့ၣ်တဘျီအဝဲသ့ၣ်ပျံၤထီၣ်တၢ်ဒီးတၢ်လီၤကွၢ်အသ့ၣ်မုၢ်ဒီးအယဲာ်ဝံၤကွၢ်ယုာ်
ဆူအပၢ်အအိဉ်၊ ဟဲကွၢ်တဲဘဉ်အပၢ်ဘဉ်ဆဉ်အပၢ်တန့ၣ်ဘဉ်။

လၢခံကွၢ်တၢ်မၤကဒီးအသးတဘျီန့ၣ်လီၤ။ နီၢ်ကျၢၤဒီးနီၢ်လါထူအဟံၣ်
အိဉ်ဘူးဒီးလၢ်မုၢ်အခိဉ်ထးလီၤ။ တၢ်ဖိသဉ်ဒီပုၤဝဲာ်မုၢ်ခံဂၤလီၤလီၤန့ၣ်ဟဲကွၢ်ထီၣ်
လၢသဝီပူၤတခိ-အဝဲသ့ၣ်ထံၣ်ကဒီးတၢ်တဂၤလီၤလီၤကွၢ်ထီၣ်ဆူလၢ်မုၢ်အခိဉ်စိဉ်

န့ၣ်ဒီးတဲးလီၢ်အသး, “အါ, တၢ်တဂၤက့ၤထီၣ်ဆူလၢၢ်မ့ၢ်အခိၣ်စိၣ်န့ၣ်,” ဖဲန့ၣ်အ
ဝဲသ့ၣ်ကွၢ်ကီဝဲ, ဘၣ်လၢဖါတၢ်ကွီခိၣ် (ဖါတၢ်ကွီခိၣ်န့ၣ်မ့ၢ်ဒၣ်တံဟဲန့ၣ်အတခါ
လီၤ) ဟဲဘၣ်အတၢ်န့ၣ်လီၤ. ပှၤဖိသၣ်ဒီးပုၤဝါမုၢ်ခံၣ်န့ၣ်ကိးယီၤမုၢ်ဂၢ်လါထူလၢ,
“အၢၣ်မုၢ်ဂၢ်, အၢၣ်မုၢ်ဂၢ်န့ၣ်ကွၢ်စါ, တၢ်တဂၤက့ၤထီၣ်ဆူလၢၢ်မ့ၢ်အခိၣ်စိၣ်န့ၣ်,” အ
ဝဲဟံးဖုးအသးဒီးတဲး, “မတၤလဲၣ်.” ထဲန့ၣ်တဘျီအဝဲသ့ၣ်ကိးယီၤအီၤ, “ဟဲလၢ
အံၤ, ကွၢ်လၢအံၤ” မုၢ်ဂၢ်တဂၤဟဲယီၤဒီးထံၣ်စ့ၢ်ကိးပှၤတဂၤက့ၤထီၣ်လၢလၢၢ်မ့ၢ်အ
ခိၣ်စိၣ်န့ၣ်လီၤ. ဖါတၢ်ကွီခိၣ်တခိစံးဝဲ, “တၢ်ဖိသၣ် ခံၣ်န့ၣ်တဲးလၢသါထံၣ်တၢ်
ဂၤန့ၣ်ဒီးယကွၢ်, ငုးနဲၣ်ယၤဒီးအစုမုၢ်, လၢယမဲၣ်သၣ်အယၤဘၣ်ဆၣ်ယတထံၣ်
ဘၣ်. အဝဲသ့ၣ်တဲးလၢတၢ်တဂၤက့ၤထီၣ်ဖဲန့ၣ်မလဲၣ်. အဝဲသ့ၣ်ပိာ်မုၢ်သၢဂၤတခီ
ထံၣ်ဝဲ, ယဲတခီယတထံၣ်ဘၣ်. ယံာ်ယံာ်ဒီးယတဲထီၣ်, လၢတၢ်ထံးထံၣ်တကလုာ်
န့ၣ်မိၤ, -လၢၢ်မုၢ်အကစၢ်, ထံကစၢ်ကီၢ်ကစၢ်ဧၤ, ငုးထံၣ်ယၤတဘျး, ယကအိၣ်မူ
မၤဂ့ၤထီၣ်က့ၤယသးလီၤ-ယတဲဒ်န့ၣ်တဘျးဘျီဘၣ်ဆၣ်ယတထံၣ်ဘၣ်. ယံာ်
ယံာ်တၢ်တဂၤန့ၣ်ဟါမၢ်ဒီးအဝဲသ့ၣ်သၢဂၤဇီၢ်က့ၤဆူအဟံၣ်န့ၣ်လီၤ.”

ဟုလၢပျာအာ်ထီၣ်အံၤ

ပှၤသးပှၤတဲးစၢ်ဘၣ်ယးဒီးတၢ်လီၤတၢ်ကျဲတဘျုးပှၤအကျါပၣ်ယုၣ်ဒီး တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျါလၢအတဲးဖျါထီၣ်ပှၤကညီလၢပျာသ့ၣ်တဖၣ်အတၢ်သံတၢ်ပှၤ, တၢ် ဟါမူဟါမၢ်ဒီးတၢ်ဆူးတၢ်ဆါစ့ၤအယိအသးသမူထီမးလီၤ.

လၢအပှၤကွံာ်, ပှၤနံၣ်ပှၤလၢန့ၣ်ပတသ့ၣ်ညါဘၣ်. ပှၤသးပှၤတဲးစၢ်ဘဲတၢ် မၤအသးတဘျီလၢတီအူတကပၤန့ၣ်လီၤ. ထံကျါအိၣ်ပဲတဘိတၢ်ကိးအမံၤလၢ “မုၢ်ကဲကျါ” (ပယီၤကိးလၢ မုဆိုးမချောင်း), အိၣ်တုၤခဲကနံၣ်အံၤန့ၣ်လီၤ. ဖဲန့ၣ် တၢ်စံာ်ဃဲးလၢပှၤမုၢ်ကဲတကၤဟဲက့ၤလၢကစၢ်ဒိၣ် (သံဖီထီၣ်), လၢညါပှၤ အိၣ်ဖဲကစၢ်ဒိၣ်အါအါဂီၢ်ဂီၢ်, တဆူးတဆါတဟါမူဟါမၢ်ဒီးတသံတပှၤနီတက ဘၣ်. တနံၤတခိၣ်ပှၤသဝီဖီဂီၢ်မုၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အဲၣ်ဒီးမၤလုၢ်အုၣ်ထါလၢတၢ်သံတၢ်ပှၤ အဂီၢ်အယိဖီၣ်န့ၣ်သၣ်မံယီၤတဖၣ်, မၤသံဝဲဒီးဘိၣ်ထီၣ်ပဲလၢချီၣ်ဒီးမၤလုၢ်အုၣ်ထါ လၢတၢ်သံအဂီၢ်အယိ, ပှၤသံပှၤဟါမၢ်လၢအိၣ်တ့ၢ်ဒၣ်ထဲပှၤမုၢ်ကဲတကၤမိၤဒီးအ ဝဲအိၣ်ဖဲကစၢ်ဒိၣ်တဘျီလၢဘၣ်. မ့မ့ၢ်ယုၢ်ထီၣ်ပဲဆူမုၢ်ထီၣ်ကလံၤစိးတခီဆူထံ ကျိတဘိအစိးခံလၢအမုၢ်ဒုလီၢ်အဒုတဒု, ဒီးဖဲန့ၣ်အိၣ်ဖျဲၣ်အဖိခွါတကၤဒီးလၢခံကဲ ထီၣ်က့ၤသဝီဖီတဖျါလီၤ. မ့ၢ်လၢမုၢ်ကဲအဝဲန့ၣ်လဲၤအိၣ်ဆိးဖဲန့ၣ်အဆိကတၢ် အယိသဝီန့ၣ်တၢ်ကိးအီၤလၢမုၢ်ကဲသဝီဒီးထံကျိတခီမုၢ်ကဲကျိတုၤခဲကနံၣ် အံၤလီၤ.

ခံတီၤတတီၤပကထံၣ်ဘၣ်လၢ, ဝှၢ်တီၤအူအမုၢ်ထီၣ်ကယံၤခံမံၤလၢဖဲပ သံၣ်ခီဒီးပှၤလ့ၣ်ခံဒါကါအဘၢၣ်စၢၤန့ၣ်လီၤ. ဖဲန့ၣ်ထံကျါအိၣ်ပဲတဘိဒီးအကၢ်ခိၣ် န့ၣ်သဝီဖးဒိၣ်လၢပျာအိၣ်ပဲတဖျါတၢ်ကိးအီၤလၢ “ဘီမုၢ်ဒါ” န့ၣ်လီၤ. တၢ်စံး ဝဲလၢသဝီဘီမုၢ်ဒါအဝဲအံၤအပှၤပှၤတဆူးတဆါတသံတဟါမၢ်ဘၣ်နီတစုနီတက ဘၣ်. ဒီးပှၤအါထီၣ်ဂီၢ်ထီၣ်ရးမးလီၤ. မ့မ့ၢ်သဝီအဂၤလၢအအိၣ်ဝးတရံးအီၤတဖၣ်

တခါတၢ်သံတၢ်ပှၢ်အိၣ်ဝဲဒီးပှၢ်ညီၣ်န့ၣ်ကွဲးအဝဲသ့ၣ်လၢကလဲၤမၤလုၢ်အုၣ်ထီၣ်အုၣ်ပှၢ်ပှၢ်
 သဝီဒီးတၢ်မုၢ်ဘၣ်အဝဲသ့ၣ်လၢကလဲၤသးလီၤ. လၢအသဝီဒ်ဝဲတခါတၢ်သံတၢ်ပှၢ်တ
 အိၣ်ဘၣ်, အယိထီၣ်ဘိကအုၣ်ကွဲးဒီးကိးထီၣ်ဝဲဒ်သိးကမၤလုၢ်အုၣ်ထီၣ်ဘၣ်ဝဲအဂီၢ်
 လီၤ. လၢတၢ်သးခုလၢတၢ်သံအပူၤတလၢကွဲၣ်အခါဒီးအိၣ်တသ့တဘၣ်အပူၤ, အ
 ဝဲသ့ၣ်လဲၤမၤန့ၣ်ညၣ်ဖးဒိၣ်တဘိလၢထံကျိပူၤဒီးဟဲကွၢ်စိၣ်ဝဲအုၣ်သဝီပူၤ, မၤန့ၣ်ဝဲအ
 ဆုးဒုးကၤထီၣ်ဝဲဝဲဘိၣ်ထီၣ်ဝဲဒီးလဲၤဟံၣ်ဝဲလၢဘျီၣ်ပူၤ, ဒီးကွဲးပှၢ်သဝီဖိလၢသဝီအ
 ဂၤတဖၣ်လၢကဟဲမၤလုၢ်အုၣ်ထီၣ်စံၣ်ကျိၣ်အူမိန့ၣ်န့ၣ်န့ၣ်န့ၣ်န့ၣ်န့ၣ်ဒီးအဝဲသ့ၣ်န့ၣ်လီၤ.
 န့ၣ်န့ၣ်န့ၣ်န့ၣ်ပှၢ်ထီၣ်ဒီးလဲၤခူၣ်လီၤဘါဘါကွဲၣ်ဝဲလီၤ. အန့ၣ်တဘျီယိတၢ်ဆူးတၢ်ဆါ
 တၢ်သံတၢ်ပှၢ်အိၣ်ထီၣ်လၢသဝီဖးဒိၣ်တဖျၢၣ်အံၤအပူၤတုၤဒ်လဲၣ်ပှၢ်မၤလုၢ်အုၣ်ထီၣ်
 တကဲတချူးလၢဘၣ်. ထဲပှၢ်ခူၣ်လီၤပှၢ်သံဒ်လဲၣ်ပှၢ်ဖိအိၣ်တုၤအိၣ်တချူးတဒးသ
 တးဒီးပှၢ်မူဒီးသ့ၣ်တဖၣ်ယုၢ်မံၤဖျိးကွဲၣ်ခဲလၢကဆူသဝီအဂၤတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်စံး
 ဝဲလၢဖဲသဝီန့ၣ်အကပၤထံကျိဖိတဘိန့ၣ်အလၢအိၣ်ပူၤလုၢ်အိၣ်ပူၤလၢညါခရံၣ်အနံၣ်
 ၁၉၀၀ အပူၤအတုၤပှၢ်ထံၣ်ဒီးကတံၤဖးဒိၣ်တဘျူးဖျၢၣ်လၢအမ့ၢ်ပှၢ်လၢညါလၢအ
 တချူးသံဒီးတဖၣ်အတၢ်ဖိတၢ် လံၤလီၤ. မ့ၢ်ခဲအံၤထံကျိစိၣ်လီၤမဲးမိၤဟီၣ်မိၤ, တၢ်
 လုၢ်တၢ်ဒုဒီးလုၢ်ဘါကွဲၣ်လၢပှၢ်လုၢ်ပူၤဒီးကတံၤတဖၣ်ပှၢ်တထံၣ်ကွၢ်လၢဘၣ်.

သၢတီၤတတီၤပကထံၣ်ဘၣ်ဖဲတီၤအူတၢ်ပၤအပူၤသၣ်တီၣ်အမ့ၢ်ထီၣ်က
 လံၤထံး “သဝီသ့ၣ်ယၣ်ယုၢ်” န့ၣ်လီၤ. ပှၢ်သးပှၢ်တဲးစးဝဲ, လၢပျၢၤဖဲသဝီအဝဲန့ၣ်
 အပူၤတၢ်ဆူးတၢ်ဆါတၢ်သံတၢ်ပှၢ်တအိၣ်ဘၣ်, ပှၢ်အါထီၣ်ဂီၢ်ထီၣ်, အိၣ်ထဲတၢ်မုၢ်
 တၢ်ခုၣ်တၢ်ယူတၢ်ဖိးန့ၣ်လီၤ. တနံၤတခါသးပှၢ်တဂၤလဲၤဟးဆူပှၢ်လၢကျိဒီးခး
 လီၤတဲးန့ၣ် “ကတံၣ်တဖု” ဟဲကွၢ်စိၣ်ဝဲလၢဟံၣ်ဒီးမၤအဖိခါယိလၢမ့ၢ်အူလီၤ.
 မ့ၢ်အဖိခါတခါဒုးကူထီၣ်သိးထီၣ်ကတံၣ်လၢနံၣ်လၢဆုးဒီးပှၢ်သဝီဖိမၤလုၢ်အုၣ်
 ထီၣ်, စံၣ်ကျိၣ်အူမိန့ၣ်န့ၣ်န့ၣ်န့ၣ်ပှၢ်ထီၣ်ဒီးလဲၤခူၣ်လီၤဘါလီၤကွဲၣ်ဝဲလီၤ. မၤဝဲဒ်န့ၣ်ဝဲ
 သဝီဒိတသဝီဟီၣ်ခိၣ်ယုၢ်လီၤကွဲၣ်အိၣ်ကယိကယိန့ၣ်လီၤ. ဖဲဟီၣ်ခိၣ်ယုၢ်လီၤကွဲၣ်
 သဝီကဖိလီဖိအခါပှၢ်မိၤဒၢတဂၤလဲၤထီၣ်ဟးလၢဟံၣ်ချၢဒ်သိးကလဲၤကွဲၣ်ကွၢ်အ
 ဘုလၢအလိလီၤဝဲ, ဒီးထံၣ်လၢဟံၣ်ချၢယူလိာ်အသးဒီးဟီၣ်ခိၣ်ဒီးဖဲန့ၣ်အဝဲသ့ၣ်
 ညါဝဲလၢအဟံၣ်လီၤတသုးလံအယိခါလီၤဝဲဆူဟီၣ်ခိၣ်အလီၤဒီးယုၢ်ကွဲၣ်ဝဲတဂီၢ်
 ခါလီၤ. သဝီဒိတဖျၢၣ်န့ၣ်လီၤဆူဟီၣ်ခိၣ်ပူၤဒီးပူၤဖျိးဝဲထဲမုၢ်ပှၢ်တဂၤအံၤလီၤ. တၢ်

လီၢ်တၢ်ကျဲအဝဲန့ၣ်တုၤခဲကနီၣ်အံၤဟီၣ်ခိၣ်တပျဲၤထီၣ်က့ၤဒီးဘၣ်, မ့ၢ်တၢ်လီၤဆၢၣ်ဒီးဖးယိၣ်ညါလီၤ.

တၢ်စံၣ်ဃဲၤတဲၤဒီးတၢ်လီၢ်တၢ်ကျဲသ့ၣ်တဖၣ်အံၤအိၣ်ဝဲသပျံၣ်ကတၢၢ်ဒီးဒူးသ့ၣ်ညါပှၤလၢပျၢၤန့ၣ်တၢ်ဆူးတၢ်ဆါတၢ်သံတၢ်ဟါမၢ်တအိၣ်ဘၣ်. မ့ၢ်တခီလၢပှၤကညီတဖၣ်အတၢ်မိၣ်န့ၣ်သးလီၤဒီးအတၢ်လူၤဘၣ်အသးလၢတၢ်မုၢ်တၢ်လၢအပူၤအယိၣ်က့ၣ်ကိးန့ၣ်က့ၤဝဲတၢ်ဆူးတၢ်ဆါဒီးတၢ်သံတၢ်ဟါမၢ်တုၤအမၤက့ၤဝဲတန့ၤလၢၤဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ယၢ်လၢဂၢ်မၤအၢကံ

လၢပျၢၤပှၢ်သးပှၢ်တဲစိၤဝဲဒၣ်လၢပိၣ်မုၢ်ဖိသၣ်အိၣ်တဂၤအမံၤမ့ၢ်ဝဲမုၢ်
 လၢၤကၤလီၤ. တၢ်အဒိၣ်ထီၣ်ကွၢ်အပုၤသ့အခါန့ၣ်ဝၣ်ကလီၤယုၢ်ဟဲတၢ်သၣ်ဝံၤ
 လီၤဒီးဖးဒိၣ်အိၣ်ထီၣ်ဝဲလၢကီၢ်ဒီးတဘျီညါဒီးပှၢ်ကညီတဖၣ်ဘၣ်ယုၢ်အိၣ်ဒၣ်
 ခိၣ်န့ၣ်ခိၣ်ဒီးဝၣ်ဘီၣ်န့ၣ်လီၤ. ပိၣ်မုၢ်ဖိသၣ်မုၢ်လၢၤကၤတဂၤအံၤအမိၢ်အပၢ်ဂဲၤ
 ထၢၣ်လၢဂီၤဂီၤဖိအိၣ်တၢ်အိၣ်ဝံၤလဲၤဆူ ခုးပှၢ်သံၣ်ပှၢ်ယုၢ်အိၣ်ယုၢ်အိၣ်ကိးနံၤဒဲးလီၤ.
 တနံၤန့ၣ်လဲၤယုၢ်အိၣ်ခိၣ်န့ၣ်ခိၣ်န့ၣ်အါန့ၢ်ကိးနံၤဒဲးတဖဲဒီးဟဲကွၢ်စိၤဝဲဆူအဟံၣ်
 လီၤ. ဖဲမ့ၢ်ဆ့ၣ်ထီၣ်လၢဂီၤခိတချုးအဝဲသ့ၣ်စံၣ်လီၤလဲၤတၢ်အခါသးပှၢ်နီၣ်တဲဘၣ်
 အဖိမုၢ်မုၢ်လၢၤကၤလၢအကဖိအိၣ်ယုၢ်အပုၤလၢခိၣ်န့ၣ်ခိၣ်န့ၣ်လီၤ. ဒီးစံၣ်
 လီၤလဲၤတၢ်အဖၢမုၢ်သ့ၣ်နီၣ်ထီၣ်အသးအယိဟဲကွၢ်ကဒါကွၢ်စိၤဒီးဟံၣ်ဖဲအ
 ထူးကိးထူးကတိၤန့ၣ်ကတိၤစိအဖိမုၢ်န့ၣ်လၢအကဖိအိၣ်တၢ်အိၣ်ယုၢ်အပုၤလၢ
 ခိၣ်န့ၣ်ခိၣ်န့ၣ်လီၤ. ဖိမုၢ်မုၢ်လၢၤကၤတခိတနံၤဟူလီၤတၢ်ဘၣ်အယိတၢ်အသံ
 ကွၢ်ကျိၣ်ထံအမိၢ်န့ၣ်ဒီးတၢ်နါမုၢ်ပှၢ်တဂၤအိၣ်ဖဲတၢ်ဘၣ်စၢၤ, ကတိၤခိတဲာ်အမိၢ်အ
 ပၢ်အတၢ်ကတိၤဘၣ်ဆၣ်အမိၢ်အပၢ်တနံၤဟူထွဲကွၢ်လၢၤဘၣ်အလီၤခံဘၣ်, ဒီးတၢ်
 နါန့ၣ်စံးဘၣ်အီၤလၢ, “နမိၢ်နပၢ်မၤလိာ်ဝဲဒၣ်လၢနကဘၣ်ဖိအိၣ်နပုၤလီၤ.” တၢ်မ့ၢ်
 အဝဲနံၤဟူတၢ်ကတိၤန့ၣ်ဒီးတၢ်ကီၢ်ဘၣ်အီၤဒိၣ်မး, ဘၣ်ဆၣ်ဆိကမိၣ်ဝဲလၢအသး,
 “ယမိၢ်ယပၢ်မၤလိာ်ယၢ်တၢ်တဘျီအံၤဘၣ်ဆဲးယသ့ၣ်ယသးတဆံးတစ့ၤဘၣ်,
 ဘၣ်ဆၣ်တၢ်မၤလိာ်အိၣ်တၢ်လံအယိယကဘၣ်မၤထွဲဒ်တၢ်မၤလိာ်အိၣ်ဝဲအသိးန့ၣ်
 လီၤ.” အဝဲအိၣ်ဝဲဒီးနံၤညါတၢ်မ့ၢ်မ့ၢ်ဘၣ်တၢ်အိၣ်ဖိအိၣ်လၢဟါအဆၢကတီၢ်ဒီးအဝဲ
 မၤသံအပုၤလၢတၢ်သ့ၣ်အုးသးခၣ်အပူၤဒီးဖိထီၣ်ဝဲဒၣ်လီၤ. အကစၢ်ဒၣ်ဝဲတအိၣ်
 ဘၣ်, မ့ၢ်တခိဖိန့ၢ်အမိၢ်အပၢ်လၢအကဟဲကွၢ်အိၣ်ဝဲအဂီၢ်လီၤ. ဘူးထီၣ်လၢအမိၢ်
 အပၢ်ကဟဲကွၢ်, မ့ၢ်တခိခိၣ်လီၤဒိၣ်ထီၣ်ဒိၣ်ထီၣ်, အဝဲသ့ၣ်အုးသးအုးဒိၣ်ထီၣ်စ့ၢ်

ကိး၊ ဒီးအမိအပတ်ကွဲမုာ်တုကသံကွဲအီလါအပုာ်သပုာ်ကတၢ်န့ၣ်သးဒုဒီအလီၤတအိၣ်ဘၣ်၊ ဒီးတၢ်သံကွဲလါအဖိခိၣ်ကအိၣ်ခံဘီလီၤ. တဘီန့ၣ်ကသံကွဲဝဲ, “မုာ်နဖိအိၣ်ကိးနပုာ်ဧါ.” မ့တမ့, “မုာ်နပုာ်လဲၤဖဲလဲၣ်န့ၣ်လီၤ.” အဂ့ၢ်ဒ်အံၤ, တၢ်လါမိၢ်ပၢ်တကလုာ်န့ၣ်တုအလဲၤတၢ်တပူၤပူၤဟဲကွဲဒီးတၢ်မုာ်ဘျးအသးထဲလဲၣ်ဘျးဘျး, တုအထံၣ်ယီၤအဖိဟဲလီၤလုၤသဂၢ်အီၤန့ၣ်တၢ်ဘျးတၢ်တီၤလါအအိၣ်ဒီးအဝဲသ့ၣ်ဟါမၤကွဲဝဲလီၤ. ဒီးညီန့ၣ်တုမိၢ်ပၢ်လဲၤတၢ်ဟဲကွဲန့ၣ်ဟဲကွဲစိာ်ယုာ်ဝဲဒီးတၢ်အိၣ်တၢ်အိၣ်ကိးဘျီဒီးလါအဖိအဂီၢ်လီၤ. မ့တထံၣ်အဖိဘၣ်ဒီးကိးကွဲဝဲလါအကဟ့ၣ်ဒုးအိၣ်အီၤလါတၢ်တမံၤမံၤ, မ့တမ့ စိာ်ထီၣ်အီၤန့ၣ်န့ၣ်န့ၣ်န့ၣ်လီၤ.

တဘျီအံၤတၢ်ခုၣ်လီၤမုာ်လီၤန့ၣ်လံ, မိၢ်ပၢ်ခံဂၢ်ဟဲကွဲပၢ်ထီၣ်, ဝဲဒီးခုၣ်ခိၣ်န့ၣ်ခိၣ်အါန့ၣ်လါညါတနံၤတက့ၢ်လီၤ. ဒီးတုအဝဲသ့ၣ်ဟဲကွဲတုလံဒီးတၢ်လါအဆၢထံၣ်ဘၣ်ဝဲအဒိၣ်ကတၢ်န့ၣ်မ့ၢ်အဖိသးဘီန့ၣ်လီၤ. တၢ်အိၣ်ဘျီကလံာ်တၢ်လါညါအသိးလါဘၣ်, တထံၣ်လါအဖိဟဲလုၤသဂၢ်အီၤထွဲထီၣ်အခိၣ်တိးက့ၢ်တိးက့ၢ်, စုခံဒီယၤထီၣ်ဝဲယီၤယုာ်ယီၤယၢ်ဒီးအကလုာ်တခိ “မိမိ” ကျါကျါတကျါကျါ, ဟဲယီၤဒီးဟံၣ်ဖျါထီၣ်အတၢ်နံၤကမ့ၢ်ဆၢအဝဲသ့ၣ်ဖဲဟဲကွဲလါတၢ်ဖဲတၢ်မၤအလီၤအိၣ်ဒီးတၢ်လီၤဘျးလီၤတီၤအခါန့ၣ်ဘၣ်. ဒီးဒ်အဖိမုာ်တခိဆိကမိၣ်ဟံၣ်စၢၤလါတၢ်သံကွဲကအိၣ်ထီၣ်လါအဖိခိၣ်အသိးန့ၣ်တဘျီယီၤမိၢ်ပၢ်ကိးသံကွဲအီၤ, “ဖိမုာ်ဧါ, နပုာ်ဒုလဲၤဆူလဲၣ်.” အဝဲဒၣ်ကန့ၣ်တၢ်ကီၤ ဘၣ်အီၤဒိၣ်ဒိၣ်ကလဲာ်လါအကဘၣ်စံးဆၢအမိၢ်အပတ်အဂီၢ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်ဒီးအဝဲဒၣ်မၤတသ့ဘၣ်. တၢ်လါအတဂ့ၤဘၣ်လါအဂီၢ်, လါအမ့ၢ်တၢ်လီၤတၢ်ဝဲန့ၣ်ကဘၣ်လီၤတၢ်လီၤ. ထဲန့ၣ်တဘျီအဝဲစးထီၣ်လီၤန့ၣ်အမိၢ်ဒီးအပတ်အတၢ်ဒီးစံးဝဲဒၣ်, “ဒုဖိလဲၤဆူဖဲအဟံၣ်, အဖိစိာ်အီၤလီၤ.” ဒီးအမိၢ်အပတ်တခိဆိကမိၣ်ဝဲဒၣ်လါဘၣ်တဘၣ်ကအိၣ်စဲယဲၤဖဲန့ၣ်, ဒီးကိးအီၤလါအကလုာ်ကပုာ်လုးလါအကိာ်ယုာ်ဒၤလံာ်, “ဖိခွါ, ဖိခွါ, မိမိဟဲက့ၤလံ.” ဘၣ်ဆၣ်ဒီးဖိတခိဆူတၢ်ဘျီကလံာ်အပူၤန့ၣ်က့ၤသဒၣ်တၢ်လဲၤအမိၢ်သးဘီဒီးအပတ်သးဘီဖဲမိၢ်ဒီးပၢ်တခိတသ့ၣ်ညါဘၣ်လါတၢ်ကီၢ်တၢ်ဂီၤကဘၣ်အဝဲသ့ၣ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. အပိဖိတကိးဆၢဘၣ်အမိၢ်အပတ်ဘၣ်. တုအမိၢ်အပတ်ခံဂၢ်ကိးအီၤသပုာ်ပုာ်ဒီးအတၢ်တကိးဆၢအီၤဘၣ်အပိ, ဆိကမိၣ်ဝဲလါဘၣ်တဘၣ်ကဟးလီၢ်ကွဲလါအတံၢ်ဖိသကိးဖိအကျါလါအစီၤစုၤယံၤဒီးအဝဲသ့ၣ်အပိတကိးလါဝဲဘၣ်.

ထီၣ်ဘၣ်အတၢ်သးအးသးခၣ်နီၣ်တဲးဘၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်စံးကဒီးဝဲလၢတဘျီပှၤန့ၣ်ဖိ
သဝီဖိဒီးအမိၢ်အပၢလဲၤမၤအိၣ်ညၣ်လၢထံကျိပှၤလီၤ. တၢ်ထံလီၤသံးဒီးပှၤလဲၤဖိၣ်
အိၣ်သကိးညၣ်ဒီးပိၣ်မုၢ်ဖိသၣ်န့ၣ်ကူၣ်ဝဲဒ်အဂၤတဘၣ်ဘၣ်, လဲၤယုန့ၣ်ပှၤသ့တ
ဘၣ်, ပှၤသးကညီပှၤဟ့ၣ်လီၤအီၤဒီးလဲၤကဝဲၤအိၣ်ညၣ်န့ၣ်မးလီၤ. ဒ့ၣ်ဖိညၣ်ဖိ
ဆွဲၣ်ယံၣ်တဒိၣ်လၢအကဝဲၤဝဲန့ၣ်တဖၣ်ညါတအိၣ်ဝဲဘၣ်, မ့ၢ်တခိၣ်ဟ့ၣ်နီၤလီၤပှၤ
ဂုၤပှၤတဲးတဲးဒီးမၤဝဲအတၢ်ထဲးထီၣ်န့ၣ်စၢၤအီၤတၢ်ဆူၣ်တၢ်မဲလၢအအိၣ်လၢအ
ဘၣ်လၢညၣ်ကျိတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ဒီးနီၤန့ၣ်ပှၤဒ်န့ၣ်တုၤအညၣ်, အဒ့ၣ်, အဆွဲၣ်ယံၣ်
တဒိၣ်တဖၣ်လၢဝဲဒီးပှၤထဲးထီၣ်န့ၣ်အီၤတၢ်ဆူၣ်တၢ်မဲလၢကွၢ်စ့ၢ်ကိးဒီးအညၣ်ဖိ
ဒီးအတဒိၣ်ဖိအိၣ်တ့ၢ်ထဲခံဘိ, မ့ၢ်ညၣ်အဆံးကတၢ်တကလုၢ်ပကိးလၢဘၢပ
လုၢ်ဒီးတဒိၣ်ဖိတဘၣ်လီၤ. အဝဲမၤစၢၤစ့ၢ်ကိးပှၤအတၢ်ဒီးပှၤဟ့ၣ်ဒုးအိၣ်စ့ၢ်ကိးအ
မ့ၢ်အထံလၢအအိၣ်ဘျီအိၣ်စ့ၢ်တဖၣ်ဒီးအဝဲဒုၣ်အိၣ်ဝဲတနီၤဒီးဘုၣ်အိၣ်စ့ၢ်ကိးအ
ညၣ်ခံဘိန့ၣ်ကိးမုၢ်နံၤယံၣ်ဝဲအနံၣ်အလၢဒီးအညၣ်န့ၣ်ဒိၣ်ထီၣ်ဝဲဖးဒိၣ်ညါလီၤ. ဝဲ
အဝဲလဲၤဆုန့ၣ်ပှၤဟ့ၣ်တဘျီလၢလၢပှၤဟ့ၣ်စ့ၢ်ကိးအီၤလၢဟ့ၣ်အကြၢၤဒီးအီၤအသိး
န့ၣ်လီၤ. ဝဲအဆဲးသိအိၣ်ကိၣ်တဘျီလၢလၢဘုၣ်လီၤစ့ၢ်ကိးဝဲအညၣ်အဆၣ်
လၢကိၣ်န့ၣ်လီၤ. အယိအညၣ်န့ၣ်ဒိၣ်ထီၣ်ဝဲဖးဒိၣ်ညါ, ပှၤစံးဝဲဒုၣ်လၢအညၣ်ဘၢ
ပလုၢ်တဘိန့ၣ်ထဲသိးထိးဖါပှၤနွံယံၣ်တဒုညါန့ၣ်လီၤ. တုၤပစံးတၢ်နွံယံၣ်န့ၣ်ပမ့ၢ်
ဒိသံလီၤထိးတဒုန့ၣ်တုၤပစီၤအီၤဒီးအညၣ်ကအိၣ်ဝဲနွံမၤညါလီၤ. ဝဲအလဲၤဒုးအိၣ်
ဝဲအညၣ်အဆၣ်တဘျီလၢလၢန့ၣ်ကိးထီၣ်ဝဲဒုၣ်ဒ်အံၤ,-

ဘၢပလုၢ်ကံၣ်ယု,
တဒိၣ်မိၢ်တီၢ်ဝု,
နအိၣ်လၢထံထၣ်,
နအိၣ်လၢထံခံ,
ဟဲထီၣ်အိၣ်ပအံ.

တနံၤတခိၣ်န့ၣ်မုၢ်လၢကၤလဲၤဟးယုအိၣ်ယီၢ်အိၣ်ဟးဝဲဆူတၢ်လီၢ်တပှၤဝဲအစီၤ
စုၤယံၣ်ဒီးအညၣ်ခံဘိန့ၣ်လီၤ. ဝဲအဝဲဒုၣ်ဟးအလီၢ်ခံတၢ်မၤအသးလၢအမိၢ်ဒီးအပၢ
ခံဂၤန့ၣ်လဲၤဟးဆူထံကျိပှၤဝဲအလဲၤမၤအိၣ်ညၣ်တဘျီအလီၢ်န့ၣ်ဒီးထံၣ်ဘၣ်ညၣ်
ဘၢပလုၢ်ဒီးတဒိၣ်လီၤ. ဒီးသ့ၣ်ညါဝဲဒုၣ်လၢညၣ်ဒီးသဒိၣ်အံၤကမ့ၢ်ဒုၣ်အဖိမုၢ်အ

ညဉ်လၢအဘျဉ်းန့ၣ်လီၤ. ဘၣ်မနုၤလဲၣ်, လီၤကံလၢအနၢ်ဟူၣ်ဒၣ်လၢပှၢပိၣ်ပှၢတဲ
အီၤလၢအဖိမုၣ်ဘျဉ်ညဉ်ခံဘိဒီးဖဲအလဲၤဘျဉ်လီၤဒၣ်အဆၣ်တဘျီလၢလၢန့ၣ်ပှၢ
ဘၣ်ဒဲအမံၤဒီးအုၣ်ဒဲဒၣ်လၢထါဒ်လၢအဖိခိၣ်အသိးန့ၣ်ဒီးအမိၢ်ဒီးအပၢခံၤန့ၣ်တုၤ
အသ့ၣ်ညါလၢအဖိမုၣ်အညဉ်ဒီးသါကမၤသံအိၣ်ဒဲအတၢ်, ဒီးဟံးန့ၣ်ဒဲအဆၣ်ဒီးဖဲ
လီၤဒဲဒီးအုၣ်ထီၣ်ဒဲဒၣ်အထါဒ်အဖိမုၣ်အုၣ်ဒဲအသိးန့ၣ်လီၤ. ဘၢပလူၣ်ဒီးတဒိၣ်န့ၣ်
အိၣ်လၢထံခံတဘိလၢထံထၣ်တဘိတုၤမ့ၢ်အနၢ်ဟူၣ်တၢ်ကိးထီၣ်အီၤဒီးဟဲထီၣ်သ
ကံလိာ်အသးဖဲအဆၣ်အိၣ်လၢအခၢၣ်သးအခါန့ၣ်လီၤ. တၢ်ကိးထီၣ်အီၤတဘျီညါ
အံၤတမ့ၢ်အကစၢ်မုၣ်လၢၤကၤအကလုာ်ဘၣ်သန့ကွဲဟဲထီၣ်လိာ်ဖျါထီၣ်အသး,
ဒီးအပၢတဂၤန့ၣ်ဆဲးသံအိၣ်ဒဲဒၣ်ညဉ်ဘၢပလူၣ်တဘိဒီးတုၤအိၣ်ဖိအိၣ်ဒဲဒၣ်ခဲလၢာ်
ခဲဆ့, ဟံးတုၤဝဲထဲအသိတစဲးလီၤ. တုၤအမိၢ်အပၢခံၤန့ၣ်တုၤအိၣ်ညဉ်ဝံၤဒီးအိၣ်ဒဲ
ဒၣ်ခဲလၢာ်လီၤ. အသိလၢအဟံးတုၤဒဲဒၣ်တစဲးန့ၣ်ကျါဘၢဒဲဒၣ်လၢပီၤခိအပူၤဝံၤမ့ၢ်
ဘၣ်န့ၣ်အဝဲသ့ၣ်အယိကွဲဒဲဒၣ်ဆူအဟံၣ်အယိလီၤ. တုၤမ့ၢ်ဟါလီၤအဖိမုၣ်လၢၤ
ကၤဟဲကွဲဒီးဆိကမိၣ်လၢအဟးသဒၣ်အညဉ်ခံဘိန့ၣ်ယံာ်တစဲး, ဘၣ်တဘၣ်
တၢ်ကသၣ်ဝံၤသၣ်စ့ၤအဆၣ်လံအယိသါကဒုးအိၣ်ဒဲဒၣ်အဆၣ်, ဒီးဖဲအကိးထီၣ်
ဝဲလၢအကလုာ်ကပုာ်လုးဖိအခါတနၢ်ဟူၣ်ပှၢလၢၤတၢ်နီတမံၤ, တထံၣ်ထံၣ်ပှၢထီၣ်
နီတပူၤဒီးအညဉ်လၢအလီၤအဲၣ်ခံဘိန့ၣ်တဟဲကွဲလိာ်ဖျါထီၣ်အသးလၢၤဘၣ်.
ကိးဝံၤကိးကွဲဒဲန့ၣ်သပှၢပှၢ, လၢအသးပူၤတခိပှၢဒီးတၢ်ဆိကမိၣ်အါမံၤလၢအ
ယါယုာ်အသးဒီးတၢ်မဲာ်ထံမဲာ်နီန့ၣ်လီၤ. ဒီးဆိကမိၣ်ဒဲဒၣ်, “တၢ်တဘျီအံၤမ့ၢ်ပှၢ
ဟဲမၤအိၣ်ဘၣ်ယညဉ်တဂၤဂၤခိခါ”, ဒီးကွၢ်ယုတၢ်ဝးဝးလီၤ. ဖဲအကွၢ်ယုတၢ်အခါ
ဒၣ်လဲာ်အကလုာ်ဖဲယဲကအဲးန့ၣ်ကိးဒၣ်အညဉ်အမံၤန့ၣ်လီၤ. ကိးဒဲဒၣ်န့ၣ်ယံာ်
ယံာ်ထံၣ်လၢတဒိၣ်ဟဲကွဲတဘၣ်ဘၣ်ဆၣ်ဒီးတအိၣ်အဆၣ်ဘၣ်, မ့ၢ်တခိဘျီ
တထီထီဘျီတလီၤလီၤဒီးထံၣ်အသးလၢအကစၢ်တဘျီဘၣ်, ဒီးအကစၢ်တခိ
ဆိကမိၣ်ဒဲဒၣ်တဘျီအံၤတၢ်ကီလံ. ထဲန့ၣ်တဘျီအဝဲဟးယုကွၢ်တၢ်ဖဲထံနံၤဖဲ
အဘျဉ်လီၤညဉ်အကွံသရ့ထံးဝးဝးဒီးထံၣ်လၢတၢ်လီၤတၢ်ကျဲတဖၣ်ဒီးစးဘၣ်.
တၢ်ဘျဉ်တၢ်အူ, တၢ်ကမိဖိဘၣ်တၢ်ယီၤသဘံးအီၤဘျဉ်နးမးလီၤ. ဘၣ်ဆၣ်ဒီးတ
ထံၣ်အညဉ်အသဒၣ်လီၤအသ့ၣ်လီၤဘၣ်, နၢ်သကွဲနၢ်ဟူၣ်စိးဝဲယးပှၢလၢသ့ၣ်ခံ
တဘျဉ်သီၣ်, “အိးလၢလၢ, တၢ်သိအိၣ်လၢပီၤဖိလၢ, အိးလၢလၢ, တၢ်သိအိၣ်

လာပီဖီလ်။” ဘဉ်ဆဉ်ဒီးအဝဲတနာ်ပာ်စိးဝဉ်ပးအတၢ်ကိးန့ဉ်ဘဉ်, မ့ၤထဲအဆိ
ကမိဉ်ဒဉ်တၢ်မၤအသးဒီးအညဉ်ခံဘိအဂ့ၢ်န့ဉ်, မဲၤထံလၢအကီၢ်န့ဉ်ခုဉ်လီၤတသ့
နီတဘျီ, အသးဖိတခီဆွံကတံာ်မးအသးဘူးလၢအကသ့ၣ်ဖးန့ဉ်လီၤ. ဘဉ်ဆဉ်
ဒီးစိးဝဉ်ပးလၢအသ့ၣ်ဒီးပံလၢစ့ၢ်ကိးတဘျီန့ဉ်, ထံၣ်ဘဉ်မုဉ်လၢကၤအတၢ်
သ့ဉ်ကီၢ်သးဂီၤသ့ဉ်အုးသးခဉ်တဘးညါန့ဉ်တသးကညီအီၤဒီးအိဉ်တသ့ဘဉ်,
သးအုးစ့ၢ်ကိးဒီးအီၤလီၤ. လၢတၢ်န့ဉ်အပိအဝဲဒဉ်ပုၤထီဉ်ဒဉ်လၢသ့ၣ်ဒုလီၤတနး
နး: “အိးလဉ်လဉ်, တၢ်သိအိဉ်လၢပီဖီလ်” လီၤ. အခိပညီန့ဉ်စံးဝဲဒဉ်, “ပုၤမၤ
သံအိဉ်န့ညဉ်ဒီးအိဉ်ဝဲလၢဂံၢ်, ဟံတ့ၢ်န့ၢ်န့ၢ်အသိတစးဖိလၢပီလၢအတၢ်အိဉ်တၢ်
န့ဉ်အိဉ်ဝဲဝံဒီးတံသ့ၣ်ဖးဝဲဒီးဟံလီၤညဉ်အသိဝံကျၢ်ဘၢဝဲဒဉ်လၢပီခိဘဉ်ဒ်သိး
ထီဉ်ဖိလံဉ်ဖိလဲၤအိဉ်အီၤသ့တသ့တဂ့ၤအဂီၢ်န့ဉ်လီၤ.”

မုဉ်လၢကၤအမိၢ်ဒီးအပာ်ဟံတ့ၢ်ညဉ်သိတစးန့ဉ်ဒ်သိးတုၤအဖိမုဉ်ဟဲ
က့ၤဒီးကထံၣ်ဒီးသ့ဉ်ညါဝဲလၢပုၤအိဉ်အညဉ်လံန့ဉ်လီၤ. တုၤမုဉ်လၢကၤန့ၢ်ဟူ
စိးဝဉ်ပးတဘျီအတၢ်ကိးန့ဉ်ဒီးမ့ၢ်တၢ်လၢအလီၤဆီ, ဒီးဘဉ်တဘဉ်အဝဲဒဉ်က
ထံၣ်တၢ်တမံၤမံၤသ့ၣ်သ့ၣ်လီၤ. ဒီးလၢတၢ်သ့ဉ်အုးသးခဉ်ယုာ်ဒီးတၢ်မဲၤထံမဲၤနီလၢ
တၢ်ကဒုလီၤတၢ်အပူၤကွၢ်ယုဝဲဒဉ်သပုၤပုၤဒီးကွၢ်ထီဉ်ဆူစိးဝဉ်ပးသ့သ့ဖိတဘျီ
အအိဉ်, ဒီးကွၢ်ဝဲဒဉ်ဖဲအပူၤဒီးကွၢ်လီၤတၢ်လီၤလီၤအပူၤန့ဉ်အဝဲလဲၤကွၢ်ယုတၢ်ဖဲ
န့ဉ်ဘဉ်ဆဉ်တထံၣ်တၢ်နီတမံၤဘဉ်. ဒီးအဝဲဆၢထၢဉ်အိဉ်ကတီၢ်ဒီးဒိကနဉ်လီၤ
တၢ်စိးဝဉ်ပးဖိတဘျီအတၢ်ပူၤန့ဉ်ဒီးလီၤကံၢ်အစံးဝဲဒဉ်လၢတၢ်အိဉ်လၢပီခိဘဉ်
အဖိလ်ဒီးအဝဲကွၢ်ယုတၢ်ဝးဝးဒီးထံၣ်လၢပုၤတ့ၢ်အိဉ်ကသ့အပီခိဘဉ်အိဉ်တခီ,
အိဉ်ကျၢ်ခိဉ်လီၤလၢအသးဒီးလဲၤဟီၤဝဲကယီကယီအိးထီဉ်ကွၢ်ဝဲဒဉ်ဒီးထံၣ်လၢ
တၢ်အသိအိဉ်လၢပီခိအဖိလ်န့ဉ်လီၤ. တဘျီပီစိးဝဉ်ပးဖိတဘျီန့ဉ်တပူၤလၢ
ဘဉ်. ဒီးသ့ဉ်ညါဝဲလၢတၢ်အသိအံၤတမ့ၢ်တၢ်ဂုၤတၢ်ဂၤအသိဘဉ်. မ့ၢ်ဒဉ်ပုၤမၤသံ
အိဉ်အညဉ်ဘၢပလုာ်အသိန့ဉ်လီၤ.

တဘျီအံၤကူဉ်ဝဲဒ်သိးအကတ့ၤထီဉ်က့ၤတၢ်အသိန့ဉ်ဒီးကဒုးကဲထီဉ်
အီၤလၢကစၢ်ဒီးလဲၤထီဉ်ဆူမူခိဉ်လီၤ. ထဲန့ဉ်တဘျီသါကလဲၤကျိန့ဉ်ဝဉ်လၢအက
တ့ၤတၢ်အသိအဂီၢ်ဒီးဖဲအလဲၤဝဲဆူဝဉ်ကျိန့ဉ်သါကကျိဝဉ်ဘျီ, ဒီးဝဉ်ဘျီစံးလၢ
သါဘျီသလံးတဘဉ်ကျိသါဘဉ်. သံကွၢ်ကဒီးဝဉ်သိ, ဝဉ်သိစံးသါသိတလီၤတ

ဘၣ်ကျိၣ်သါဘၣ်. န်န့ၣ်အသိးကယဲၢ် ဝၣ်လၢပကိးအမံၤဘၣ်တဖၣ်တအဲၣ်ဝဲနီတက
လၢဘၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်ဒီးဝၣ်အိၣ်တကလၢကိးဝဲလၢဝၣ်ကျိၣ်, မ့ၢ်ဝၣ်တကလၢ
လၢအအိၣ်စ့ၤကတၢၢ်လၢပထံပကီၢ်ပူၤ, အိၣ်ဝဲတဒိၣ်တဆံးန့ၣ်မိၢ်ပၢ်ဖဲဖုတဖၣ်ဒုၣ်ဝဲ
ဒီးတကျိၣ်ဝဲလၢကဖံးတၢ်မၤတၢ်, ကမၤဟံၣ်မၤယီၤဒီးသ့ၣ်ထီၣ်သံၣ်ဧၤဖိဧၤအဂီၢ်ဘၣ်.
ပူၤကျိၣ်အီၤသန့ကတအိၣ်အါအါဘၣ်. ပကွၢ်လၢအအိၣ်တၢ်အလီၢ်အကျဲတခီက
စၢၢ်ထီၣ်လူၢ်အသးမ့ၢ်ဂ့ၤ, ကစၢၢ်ကဟံၣ်ကပၤမ့ၢ်ဂ့ၤတအိၣ်ဘၣ်, မ့ၢ်အိၣ်လၢထံနံၤ
ဖဲတၢ်လီၤလီၤပၤထံအိၣ်တစးစး, ကပြုၢ်အပူၤဒီးတၢ်ပွဲၣ်စီၣ်ပွဲၣ်သ့အလီၢ်န့ၣ်လီၤ.
တၢ်လီၤဒ်န့ၣ်တဖၣ်မိၢ်ပၢ်ဖဲဖုလၢညါတဖၣ်ညီၣ်န့ၣ်ဟံၣ်အီၤလၢတၢ်လီၤတဂ့ၤအိၣ်ဂ့ၤဆိး
ဘၣ်, နၢ်ဝဲလၢဟီၣ်ခိၣ်ဆူၣ်, ကဟံၣ်ဆူၣ်ဖဲတလီၢ်နါထံ, တၢ်မ့ၢ်သ့တၢ်မ့ၢ်ယၢ်အိၣ်ဝဲ
အလီၢ်အကျဲ, တနါစိၤလဲၤမၤဘူးဝဲဘၣ်, ပျံၤဝဲဒီးဝၣ်တဖၣ်န့ၣ်ပူၤသ့အီၤတသ့စ့ၢ်
ကိးဘၣ်. မ့ၢ်လၢကၤတခီလဲၤသံကွၢ်ဝၣ်ကျိၣ်လၢကကျိၣ်အဂီၢ်ဒီးဝၣ်ကျိၣ်န့ၣ်တတဲ
အါတၢ်နီတမံၤဘၣ်, အၢၢ်လီၤဝဲဒၣ်လီၤ. တုၤအဝဲန့ၢ်ဘၣ်လံဝၣ်ဒီးသ့ၣ်ဒုသးဒုဒီး
ကျိၣ်လီၤဝဲလီၤ. ဘၣ်ဆၣ်ဝၣ်သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်အပူၤတဝါနီတကဟံၣ်ဘၣ်, အိၣ်ထဲအပူၤ
ဂီၤဒီးအပူၤသ့ဒီးအယၢ်အိၣ်န့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်ကျိၣ်ကွၢ်ဝဲကိးဟံၣ်ဒီးထီၣ်ဝဲဒၣ်
လၢအဂ့ၤဒီးအပူၤဝါအိၣ်ထဲခံကဟံၣ်လၢဝံၤအ့ၣ်အိၣ်ထီၣ်ချ့ၣ်စီၢ်န့ၣ်လီၤ. န်လဲၣ်ဂ့ၤ,
တုၤအန့ၢ်ဘၣ်ဝဲဒီးဟဲကွၢ်စိၣ်ဝဲဒ်သိးအကဒၤန့ၣ်တၢ်သိအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

မ့ၢ်လၢကၤဟံးန့ၢ်ညၢ်ဘၢပလူၢ်အသိတစး, ဒၤန့ၣ်ဝဲဆူအပီၤပူၤဝံၤဒီး
ကဘၣ်ဆဲးထူဝဲဒ်သိးကကဲထီၣ်ကျဲတဘိလၢအကလဲၤထီၣ်ဆူမူခိၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.
ဆဲးထူဝဲလၢဟီၣ်ခိၣ်လီၤတသ့ဘၣ်, ကဘၣ်ဆဲးထူဝဲလၢလၢၢ်အလီၤလီၤ. ထဲန့ၣ်
တဘျီအဝဲလဲၤယုန့ၢ်လၢၢ်လၢအဂ့ၤလၢမိဆဲးထူအဂီၢ်န့ၣ်တအိၣ်ထီၣ်ဘၣ်, မ့ၢ်
ထံၣ်န့ၢ်လၢၢ်တကလၢအံၤပကွၢ်ဒီးတမ့ၢ်လၢၢ်လၢအကံၤကတၢၢ်ဘၣ်. မ့ၢ်လၢၢ်ထူၣ်ပ
ကိးလၢလုတကလၢ, တုၤပကုၢ်အီၤလၢမ့ၢ်အူယံၣ်ယံၣ်ဒီးပစုၣ်လီၤဆူထံကျိၣ်န့ၣ်
ကဲထီၣ်ထူၣ်ကပုၣ်လုးဒီးပူၤအိၣ်အီၤဒီးသဘျုၣ်သဲးသၣ်န့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်လၢတၢ်ယဲၤ
အပူၤတခီတၢ်စံးဝဲဒၣ်မ့ၢ်လၢၢ်လၢအကံၤကတၢၢ်တကလၢလီၤ. အဝဲဒၣ်လဲၤထၢန့ၢ်
လၢၢ်ဖိဘၣ်တစ့ၤ, ဘၣ်တဘၣ်တမ့ၢ်တၢ်အါလၢကဲၣ်ဆိးဘၣ်. တုၤအဆဲးထူထီၣ်ဝဲ
ဒၣ်ဒီးအလၢၢ်န့ၣ်ဒိၣ်ထီၣ်ဒီးထီၣ်ထီၣ်ကွၢ်ကွၢ်လီၤ. ဆဲးထူဝဲဒ်န့ၣ်ကဲထီၣ်ကစၢၢ်ဖးဒိၣ်
တဖျၢၣ်ဘၣ်ဆၣ်အတၢ်တထီၣ်န့ၢ်လၢၤအီၤဘၣ်, အိၣ်ကတီၢ်ဝဲဝဲန့ၣ်လီၤ. တၢ်စံးဝဲ

ဒၣ်လၢအတၢ်အလီၢ်အကျဲန့ၣ်တဘၣ်မူခိၣ်ဒီးဟီၣ်ခိၣ်အသးကံၢ်ပူၤဘၣ်. ဒ်ပစံးတၢ်
အသိးတမ့ၢ်အခၢၣ်သးဘၣ်အယိအတၢ်တထီၣ်လၢၤဘၣ်. ဒီးကစၢ်တဖျၢၣ်လၢအ
အိၣ်တီၢ်န့ၣ်ခဲအံၤတၢ်ကိးအမံၤလၢ “ လၢၢ်ပီၤဟၢ ” လၢၢ်မုၢ်အဖျၢၣ်တဖျၢၣ်လီၤ. အဝဲ
ဟးယုကဒီးတၢ်လီၢ်တၢ်ကျဲလၢအဘၣ်တၢ်ခၢၣ်သးဂ့ၤဂ့ၤဒီးစးထီၣ်ဆဲးထူကဒီးအ
ပီၤန့ၣ်လီၤ. အအံၤတဘျီဆဲးထူဝဲဒၣ်အတၢ်ထီၣ်ဒၣ်ရဲၣ်ရဲၣ်လီၤ. ပှၤသးပှၤဒိလီၤတဲာ်
လၢလုၢ်လၢထါဒီးစံးဝဲဒၣ်ဒ်အံၤ,-

လဲၤချူလၢၢ်လၢပျၢၣ်လၢပျီ,
လၢၢ်လဲၤချူလၢပျၢၣ်လၢပျီ,
ထံၣ်က့ၤလၢၢ်ထဲတကီၤဖီ,
ထံၣ်က့ၤလ့ထဲတကီၤဖီ,
ဆဲးထူလၢၢ်မုၢ်ပီၤဝၣ်ကျီ,
လၢၢ်မုၢ်ဆဲးထူပီၤဝၣ်ကျီ,
ဆဲးထူဆဲးထူပီၤဝၣ်ကျီ,
လၢၢ်မုၢ်ထီၣ်ဒီးယံာ်ဒီးထီ,
လဲၤထီၣ်ပၢၢ်မူခိၣ်အဒီ.

ထဲန့ၣ်တဘျီအဝဲဆဲးထူဒၣ်ဝဲတနဲးနဲးဒီးအတၢ်ထီၣ်ယံာ်ထီၣ်ထီထီၣ်. ဒိၣ်ထီၣ်ကွၢ်
ကွၢ်တုၤအကဲထီၣ်ကစၢ်ဖးဒိၣ်တဖျၢၣ်လီၤ. မ့ၢ်လၢအဆဲးထူဝဲအနံၤအါနၢၤအါအယိ
လၢၢ်မုၢ်န့ၣ်ထီၣ်ဘးလၢမူဒီလီၤ. တုၤအထီၣ်ဘးလၢမူဒီဒီးမုၢ်လၢၤကၢၤကူၣ်ထီၣ်
လၢအကအိၣ်ယုာ်ဒီးပှၤမူခိၣ်ဖိတဂၤၤၤသိးကကဲထီၣ်အတံၤသကိးဒီးကဖံးအိၣ်
ယုာ်မၤအိၣ်ယုာ်တၢ်န့ၣ်လီၤ. အဆိကတၢ်လဲၤသံကွၢ်မုၢ်ဘၣ်ဆၣ်အတၢ်တအဲၣ်အီၤ
ဘၣ်. မုၢ်စံးဘၣ်အီၤ, “ ယဲဒၣ်အံၤယလဲၤကီၢ်လဲၤဂီၤတၢ်ထီတိယအိၣ်ဘျးအိၣ်သါ
တချူးဘၣ်. လဲၤဆူပှၤဂၤအအိၣ်တက့ၢ်. ” ထဲန့ၣ်တဘျီမုၢ်လၢၤကၢၤမၤတသ့ဘၣ်.
ကူၣ်ထီၣ်ဝဲလၢအကလဲၤဆူလၢအအိၣ်ဒီးလဲၤသံကွၢ်ဝဲလီၤ. တုၤအထံၣ်လိာ်လါဒီး
သံကွၢ်ဝဲလၢအကအိၣ်ယုာ်ဆိးယုာ်ဒီးအီၤဒ်ပစံးတၢ်အသိး, သါကန့ၢ်အဝၤလၢလါ
လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်လါတခိတအဲၣ်ဘၣ်, စံးဝဲဒၣ်, “ တၢ်အံၤတၢ်ကီၢ်ဒိၣ်မးလီၤ. တၢ်လၢ
ယၢတဂၤအံၤယဘၣ်လဲၤခုၣ်လဲၤဂီၢ်လၢဟါလၢဂီၤ, တဘျီဘျီယတထံၣ်လီၤယခိၣ်
ထံးခိၣ်တ့ၤဘၣ်, လၢတၢ်န့ၣ်အယိနအိၣ်ဒီးယၢတသ့ဘၣ်, ဂ့ၤတက့ၢ်နလဲၤဆူပှၤ

ဂၤအအိၣ်လီၤ.” တဘျီညါအံၤတၢ်ကီၤဘၣ်အိၤဖးဒိၣ်ညါလီၤ. ဘၣ်ဆၣ်အသးတဟးဂီၤဘၣ်, လဲၤကဒီးဝဲဆူညါတုၤလၢလီၤအအိၣ်ဒီးသံကွၢ်လီၤလၢအကအဲၣ်အိၤလီၤ. တၢ်လၢလီၤတကလုာ်န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤကိၣ်ပုၤလဲၤကိၣ်တ့ၤလဲၤ, ပိၣ်လုာ်ပိၣ်ကထါဆူၣ်, ကလုာ်ဒိၣ်ကထါသ့ၤတုၤအပိၣ်ထီၣ်အကလုာ်ဒီးပုၤဖးသံပျီၤသံ, တုၤခဲကန့ၣ်အံၤပမ့ၢ်န့ၣ်ဟူဘၣ်လီၤဖျးတၢ်လံၤဒီးဟီၣ်ခိၣ်ခုၣ်ကဟံၣ်ခုၣ်, ဟဲဒီးယဲမ့ၢ်ဟဲဒီးကလံၤ, သိၣ်လီၤသတြးမးလီၤ. ဘၣ်ဆၣ်ဒီးမ့ၢ်လၢဂၤအသးတဟးဂီၤဘၣ်, ပိၣ်ထီၣ်လီၤအခံၤဒီးသံကွၢ်အိၤသပုၤဂၤလီၤ. တုၤအသံကွၢ်အိၤယံၣ်ယံၣ်ဒီးလီၤစံးဘၣ်အိၤဒ်အံၤ, “တၢ်လၢယၤတဂၤအံၤယဒိၣ်တၢ်တဂ့ၤဘၣ်, ယမ့ၢ်ပုၤလၢအကလုာ်သ့ၤကထါသ့ၤ, ကိၣ်ပုၤလဲၤကိၣ်တ့ၤလဲၤ, သ့ၣ်ဂဲၤဖါခူ, ပိၣ်လုာ်ပိၣ်ကထါလီၤပျံၤလီၤဖးပုၤကွၢ်ဒီးဆူၣ်မဲၣ်ကဲၤနီၤကိၣ်ကိၣ်ဂီၤဂီၤ, လဲၤလၢအံၤမ့ၢ်မ့ၢ်လၢန့ၣ်မ့ၢ်မ့ၢ်အယိၤပုၤတအဲၣ်ယၤနီၤတဂၤဘၣ်. ခဲကန့ၣ်အံၤနသးမ့ၢ်အိၣ်လၢနကအိၣ်ယုာ်ဒီးယၤ, နကန့ၣ်နဝၤလၢယၤန့ၣ်, ယကမၤကွၢ်နၤခဲလၢဂ်တဘီ, ယကဖျးကွၢ်တၢ်လၢစိၤခိၣ်နွံထံၣ်, စိၤလၢနွံထံၣ်ဝံၤမးနမ့ၢ်တပျံၤတဖုးဘၣ်တၢ်သၢပျံၤယကအဲၣ်စ့ၢ်ကီးနၤလီၤ. မ့တမ့ၢ်ယအဲၣ်နၤတသ့ဘၣ်.” မ့ၢ်လၢဂၤတခိၣ်စံးအိၤ, “ယတပျံၤဘၣ်ယတဖုးဘၣ်, တၢ်မ့ၢ်မိၣ်ဖျးနသးတၢ်န့ၣ်ဖဲတၢ်မိၣ်ဖျးနသးဖျးတက့ၢ်.” ဒီးလီၤစံးဘၣ်အိၤ, “ခဲကန့ၣ်အံၤပလီၤနသးတက့ၢ်. ယကကွၢ်ဖဲနသးပုၤနီၣ်နသးအခါတဘျီဘျီယကဖျးတၢ်လီၤ.”

မ့ၢ်လၢဂၤတခိၣ်ဖဲလီၤကဖျးတၢ်အကတီၢ်ဟံးန့ၢ်ဆီအုၣ်ကိၣ်ယုာ်တလိၣ်ခံလိၣ်ဒီးဆွံတံၢ်ဃာ်အနၢ်ပုၤတံၢ်တံၢ်ဖဲလီၤဖါတၢ်သ့ၣ်ဂဲၤထီၣ်ဟံၣ်ဖိၣ်သၣ်ခွါထီၣ်အသး, ဖဲလၢအဂံၢ်အဘါအိၣ်ဒီးအိၤခဲလၢဂ်န့ၣ်ဂဲၤဆၢထၢၣ်သ့ၣ်ဂဲၤထီၣ်တပျံၤတပျီၤ, ဟီၣ်ခိၣ်ကမ့ၢ်ခုၣ်လံလူ, ဟဲယုာ်ဒီးယဲမ့ၢ်ဟဲယုာ်ဒီးကလံၤ, ဟဲဒီးယဲထံပစီၤ, သ့ၣ်ပိၤပျံၤဝၣ်ပိၤပျံၤ, သ့ၣ်ကံၤနွံကူၣ်ဘျၢၣ်ကံၤနွံတီၤ, ဖဲလၢတၢ်ဂုၤတၢ်ဂၤတဖၣ်ဖးသံပျီၤသံကနိးကစုာ်, ဟီၣ်ခိၣ်ဒီးမ့ၢ်ခိၣ်ဟူးဝးဆဲးဆိုးဒ်ထီၣ်ကံၤဖါတရုၤထီၣ်အသးအသိးန့ၣ်လီၤ. ဖဲလၢအအိၣ်ကတီၢ်ကွၢ်တနၢ်ဟူန့ၣ်ပုၤလၢဘၣ်တၢ်သိၣ်တၢ်သဲနီၤတမံၤအခါအဝဲကွၢ်ယီၤတၢ်ဆူမ့ၢ်လၢဂၤအအိၣ်ဒီးထံၣ်ဝဲဒၣ်လၢအတၢ်အိၣ်လီၤလီၤသ့ၣ်တအုးသးတအုး, တပျံၤတဖုးတၢ်နီၤတစဲးဘၣ်, ဖျါလၢအတနၢ်ဟူန့ၣ်ပုၤတၢ်သိၣ်တၢ်သဲနီၤတမံၤဘၣ်လီၤ. တုၤနၤတစုၤလီၤသံကွၢ်အိၤ, “မ့ၢ်နပျံၤတၢ်စ့ၢ်ကီးခါ.” ဒီးမ့ၢ်

လၢကၢၤစံးဆါအီၤလၢတပျံၤဘၣ်လီၤ. ထဲန့ၣ်တဘျီလီၤသ့ၣ်ညါလၢပိာ်မုၢ်တဂၤ
အံၤတမ့ၢ်ပုၤနီၤစိၤတဂၤဘၣ်, အသ့ၣ်ဂၢၢ်သးဂၢၢ်ကစီၤဒီးတပျံၤတၢ်အယိၣ်စံးဘၣ်
အီၤ, “မ့ၢ်ဒ်န့ၣ်သၢပျံၤနမ့ၢ်စံးလၢယကဘၣ်အဲၣ်န့ၣ်ဒီးယကအဲၣ်စ့ၢ်ကိးလီၤ.”
ထဲန့ၣ်တဘျီလီၤမၤတသ့ဘၣ်ကဘၣ်အဲၣ်မုၢ်လၢကၢၤန့ၣ်လီၤ. ဒ်တၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်
ဟ်စၢၤတၢ်လံးဒီးမုၢ်လၢကၢၤအသိးဟံးန့ၣ်အီၤလၢမၤလီၤ.-

သံကွၢ်မုၢ်ဖိတအၢၣ်လီၤ,
သံကွၢ်လိဖိတအၢၣ်လီၤ,
မုၢ်စံးယလဲၤကီၢ်လဲၤဂီၤ,
လါစံးယလဲၤဂီၤလဲၤသီ,
သံကွၢ်စလီၤအဖိစိ,
ဖျးထီၣ်ဖျးလီၤသ့ၣ်လၢၣ်ဘီ.

ဒီးမုၢ်လၢကၢၤန့ၣ်ဘၣ်အဝၤလၢလီၤလီၤ. တၢ်လၢလီၤတမံၤန့ၣ်တၢ်စံးဝဲလၢတၢ်ဂုၤတၢ်
ဂၤတပျံၤဝဲနီၤတမံၤဘၣ်, တၢ်လၢအပျံၤဝဲန့ၣ်မ့ၢ်ထဲထွံၣ်အခိၣ်သၣ်ပံၤတမံၤစီၤလီၤ.
မုၢ်လၢကၢၤအိၣ်ဒီးအဝၤလၢမူခိၣ်အနံၣ်အါအလါအါဒီးစံးဘၣ်အဝၤလၢ, “တၢ်
တဘျီအံၤတၢ်သယုာ်ဘၣ်ယသးလၢယမိၢ်ယပာ်ဒိၣ်မးလီၤ. အယိၣ်အဲၣ်ဒီးက့ၤ
အိၣ်သကိးအဝဲသ့ၣ်လီၤ.” ဒီးလီၤန့ၣ်စံးဘၣ်အီၤ, “တၢ်မ့ၢ်မိၣ်က့ၤအိၣ်သကိးဘၣ်န
သးနမိၢ်နပာ်ဒီးက့ၤသၢၣ်, ယကလဲၤယုာ်ဒီးန့ၣ်လီၤ.” အန့ၣ်တဘျီအဝဲသ့ၣ်နီၢ်ဒိမိ
ဝၤခံၣ်လၢၣ်ဟဲက့ၤဟးဆူအမိၢ်အပာ်အအိၣ်လီၤ.

ဖဲမုၢ်လၢကၢၤက့ၤဟးအိၣ်သကိးအမိၢ်အပာ်အခါဖျါလၢအမိၢ်အပာ်
ပျံၤဘၣ်အဝၤန့ၣ်လီၤ. အဂ့ၢ်ဒ်အံၤ, တၢ်လၢလီၤန့ၣ်မ့ၢ်တၢ်လၢအချ့ဒီးတုၤအသ့ၣ်ဒိၣ်
သးဖျိးတဘျီတၢ်အိၣ်လၢအမဲာ်ညါတကျၢၤနီၤတမံၤဘၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်ဒီးတၢ်လၢလီၤ
ပျံၤဝဲတမံၤန့ၣ်အဝဲသ့ၣ်တသ့ၣ်ညါဝဲဒ်ဘၣ်. မုၢ်လၢကၢၤတခီဆိကမိၣ်ဝဲဒ်,
“တၢ်အံၤယဟဲက့ၤအိၣ်ဒီးယမိၢ်ယပာ်မုၢ်မးလီၤ. ဘၣ်ဆၣ်တၢ်လၢယဝၤပျံၤဝဲတမံၤ
န့ၣ်မ့ၢ်ထွံၣ်အခိၣ်ပံၤလီၤ.” အဝဲဘၣ်ယိၣ်ဝဲလၢအမိၢ်အပာ်ကဖိအိၣ်ဘၣ်ဖုးထွံၣ်သ
တးဒီးဝဲပလီၢ်ဟ်စၢၤအမိၢ်အပာ်လၢအသုတဖိအိၣ်ထွံၣ်တဂ့ၤလီၤ. ထဲန့ၣ်တဘျီအ
မိၢ်အပာ်သ့ၣ်ညါန့ၣ်လီၤအတၢ်ပျံၤဒီးဆိကမိၣ်ထီၣ်ဝဲလၢအသး, “တၢ်အံၤပကမၤဖုး
အီၤတဘီၣ်သိးအသုတအိၣ်ဘူးပုၤတဂ့ၤလီၤ.” ဘၣ်တနံၤဖဲမုၢ်လၢကၢၤဒီးအဝၤ

လီၤဖါတၢ်လဲၤဟးခံၣ်လီၤအခါ, အဝဲသ့ၣ်ဖီအိၣ်န့ၣ်ထွဲၣ်တၢ်ဒီးတၢ်အဖိအမၢ်
ဟဲက့ၤလၢမၢ်ဟါခွဲးလီၤအိၣ်န့ၣ်ဝဲဒၣ်အမ့ၤအထံ, ဟံးန့ၣ်ထွဲၣ်အခိၣ်ယံးဒီးဟဲဝဲလၢ
အမၢ်လီၤဖါတၢ်အိၣ်လီၤမ့ၤအဟူးလၢတကပၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်လီၤအိၣ်မ့ၤဘျၢၣ်ကသူ
အါဘျီအါဘျီဒီးထံၣ်လၢထွဲၣ်အခိၣ်ယံးတဖျၢၣ်, တဘျီယံးဖးတကျၢၣ်ထူးပိၣ်ထီၣ်အ
ကလုာ်အကထါလၢအသ့ၤ, သ့ၣ်ဂဲၤဖါခူထီၣ်လၢတၢ်မၤအိၣ်အံၤတတီၢ်ဘၣ်, အယံ
ဂဲၤဆၢထၢၣ်က့ၤထီၣ်ဝဲဒၣ်ဆူလၢမၢ်အလီၤန့ၣ်လီၤ. အမါတခီဆိကမိၣ်ဝဲဒၣ်လၢ
တၢ်လီၤက့ၤထီၣ်ဒီးကယီၢ်ကၢ်ကွံာ်ဘၣ်ဖးလၢမၢ်န့ၣ်ဒီးလဲၤက့ၤဝဲဆူအအိၣ်တသ့
လၢဘၣ်. လၢတၢ်န့ၣ်အယံအဝဲဂဲၤဆၢထၢၣ်တဘျီယံးဖိယာ်အဝၤအယီၢ်ဒီးက့ၤ
ထီၣ်ယုာ်ဝဲဒီးအဝၤဆူမူခိၣ်န့ၣ်လီၤ. ဝဲအက့ၤထီၣ်ထီၣ်ဘးလၢမူခိၣ်န့ၣ်လီၤဆိကမိၣ်
ဝဲလၢသါမိၣ်သါပၢ်အံၤအဲၣ်ဒီးဝဲလၢအသးကဘၣ်ဖျိၣ်, မိၣ်အိၣ်အသးလၢဟီၣ်ခိၣ်
ချၢထဲတဂၤစီၤ, တအဲၣ်ဒီးတၢ်ယူတၢ်ဖိးဘၣ်, မ့ၤအအဲၣ်ဒီးတၢ်လီၤမုၢ်လီၤဖးလီၤ.
မ့ၤအဲၣ်ဒီးဝဲဒ်န့ၣ်တခီတဘျီညါအံၤသါကမၤလီၤဖးကွံာ်အဝဲသ့ၣ်ဒီးအဖိအလံၤ
လီၤ. တၢ်အံၤဆူညါမိၣ်အသ့တထံၣ်လီၤဘၣ်အသးဒီးအမိၣ်အပၢ်လၢတဂ့ၤ,
ဒ်န့ၣ်အသးအမိၣ်အပၢ်စ့ၢ်ကီးအသ့တထံၣ်ဘၣ်က့ၤအမဲာ်လၢတဂ့ၤန့ၣ်လီၤ. ဝဲအ
ဆိကမိၣ်တၢ်ဒ်န့ၣ်အခါတၢ်သ့ၣ်ထီၣ်သးကါအိၣ်ထီၣ်ဝဲဒၣ်တဘျီယံးလၢအပူၤအယံ
သ့တယာ်လီၤကွံာ်လၢမၢ်န့ၣ်ဆူဟီၣ်ခိၣ်တဘျီယံးဒ်သးကကဲထီၣ်တၢ်အဆၢလီၤ
တဲာ်တူာ်ကွံာ်အစီၤစီၤအယုာ်ယုာ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

လၢမၢ်န့ၣ်ကၢ်လီၤကွံာ်သက့ၤဟီၣ်ခိၣ်ချၢဒီးဘၣ်ဟးဂီၤပုၤထံပုၤကီၢ်ဒီး
ပုၤကညီသံမုၢ်သံဖျိး, ထံဟးဂီၤကီၢ်ဟးဂီၤ, ပုၤကညီလီၤမုၢ်လီၤဖးဒီးဘူးဒီးတံာ်,
ဒီးမိၣ်ဒီးပၢ်, ယံာ်ယံာ်ဒီးတထံၣ်လီၤသ့လီၤက့ၤအသးလၢဘၣ်. ကဲထီၣ်က့ၤပုၤတ
န့ၣ်တဆီ, ကတိၤတၢ်တၢ်သးလၢဘၣ်, အအံၤတဖုကတိၤသီၣ်တမံၤ, အန့ၣ်တဖု
ကတိၤသီၣ်တမံၤဒၣ်, တကျိးလီၤအသးဒီးကဲထီၣ်တၢ်ယူတၢ်ဖိးတသ့လၢဘၣ်.
လဲၤအိၣ်က့ၤဆူမုၢ်န့ၣ်တနီၤ, မုၢ်ထီၣ်တနီၤ, မုၢ်စ့တနီၤ, မုၢ်ပၤတနီၤ, ဒီးလၢခံက့ၤကဲ
ထီၣ်ပုၤအကလုာ်ကလုာ်လီၤဆီလီၤအသးဒ်ပစံးတၢ်အသး, ကဲထီၣ်ပုၤကူပုၤက
ညီတနီၤ, တလၢပံၤယီၤတနီၤ, ယိၤဖိသွံဖိတနီၤ, ကီၤသ့ၣ်ကီၤလၢတနီၤ, ဒ်န့ၣ်အ
သးကဲထီၣ်ပုၤအကလုာ်ကလုာ်လၢဟီၣ်ခိၣ်ချၢဒီးဘၣ်ညါလီၤ. ဒီးလၢမုၢ်လၢအကၢ်
ထီၣ်ဆူယိၣ်ခံတခီန့ၣ်တၢ်စံၣ်စီၤဝဲလၢအကၢ်ထီၣ်ဆူဘျဲကီၢ်တခီဒီးပုၤမၤက့ၤဝဲလၢ

ထါၣ်အံၤ,-

လၢၢ်မုၢ်ကၢ်ထီၣ်ဆူကီၢ်ဘျဲ,
ကၢ်တံၢ်ထိးမဲၤပၢ်အကျဲ.

တၢ်တဲတယုၢ်အံၤမုၢ်ပုၤကညီအတၢ်တဲစၢ်ဘၣ်ဃးဒီးပုၤကညီအတၢ်
လီၤမုၢ်လီၤဖးအဂ့ၢ်အကျိၤန့ၣ်လီၤ. ပမုၢ်ကွၢ်ဒ်တၢ်စံၣ်စၢ်တဲစၢ်ဝဲဒၣ်အသိး, ပလဲၤ
ထံၣ်ဘၣ်လၢၢ်မုၢ်လၢအအိၣ်သ့ၣ်လီၤအသးပၢ်လၢယိၣ်အကွၢ်ခံၣ်န့ၣ်လီၤ. ဒီးအခိၣ်
ဆၢၣ်တခီအိၣ်ဒၣ်ဖဲလုၢ်သီခိၣ်, လုၢ်သီဖိဒုအထံအကီၢ်ဘၣ်ဃးဒီးကီၢ်ဖၣ်ပုၣ်အတၢ်
ပၤတၢ်ပြဲးအပူၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်စံးဝဲဒၣ်လၢလၢၢ်မုၢ်န့ၣ်ကၢ်ဘၢကွၢ်ထံကျိၣ်ခံဘိ, မ့ၢ်ထံ
ဆံၣ်လိာ်ကျိတဘိဒီးထံကျိနီၤဒီးလိာ်ကျိတဘိလီၤ. ပုၤလၢအလဲၤတုၤညီန့ၢ်တဖၣ်
ကလဲၤဝဲန့ၣ်ဘၣ်လၢလၢၢ်မုၢ်အပူၤဖဲထံကျိဖးဒိၣ်တဘိဟဲထီၣ်ဖျိလၢအပူၤ, အိၣ်
ဒီးဒုၣ်ဇၢညၣ်ဇၢလၢအပူၤဒီးထံကျိအဝဲန့ၣ်ပုၤကိးအမံၤလၢနီၤဒီးလိာ်အကျိလီၤ. ဒ်
ကစၢ်ကလိအဂုၤအဂၤအသိးတၢ်လီၢ်ဖဲန့ၣ်သ့ၣ်ဖိဝဲဖိတဖၣ်ကးဘၢအီၤ, ဘၣ်
ဆၢၣ်လၢၢ်မုၢ်တဖျၢၣ်သ့ၣ်တအိၣ်ဝဲတအိၣ်လၢအလိၤအါအါဘၣ်. မ့ၢ်ဒၣ်ထဲလုၢ်ဒီး
ဖျၢၣ်ညါပုၤဖံးအိၣ်မၤအိၣ်တၢ်တသ့နီတပူၤဘၣ်, အိၣ်ဒၣ်ယုၢ်စိယုၢ်ထီတနဲးနဲးလီၤ.

ကစၢၢ်သီသံၣ်

သီသံၣ်ကစၢၢ်အိၣ်သ့ၣ်လီၤအသးလၢကညီကီၢ်စဲၣ်ဒီးကရၣ်န့ၣ်ကီၢ်
စဲၣ်အဆၢတီတီန့ၣ်လီၤ. လၢမ့ၢ်ထီၣ်တကပၤန့ၣ်ပှၢ်ဒိၣ်သဝီ, မ့ၢ်န့ၣ်တကပၤန့ၣ်လဲခံ
သဝီ, ကလံၤထံးတကပၤန့ၣ်ပယိသဝီဒီးကလံၤစိးတကပၤန့ၣ်ဟံၣ်ဒိၣ်ယီၤသဝီတ
ဖၣ်အိၣ်သ့ၣ်လီၤအသးန့ၣ်လီၤ. ကစၢၢ်သီသံၣ်ခိၣ်အံၤအကစီၤထီၣ်ထီၤလၢပီၣ်လဲၣ်
အမဲၣ်ဖံးခိၣ် ၈၆၀၇ ခိၣ်ယီၤလီၤ. ကစၢၢ်အဝဲအံၤတၢ်စံးဝဲလၢအသူအပွၢ်ဒီးအမံၤဟူ
သၣ်ဖျါဝဲလၢအမ့ၢ်ကစၢၢ်အသူအပွၢ်လၢကညီကီၢ်စဲၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ.

လၢကစၢၢ်အံၤအတူၢ်လီၤအိၣ်ဒီးတၢ်သူတၢ်ပွၢ်ဒီးကညီသးပှၢ်လၢအမံၤ
ဟူသၣ်ဖျါတနီၤအလီၢ်အကျဲးအမ့ၢ်ဖုကတၢၢ်လၢအမ့ၢ်ကညီသးပှၢ်လၢပျၢၤလၢအ
မဲၣ်ထံၣ်ဒံးဝံအလီၢ်အကျဲးအိၣ်ဝဲစ့ၢ်ကီးလီၤ. ဖုကတၢၢ်မ့ၢ်စ့ၢ်ကီးဖုမိၢ်တီၢ်အဖိခွါသဒါ
န့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်စ့ၢ်ကီးဖုကတၢၢ်န့ၣ်ဘီအလီၢ်, ဖုကတၢၢ်ဆဲးဘီအလီၢ်ဒီးဖုကတၢၢ်သ့ၣ်ပ
လ့ၤဘီလၢအမ့ၢ်ဝဲၣ်ပြဲကဒံဖိတကလုၢ်အလီၢ်န့ၣ်လီၤ. လၢညါပှၢ်လဲၤတၢ်က့ၤတၢ်
လၢကစၢၢ်အံၤအလီၤပှၢ်ဟူပှၢ်ဆုအိၣ်ယီၤအိၣ်ဘုသိၣ်, ဆီအိၣ်အိၣ်သိၣ်, ဖိဒံဖိ
သၣ်ဂဲၤလီၢ်ကွဲးသိၣ်ဒီးတၢ်သိၣ်တၢ်သဲးသဝီအိၣ်အသးလီၤ, ဘၣ်ဆၣ်ပှၢ်တထံၣ်သ
ဝီဘၣ်.

လၢကစၢၢ်အံၤအတူၢ်လီၤအိၣ်စ့ၢ်ကီးဒီးကဆီဝါလၢအမ့ၢ်တၢ်သူတၢ်ပွၢ်
အလီၢ်အကျဲးန့ၣ်လီၤ. ပှၢ်သါကမၤသံအီၤပှၢ်ဆဲးအီၤလၢမၤအလီၢ်, မၤန့ၣ်ကဲထီၣ်
လၢလၢၢ်ဒီးအိၣ်တုၤမ့ၢ်မဆါတနံၤအံၤန့ၣ်လီၤ.

လၢကစၢၢ်အဒိခိၣ်န့ၣ်အိၣ်ဒီးတကီၤထူၣ်ဒီးတကျၢထူၣ်တဖၣ်လီၤက
ဒံးပှၢ်သ့ၣ်ဟဲဝဲ, ဒီးတၢ်ထူၣ်တၢ်ဘိတနီၤအိၣ်ဒံးဝဲတုၤခဲကနံၣ်အံၤန့ၣ်လီၤ. ဒ်န့ၣ်အ
သိးနီၣ်အလီၢ်အိၣ်ဝဲတဖျါၣ်, လၢညါပှၢ်သးပှၢ်ဖဲန့ၣ်တဖၣ်ဝဲဝဲထံအိၣ်ထီၤလၢအ
လီၤလီၤ. ဘၣ်ဆၣ်တုၤကီၤလၢဝါသုးဖဲထီၣ်အိၣ်တဘျီနီၣ်အံၤလီၤသံးကွံၣ်ဝဲဒၣ်

န့ၣ်လီၤ. ကစၢ်သီသံၣ်အံၤမ့ၢ်ကစီၤထီၣ်ထီၤ ၈၆၀၇ ခိၣ်ယီၢ်ဘၣ်ဆၣ်ထံထီၣ်ပၢ်အိၣ်လၢအပျီၢ်ခိၣ်လီၤ.

ကစၢ်အံၤအလီၤအိၣ်စ့ၢ်ကီးဒီးဆူဂီၤ, ဆူဘီလၢအမ့ၢ်တၢ်သူတၢ်ပွဲၤတကလုာ်န့ၣ်လီၤ. လၢအပူၤကွံာ်ပှၤသးပှၤတဖၣ်တဲၤသံၣ်ဖိဖိလၢအအိၣ်လၢကစၢ်ဒီးခိၣ်န့ၣ်န့ၣ်ကွံာ်ယံၤလၢဘၣ်ဆၣ်န့ၣ်တဲၤက့ၤစိၣ်သူၣ်အိၣ်လၢဟံၣ်တန့ၢ်ဘၣ်. နမ့ၢ်ဟဲက့ၤစိၣ်န့ၣ်တဲၤက့ၤတဘၣ်လၢဘၣ်, နမ့ၢ်ဟံၣ်ကွံာ်အိၣ်မးန့ၣ်ဟဲက့ၤဆူဟံၣ်ဘၣ်လီၤ.

သီသံၣ်ခိၣ်အတၢ်ဘၣ်ထွဲဒီးကညီဖိလၢကီၣ်တဲၣ်ကီၢ်

ဖါတၢ်မူစီး, လၢမဲးခးပူသဝီ, ကံၢ်မဲကီၢ်ရှ့ၣ်အံၣ်အုထီၣ်အထါခံဆၢဒ်အံၤ, -သီသံၣ်ခိၣ်ဒီးလီၤလၢယီၤ, ယီၤမၤကၤကီၣ်မၤကၤမိၤ

- သီသံၣ်ခိၣ်ဒီးလၢပယီၤ, ပယီၤမၤကၤအိၣ်ကဆီ
- သီသံၣ်ခိၣ်ဒီးလီၤလၢဘျဲ, ဘျဲအိၣ်ဘျဲမၤလီၢ်မၤလဲ
- သီသံၣ်ခိၣ်ဒီးလီၤမုၢ်န့ၣ်, ကညီအိၣ်ဖဲးသံၣ်ဖဲးခုး
- သီသံၣ်ခိၣ်ဒီးထီၣ်ဒီးဆဲ, ပွဲၤဂီၢ်ခိၣ်ဒီးထီၣ်ဒီးဆဲ
- ပှၤမ့ၢ်လဲၤပှၤမ့ၢ်စးကျဲ, ပှၤပှၤလဲၤပှၤပှၤစးကျဲ
- တၢ်တစးကျဲမ့ၢ်ပဒဲ, လဲၤဒုာ်ဝဲဟးဖျိးဒုာ်ဝဲ

ဖါတၢ်မူစီးစံးဝဲဒုာ်လၢကညီဖိမ့ၢ်အိၣ်ပြီအိၣ်ပြီသန့က့အခိၣ်ထံးခိၣ်ဘိန့ၣ်ဟဲဒုာ်လၢသီသံၣ်ပွဲၤဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ဒ်ထါတၢ်တဆၢဟံၣ်ဖျါဝဲအသိးကညီဖိတဖၣ်အတၢ်လုာ်အိၣ်အသးသမူန့ၣ်မ့ၢ်တၢ်ဖဲးခုးဖဲးသံၣ်န့ၣ်လီၤ. ကညီဖိဒီးတၢ်ဖဲးခုးဖဲးသံၣ်န့ၣ်အိၣ်စဲဘူးလီၢ်အသးန့ၣ်လီၤ. အဝဲမ့ၢ်တလဲၤထံၣ်ဘၣ်သီသံၣ်ပွဲၤဂီၢ်နီတဘျီၣ်န့ၣ်သက့ဖဲအဝဲသ့ၣ်မၤတၢ်လုာ်တၢ်ဟံၣ်အခါယၢၤထီၣ်ဘၣ်သီသံၣ်ခိၣ်အမံၤန့ၣ်လီၤ. အဝဲဟံၣ်လီၤအသးလၢအကလဲၤဟးဆူသီသံၣ်ခိၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ကီတၢ်ခဲမ့ၢ်အိၣ်ထဲလဲၣ်န့ၣ်သက့, အဝဲစံးဝဲလကဘၣ်လဲၤတခိၣ်သံကွံာ်သံဒီးတၢ်တခိၣ်ဒ်ထါလၢထးဟံၣ်ဖျါဝဲအသိးန့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်န့ၣ်အယိကစၢ်သီသံၣ်အံၤမ့ၢ်ဖဲယဲၤကစၢ်အကါဒိၣ်တဖျၢၣ်လၢကညီဖိမဲလၢၢ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်လၢကညီအလုာ်လၢတၢ်ဆဲးတၢ်လၢအိၣ်စဲဘူးအသးဒီးကစၢ်တဖျၢၣ်အံၤအယိန့ၣ်လီၤ.

ကညီဖိအတတ်တဲဃဲဘၣ်ဃးပှၤလၢပျၢတဖၣ်

ဖုမိတီ

တၢ်စံၣ်ယဲၤဘဲဒၣ်, တဘျီပှၤသးပှၤအိၣ်ဝဲဒၣ်လၢသိသံၣ်တဂၤအမံၤမ့ၢ်ဖုမိတီလီၤ. ဖုအံၤအဖိအိၣ်နွံၤလၢအမ့ၢ်ဝဲ-ဖုစကဲၢ် (လၢခံတၢ်ကိးက့ၤအမံၤလၢစလ့ၣ်ချိၣ်), ဖုစဃး (တၢ်ကိးက့ၤအမံၤလၢထိးမဲၤ), ဖုစၤလၢတြၢ, ဖုထီပျီၢ်ဖိ, နီၢ်တွံၢ်, နီၢ်အဲၣ်န့ၤဒီးဖုကတၢ် (ဖုတဒါ) လီၤ.

ဖုမိတီၢ်ဖဲးခုးလၢကစၢ်ကတၢ်နံၣ်ဒဲး, ထိးဖးဒိၣ်တဖုဟဲမၤဟးဂီၤအခုးအသံၣ်, တၢ်သ့ၣ်တၢ်ဖျးတဖၣ်လီၤ. ဖုကစီၤဝဲထိးဖါတၢ်တခုယံၣ်ယံၣ်ဒီးထံၣ်န့ၢ်ဝဲထိးအသွံဖဲမူခိၣ်စူၤအါကတၢ်ဖဲလါခုးအပူၤ, ဒီးဖုမိတီၢ်ဆဲးသံထိးတခုအံၤဝံၤက့ၤတဲဘၣ်အဖိအလံၤလၢကဟဲဟံးက့ၤထိးအံၤအစိၣ်လီၤ. ဖိမုၣ်ဖိခွါဟဲယုဒီးတထံၣ်ထိးအစိၣ်ဘၣ်. ဖုမိတီၢ်ဟဲလၢအနီၢ်ကစၢ်ဒဲးဒီးထံၣ်န့ၢ်ဝဲထိးမဲလုၢ်ဒိၣ်ပှၤဒိၣ်တ

ဘၣ်လၢအကျိၤဝါၣ်စ့အိၣ်ဝဲတကပၤဒီးကျိၤအသးဘီၣ်ထူအိၣ်ဝဲတကပၤလီၤ. လၢ
ခံက့ၤမ့ၢ်လၢထိးတဖၣ်မၤဟးဂုၤဟးဂီၤတၢ်အါလၢကဲၣ်ဆိးအယိၣ်ဖုဟးထီၣ်လၢသီ
သံၣ်ခိၣ်ဒီးလဲၤလီၤဝဲဆူကလံၤထံးဒီးအိၣ်ဝဲဆိးဝဲလၢတၢ်လီၤအသီတတီၤလီၤ. ဖဲ
တၢ်လီၤအံၤအဝဲသ့ၣ်ဖဲဒုးသံၣ်ကဒီးတနံၣ်ဘၣ်တနံၣ်, ဒီးတၢ်အုးတၢ်သ့ၣ်ဟဲ
အိၣ်ဟဲအိၣ်ဒီးမၤဟးဂီၤအဆုးအသံၣ်လီၤ. မၤဘုဝံၤဟံၣ်တၢ်အဘုလၢဖီပူၤအခါတၢ်
အုးတၢ်သ့ၣ်လၢအခိၣ်အိၣ်လွံၤခိၣ်ဟဲအိၣ်ဖဲဃဲၤအဘုလၢဖီပူၤဒီးဖုထီၣ်နၢ်(ဩအဖိအ
လံၤစ့ၢ်ကိးဟဲဟ့ၣ်အိၣ်အဘုကိးနံၣ်ကိးလါဒဲးလီၤ. ဖုထီၣ်နၢ်ဩမ့ၢ်ပုၤကၢကျိၣ်သ့တ
ဂၤဒီးအိၣ်ဝဲဆိးဝဲဘူးဒီးဖုမိၢ်တီၢ်လီၤ. ဖျါဖဲဃဲၤလၢဖုထီၣ်နၢ်ဩဂ့ၤ, အဟံၣ်ဖိယိဖိမ့ၢ်
ဂ့ၤအမဲၢ်အိၣ်ဒီးပုၤစံၣ်ဃဲၤတၢ်တဂၤဂ့ၤတဂၤဂ့ၤစံးဝဲလၢဖုမိၢ်တီၢ်မၤန့ၢ်ကျိၣ်လုၢ်ဒိၣ်ပုၤ
ဒိၣ်တဖၣ်လၢတၢ်အုးအအိၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်စံးဝဲဒၣ်မ့ၢ်အိၣ်ဝဲတနံၣ်, ဖုမိၢ်တီၢ်လဲၤကွၢ်အဘုလၢဖီပူၤဒီးထံၣ်ဝဲလၢ
အဘုလၢဖီပူၤန့ၣ်ဟါမၢ်တစးညါဒီးထံၣ်ဘၣ်စ့ၢ်ကိးဝဲပုၤအခိၣ်လီၤတဖၣ်လၢဘုကျိ
ဒ်အမ့ၢ်ပုၤကညီအခိၣ်လီၤလီၤ. ဖုမိၢ်တီၢ်ကူၣ်ထီၣ်ဖးလီၤလၢအသးကံၢ်ပူၤလၢကလီ
သံအသးအဂီၢ်, မၤန့ၢ်ဝဲကံၢ်ဖိတဘိစိၢ်တဲၤဝဲခံကူၣ်ဒီးဆွံန့ၣ်ကံၢ်ဖိကူၣ်လၢတဖၣ်ဆူ
အနါဒုပူၤဝံၤဟံၣ်အသးတထီၣ်ဒိၣ်ပုၤသံအသးလီၤ. မ့ၢ်ဟဲထီၣ်ဖးထီၣ်ဒီးတၢ်အုးခံခိၣ်
တရၢဟဲလံ, ထံၣ်ဘၣ်ဖုသးပုၤတဂၤသံတလူၤကူၤလၢဘုဖိအပူၤလီၤ. လဲၤကွၢ်ဝဲလီၤ
တၢ်လီၤဆဲးဒီးထံၣ်ဘၣ်ဝဲကံၢ်ဖိခံဘိအိၣ်လၢအနါစ့ၢ်အပူၤ, ဒီးအဝဲသ့ၣ်စံးလီၢ်အ
သးလၢပုၤသးပုၤအံၤကံၢ်အုၣ်သံအီၤလီၤ. ပကက့ၤယိးအီၤဆူပအိၣ်တၢ်အလီၢ်ဒီးပ
ကဟူကဟီၣ်အီၤ, မၤလုၢ်အုၣ်ထါ, ယၢကျိၣ်ယၢမိၤအီၤလီၤ. အၢၣ်လီၤသကိးဝဲဒ်
န့ၣ်, ကတဲၢ်ကတီၤထီၣ်အီၤဒီးက့ၤယိးအီၤတုၤလၢအအိၣ်အဆိးအလီၢ်ဖဲလုဖိခိၣ်
လီၤ. တုၤန့ၤတစုဖုထီၣ်နၢ်ဩမ့ၢ်အဖိအလံၤဟဲစိၢ်ထီၣ်ကျိၣ်ဂီၤဘိယိၣ်ဖိ, ဂီၤကျိၣ်
ထူ, ဂီၤကျိၣ်စ့သၢဒုအံၤရဲၣ်လီၤဝဲတဂ့ၢ်ယိ, ကယၢကယဲမၤယဲမၤလၢတၢ်သံစိၣ်အ
လီၢ်လၢတၢ်လုၢ်ဒိၣ်ပုၤဒိၣ်အကလုၢ်ကလုၢ်ဝံၤဟံၣ်ထီၣ်ဖုမိၢ်တီၢ်လၢကျိၣ်ကယၢက
ယဲအဖိခိၣ်ဒီးကွၢ်လီၢ်အမဲၢ်ကတီၤတၢ်လၢထါအကျိၣ်ဒီးစံးဝဲ-

ထုးထီၣ်ကျိၣ်ခဲလၢၣ်ခဲဆူ
အိၣ်တၢ်ကျိၣ်ဝါပီၤကူစု

ဖုမိၢ်တီၢ်သ့ၣ်ညါဝဲလၢဖုထီၣ်နၢ်ဩအံၤအကျိၣ်အိၣ်လွံၤဒု, အယိကမၤန့ၢ်ဝဲဒ်လဲၣ်ဒ်

လဲၣ်အဂီၢ်ကူၣ်ဟံးစၢၤဝဲလံ. တချုးကျိၣ်ဝါတုၤထီၣ်ဒီးလၢခိအခါဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးလၢ
လုကပၤ, အဂ့ၢ်ဒီးအံၤတၢ်စံးဝဲဒၣ်ကျိၣ်ဝါတုၤအံၤမ့ၢ်ကျိၣ်ဖးဒိၣ်တုၤလီၤ. ကတံၢ်က
တၢ်တၢ်ကိးမံၤဒဲးဝံၤယၢထီၣ်ကျိၣ်ပီၤကူ, ဒီးစးထီၣ်ဟီၣ်လီၤယၢလီၤဝဲဒၣ်အံၤ-

လဲၤအိၣ်ဖုမိၢ်တီၢ်အဘု
ဖုမိၢ်တီၢ်သံသဒၣ်ပှၤ
စံၣ်စကီၤဝၢ်ဟုၣ်ဟု
ဧၢ်ဇုၤ. . ဧၢ်ဇုၤ. . ဧၢ်. . ဇုၤ

တုၤမ့ၢ်ဟါလီၤဒီးပှၤမၤထီၣ်မုၢ်မုၢ်ခွါခွါလီၤ. ပှၤပိၢ်မုၢ်မၤထီၣ်အခိၣ်တဂၤတၢ်ကိးအ
မံၤလၢနီၢ်ဝါမိၢ်လီၤ. ပှၤတဂၤအံၤမၤထီၣ်ပတြၢလီၤအသးလၢသါမ့ၢ်ပှၤဒိၣ်တၢ်ဂ့ၢ်န့ၢ်
ဒီးပှၤဂၤအမဲၣ်ညါသါမိၢ်ထီၣ်န့ၢ်ပှၤကိးဂၤဒဲးလီၤ. တုၤဖုထီၣ်န့ၢ်ညါန့ၢ်ဟူဘၣ်ပှၤမၤထီၣ်
ဒီးအံၤဒီးဟဲးယုၢ်ထီၣ်သတူၢ်ကလၢ, အမဲၣ်တယုၢ်ဒီးသိးမဲးတဲးလဲးအမဲၣ်ဘၣ်တဖံးဖိ,
ဒီးမၤခိထီၣ်ဒီးနီၢ်ဝါမိၢ်ဒီးအံၤ-

နီၢ်ဝါမိၢ်စံးသါမိၢ်ထီ
စံးအမဲၣ်ထီ, ယမဲၣ်ထီ-ဒီး

ဖဲအမၤထီၣ်ကတၢ်တကျိၣ်အံၤအခါ, ဖူးလဲးထီၣ်အမဲၣ်ဘၣ်တဖံးဖိအံၤ, ဒ်အထီၣ်အိၣ်
ခံပျၢသၢပျၢအသိးလီၤ. ဖဲနီၢ်ဝါမိၢ်စံးဝဲသါမိၢ်ထီၣ်န့ၢ်ပှၤဂၤအမဲၣ်အခါဖုမိၢ်တီၢ်တၢ်မိၣ်န့ၢ်
အသးဃးဃးလံ, အဂ့ၢ်ဒီးအံၤပှၤတဖုတဂီၢ်အံၤသးလီၤအမဲၣ်လီၤ.

ဖဲဖုမိၢ်တီၢ်ထံၣ်ဘၣ်ဖုထီၣ်န့ၢ်ညါဖူးလဲးထီၣ်အမဲၣ်န့ၢ်ကီၤအုးအသးတန့ၢ်
လၢဘၣ်ဒီးဃါဖုပှၤတဖုန့ၢ်ဒီးစံးဝဲ, “သုမၤတၢ်မနုၤဒ်အံၤလဲၣ်” တုၤပှၤမၤထီၣ်
တဖုန့ၢ်ဟူပှၤသံတဂၤဃါဖုတၢ်ဒီးသ့ၣ်ပျံးသးဖုဝဲအယိယုၢ်ထီၣ်ကွံာ်ဝဲကိးဂၤဒဲး
လီၤ. တုၤန့ၢ်တစု, ဖုမိၢ်တီၢ်သံကွံာ်ထီၣ်တၢ်, “ခုသၢဆံအခိၣ်တုၤ, ပှၤသၢဆံအခိၣ်
တဂၤ, သုပှၤခိၣ်သုပှၤန့ၢ်, ပှၤဒုၣ်ထံၣ်ရဲၣ်ကီၢ်လၢတၢ်လီၤဖဲအံၤမ့ၢ်မတၢ်လဲၣ်,
ဟဲထီၣ်”

ဖဲန့ၢ်ဖုထီၣ်န့ၢ်ညါဟဲထီၣ်ဒီးတဲးအိၣ်ကဖိလီၤဖိဒ်အံၤ, “ခုသၢဆံ, ပှၤသၢဆံ
အခိၣ်ဖဲအံၤမ့ၢ်ယၢလီၤ. သိၣ်ဧၢ, တၢ်စံးတၢ်တဲးအလီၢ်မ့ၢ်အိၣ်ဒီးတဲးတက့ၢ်.”

“သုဟဲဟ့ၣ်အိၣ်ယတုယဟု, သုဟဲမၤဟးဂီၤယခုးယသံၣ်ကိးနံၣ်ကိး
လါဒဲး, ခဲအံၤသုဟံးယၢဒ်ပှၤသံ, သုဟူယၢဒ်ပျၢ, သုဟီၣ်ယၢဒ်စ့ၤ, သုမၤလုၢ်

အုၣ်ထါဒီးပိၣ်ကျိၣ်ဒိမိယၤဒ်အံၤမ့ၢ်အကြးဝဲဘၣ်ဝဲကိးခါ.”

ဖုထီၣ်န့ၣ်သြဲတဲးဆါအီၤ, “သိၣ်ဒါ, ဝံသးစူၤတဘီလီၤ. ပသ့ၣ်တဂ့ၤပခိၣ်ဝါ, ဖိတဂ့ၤဘၣ်ဟံ, ကုၢ်တဂ့ၤဘၣ်ကစၢ်, ယစံးန့ၣ်တၢ်ဂုၤတၢ်ဂၤတအိၣ်နီတမံၤလၢဘၣ်.”

ဖုမိၢ်တီၢ်တခိးဝဲ, “ဒ်တၢ်အလုၢ်အလၢအိၣ်တၢ်လၢပျၢၤလံၤလံၤအသိး, ကယံၢ်တၢ်လၢပဟံၤလီၤလၢပျၢၤအယၢၤတဖၣ်ကဲထီၣ်တၢ်မၤထွဲပျၢၤအခံအသိး, ခဲအံၤကျိၣ်လွံၢ်ဒုဒီးတၢ်အယၢၤအယီၢ်ဝဲတရံးတဖၣ်အံၤခဲလၢၢ်မ့ၢ်ဝဲပျၢၤမိၢ်တီၢ်အတၢ်လီၤ.”

ဖုထီၣ်န့ၣ်သြဲမၤတဘၣ်လၢဒီးလၢတၢ်သးလီၤပလိၣ်အပူၤတဲးဆါက့ၤအီၤလၢ, “ဂ့ၤလံ, သိၣ်ဒါ, ပကလုၢ်တမိပခိၣ်လီၢ်တဆူလီၤ. ကျိၣ်လွံၢ်ဒုဒီးတၢ်ကယၢၤကယဲအယၢၤအယီၢ်ခဲလၢၢ်ဘၣ်ယးဒီးယသိၣ်လီၤ. ဟံးန့ၣ်လၢသ့ၣ်မုၢ်သးမုၢ်အပူၤတက့ၢ်. ကတိၤမုၢ်ကတိၤခုၣ်လိၣ်သးကဒဲကဒဲဝံၤဒီးဖုထီၣ်န့ၣ်သြဲအဖိအလံၤလဲၤဝံဆုၢ်န့ၣ်ဖုမိၢ်တီၢ်အတၢ်လီၤ.

တၢ်န့ၣ်ဝံၤအလီၢ်ခံဖုထီၣ်န့ၣ်သြဲမဲၢ်ဆုးဒိၣ်ဒိၣ်ကလဲၣ်လၢအန့ၣ်ဖိထၢဖိတဖၣ်အတၢ်မၤတဂ့ၤတဘၣ်အယီ, တယံၢ်တမိၢ်ဘၣ်ဒီးလဲၤအိၣ်လဲၤဆိးဝဲဒုၣ်လၢကီၢ်မုၢ်ယုၢ် (ကီၢ်ယုၢ်တရၣ်) ဒီးသိၣ်လိပုၤကကျိၣ်ကမိၤဖဲန့ၣ်လီၤ. ဖုထီၣ်န့ၣ်သြဲကကျိၣ်ဖဲန့ၣ်လၢအအိၣ်ဒီးတၢ်ဂီၤလၢအသိၣ်လိသီလိဖိလံၤအကီၢ်လီၤ. မ့ၢ်ကျိၣ်လၢအမဲၢ်လီၤအိၣ်ဒီးဒုၣ်သုၣ်တဖၣ်လၢအကွၢ်တထီၣ်ကွၢ်တလီၤလိၣ်အမဲၢ်န့ၣ်လီၤ.

လၢခံကတၢ်, ဘၣ်ယးဒီးဖုမိၢ်တီၢ်အဂ့ၢ်န့ၣ်ဒ်ပုၤကွဲးလံာ်ဖုတီအူလၢအကွဲးလံာ် “တၢ်ယုၤသ့ၣ်ညါကညီအကျိၣ်လွဲတဖၣ်အဂ့ၢ်” နာ်ဝဲလၢဖုထီၣ်န့ၣ်သြဲဒီးအဖိအလံၤတဂီၢ်အံၤသးလီၤအမဲၢ်အိၣ်ဒ်တၢ်အုးအသိးဒီးမၤအမဲၢ်လၢတၢ်ကံးညာ်ဒ်ပုၤလံးစူဖိဒီးပုၤလံးရီဖိမၤဝဲဒ်အလုၢ်အလၢတၢ်ဆဲးတၢ်လၢအသိးန့ၣ်လီၤ. မၤစ့ၢ်ကိးဝဲလၢထါဒ်အံၤ,-

ကျိၣ်ပိၣ်ဒိၣ်လၢယုၢ်အိၣ်ကၢ
မ့ၢ်လီၤမၢ်လၢယုၢ်အဘၢ
ယုၢ်ကစၢ်လဲၤဟီၣ်လဲၤယၢၤ
တၢ်တဲးစွဲအံၤဘၣ်ထွဲလိၣ်အသးဒီးတၢ်ကကျိၣ်အလီၢ်ခံတီၤတတီၤစ့ၢ်

ကိးန့ၣ်လီၤ. ဖဲတၢ်ယၢၤထီၣ်ကျိၣ်လုၢ်ဒိၣ်ပှၤဒိၣ်အမ့ၢ်ကျိၣ်ဂီၤကွီစ့, ဂီၤကွီထူ, ဂီၤဘိယီၣ်ဖိ, ဒီးကျိၣ်ဝါတဖၣ်အမံၤအခါတၢ်စံးတ့ၢ်ဝဲလၢဖုမိၢ်တီၢ်မၤန့ၢ်ကျိၣ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤလၢတၢ်အုးအအိၣ်န့ၣ်လီၤ.

ဖုမိၢ်တီၢ်အတ်ဆိၣ်ဃီၣ်ဒ်လၢၢ်မုၢ်ပျီသဝီဖိတဲစါဝဲအသိး

တၢ်စံးဝဲလၢတၢ်အုးတဖုလၢအလဲၤအိၣ်ဖုမိၢ်တီၢ်အဘုန့ၣ်ဖုမိၢ်တီၢ်ဆိၣ်ဃီၣ်စ့ၢ်ကိးအဝဲသ့ၣ်အယိစးထီၣ်ဖဲန့ၣ်တအိၣ်လၢပှၤကညီအဘုအဟုတုၤမုၢ်မဆါတနံၤအံၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်အုးတဖုအံၤခဲအံၤတၢ်ထံၣ်န့ၣ်အိၤလၢကညီကီၢ်ဝဲၣ်အပူၤလၢလၢၢ်မုၢ်တဖျၢၣ်အလိၤ, လၢအအိၣ်လၢလၢၢ်မုၢ်ပျီသဝီအယၢၤ, လူၤသီကီၢ်ဆၣ်, မုၢ်တြီၤကီၢ်ရှ့ၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ. သဝီဖိဖဲန့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်ဝဲလၢခိဖျိလၢဖုမိၢ်တီၢ်ဆိၣ်ဃီၣ်ဟံတၢ်အုးတဖၣ်န့ၣ်, ဒီး တၢ်အုးစ့ၢ်ကိးသးတီဒီးပှၤကညီတအိၣ်အဝဲသ့ၣ်အဘုအဟုဘၣ်အယိအဝဲသ့ၣ်တခးအိၣ်ဝဲဒၣ်ဘၣ်. အမိၢ်ပၢ်ဖဲဖုလၢပျၢ, ဒီးခဲအံၤတဖၣ်ဒၣ်လဲၣ်မၤလိာ်ဟံအဝဲသ့ၣ်လၢအသုတခးအိၣ်တၢ်အုးသ့ၣ်တဖၣ်တဂ့ၤန့ၣ်လီၤ.

လၢၢ်မုၢ်လၢအအိၣ်ဘူးဒီးသဝီတခိပမ့ၢ်အိၣ်လၢမုၢ်ထီၣ်မ့ၢ်ဂ့ၤ, မုၢ်န့ၣ်မ့ၢ်ဂ့ၤ, ကလံၤထံးမ့ၢ်ဂ့ၤဒီးကလံၤစိးမ့ၢ်ဂ့ၤဒီးကွၢ်စိအိၤလၢအယံၤန့ၣ်လီၤကၢ်ဒ်ထးဝါဒၢဖးဒိၣ်တဖျၢၣ်အိၣ်ဆီလီၤအသး, ဒီးအဂၤတဖျၢၣ်န့ၣ်အိၣ်လၢမံၤနီၤတခိန့ၣ်လီၤ. လၢၢ်မုၢ်န့ၣ်အကစီၤထီၣ်ထီၣ်အိၣ်ဝဲ ၂၅၀၀ ခိၣ်ယီၢ်ယၣ်ယၣ်န့ၣ်လီၤ.

ကညီမုၢ်ဖိမၤယဲၤဖဲ

ကညီမုၢ်အတၢ်သူတၢ်ပွဲၤမၤတၢ်အသးလီၤလိၣ်လီၤလးလၢအပူၤကွံၣ်အန့ၣ်တကယၤဘျၣ်ဖဲယိၤစီၤပယဲၤဂၤတဂၤ, လၢအမ့ၢ်ဖါကူးလးကွီၤပတၢ်အစီၤန့ၣ်လီၤ.

တဘျီန့ၣ်တၢ်မၤအသးလၢကညီကစၢ်ခိၣ်ဖိသဝီအိၣ်တဖျၢၣ်, အိၣ်လၢကီၢ်မုၢ်တြီၤတကပၤန့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်အကတီၢ်ဖဲပုၤမၤဘုမၤဟုဝံၣ်တၢ်ဖဲတၢ်မၤလီၤစၢၤဒီးလၢခးပူၤန့ၣ်အိၣ်က့ၤဒၣ်ထဲခုၣ်ခိၣ်န့ၣ်ခိၣ်ဒီးဘဲတဖၣ်လၢတၢ်ကလဲၤမၤန့ၢ်ဆိးန့ၢ်က့ၤအီၤအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်ခးတုၣ်ဖိဘီအဆၢကတီၢ်အယိၣ်နီၣ်န့ၣ်ဒီးအတခွါမုၢ်ခံၣ်ကွဲလိာ်အသးဒီးပိာ်ထီၣ်လိာ်အခံၣ်လၢကလဲၤဆိးက့ၤအဘဲလၢသံၣ်ပူၤန့ၣ်လီၤ. ဖဲအဝဲသ့ၣ်ဆိးသကိးဘဲခံၣ်က့ၤလိာ်အသးအဆၢကတီၢ်လၢတၢ်တပၣ်သးအပူၤန့ၣ်လီၤ. ကံၣ်တၢ်ကပီၤထီၣ်မုၢ်ကလံာ်တထံၣ်လၢအဝဲသ့ၣ်ခံၣ်က့ၤအဘၢၣ်စၢၤ, ဒီးတၢ်သီၣ်ဖးဒိၣ်လီၤဖျးတၢ်တထံၣ်ဝံၣ်ဒီးဒီးတခွါမုၢ်ခံၣ်လီၤယံၤသံသယုာ်ဘၣ်အသးန့ၣ်လီၤ. တုၤအဖုးသံနီၣ်ထီၣ်ဒီးကွၢ်လီၤအလိၤဝဲထဲတၢ်သ့ၣ်ဒီးသ့ၣ်ညါဝဲလၢလီၤဖျးဘၣ်အီၤအယိၣ်တဝဲတၢ်နီၣ်တမံၤလၢဘၣ်ဒီးက့ၤသကိးဝဲဆူအဟံၣ်န့ၣ်လီၤ.

လၢခံၣ်တယံာ်ဘၣ်ဒီးနီၣ်န့ၣ်ဒီးအတခွါမုၢ်ခံၣ်က့ၤအံၤဒၢထီၣ်ဒီးလၢခံၣ်က့ၤန့ၣ်ဆံးစၢ်ထီၣ်အဖိန့ၣ်လီၤ. နီၣ်န့ၣ်အဖိမ့ၢ်အပိာ်မုၢ်ဒီးယုာ်န့ၢ်ဝဲအမံၤလၢမုၢ်ယဲၤဖဲ, မ့မ့ၢ်အတခွါမုၢ်ဆံးစၢ်ထီၣ်ဝဲအဖိခွါဒီးယုာ်န့ၢ်ဝဲအမံၤလၢစီၤလၢလီၤ.

ကညီမုၢ်ဖိမၤယဲၤဖဲအတၢ်အိၣ်ဖျဲၣ်ထီၣ်မ့ၢ်မးတၢ်လီၤဆီလၢဟံၣ်ဖိပီဖိဒီးပုၤလၢအဟံၣ်ခိၣ်ဟံၣ်ယၢၤအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ဖဲအအိၣ်ဖျဲၣ်အခါတၢ်ဟဲကပြုၤလီၤသတူၢ်ကလံာ်လၢဟံၣ်ပူၤလီၤကံၣ်မုၢ်ဆါတၢ်ကပီၤတြီၤကလံာ်အသိးန့ၣ်လီၤ. ပာ်ထံၣ်ဝဲလၢမၤအိၣ်ထီၣ်ဒီးအဟုးအသးအံၤလီၤဆီ, ဒီးအိၣ်ဖျဲၣ်အဖိလီၤဆီစ့ၢ်ကိးအယိၣ်သ့ၣ်ညါဝဲလၢအဖိအံၤမ့ၢ်တၢ်သူတၢ်ပွဲၤအဖိန့ၣ်လီၤ.

ဖိမုၣ်အိၣ်ဖျၢၣ်ထီၣ်ဝံၤကပီၤထီၣ်တီၢ်ဒိတဂၤ, ကပီၤဘၣ်အပၢ်အမၢ်တမုၢ်အယိဘိၣ်ဘာဝဲလၢယၢ်ဝါတဘျီဘၣ်ဆၣ်တလီၤဘၢဘၣ်. ဘိၣ်ဘာဝဲပၢ်တုၤလၢယၢ်ဝါနွံဘၣ်ဒၣ်လဲၣ်ကပီၤဒၣ်အတၢ်လီၤ. ဖိသၣ်မုၢ်အံၤအမိၢ်ဒုးအီၤအနီၤဒီးယုၢ်လီၤဝဲန့ၣ်အကိၣ်ယုၢ်ကတြၢၣ်ဒ်လီၤဝဲဒီးအသိး, မ့ၢ်ဟီၣ်ထီၣ်အနၢ်သကၤထံးကတြၢၣ်, ချံးစုဝံၤခိၣ်ဒၣ်လဲၣ်ကတြၢၣ်ကတြၢၣ်ထီၣ်ဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ. တုၤအဒိၣ်ထီၣ်ဒီးအတၢ်ကပီၤတဖၣ်စ့ၤလီၤဝဲတစးဘၣ်တစးဘၣ်ဆၣ်မ့ၢ်အတၢ်ကပီၤဖဲအကိၣ်ယုၢ်တခါန့ၣ်တလီၤစ့ၤဝဲဒၣ်ဘၣ်. ဖဲအဒိၣ်ထီၣ်ဟးသ့အဆၢကတီၢ်လဲၤလီၤလုၢ်ဘၣ်ဝဲထံလၢထံကျိဖဲၣ်လုၤအပူၤလီၤ. ထံကျိဖဲၣ်လုၤမ့ၢ်ထံကျိလၢအဆံးဘၣ်ဆၣ်မ့ၢ်လၢမ့ၢ်ယဲၤဖဲဖဲလုၢ်ဘၣ်အီၤဖဲအဟးသ့ထီၣ်အဆၢကတီၢ်အယိလၢခံက့ၤတၢ်စံးဝဲလၢထံမ့ၢ်ဂ့ၤ, လၢမ့ၢ်ဂ့ၤလီၤဆီဒိၣ်န့ၢ်ဒီးထံကျိဖိအဂၤတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

တချုးဆီဖါအိၣ်အိၣ်ဒီးဘၣ်န့ၣ်ဒ်ကစၢ်ခိၣ်ဖိအလုၢ်အလၢအသိးမုၢ်ကနီၤဖိၣ်သၣ်ခွါတဖၣ်ဂဲၤဆၢထၢၣ်ဆုအိၣ်ဖိအိၣ်ဒီးဒွဲၣ်လီၤမ့ၢ်အူလၢဆၢခိၣ်ထံးန့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်မုၢ်ကနီၤဖိမုၢ်ယဲၤဖဲန့ၣ်ဖဲအယီၢ်ဘုမ့ၢ်ဂ့ၤ, ယၢ်ဘုမ့ၢ်ဂ့ၤဝံၤထီၣ်ဝံၤလီၤအစုဒီးအတံၢ်လၢကပီၤဆဲးအယိတလိၣ်လၢမ့ၢ်အူဘၣ်ဒီးကွၢ်လီၤဆၢပူၤဖျါဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ. ဒ်ကစၢ်ခိၣ်ဖိအလုၢ်အလၢအသိးဂဲၤဆၢထၢၣ်ဆုအိၣ်တီၢ်အိၣ်, ဖိအိၣ်တ့ၤအိၣ်, အိၣ်ဝံၤဘိၣ်မ့ၢ်စ့ၤထံးဒီးထၢန့ၣ်လီၤဝဲလၢကုဖိပူၤဝံၤလဲၤသကိးဆုတၢ်မၤဒ်အဂီၢ်မိၣ်တဖၣ်အသိးလီၤ.

တၢ်စံးဝဲလၢယိၤကလုၢ်ဒိၣ်အံၤမၤသံစီၤခိၣ်ဆံဖဲဝံၤကံၢ်ဖဲဝံၤအလီၢ်ခံဒ်စီၤခိၣ်ဆံဆိၣ်ယိၣ်ဟ်အဝဲသ့ၣ်အသိးသ့ၣ်ထီၣ်အထံအကီၢ်အရူအဝံၤတကျၢၤနီတဘျီလၢၤဘၣ်. မ့ၢ်ကူၣ်ထီၣ်ဖးလီၤသကိးဝဲလၢကသ့ၣ်ထီၣ်အထံအကီၢ်အရူအဝံၤအဝံၤန့ၣ်တမျါတမျါ, တၢ်ဒုးတၢ်ယၢ်အိၣ်ထီၣ်ကိးဘျီဒီးဒီးအတၢ်မၤန့ၣ်တကဲထီၣ်နီတဘျီလၢၤဘၣ်. ယိၤသ့ၣ်တဖၣ်တၢ်ပိၣ်လိာ်အသးဒီးစံးဝဲ, “ဒ်ပှါပှါပှါပှါသ့ၣ်ထီၣ်အထံအကီၢ်န့ၢ်အသိးန့ၣ်ပဝဲစ့ၢ်ကိးပသ့ၣ်ထီၣ်ကဘၣ်န့ၣ်လီၤ. ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ်ကျဲလၢပတသ့ၣ်ညါဘၣ်န့ၣ်တၢ်လိာ်ကအိၣ်ဒီးပှါလၢကျဲတဘိဘိလံ.” အန့ၣ်ဒီးဒ်ပှါအါဂၤအတၢ်ဘၣ်သးအသိးလဲၤစုၢ်ကွၢ်ကံၢ်ကွၢ်ဝဲလၢအဝံၤအမိၣ်သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ဖဲန့ၣ်ဝံးစံးဘၣ်အဝဲသ့ၣ်, “သုရူသုဝံၤသုဘိသုမ့ၢ်အံၤဒ်သိးသုသ့ၣ်ထီၣ်အီၤကန့ၢ်ဒီးဂၢ်ကျၢၤကန့ၢ်အဂီၢ်သုကဘၣ်လုၢ်ထီၣ်အီၤလၢပှါမုၢ်ကနီၤဖိတဂၤန့ၣ်လီၤ.

ထံၣ်ဘဉ်ဝဲလၢမုၢ်ကနီုဖိၣ်သ့ၣ်ခွါတဖၣ်လဲၤဝဲဆါတၢ်ဒီးမၤန့ၢ်စ့အါမးအယိအိၣ်ဝဲ တသ့လၢၤဘဉ်. နူဒၣ်ကလၢ်ဒၣ်အဖိမုၢ်အဲးအဲးလၢတၢ်မိၣ်န့ၢ်သးလီစ့အယိလီၤ. မုၢ်ယဲၤဖဲမုၢ်လဲၤန့ၢ်တၢ်ကမၤအသးဒ်အံၤဒ်န့ၢ်သ့ၣ်ညါဆိဝဲဘဉ်ဆဉ်တဲအမိၢ်တန့ၢ် ဘဉ်ဒီးမိၢ်တဂၤစ့ၢ်ကိးဘုစ့ယုၤလီၤ. မၤန့ၢ်အဖိမုၢ်မုၢ်ယဲၤဖဲလၢမုၢ်တၢ်အဖျၢၣ်သၢဆံ လၢကန့ၢ်စ့သၢဆံအဂီၢ်လီၤ. လၢခံကတၢ်ဒ်ယိတဖၣ်အတၢ်ကူၣ်ထီၣ်ဖးလီၤအ သိးမုၢ်ယဲၤဖဲအံၤလီၤဘဉ်လၢအဝဲသ့ၣ်အကျိၤပူၤဒီးဘဉ်တၢ်မၤန့ၢ်အီၤလၢယိၤဒ်အ နီၢ်ကစၢ်ဆိကမိၣ်ဟ်ဝဲအသိးန့ၢ်လီၤ.

လၢခံကတၢ်န့ၢ်ယိၤစီၤပၤစံးဘဉ်အီၤလၢ, “ခဲအံၤန့ၢ်ယကမၤသံနၢၤဒီး လုာ်ထီၣ်ကွံာ်နၢၤလၢယထံယကီၢ်အပူၤအယိနကစံးဒ်လဲၣ်” န့ၢ်လီၤ. မုၢ်ယဲၤဖဲအိၣ် တ့ၢ်လံးဒီးစီၤပၤယံာ်လံးအယိတပျံၤလၢဝဲဘဉ်. စံးဆာဝဲလၢ, “တချူးဒ်းလၢစီၤပၤ မၤသံဒ်းယၢဒ်းဘဉ်န့ၢ်မၤလိာ်န့ၢ်ကွံာ်ယၢလၢယဖါတၢ်မိၣ်.” စီၤပၤတဲဆၢမုၢ်ယဲၤဖဲ, “ဒ်နလိာ်ဘဉ်အသိးန့ၢ်ယမၤလၢပှဲၤန့ၢ်န့ၢ်သ့ကစီၤဒီးဒီးနတၢ်လိာ်အဂၤမ့ၢ်အိၣ်ဟ် ဖျါအီၤလၢယကမၤပှဲၤန့ၢ်န့ၢ်အဂီၢ်တက့ၢ်.” လၢခံမုၢ်ယဲၤဖဲအဖါတၢ်ဟဲတုၤဒီးယိၤစီၤ ပၤဒုးထံၣ်လိာ်အီၤလီၤ.

မုၢ်ယဲၤဖဲစံးဘဉ်အဖါတၢ်လၢ, “တံၤစၢ, ခဲအံၤယိၤစီၤပၤကမၤသံယၢဒီး လုာ်လီၤကွံာ်ယၢလၢအထံအကီၢ်အဂီၢ်အယိယမၤလိာ်နၢၤဒ်သိးယကမၤတၢ်အၢၣ် လီၤအီၤလီၤလၢယိၤဒီးသုဝဲပှါကညီဖိတဖၣ်လၢခါဆူညါတၢ်ကမၤအသးတဖၣ်အ ဂီၢ်န့ၢ်လီၤ.” ဝံၤဒီးမုၢ်ယဲၤဖဲတဲဘဉ်ယိၤစီၤပၤ, “ခဲအံၤန့ၢ်ဘဉ်လီၤကွံာ်စီၤပၤအကူ အသိးလၢအအိၣ်လၢနလိာ်ဒီးစံၣ်လီၤကွံာ်လၢစီၤပၤအလီၢ်ဆုၣ်နီၤအဖိမိၣ်ဒီးဟ့ၣ် လီၤယၢစီၤပၤအကူအသိးန့ၢ်ခဲလၢာ်တက့ၢ်.”

စီၤပၤန့ၢ်ဒ်အဘဉ်တီၤဒီးအတၢ်အၢၣ်လီၤဟ်အသိးအၢၣ်လီၤဝဲလၢက ယံာ်မ့ၢ်တၢ်လၢမုၢ်ယဲၤဖဲသံကွံာ်မ့ၢ်ဂ့ၤ, ဃုဝဲမ့ၢ်ဂ့ၤကမၤလၢပှဲၤန့ၢ်ဝဲအသိးဂ့ၢ်လိာ်သမၢ ဝဲတသ့လၢၤဘဉ်. ဘဉ်ဟ့ၣ်လီၤအကူအသိးတဖၣ်လၢမုၢ်ယဲၤဖဲဒီးစံၣ်လီၤကွံာ်လၢ အလီၢ်ဆုၣ်နီၤဖိခိၣ်ကစုၤလီၤ. မုၢ်ယဲၤဖဲကၤထီၣ်စီၤပၤအကူအသိး, ထီၣ်ဆုၣ်နီၤ လၢစီၤပၤအလီၢ်ဆုၣ်နီၤအဖိမိၣ်ကိးဃီၤအဖါတၢ်, အသကိး, ဃုာ်ဒီးစီၤပၤဒီးအခု အပှါန့ၢ်လီၤ. ဖဲန့ၢ်အဝဲပျဲဆုၣ်နီၤပှါကညီလၢအစုထွဲ, ယိၤတဖၣ်လၢအစုစုဒီး မၤတၢ် အၢၣ်လီၤတဖၣ်န့ၢ်လီၤ. မုၢ်ယဲၤဖဲစံးဝဲ, “ခဲအံၤယိၤဒီးပှါကညီကဘဉ်မၤ

ဖဲန့ၣ်တဘျီမုၢ်ယဲၤဖဲဘၣ်လီၤကွၢ်စီၤပၤအကူအသိးဒီးစံးဝဲ, “စီၤပၤဒၤ, ခဲအံၤပံးန့ၢ်က့ၤနကူနကၤတက့ၢ်. နမ့ၢ်လုၢ်လီၤကွၢ်ယၤလၢနထံနကီၢ်အဂီၢ်န့ၣ်လုၢ် လီၤကွၢ်စၢ်ခိဒီးယတဂ့ၢ်လိာ်လၢဘၣ်.” မုၢ်ယဲၤဖဲတသးလိကီလၢအသးသမူ လၢဘၣ်ဒီးမ့ၢ်တခီဟ့ၣ်လီၤကွၢ်ဝဲဒၣ်အသးသမူအံၤဆူယိၤစီၤပၤအစုပူၤဒ်သိးပှၤ ကျီၣ်တဲၣ်ဖိတဖၣ်တကးဘၣ်ပှၤလၢအဟဲအိၣ်ဟဲဆိးလၢကီၢ်အံၤအပူၤတဖၣ်စ့ၢ်ကိး ကအိၣ်ဘၣ်ဝဲမုၢ်မုၢ်ခုၣ်ခုၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

ဖုတ်မိန်လူ

ဖုတ်မိန်လူအိန်ဒီးအရူးတလိန်ဒီးဖဲအရူးကပယုနနဒီးလီၤဝဲထုတခါ
လၢလံာ်ပအီဂ့ၤ, ထိးတိၤဂ့ၤကဘၣ်ဝဲအဂီၢ်လီၤ. အဝဲအိန်ဘၣ်ချူးလံာ်ပအီထဲခံဒု
ဒီးအထုနနဒီးတကါထံာ်န့ၢ်အတၢ်အယိလၢခံတချူးအဝဲလဲၤကွၢ်ဝဲဒီးဘၣ်န့ၢ်, ဒီး
တကါလဲၤဆိလၢအမဲာ်ညါဒီးအိန်ကွၢ်အတၢ်တဘိယုာ်ယိလီၤ. စၢ်စၢ်ဖုတ်မိန်လူ
တၢ်ဘျးတၢ်တီၤထီၣ်အသးဒီးလဲၤဝဲဆူပဝံပစဲအအိန်ဒီးသံကွၢ်သံဒီးဝဲတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤ
လီၤ. ပဝံပစဲမၤလိာ်အိၤဒ်အံၤ, လဲၤမၤန့ၢ် “ဟီၣ်န့ၢ်အမ့ၢ်” လၢအဘိၣ်ထီၣ်သီသီ
စၢ်စၢ်န့ၢ်လၢအအိန်ဒီးအယၢ်မိာ်ပုၢ် “ကံာ်” တဘိဒီးကျိတ်ကွၢ်ခံကွၢ်ဒီးဒၤန့ၢ်လီၤ
လၢနနါစ့ၤအပူၤ, တပူၤတကူၣ်ဝံလဲၤဒုးဘၣ်က့ၤနသးလၢနထုဒ်ဝဲတက့ၢ်.

ဖုတ်မိန်လူက့ၤဒီးမၤဝဲဒ်ပဝံပစဲမၤလိာ်အိၤအသိးဒီးလဲၤဒုးဘၣ်အသး
လၢအထုနန့ၢ် လီၤ. တဂီၢ်အံၤဒီးတကါတဖုဟဲကွၢ်ထုဒီးထံာ်လၢအကစၢ်ဘၣ်က့ၤ
အထုဒ်ဝဲအယိ, စံးလိာ်အသးသကိးသကိး “အလါလါ, တဘျီအံၤထုကစၢ်
ဘၣ်က့ၤအထုဒ်ဝဲမးလဲာ်, အဝဲအဘျူးအဖိာ်ပအိန်ထီၣ်ဒီးတဘျီအံၤအဘျူးအ
ဖိာ်ကတၢ်လၢပဂီၢ်လံာ်, လၢတၢ်သ့ၣ်ညါက့ၤအဘျူးအဂီၢ်ပဘၣ်က့ၤစိာ်ဒီးဟူထီၣ်
မိၤထီၣ်က့ၤအိၤန့ၢ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်က့ၤစိာ်ဖုတ်မိန်လူဆူအလီၢ်အိန်လီၢ်ဆိးဒီးဖဲအ
ဝဲသ့ၣ်မၤလုာ်အုၣ်ထါဟီၣ်တၢ်ယၢၤတၢ်အခါန့ၢ်ယဲတဖုဟဲလၢအယံၤဒီးကွၢ်ဝဲတ
ဘျူးဒီးသ့ၣ်ညါဝဲလၢဖုတ်မိန်လူအံၤတမ့ၢ်အသံဘၣ်. ကွၢ်ဒုးဒီးတကါတကရၢလၢ
အမဲာ်ဖံးဖိလၢအယိ, ယဲန့ၢ်ပိာ်အပီၤကူတခီခိကမဲာ်တၢ်ဒီးစံးဝဲ,-

ကျၢစ့ၤကျၢမူစီၤဂဲၤဂီၢ်
အဒုကၢ်လီၤဒုကၢ်လီၤ
ကၢ်ဆူသ့ၣ်ခံသ့ၣ်ဝဲလီၤ
ဖုတ်မိန်လူတသံခဲာ်

အမဲၣ်ကွၢ်ဒီးစီၣ်ဝဲၤကဲၤ.

တုၤဒီးတကါတကရၢနၢ်ဟူယဲဒ်ကျိၣ်ကဲၤတၢ်သီၣ်ဒ်န့ၣ်ဒီးဖျုတပျုၣ်ယဲဒီးစံးဘဉ်အီၤ, “နဆိၣ်ဘဉ်ဖုတီၢ်မိၣ်လူလီၤ. တၢ်သံ, တၢ်သံ, နစံးလၢအတသံဘဉ်, ဘဉ်မနုၤလဲၣ်”, ယဲယုၢ်ထီၣ်ကွၢ်ဆူတၢ်အယံၤလၢတၢ်ဖျုအီၤအယံၤလီၤ. နၢ်သက့ဟဲက့ၤဝဲတဘျီဘဉ်တဘျီဒီးဒိကဒီးအကျိၣ်ကဲၤကဒီးတၢ်ဒ်လီၢ်လီၢ်လီၤ. ဒီးတကါစ့ၢ်ကိးလူၤဖျုလူၤတီၢ်အီၤတဘျီဘဉ်တဘျီလီၤ. လၢခံကတၢ်ယဲယုၢ်ကွၢ်ဒီးတဟဲက့ၤလၢဘဉ်. ဖဲဒီးတကါတရၢသးခုမၤလုၢ်မၤထါစံးပြုးပြုးအခါ, ဖုတီၢ်မိၣ်လူၤဂဲၤဆၢထၢၣ်သတူၢ်ကလၢ်ယၢ်စုယၢ်ခိၣ်ဝံၢ်အသးတဘီ, ဒီးတကါတရၢပုးသံပျီၣ်သံဘဉ်အသး, အိၣ်လၢလၢၢ်လီၤလုလီၤလီၤတဲၣ်သံကွၢ်ခဲလၢၢ်အိၣ်တ့ၢ်ဒီးမူက့ၤဒ်ထဲဒီးတကါသးပှါဖုမဲၣ်တခုဇီၤလီၤ. ဒီးဒီးတကါဖုမဲၣ်အံၤသါကမၤဂဲၤထၢၣ်သမူထီၣ်က့ၤအသကိးလၢအသံတရၢအဂီၢ်ဝဲၣ်ထီၣ်ပှါပိၢ်ဒီးကဲၤထီၣ်ယုၢ်ဝဲ,-

ဖိသံတကထီထံကယၤ,
မ့ၢ်ဖုံဘဉ်က့ၤကဲတၢ်လၢၢ်.

ဖဲအမၤတၢ်ဒ်န့ၣ်အခါ, ဖုတီၢ်မိၣ်လူလဲၤကယီၤကယီၤလၢအကပၤဒီးစံးဘဉ်အီၤ, “ဖဲဇၢ, နပှါပိၢ်တရၢပိၢ်သီၣ်မုၢ်မးလီၤ. ဟ့ၣ်ယၤနနီၢ်ဒိကွၢ်ယကဝဲၣ်ကွၢ်ကွၢ်တဘီ” အန့ၣ်ဒီးဖဲဟ့ၣ်အီၤအနီၢ်ဒိကွၢ်ဒီးဖုတီၢ်မိၣ်လူဒိကဲၢ်ကွၢ်ဖဲအနါစ့ၢ်ဖဲသံဘဉ်အသးစ့ၢ်ကိးလီၤ. တုၤန့ၣ်တဘျီဖုတီၢ်မိၣ်လူဟးယုကွၢ်တၢ်လၢဒီးတကါတရၢအအိၣ်အဆိးအလီၢ်အကျဲဒီးထံၣ်န့ၢ်အထူအစ့အတၢ်လုၢ်ဒိၣ်ပှါဒိၣ်တဖၣ်ဒီးက့ၤစိၣ်ဝဲခဲလၢၢ်လီၤ.

တုၤလၢအသဝီပှါဒီးလၢတၢ်အဲၣ်တၢ်ကွံဘဉ်အသဝီဖိအပူၤ, ဒ်ပှါကညီလၢအပျါအလုၢ်အလၢ်အိၣ်ဝဲအသိးနီၤဟ့ၣ်လီၤဟံၣ်ကိးဖျၢၣ်ဒဲးထူစ့ဒီးတၢ်လုၢ်ဒိၣ်ပှါဒိၣ်သ့ၣ်တဖၣ်လီၤ. မ့မ့ၢ်ဟံၣ်အိၣ်ဝဲတန့ၣ်လၢအတဟံးန့ၢ်တူၢ်လီၢ်ဖုတီၢ်မိၣ်လူအတၢ်ဟ့ၣ်ဘဉ်ဒီးစံးဝဲလၢယမၤသ့စ့ၢ်ကိး, ယတသးလီနတၢ်ဟ့ၣ်ဘဉ်လီၤ.

ပှါတဂၤအံၤလဲၤမၤန့ၢ်ပဟီၣ်ကံၢ်အမိၢ်ပှါတဖျၢၣ်ဒီးတကျိၣ်တဲၣ်ဝဲဘဉ်, ဖၢန့ၢ်ဒဲၣ်အနါစ့ၢ်ပူၤဒီးဖျၢၣ်ဒ်န့ၣ်ဝဲၤလဲၤဒုးဘဉ်အသးလၢထုလီၤ. ဒီးတကါဟဲကွၢ်ယုဒီးထံၣ်ကဒီးထုကစၢ်တဂၤအထုဘဉ်သံက့ၤအီၤအယံၤ, လၢတၢ်သ့ၣ်ညါတၢ်ဘျုးတၢ်ဖိၣ်အပူၤအဝဲသ့ၣ်က့ၤစိၣ်ဝဲဆူအအိၣ်အဆိးအလီၢ်ဒ်သိးအကဟူထီၣ်မိၤထီၣ်

ဝဲလီၤ. ဖဲဒီးတကါမၤလုၢ်အုၣ်ထါအခါကံၢ်မိၢ်ပှၢ်ဝဲၤထီၣ်လၢပှၢ်တဂၤန့ၣ်အနါစ့ၤ
ပူၤဒီးအနါစ့ၤကီၢ်ကွံၣ်ဘၣ်အီၤအယိကဆဲထီၣ်ဝဲၤဟါခွၢ်ဟါခွၢ်ဒီးကံၢ်မိၢ်ပှၢ်လီၤတဲၢ်
ကွံၣ်ဒီးဒီးတကါထံၣ်ဘၣ်ကံၢ်မိၢ်ပှၢ်ဒီးပှၢ်လီၤတဲၢ်ကွံၣ်ပှၢ်တဂၤန့ၣ်ဒီးလီၤတဲၢ်သံ
လၢလုၢ်လီၤဒီးဒီးတကါတရၢအိၣ်ဝံၣ်အိၣ်ဆၢကွံၣ်အီၤလီၤ. သတးဒီးပှၢ်သးပှၢ်မၤ
ထါစံးဝဲ,-

မၤဒီးဖုတီၢ်မိၣ်လူတသ့
လီၤတဲၢ်သံလၢလၢၢ်ပူၤလုၢ်.

တၢ်တဲယဲၤဘၣ်ဃးပှၢ်ဒီးတၢ်ဝံတၢ်ကလၢတဖၣ်

ဒုၤစီၤ

လၢပှၢ်ပှၢ်ဒီးမၤတၢ်အိၣ်ဝဲခံၤဒီးအဖိမုၢ်အိၣ်ဝဲထဲတဂၤ, ဒီးယုၢ်န့ၣ်ဝဲအမံၤ
 လၢနီၢ်ဖဲဂီၤလီၤ. တနံၤတခိၣ်နီၢ်ဖဲဂီၤအမိၢ်ဒီးအပၢ်လဲၤစီၣ်အိၣ်ညၣ်ဖိလၢထံကျိပူၤ
 လီၤ. အပၢ်စီၣ်န့ၣ်ညၣ်ဖိတဘိဒီးအမၤစံးအိၤလၢ, “နီၢ်ဖဲဂီၤပၢ်စၢအအံၤဘျဲအိၣ်ပဖိ
 မုၢ်တဂၤလံ.” ဒီးအဝၤစံးဆၢအိၤလၢ, “ဖဲဂီၤမိၢ်စၢတဲနါစိၤတၢ်ဒံးန့ၣ်တဂၤ, ပယု
 အိၣ်တၢ်ကကျၢ်ခဲကၢ်.” အဝဲစီၣ်န့ၣ်ကဒီးညၣ်ဖိတဘိဒီးအမၤတဲကဒီးအိၤလၢ,
 “ပိဖဲဂီၤစၢ, ညၣ်ဖိခံဘိပဖိမုၢ်အိၣ်ဝဲတဂၤဘျဲအိၣ်လံ. ပှၢ်အံၤဘၣ်လံ, က့ၤတခိ.”
 အဝၤစံးဆၢအိၤလၢ, “အါ, ဖဲဂီၤမိၢ်တဂၤတဲနါတဲတၢ်ဒံးန့ၣ်တဂၤ, ကကျၢ်ကကျိ
 ဖဲ.” ဝံဒီးအဝဲစီၣ်န့ၣ်ကဒီးညၣ်ဖိပှၢ်ထီၣ်သၢဘိတဘိဒီးအမၤတဲကဒီးအိၤဒ်လီၢ်လီၢ်

အယိအဝဲသးထီၣ်အမါဒီးတဲဝဲဒၣ်, “နၤတဂၤအံၤနနီၣ်စွဲဒိၣ်လဲၣ်. မ့ၢ်နဘၣ်စ့ၢ်မတၤလဲၣ်.” ဝံၤဒီးပိးဝဲအခိၣ်လၢစီၣ်ဘိတထံၣ်, တဘျီယီအမါကဲထီၣ်ကျဲလၢချးစၢ်တဘျီဒီးယုၢ်လီၤလၢထံကျါလီၤ. တဘျီန့ၣ်အဝဲဒူးကျဲတၢ်ခိၣ်တၢ်မၢ်တဘျီနီတမံလၢၤဘၣ်, ဒီးကျဲကဒါကျဲဝဲဆူအဟံၣ်န့ၣ်လီၤ.

ဖဲတၢ်မၤအသးဒ်န့ၣ်အခါဘၣ်ဖဲနီၢ်ဖဲဂီၤတဖၣ်အမိၢ်န့ၣ်ဒီးဘၣ်. လၢတၢ်န့ၣ်အယိဖဲအမိၢ်လဲၤတၢ်တပူၤလၢလၢန့ၣ်ထီဘိကျဲလၢဝဲအကျဲလၢဆံးယံၣ်မိမိကဟဲကျဲလဲၣ်န့ၣ်လီၤ. တုၤမ့ၢ်အဟံၣ်ဟဲကျဲတုၤလၢဒၤဒီးတဘျီထံၣ်ဝဲလၢအဟံၣ်ဟဲကျဲထဲတဂၤဒီးတထံၣ်ဝဲလၢအမိၢ်ဟဲကျဲဘၣ်အယိအဝဲသံကျဲအဟံၣ်ဒီးစံးဝဲဒၣ်, “ပါပါ, မိမိမိၣ်.” ဒီးအဟံၣ်ဆၢအီၤလၢ, “ဖိမုၣ်စၢ, နမိၢ်န့ၣ်ဖဲယဟဲကျဲမကၢၢ်န့ၣ်အဝဲဒူးအိၣ်တၢ်ဒီးတၢ်လၢဒ်ဒီး, တဲဝဲလၢသါကဟဲကျဲခဲကၢၢ်လီၤ.” အဝဲအိၣ်ခိးကဒီးအမိၢ်ဖးယံၣ်ညါ, ဘၣ်ဆၣ်အမိၢ်တဟဲကျဲဒီးဘၣ်. အယိအဝဲသံကျဲကဒီးအဟံၣ်, “ပါပါ, မိမိမိၣ်.” အဟံၣ်ဆၢအီၤ, “ဖိမုၣ်စၢ, နမိၢ်တဲဝဲလၢသါကဟဲကျဲဘိးအိၣ်လီၤသ့ၣ်မုၣ်ဒုလၢကျဲအယိတယံၣ်လၢဟဲကျဲကတုၤကၣ်ယၢၢ်.” အဝဲခိးခိးအမိၢ်ဟါမုၢ်တနံၤဒီးမုၢ်ဟါဘၣ်ဆၣ်အမိၢ်တဟဲကျဲဒီးဘၣ်, အဝဲသံကျဲကဒီးအဟံၣ်ပဲၤထီၣ်သာဘျီတဘျီဒီးအဟံၣ်တဲအီၤတီတီဒီးစံးဘၣ်အီၤလၢ, “ဖိမုၣ်စၢ, ကန့ၣ်ပါပါကတဲယုၤနၤလၢနမိၢ်အဂ့ၢ်နီၤ. ယလဲၤစီၣ်အိၣ်ယုၤနၤညၣ်ဖိဒီးနမိၢ်န့ၣ်, ပါပါစီၣ်န့ၣ်အခိၣ်ထံးတဘိဝံၤဟံးန့ၣ်တ့ၢ်လီၤလၢကုပူၤဒီးအဝဲတဲဘၣ်ပါပါလၢကူအိၣ်လၢဖိမုၣ်အဂီၢ်တဂၤလံ. ဘၣ်လံကျဲတဒိ. ပါပါတဒိတနီၣ်ဘၣ်လၢတၢ်မိၣ်အိၣ်နသးလၢနန့ၣ်ဘၣ်. ပါပါဆိကမိၣ်လၢအဟးတဲနါစိတၢ်, ပါပါဘၣ်ယိၣ်လၢတၢ်ကကျဲၣ်ကကျီဒီးပါပါတြီအီၤလၢအသုတတဲတၢ်ဒ်န့ၣ်တဂ့ၤ. တုၤပါပါစီၣ်ညၣ်န့ၣ်သာဘိတဘိအခါအဝဲတဲကဒီးဝဲဒ်အလီၢ်လီၢ်အယိ, ပါပါသးထီၣ်အီၤဒီးပိးအခိၣ်လၢစီၣ်ဘိတထံၣ်ဒီးအဝဲကဲထီၣ်လၢချးစၢ်တဘျီဒီးစံၣ်လီၤဝဲဒၣ်လၢထံကျါန့ၣ်လီၤ. တုၤနီၢ်ဖဲဂီၤဟူအဟံၣ်အတၢ်တဲယုၤအီၤန့ၣ်ဒီးအသးဟးဂီၤဒိၣ်ဒိၣ်ကလဲၣ်ဒီးလဲၤဝဲဆူတၢ်လီၤလၢအမိၢ်ကဲထီၣ်ချးစၢ်ဒီးကိးအမိၢ်, အုၣ်ထီၣ်ထါဒီးစံးဝဲဒၣ်-

ပၢ်ပိးမိၢ်ခိၣ်လၢစီၣ်ဘိ
မိၢ်ကဲထီၣ်ကျဲလၢချးစၢ်ကိၢ်

အိ, မိၢ်စၢဟဲထီၣ်ဟဲထီၣ်, အဝဲကိးအမိၢ်ရၢ်ရၢ်ဒီးဟီၣ်ဝဲရၢ်ရၢ်လီၤ. အမိၢ်တဒိဟဲ

ထီၣ်အိၣ်အဖိမုၣ်ဒီးဒုးအိၣ်နီၣ်ဝဲဒီးတဲဘၣ်အဖိမုၣ်ဒီးစံးဝဲဒၣ်, ဖိမုၣ်ဧၤ, တဘျီညါ
အံၤမိၢ်တလီၢ်ကံပှၤကူပှၤကညီလၢၤဘၣ်. အယံက့ၤအိၣ်ဒီးန့ၣ်တသ့လၢၤဘၣ်. မိၢ်
ဘၣ်ယိၣ်လၢနပၢ်ကအဲၣ်က့ၤအမၤလၢအသီဒီးကမၤအၢမၤသီဘၣ်ပုးန့ၣ်လီၤ. မိၢ်
သးကညီန့ၣ်ဒိၣ်မးဘၣ်ဆၣ်မၤတသ့ဘၣ်. နီၣ်ဖဲဂီၤအိၣ်သကိးအမိၢ်ဝံၤဒီးက့ၤကဒါ
က့ၤဝဲဆူအဟံၣ်လီၤ. နီၣ်ဖဲဂီၤလဲၤဟးအိၣ်သကိးအမိၢ်ကိးမုၢ်န့ၣ်, ဒီးအမိၢ်တခိးဒုး
အိၣ်အီၤလၢအနီၣ်ကိးမုၢ်န့ၣ်လီၤ. အမိၢ်ဒုးအိၣ်အီၤန့ၣ်တုၤလၢအပှၣ်အနီၣ်တစုအမိၢ်
ဘုးန့ၣ်အီၤအဆ့, အယၣ်, အကူအကၤတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

လၢခဲတယံတမိၢ်, ပိၤဖဲဂီၤမၤကဒီးအမၤလၢအသီတဂၤ, မ့ၢ်ပှၤမုၣ်ကဝဲ
အိၣ်ဒီးအဖိမုၣ်ခံၣ်ဒီးအမၤတဂၤအံၤကဲမုၣ်ကီၤလံၢ်လီၤ. တုၤအန့ၣ်ဘၣ်လိာ်အသး
ဒီးပိၤဖဲဂီၤဝံၤအလိာ်ခဲန့ၣ်ကွၢ်နီၣ်ဖဲဂီၤတမုၣ်လၢၤဘၣ်. မၤအၢမၤသီဝဲလၢာ်လၢာ်ဆ့
ဆ့, လၢာ်တၢ်မၤအၢမၤသီန့ၣ်လီၤ. ပိၤဖဲဂီၤတခိမ့ၢ်လၢအပျံၤဘၣ်အမၤမုၣ်ကီၤလံၢ်
အယံတလုာ်အိၣ်လုာ်အိၣ်ဒုးကူဒုးသိးအဖိမုၣ်နီၣ်ဖဲဂီၤလၢၤဘၣ်. အဝဲစ့ၢ်ထဲအမၤမုၣ်
ကီၤလံၢ်အကလုာ်ဒီးပျဲအတၢ်မၤအၢနီၣ်ဖဲဂီၤဖဲဒၣ်အသးန့ၣ်လီၤ. အယံနီၣ်ဖဲဂီၤတ
အိၣ်ဘၣ်အိၣ်ဘၣ်, တကူဘၣ်သိးဘၣ်လၢအဂ့ၤအဝါနီတဘျီလၢၤဘၣ်. အမဲာ်ညါ
ဘၣ်တူၢ်တၢ်မၤအၢမၤနးအိၣ်က့ၢ်တဂၤအသိးန့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်နီၣ်ဖဲဂီၤတခိလဲၤအိၣ်သ
ကိးအမိၢ်ဒီးအမိၢ်သးကညီအီၤဒိၣ်မးလီၤ. ဟ့ၣ်လီၤဝဲအဖိမုၣ်လၢဖဲစ့ဒီးအဆ့အ
ယၣ်လၢအဂ့ၤတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. အဝဲက့ၤတုၤလၢအဒးဒီးအပၢ်အမၤဝဲအီၤလၢအ
ဟ့ၣ်အတၢ်ဒီးကူၣ်န့ၣ်ဝဲအတၢ်ခဲလၢာ်ဒီးဟ့ၣ်လီၤက့ၤဝဲလၢအဖိမုၣ်ခံၣ်န့ၣ်ခဲလၢာ်
လီၤ. နီၣ်ဖဲဂီၤန့ၣ်အမိၢ်ဟ့ၣ်လီၤအီၤတၢ်ဖိတၢ်လံၢ်ကိးဘျီဒီးန့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်အဝဲ
ဘၣ်တူၢ်ဒၣ်တၢ်နးတၢ်ဖိာ်စးထီၣ်လၢအနီၣ်ဆံးခါတုၤလီၤလၢအမုၣ်ကနီၣ်ထီၣ်တစု
န့ၣ်လီၤ. နီၣ်ဖဲဂီၤလဲၤဟးအိၣ်သကိးအမိၢ်န့ၣ်အါဘျီအါဘျီအယံအပၢ်အမၤမုၣ်
ကီၤလံၢ်မၤလီၤအဖိမုၣ်လၢကလဲၤကွၢ်ဟ့ၣ်အိၣ်သိးကထံၣ်ဝဲလၢနီၣ်ဖဲဂီၤလဲၤဖဲန့ၣ်
တလီၢ်လီၢ်မ့ၢ်အမၤကိးမနုၤလဲၣ်. မုၣ်ကီၤလံၢ်အဖိမုၣ်လဲၤကွၢ်ဟ့ၣ်ဝဲဒီးဟဲက့ၤဝဲ
ဘၣ်အမိၢ်လၢတၢ်လၢအထံၣ်ဝဲဒီးသ့ၣ်ညါဝဲခဲလၢာ်န့ၣ်လီၤ. တဘျီန့ၣ်မုၣ်ကီၤလံၢ်
မုၣ်တဂၤအံၤကူၣ်အိၣ်နီၣ်ဖဲဂီၤအမိၢ်, ဒီးလီၤဆါအသးလီၤ. အဝဲဟံးန့ၣ်သ့ၣ်လးဒီး
ဆ့ၣ်နီၣ်တၢ်ဝဲဒီးကမၤထီၣ်ဆိဒိၣ်တဖျၢၣ်, ဝံၤဒီးတဲဝဲဒၣ်, “ပိၤဖဲဂီၤဧၤ, ယခၣ်ကၤ
ထီၣ်, တၢ်ဆါယၤနးမးလီၤ. ယကသံလီၤ. နလဲၤကၢ်န့ၣ်ယၤလၢဝဲန့ၣ်မ့ၢ်ယဘၣ်တၢ်

မနုၤလဲၣ်. အဝၤတခီလဲၤကၢ်ဝဲလၢဝံဒီးဝံတဲဘၣ်အီၤလၢအတဘၣ်တၢ်နီတမံၤဘၣ်. ဒီးတၢ်တဘၣ်အီၤနီတမံၤဘၣ်လီၤ. အဝၤက့ၤတဲးအီၤဒ်ဝံတဲဘၣ်အီၤအသိးန့ၣ်လီၤ. အမၤတခီတဲဘၣ်အီၤလၢ, “တၢ်ဆါပုၤပကသံတခီ, အတဘၣ်တၢ်နီတမံၤဘၣ်န့ၣ် မ့ၢ်အဘၣ်မနုၤလဲၣ်. ဒီးအဝဲမၤလီၤကဒီးနီၣ်ဖဲဂီၤဒီးနီၣ်ဖဲဂီၤလဲၤသံကွၢ်ကဒီးလၢဝံဒီး ဝံတဲဘၣ်အီၤလၢ, “နီၣ်ဖဲဂီၤဒၤ, နပၢ်ဟဲသံကွၢ်ယၢတဘျီလံ, ယတတဲဘၣ်အီၤဖျါ ဖျါဘၣ်. နမ့ၢ်ဂၢ်န့ၣ်မ့ၢ်မ့ၢ်ကီၤလံၢ်, တၢ်မိၣ်အိၣ်အသးလၢနမိၢ်ချံးစၢ်န့ၣ်အယိအဝဲ လီဆါအသးဒီးကမၤဆီဒ်ဆ့ၣ်နီၤလၢသ့ၣ်လးအဖိခိၣ်န့ၣ်လီၤ. အတဘၣ်တၢ်နီ တမံၤဘၣ်. ဘၣ်ဆၣ်က့ၤတဲဘၣ်အကစၢ်တဂ့ၤ, က့ၤတဲဘၣ်အီၤလၢအတဘၣ်တၢ် နီတမံၤဘၣ်န့ၣ်ဘၣ်လံ.” နီၣ်ဖဲဂီၤက့ၤတဲဘၣ်အမ့ၢ်ဂၢ်လၢအတဘၣ်တၢ်နီတမံၤ ဘၣ်. အမ့ၢ်ဂၢ်တခီလီၢ်သးထီၣ်အသးဒီးအီၤဒီးစံးအါအီၤဒီးစံးဝဲဒၣ်, “ပုၤငီသံငီ ငးဒၤ, မၤအိၣ်နၤတကျိးနီတဘျီဘၣ်. နပၢ်ဒီးနၤန့ၣ်ဒီးသိးသိးလီၤ. တၢ်ဆါယၢနး တုၤချး, သုတဲလၢယတဘၣ်တၢ်နီတမံၤဘၣ်န့ၣ်မ့ၢ်သုဆါသံယၢတခီဒါ. အန့ၣ်တ ဘျီမ့ၢ်ကီၤလံၢ်ကိးခူသ့ၣ်အဖိမ့ၢ်တဂၤသိၣ်န့ၢ်ဝဲဒၣ်အခံဒီးစံးဝဲဒၣ်, “ဖိမ့ၢ်ဒၤ, လဲၤ ဘၣ်လၢဝံအအိၣ်တကူၢ်ကျဲးဒီးဟဲက့ၤတဲဘၣ်မိၢ်လၢဝံတဲဘၣ်လၢယမ့ၢ်အိၣ်ဘၣ်နီၣ်ဖဲ ဂီၤအမိၢ်လၢအကဲထီၣ်လၢချံးစၢ်တဘျီအညၣ်န့ၣ်ယတၢ်ဆါကဘျီက့ၤသပုၤက တၢ်န့ၣ်တက့ၢ်.” အဖိမ့ၢ်တခီလဲၤဝဲဒီးမၤဝဲဒ်အမိၢ်တဲဘၣ်အီၤအသိးန့ၣ်လီၤ. သ တးဒီးမ့ၢ်ကီၤလံၢ်အ့ၣ်တဲးဆီဒ်လၢအကမၤယာ်ဝဲတဖျါန့ၣ်ဒီးယုၤလီၤကွံာ်ဝဲ ခဲလၢာ်, ဂံာ်ဂုၤလီၤအခံလၢသ့ၣ်လးသိၣ်ဝဲပြးပြးဒီးတဲဘၣ်လၢ, “ဆၢၣ်သၢအိၣ် တၢ်ဒုကျၢၤသးလၢပကစၢ်ဖိဒၣ်ဝဲလီၤ. ကမ့ၢ်ဝဲဒ်အံၤယာ်, တၢ်ကၢ်လီၤဘၣ်ဒီးတၢ် ဆါကိညၢ်လီၤဝဲတဘျီန့ၣ်...” တုၤန့ၣ်တဖျါဖဲဂီၤအမိၢ်မ့ၢ်ကီၤလံၢ်ဒီးအဖိခိၣ်လဲၤ ဝဲဆူနီၣ်ဖဲဂီၤအမိၢ်ချံးစၢ်အအိၣ်ဒီးကိးဟဲထီၣ်ဝဲလီၤ.

ဘၣ်ဆၣ်နီၣ်ဖဲဂီၤအမိၢ်တခီန့ၢ်ဟူအဝဲသ့ၣ်အကလုာ်ဒီးသ့ၣ်ညါဝဲလၢအ တမ့ၢ်အဖိမ့ၢ်အကလုာ်ဘၣ်အယိပျဲးဒီးတဟဲထီၣ်ဘၣ်. တုၤအကိးဝဲတန့ၢ်လၢၤ ဘၣ်တဘျီအဝဲသ့ၣ်က့ၤကွဲန့ၢ်ဝဲနီၣ်ဖဲဂီၤန့ၣ်လီၤ. ဒီးမၤနီၣ်ဖဲဂီၤလဲၤကိးဟဲထီၣ်အမိၢ် ချံးစၢ်န့ၣ်လီၤ. နီၣ်ဖဲဂီၤတခီသးကညီၤအမိၢ်ဒီးဘၣ်ယိၣ်ဝဲလၢပုၤကမၤသံအမိၢ်အယိ တလဲၤဝဲဘၣ်. အပၢ်ဒီးမ့ၢ်ကီၤလံၢ်မ့ၢ်လဲၤယုန့ၢ်ဂ့ၢ်ခံယိးဝံဟဲက့ၤတီၢ်နီၣ်ဖဲဂီၤတုၤ လၢအကၢ်ခံယိးလၢာ်ဝံဒီးနီၣ်ဖဲဂီၤအလီၤဘၣ်ဒီးတဂၤညါန့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်လၢနီၣ်ဖဲဂီၤ

ကိၤတၢ်ဆါတကဲလၢၤဘၣ်အယိအဝဲလဲၤကိးဟဲထီၣ်အမိၢ်လၢတၢ်ဟီၣ်တၢ်ယၤအပူၤန့ၣ်လီၤ. အမိၢ်တခါနီၣ်ဟူၤအဖိမုၢ်အကလုာ်အယိဟဲထီၣ်ဝဲတထံၣ်ယိပုၤဆဲးအိၤလၢဘီၣ်ဒီးဖိၣ်န့ၣ်အိၤတဘျီယိဝံၤပုၤတၢ်န့ၣ်အိၤဆူကုပုၤ, ဒီးပုၤမၤနီၣ်ဖဲဂီၤက့ၤဝံဝဲဒၣ်ဆူအဟံၣ်န့ၣ်လီၤ. ဝဲအက့ၤဝံဝဲလၢကျဲအခါအမိၢ်မၤလိာ်အိၤဒီးစံးဝဲဒၣ်, “ဖိမုၢ်ဒၤ, ပုၤမ့ၢ်အိၣ်ယၤန့ၣ်တဘၣ်အိၣ်နဲတဂ့ၤ, မ့ၢ်တခါထုးဟ်ဖိၣ်က့ၤယသံခဲလၢကိးလဲၤလူလီၤဘၣ်လၢဟံၣ်ယၤန့ၣ်တက့ၢ်. တုၤဆူဒၤတဘျီပုၤချီထီၣ်အိၤလၢသပၤအပူၤဒီးပုၤမၤနီၣ်ဖဲဂီၤအိၣ်ခိးဆိထီၣ်သ့ၣ်မုၢ်ခံလီၤ. ထံကိၢ်ဘၣ်အမိၢ်အယိအမိၢ် တဲဘၣ်အိၤလၢ, “ဖိမုၢ်ဒၤ, တၢ်ကိၢ်ဒိၣ်လဲၣ်.” အယိအဝဲထုးစ့ၤလီၤက့ၤသ့ၣ်မုၢ်ခံလီၤ. မ့ၢ်လၢအဆိထီၣ်သ့ၣ်မုၢ်ခံတဘျီဘျီ, ဝံၤထုးစ့ၤလီၤဝဲတဘျီဘျီအယိထံချီတကလၢထီၣ်နီတဘျီဘၣ်. အမိၢ်စ့ၢ်ကိးတသံနီတဘျီဘၣ်. အပၢအမါမုၢ်ကိၤလံာ်ထံၣ်ဝဲလၢတၢ်မၤအသးဒ်န့ၣ်အယိဒူအလိၤဒီးစံးဝဲဒၣ်, “နမၤတၢ်ဒ်န့ၣ်အယိတအိၣ်ဘၣ်နီဘျီလၢဝဲလဲၣ်.” အတၢ်မၤအလဲၤမၤက့ၤတၢ်လၢယၣ်ယၤဒီးအကစၢ်ဒ်ဝဲဆိထီၣ်သ့ၣ်မုၢ်ခံလီၤ. တုၤထံကိၢ်ထီၣ်ဒီးနီၣ်ဖဲဂီၤအမိၢ်စံးဝဲဒၣ်, “ဖိမုၢ်ဒၤ, တၢ်ကိၢ်ဒိၣ်လဲၣ်.” မ့ၢ်မုၢ်ကိၤလံာ်တခါစံးဆၢအိၤလၢ, “တၢ်ကိၢ်တၢ်ကဲၤဆူလဲၣ်” ဒီးဆိထီၣ်ဒၣ်အသ့ၣ်မုၢ်ခံရံၢ်တုၤထံချီကလၢထီၣ်ဒီးနီၣ်ဖဲဂီၤအမိၢ်သံဝဲဒၣ်လီၤ. တုၤအချီဝဲမံတဘျီဟ်လီၤအိၣ်ဝဲဒီးကိးအိၣ်စ့ၢ်ကိးနီၣ်ဖဲဂီၤဘၣ်ဆၣ်နီၣ်ဖဲဂီၤတခါတအိၣ်ဝဲဘၣ်. အပၢအမါမုၢ်ကိၤလံာ်တဲအိၤလၢ, “တအိၣ်ဘၣ်ဆိ, လၢကစၢ်ဒါခါ,” မ့ၢ်နီၣ်ဖဲဂီၤတခါတုၤမ့ၢ်ပုၤအိၣ်အမိၢ်ဝံၤတစုလဲၤထၢဖိၣ်ထီၣ်က့ၤဝဲအယိ, ဒ်အမိၢ်တဲတၢ်အိၤအသးလဲၤလူလီၤဝဲဒၣ်လၢအဟံၣ်ယၤန့ၣ်လီၤ.

နီၣ်ဖဲဂီၤအမိၢ်အယိထံထီၣ်လၢဖိထူတခါဒီးဖိစ့တခါလီၤ. တနံၤတခါစိၤပၤလဲၤထံၣ်ဝဲဒီးမၤပုၤထဲးန့ၣ်အိၤဒီးပုၤထဲးတန့ၣ်နီတဂၤဘၣ်. အယိန့ၣ်စိၤပၤကိးဖိၣ်ပုၤခူဖိၣ်ဖိကိးဂၤဒီးစံးဝဲဒၣ်, “ပုၤလၢအထဲးန့ၣ်ယၤဖိထူဒီးဖိစ့မ့ၢ်န့ၣ်တဂၤဒီးမ့ၢ်အပိာ်မုၢ်န့ၣ်ယကဒုးကဲထီၣ်အိၤလၢယဒဲၣ်န့ၣ်လီၤ. ဒီးမ့ၢ်အပိာ်ခွါန့ၣ်ယကဒုးကဲအိၤလၢယမာ်လီၤ.” နီၣ်ဖဲဂီၤအမိၢ်မုၢ်ကိၤလံာ်မၤအဖိမုၢ်ခံဂၤလဲၤထဲးစ့ၢ်ကိးဝဲ, ထဲးဝဲလၢကိၢ်လၢကိၢ်ဘၣ်ဆၣ်ထဲးဝဲတန့ၣ်နီတဂၤဘၣ်. စိၤပၤသံကွၢ်လၢ, “ပုၤအိၣ်တဂၤဂၤဒီးခါ.” ဒီးပုၤစံးဆၢအိၤလၢ, ပုၤမုၢ်ကိၤနီၣ်အိၣ်ဝဲတဂၤဒီးဘၣ်ဆၣ်မ့ၢ်လၢအက့ၤအသးတဂ့ၤတဝါဘၣ်အယိအမိၢ်ဆုးဒီးဟဲလၢပုၤကျါတဘျီဘၣ်န့ၣ်လီၤ. စိၤ

ပမာပုလဲလဲစဉ်အိဆုကလဲအဂ္ဂါဒီးဟဲကွဲအိန့ဉ်လီၤ. တုၤမ့ၢ်နီၢ်ဖဲဂီၤဟဲတုၤ တဘျီတချးအဝဲထဲးထီၣ်ဖိဒီးဘဉ်န့ဉ်စံးဝဲဒဉ်, “မိၤ, ယကထဲးန့ၢ်နီၢ်.” ဝံၤထဲး ထီၣ်ဝဲဖိထူတထူၣ်န့ဉ်ညီကဒဉ်, ဝံၤတဲကဒီးဝဲ, “မိၤ, ယကထဲးန့ၢ်နီၢ်.” ဝံၤထဲး ထီၣ်ဖိစ့တထူၣ်န့ဉ်န့ဉ်ဝဲဒဉ်ညီကဒဉ်န့ဉ်လီၤ. အဝဲထဲးထီၣ်ဖိထူဒီးဖိစ့ခံထူၣ်လၢဂ် န့ၢ်ကဘုးလုးလီၤ. စီၤပၤသ့ၣ်ခုသးခုဒိၣ်မးဒီးကွၢ်ကိးနီၢ်ဖဲဂီၤဆူအနီၣ်ပူၤဝံၤဖျီယုာ်ဝဲ ဒီးအဖိခွါန့ဉ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်အိၣ်ယုာ်ထွဲဘဉ်ထွဲဘဉ်ဒီးတုၤမ့ၢ်ထီၣ်ဖိတဂၤန့ဉ်အပၢ် အမါမုာ်ကီၤလံာ်လိန့ၢ်အိၣ်လၢအပၢ်သံလံ, ဒီးမၤလိာ်ကွၢ်အိၣ်လၢကဟဲကွၢ်မၤဘျီ ထီၣ်အပၢ်အဂီၢ်လီၤ. နီၢ်ဖဲဂီၤတခီဆိကမိၣ်ဝဲလၢအမ့ၢ်တၢ်သပှ်ကတၢ်အယိမၤအဖိ ခွါအိၣ်တီၢ်ဒီးအဖိခွါပၢ်ဝံၤကွၢ်ဟးဆူအပၢ်အအိၣ်န့ဉ်လီၤ. အပၢ်အမါမုာ်ကီၤလံာ် မုာ်တခီမၤအဝၢအိၣ်ခူသ့ၣ်ဝံၤလဲၤကျိန့ၢ်ဝဲယာ်ဖူတဖူဝံၤကးဘၢထီၣ်ဝဲလၢယဉ်လုး တုထီၣ်ဝဲတုၤအလီၤကံးဒီးပုၤစိၣ်တကျိအ သိးန့ဉ်လီၤ. တုၤမ့ၢ်နီၢ်ဖဲဂီၤလဲၤတုၤဆူအ ပၢ်အဟံၣ်တဘျီအပၢ်အမါမုာ်ကီၤလံာ်ဒုးန့ဉ်အိၣ်လၢယာ်ဖူတဖူ, ဟီၣ်ဝဲဒီးလိန့ၢ်အိၣ် လၢအမ့ၢ်ဝဲအပၢ်အစိၣ်န့ဉ်လီၤ. နီၢ်ဖဲဂီၤသါကအိးထီၣ်ကွၢ်ဝဲအမဲာ်တဘျး, ဘဉ် ဆဉ်မုာ်ကီၤလံာ်တြီအိၣ်လၢအသုတအိးထီၣ်ကွၢ်အိၣ်တဂၤန့ဉ်လီၤ. မုာ်ကီၤလံာ်ချီ ဟ်န့ၢ်အိၣ်လၢထံချိဖးဒိၣ်တချိဒီးဝဲဘဉ်နီၢ်ဖဲဂီၤလၢကဒုးလုာ်ဝဲအထံအယိမၤနီၢ်ဖဲ ဂီၤဘျီလီၤကွံာ်အထံဖွံာ်, နၢ်ဒီး, ဝဲဒီးပသံးတဖဉ်န့ဉ်လီၤ. နီၢ်ဖဲဂီၤတခီကလံာ်က လဲထီၣ်အသးလၢကလုာ်ထံအဂီၢ်, ဘဉ်ဆဉ်တချးဒီးလၢအပၢ်အမါမုာ်ကီၤလံာ် ဟ့ၣ်လုာ်အထံဒီးဘဉ်န့ဉ်တ့ၢ်လီၤနီၢ်ဖဲဂီၤအထံဖွံာ်လၢဟံၣ်ဖိလၢဝံၤမၤနီၢ်ဖဲဂီၤလဲၤ လီၤဟံးန့ၢ်ကွၢ်ဝဲဒဉ်န့ဉ်လီၤ.

ဝဲနီၢ်ဖဲဂီၤလဲၤထၢထီၣ်ကွၢ်အထံဖွံာ်လၢဟံၣ်ဖိလၢအခါမုာ်ကီၤလံာ်လူ အိၣ်လၢထံချိကိာ်သွးကဖးလးအယိမၤနီၢ်ဖဲဂီၤသံဝဲဒဉ်န့ဉ်လီၤ. တုၤမ့ၢ်နီၢ်ဖဲဂီၤသံဝဲဒီး မုာ်ကီၤလံာ်ဒုးကုဒုးသိးထီၣ်အဖိမုာ်အဒိၣ်တဂၤလၢနီၢ်ဖဲဂီၤအနံၣ်အဆု, အထံဖွံာ်, အနၢ်ဒီး, အဝဲဝဲဒီးမၤအလဲၤပိာ်နီၢ်ဖဲဂီၤအခူအပုၤတဖဉ်အခံလီၤ. နီၢ်ဖဲဂီၤအခူအ ပုၤတဖဉ်ဆိကမိၣ်အိၣ်လၢအမ့ၢ်အကစၢ်မုာ်နီၢ်နီၢ်လီၤအယိမၤဒီးဝဲလၢကဆိခိၣ်န့ဉ် လီၤ. ကဆိတခီသ့ၣ်ညါဝဲလၢတမ့ၢ်အကစၢ်မုာ်ဘဉ်အယိမၤကီၤမၤခဲထီၣ်အသးနး မး, ဘဉ်ဆဉ်မုာ်လၢကဆိကွါမၤဆုာ်အိၣ်အယိမၤအိၣ်ကွၢ်ဝဲဒဉ်ယိကဒီးဒီးကွၢ်ဆုာ် ဝဲဒဉ်တုၤအတုၤဆူနီၢ်ဖဲဂီၤအဟံၣ်န့ဉ်လီၤ. နီၢ်ဖဲဂီၤအဝၢထံထီၣ်အိၣ်တဘျီသ့ၣ်ညါဝဲ

လၢတမ့ၢ်အမၤဘၣ်အယိသံကွၢ်ဝဲလၢ၊ “ဘၣ်မနုၤနတလီၤကံးဒီးနီၢ်ဖဲဂီၤလဲၣ်.” မ့ၣ်ကီၤလံာ်အဖိမ့ၣ်တခါလံာ်န့ၢ်အီၤလီၤန့ၢ်အီၤ၊ ကလံာ်န့ၢ်အီၤအကလုာ်ကလုာ်ဘၣ်ဆၣ်နီၢ်ဖဲဂီၤအဝၤတနၢ်အီၤဘၣ်ဒီးတအဲၣ်အီၤဘၣ်. နီၢ်ဖဲဂီၤအဖိခွါစ့ၢ်ကိးသ့ၣ်ညါဝဲလၢတမ့ၢ်အမၤဘၣ်အယိတဘျီဒီးအီၤဘၣ်. နီၢ်ဖဲဂီၤအဝၤဒီးအဖိခွါထီၣ်ဆိကမိၣ်ဒၣ်အီၤဒီးယၤထီၣ်ဘၣ်ဝဲအမံၤတလီၤလီၤလီၤ. မ့ၣ်နီၢ်ဖဲဂီၤတခါတုၤမ့ၢ်အသံဝံၤအခါကထီၣ်က့ၤလၢထီၣ်ဖိတဘျီ, ဒီးဘၣ်တနံၤတခါဖဲအဖိခွါဒီးအဝၤဆ့ၣ်နီၤအိၣ်လၢဟံၣ်မဲၣ်ညါတၢ်လီၤလီၤတတီၤအခါအဝဲဟဲၣ်လီၤလၢပုၤလီၤတၢ်လီၤပျံၤတဘိအလီၤန့ၣ်လီၤ. အဝၤတခါအသးဆ့ၢ်အီၤဆူအမၤနီၢ်ဖဲဂီၤတထံၣ်ယိဖဲအထံၣ်ယိထီၣ်ဖိတဘျီအခါန့ၣ်လီၤ. ဖဲန့ၣ်အဝဲစံးဘၣ်ထီၣ်ဖိဒ်အံၤ, “နမ့ၢ်ယမၤအဝဲအကလးန့ၣ်ဟဲၣ်လီၤဘၣ်လၢယစုညါသးအလီၤတက့ၢ်.” ဝံၤဒီးအဝဲဒီးလီၤအစုညါသးလီၤ. ထီၣ်ဖိတဘျီန့ၣ်ဟဲၣ်လီၤဝဲလၢအစုညါသးအလီၤကစီဒီးလီၤ. အန့ၣ်တဘျီအဝဲသ့ၣ်ခုသးခုဒိၣ်မးဒီးအတၢ်ဆိကမိၣ်လီၤမၤကွံာ်ဝဲလဲၣ်လီၤ. အဖိခွါစ့ၢ်ကိးအိၣ်ဒီးထီၣ်ဖိတဘျီအံၤအယိန့ၣ်ဂ့ၤမးလီၤ.

မ့ၣ်ကီၤလံာ်အဖိမ့ၣ်တခါထီၣ်တၢ်မၤအသးဒ်န့ၣ်အယိသးဆါဝဲဒၣ်ဒိၣ်မးန့ၣ်လီၤ. တနံၤတခါဖဲနီၢ်ဖဲဂီၤအဝၤလဲၤမၤတၢ်မၤဝံၤအလီၢ်ခဲမ့ၣ်ကီၤလံာ်ဖိမ့ၣ်တဘျီကွံာ်အဖိခွါအမဲာ်ချဲတကပၤ, ဝံၤသံထီၣ်ဖိတဘျီန့ၣ်အကီာ်ဘိဝံၤကၣ်ယုထီၣ်ဝဲလၢသကံၤခိၣ်န့ၣ်လီၤ. နီၢ်ဖဲဂီၤအဝၤလဲၤတၢ်ဟဲက့ၤထံၣ်ဘၣ်လၢအဖိမဲာ်ဘျီဒီးသံကွၢ်ဝဲလၢ, “မ့ၢ်အဘၣ်မနုၤလဲၣ်.” မ့ၣ်ကီၤလံာ်စံးဆါအီၤလၢထီၣ်ဖိတဘျီန့ၣ်ဖျးဘျီအမဲာ်အယိအဝဲဝံၤသံဝံၤသၣ်ယုထီၣ်ဝဲလၢတကံၤခိၣ်န့ၣ်လီၤ. နီၢ်ဖဲဂီၤအဝၤတခါသးထီၣ်တၢ်ဒိၣ်မး, အဝဲဟံးန့ၢ်ထီၣ်ကၣ်တဘျီန့ၣ်ဒီးတၢ်ကွံာ်ဝဲတထံၣ်ယိလီၤ. ထီၣ်ကၣ်တဘျီအံၤဖျးလီၤဆူန့ၢ်အယၤဒီးတၢ် စံးဝဲလၢဖျးလီၤတၢ်ဝဲဆူဖဲမ့ၣ်ကမဲအတၢ်ဟးလီၢ်န့ၣ်လီၤ. တနံၤတခါဖဲမ့ၣ်ကမဲတဂၤဖဲအသါကလဲၤထီၣ်တၢ်ဟးလီၢ်အခါန့ၢ်ဟူဝဲတၢ်ကိးသီၣ်တမံၤ, “အ့, ဖဲကဘၣ်ယၤ” ဒီးအဝဲကွၢ်ယီၤတၢ်လၢအလီၢ်ခဲဒီးထီၣ်ဘၣ်ဝဲလၢသၣ်သ့ၣ်တဖျၢၣ်ဒီးက့ၤစိာ်ဟဲဝဲဆူအဒးပူၤန့ၣ်လီၤ. ဖဲမ့ၣ်ကမဲလဲၤမၤတၢ်မၤအလီၢ်ခဲနီၢ်ဖဲဂီၤဟဲထီၣ်က့ၤလၢသၣ်သ့ၣ်အကအိပူၤဝံၤမၤစၢၤမၤန့ၢ်ခဲတၢ်လၢဖဲတဂၤအံၤအဂီၢ်ကိးမံၤဒဲးန့ၣ်လီၤ. တုၤမ့ၢ်ဖဲမ့ၣ်ကမဲလဲၤတၢ်ဟဲက့ၤတုၤအခါထီၣ်ဘၣ်ဝဲလၢတၢ်အိၣ်ကတဲာ်ကတီၤအသးကိးမံၤဒဲး

အယိတော်လီကမာကမာဘၣ်အီဒိဉ်မးဒီးအဝဲဟးသံကွာ်ပှၤလၢအိဉ်ဘူးဒီးအီတဖၣ်ဒီးပှၤစံးဘၣ်အီလၢပှၤတလဲၤမၤန့ၢ်ခဲးတၢ်လၢအဂီၢ်နီတဂၤဘၣ်. တုၤမ့ၢ်တၢ်မၤအသးဒ်န့ၢ်အါဘျီဒီးအဝဲလဲၤသံကွာ်ဝဲလၢဝဲလီၤ. ဝံသံကွာ်အီလၢ, “နဒးပှၤန့ၢ်နဟံးဟံးတၢ်အိဉ်တမံၤမံၤဧါ.” အဝဲနီဉ်ထီဉ်ဘၣ်ဝဲလၢအဟံးဟံးသ့သ့တဖျၢၣ်န့ၢ်ဒီးစံးဘၣ်ဝဲလၢ, “ယဟံးဟံးထဲလၢသ့သ့တဖျၢၣ်လီၤ.” ဝံတဲဘၣ်အီဒီးစံးဝဲ, “သ့သ့သ့တဖျၢၣ်န့ၢ်မၤန့ၢ်စၢၤနၤတၢ်လၢဟံဉ်ပှၤယီပှၤကိးမံၤဒီးလီၤ. နမ့ၢ်အဲဉ်ဒီးထီဉ်ဘၣ်အီန့ၢ်, ဆဲးဖျိနထံတၢ်အခံဝဲၤတၢ်လၢဂီၢ်ခိ, ဘိဉ်ထီဉ်နမ့ၢ်နထံ, အိထီဉ်နထံ, မၤဒ်သိးနကလဲၤတၢ်အသိးဝဲဒီးလဲၤအိဉ်ခူသ့ကွၢ်စ့ၢ်အီလၢနတြၢဖိလၢန့ၢ်တက့ၢ်. အဝဲကဟဲထီဉ်လၢအဘျီအိဉ်ပှၤဒီးကမၤန့ၢ်စၢၤနၤဒီးမၤန့ၢ်ခဲးနၤတၢ်ကိးမံၤဒီးလီၤ. ဝဲအလဲၤဒၢၣ်အိထံအခါလဲၤဘျးလီၤကွံာ်အဘျီအိဉ်ဆူမ့ၢ်အူပှၤန့ၢ်တက့ၢ်. အယိအဝဲအိဉ်ခူသ့တသ့လၢဘၣ်. နမ့ၢ်မၤဒ်န့ၢ်မးနကန့ၢ်ဘၣ်အီလီၤ.” ဝဲမ့ၢ်ကမဲက့ၤမၤဝဲဒ်ဝဲတဲဘၣ်အီအသိး, ကွၢ်ဟ့ၣ်ဝဲဒီးထီဉ်ဝဲလၢနီၢ်ဖဲဂီၤဟဲထီဉ်လၢသ့သ့အိဉ်ပှၤသပှၢ်ကတၢ်ဒီးဝဲအတၢ်လဲၤဒၢၣ်ထံအခါအဝဲလဲၤဘျးလီၤကွံာ်အဘျီအိဉ်ဆူမ့ၢ်အူပှၤန့ၢ်လီၤ. နီၢ်ဖဲဂီၤတခါဒၢၣ်ထံတပျဲထီဉ်နီတဘျီလၢဘၣ်. တုၤမ့ၢ်အကွၢ်က့ၤဝဲလၢထံတၢ်အခံတခါထီဉ်ဝဲလၢအထံတၢ်ခံဖျိအယိက့ၤပစုာ်ပတ့ၤဝဲချ့သးဒ်လီၤ. က့ၤတုၤဒီးထီဉ်ဝဲလၢဝဲမ့ၢ်ကမဲဘျးလီၤကွံာ်အဘျီဆူမ့ၢ်အူပှၤဒီးအူအိဉ်ကွံာ်ဝဲလဲလၢလံ. အယိအဝဲတဲဘၣ်ဝဲမ့ၢ်ကမဲဒီးစံးဝဲဒၣ်, “ဖဲဒၢနဆူးအူအိဉ်ကွံာ်ယလီၢ်အိဉ်လီၢ်ဆိးဒီးယအိဉ်က့ၤကသ့ဒ်လဲၣ်.” ဝဲမ့ၢ်ကမဲစံးဆၢက့ၤအီၤ, “တၢ်လံၤမ့ၢ်ဧါ, နအိဉ်ဒီးဖဲ, ဒီးအိဉ်ဖျါလၢခိသၢၣ်. နအိဉ်ခူသ့ဒ်န့ၢ်နအိဉ်တဂၤအိဉ်မုာ်စ့ၢ်ဧါ.” တုၤမ့ၢ်အဘျီတအိဉ်လၢဘၣ်တဘျီအဝဲအိဉ်က့ၤဒီးဝဲမ့ၢ်ကမဲလၢခိဖျါဖျါလီၤ. အဝဲတဲဘၣ်ဝဲမ့ၢ်ကမဲလၢအဂ့ၢ်အကျါခဲလၢအယိဝဲမ့ၢ်ကမဲတပျဲလဲၤအီၤနီတပှၤလၢဘၣ်. ဒီးမၤဝဲအမၤခူသ့တၢ်လၢဒးပှၤန့ၢ်လီၤ. တနံၤတခါနီၢ်ဖဲဂီၤထီဉ်လီၤအဖိခါလဲၤလိာ်ကွဲဒီးအဂီၢ်မိဉ်သကိးလၢဝဲမ့ၢ်ကမဲအဟံဉ်ဖိလၢန့ၢ်လီၤ. အခါဖဲန့ၢ်ဘၣ်န့ၢ်အတီၤလၢအထီတၢ်အယိအဝဲထီဉ်လီၤတဲာ်လုာ်တခူဉ်လၢဟံဉ်ဖိလၢဒီးမၤဖိသ့ထၢန့ၢ်က့ၤအီၤလီၤ. နီၢ်ဖဲဂီၤအဖိခါယုာ်ထီဉ်လုာ်ခူဉ်ဒီးတက့ၢ်ထီဉ်တၢ်ဘၣ်အယိအဝဲထီဉ်လီၤတဲာ်ကဒီးဝဲဒီးတဲဝဲဒၣ်, “ဖိဒိဉ်ခါဧါနယုာ်ထီဉ်လုာ်ခူဉ်ဒီးနတက့ၢ်ထီဉ်တၢ်လဲၣ်. ပဟံးဆၢနၤ

ချုးဓါ။” တဘျီန့ၣ်ဖိသၢ်တဂၤယုၣ်ထီၣ်လုၣ်န့ၣ်ဒီးကွၢ်ထီၣ်အမဲၣ်အယိသ့ၣ်ညါဝဲ
လၢအမ့ၢ်အမိၢ်ဒၣ်ဝဲဒီးလဲၤထီၣ်အိၣ်ဒီးအမိၢ်လၢဒၤပှ်းပှ်းန့ၣ်လီၤ. အဖိက့ၤတဲဘၣ်အ
ပၢ်လၢအမိၢ်အိၣ်လၢဖံမ့ၣ်ကမဲအဟံၣ်တဘျီမ့ၢ်ဆ့ၣ်ထီၣ်အပၢ်ဟဲလိာ်ကွဲးဒီးဖိသၢ်
လၢဖံမ့ၣ်ကမဲအဟံၣ်ဖိလၢန့ၣ်လီၤ. ဖံမ့ၣ်ကမဲဘၣ်ယိၣ်ဝဲလၢကလဲၤထီၣ်န့ၣ်က့ၤအ
မါအယိအဝဲတၢ်ကိၣ်ကမူၣ်တဖၣ်ဒီးဖုံလီၤဝဲလၢအဟံၣ်ပှ်းပှ်းသက့ၤဆးဒးဝံးဟံးန့ၣ်
ထံဒဲးန့ၣ်(ထံအိၣ်သပၤ)ဒီးလဲၤပၢ်လီၤဝဲလၢဒၤဒီးခိၣ်ထံးဝံးတဲဘၣ်စီၤပၤဖိခွါလၢ,
“တၢ်လံၤကစၢ်စီၤပၤဒၤ, တၢ်မ့ၢ်မိၣ်အိၣ်နသးလၢထံတခါအိၣ်ထံလၢဖံဟဲလီၤစိၣ်န့ၣ်န့ၣ်
လၢထံဒဲးန့ၣ်အပှ်းအံၤတက့ၢ်. နကလဲၤထီၣ်လၢဖံအဒၤပှ်းပှ်းတကြးတဘၣ်ဘၣ်,
ဖံအဒၤပှ်းပှ်းအိၣ်ထဲထီၣ်အ့ၣ်ဆိအ့ၣ်လီၤ.” စီၤပၤဖိခွါစံးဆၢအိၣ်ဒီးစံးဝဲဒၣ်, “ဖံ
ဒၤ, တုၤအံၤဆူညါခိၣ်န့ၣ်န့ၣ်န့ၣ်န့ၣ်န့ၣ်န့ၣ်န့ၣ်န့ၣ်န့ၣ်န့ၣ်န့ၣ်န့ၣ်န့ၣ်န့ၣ်န့ၣ်န့ၣ်န့ၣ်
လၢန့ၣ်
ပဒုၣ်န့ၣ်တသ့စ့ၢ်ကိးဘၣ်.” တဲတၢ်ဒ်န့ၣ်ဝံးလဲၤထီၣ်ဝဲဆူဖံမ့ၣ်ကမဲအဒၤပှ်းဒီးထံၣ်
လိာ်က့ၤအသးဒီးအမါန့ၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်ဒီးဖိမိၢ်ဖိပၢ်သၢဂၤလုၣ်ဒီးဖံမ့ၣ်ကမဲက့ၤသ
ကိးက့ၤဆူစီၤပၤအနီၤပှ်းန့ၣ်လီၤ.

တုၤမ့ၢ်အဝဲသ့ၣ်က့ၤတုၤတဘျီနီၣ်ဖဲဂီၤအဝၢစီၤပၤဖိခွါလဲၤပိာ်ဝဲယဲာ်
ခံဘၣ်, ယဲာ်ထးတဘျီဒီးယဲာ်ထးဘိၣ်တဘျီလီၤ. အဝဲဟဲက့ၤစိၣ်ဟ့ၣ်လီၤအမါ
နီၣ်ဖဲဂီၤလၢယဲာ်ထးတဘျီဒီးမ့ၢ်ယဲာ်ထးဘိၣ်တဘျီတခါလဲၤဟ့ၣ်လီၤဝဲမ့ၣ်ကီၤ
လံာ်မ့ၣ်န့ၣ်လီၤ. ယဲာ်ထးဘိၣ်တဘျီအကနၣ်ဖျါဝါဂ့ၤမးအယိမ့ၣ်ကီၤလံာ်သးခုဝဲ
ဒီးတဲဝဲဒၣ်, “ပဝၤအဲၣ်ပှ်းအယိဟ့ၣ်လီၤပှ်းလၢယဲာ်ကနၣ်ဝါ” န့ၣ်လီၤ. ဝံးဒီးပှ်းမာ
ကျိတၢ်အခိၣ်သ့ၣ်ဒီးနီၣ်ဖဲဂီၤန့ၣ်လီၤ. နီၣ်ဖဲဂီၤရၢ်လီၤအခိၣ်သ့ၣ်ဘၢအကစၢ်ဒီတဂၤ, ဒီး
မၤမ့ၣ်ကီၤလံာ်ကျိအခိၣ်ဆူၣ်လၢညါလီၤ. မ့ၣ်ကီၤလံာ်ကျိတထံၣ်ခံထံၣ်အယဲာ်က
နၣ်က့ၣ်မ့ၢ်က့ၣ်ကိၣ်ဒီးအယဲာ်ကနၣ်ဝံးလၢာ်စီဘၣ်ဆၣ်နီၣ်ဖဲဂီၤအခိၣ်ဆူၣ်တထီၣ်
တဲာ်နီတဘိဘၣ်. မ့ၣ်ကီၤလံာ်ရၢ်လီၤကဒီးအခိၣ်သ့ၣ်, ဒီးအခိၣ်သ့ၣ်အိၣ်ထဲစ့ၢ်ကိာ်ဖိ
ဒီးမၤနီၣ်ဖဲဂီၤကျိက့ၣ်က့ၣ်အိၣ်လီၤ. နီၣ်ဖဲဂီၤအယဲာ်ဘၣ်တၢ်တ့ၣ်အိၣ်လၢထးလၢအပှ်း
အယိအကနၣ်အ့ၣ်ဝဲဒၣ်ဒိၣ်မးဒီးတုၤမ့ၢ်အကျိမ့ၣ်ကီၤလံာ်အခိၣ်သ့ၣ်တဘျီမ့ၣ်ကီၤ
လံာ်အခိၣ်သ့ၣ်ထီၣ်တဲာ်ဝဲတဘျီယီ, ဒီးယဲာ်လဲၤဘၣ်တပျၢ်ဘၣ်စ့ၢ်ကိးလၢအကိာ်ဘိ
အယိမ့ၣ်ကီၤလံာ်အကိာ်ဘိထီၣ်တဲာ်ဒီးသံဝဲဒၣ်တကီၢ်ခါလီၤ.

မုန်ကီလံသံဝံဒီးနီဖဲဂီမာအခုအပှာယဲခံမုန်ကီလံအစဉ်, တွာ နှင်အီလကတံပူဝံဒီးလဲဆုာန့အမုန်ကီလံလီ. တံခွတံပှာတဖန်မာ ဝဲဒ်နီဖဲဂီတဘဉ်အီအသိးဝံဒီးလဲဆုာဝဲဆုအမုန်ကီလံအအိဉ်လီ. တု မုန်အဝဲသ့လဲတုတဘျီယီတဘဉ်ဝဲဒ်လါ, “နဖိမုန်ဆုာန့န့ညဉ်ဆံဉ်တက တံလီ.” နီဖဲဂီအမုန်ကီလံသးခုဝဲဒ်မး, တဲဆါအဝဲဒ်ဝဲဒ်, “ကွာ ကွာနဖိမုန်လဲအိဉ်ဒီးစီပယံဘဉ်ယီဘဉ်လံ, ဘဉ်ဆဉ်ပတအိဉ်ဘဉ်အဘျးနီ တဘျီဘဉ်. အအံယဖိမုန်လဲအိဉ်ဒီးစီပထဲတတံဖိဒီးပအိဉ်ဘဉ်အဘျးလါ ညဉ်ဆံဉ်တကတံလံ”, ဒီးအိဉ်သကိးဝဲညဉ်ဆံဉ်တကတံန့လီ. အိဉ်သကိးဝဲ အခါထံဉ်ဘဉ်ဝဲလါပှာစုတခီအယိမုန်ကီလံဖိမုန်လါအဆံးတကတဲဘဉ်အမိ ဒီးဝဲဒ်, “မိဇာ, တံအစုတခီအံလီကံလါနီနီအစုလဲဉ်.” အမိတခီန့အလီ ဒီးဝဲဒ်, “ကတံနါစီတံဒ်န့တဂု, ကမုန်ကးညဉ်ဖိအစုခါသါ.” အိဉ်သ ကိးဝဲဒီးထံဉ်ကဒီးဝဲလါအခိဉ်တခီဒီးအဖိမုန်တဲထီဉ်ကဒီးဝံဒ်အမိန့အလီန့ လီ. တုမုန်အအိဉ်တုဝဲလါကတံခဲဒ်တဘျီထံဉ်ဝဲလါအခိဉ်သဉ်ယံအယိသ့ဉ် ညါလီတံဝဲလါအမုန်အဖိမုန်ဒ်ဝဲအညဉ်သပှာကတံအယိစံးဝဲ, “ပဖိပအိဉ်ကွာ လါပဖိလဲဉ်.” ဒီးဝဲလါအပူသးဒီးကွးမးအပူသါဂါန့တုအပူထီဉ်တဲ တစုဒီးသံဝဲသါဂါလံတဘျီယီလီ. မုန်နီဖဲဂီတခီအိဉ်မုန်ဆိးပါကွာဝဲဒီးအဖိ အဝဲန့လီ. တံဝဲအံကတံဝဲဒ်ဖဲအံလီ.

တၢ်ဖိစၢလိာ်

ကစၢ်ဒိၣ်ကလိထီဒီးပှၢ်ဒိၣ်ပှၢ်ယိာ်လၢအလွဲၤလၢဟ့တဖၣ်အိၣ်တူၢ်ရဲၣ်လီၤအသးစးထီၣ်လၢကလံၤထံးပၢ်ဆူကလံၤစိးန့ၣ်လီၤ. ဖဲမ့ၢ်ဂီၤအဆၢကတီၢ်ဘၣ်မ့ၢ်ပစၢတဖၣ်အိၣ်ကျၢၢ်ဘၢတၢ်ကိးမံၤဒဲးအယိာ်ပှၢ်မ့ၢ်ကနၢအန့ဆၢတၢ်ဘၣ်တ့ၣ်ယံလၢတဖၣ်အိၣ်ဖျါက့ၤဒၣ်ကဒုကယီၢ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ထဲၤဘၣ်ဃးပှၢ်ဒီးပှၢ်ယိာ်လၢအလွဲၤလၢဟ့တဖၣ်အိၣ်တူၢ်ရဲၣ်လီၤအသးစးထီၣ်လၢကလံၤထံးပၢ်ဆူကလံၤစိးန့ၣ်လီၤ. အဝဲအိၣ်ဆိးလၢကစၢ်ဒိၣ်ထံး, တ့ထီၣ်အဖဲဖိစၢလိာ်ထံကျိဖိတဘိအကပၤလၢပှၢ်မ့ၢ်သီထီၣ်အပူၤထဲတဂၤဒီးန့ၣ်လီၤ. အဝဲဆိကမိၣ်လီၤအသးလၢ “ယတၢ်အိၣ်မူတစၢအံၤမ့ၢ်အိၣ်ယံၤဒီးပှၢ်ပှၢ်ပှၢ်န့ၣ်ကဂ့ၤဒိၣ်တက့ၢ်ဧါ” န့ၣ်လီၤ.

ဝဲဖိစၢလိာ်န့ၣ်လၢအနီၢ်ဆံးဒီးအခါအမိၢ်အပၢ်သံသဒၣ်ကွံာ်အီၤခံၤလၢာ်ဒီးအဖါတၢ်ဖိၣ်သ့ၣ်ခါပှၢ်တဂၤကိးအိၣ်က့ၤအီၤဒီးလုာ်ဒိၣ်ထီၣ်အီၤန့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်အတၢ်အိၣ်မူအတၢ်ပဲၤဝဲၤတစၢဒီး, အဖါတၢ်စ့ၢ်ကိးတယံာ်ဘၣ်စူးကွံာ်အသးဒီးပၢ်တ့ၢ်ကွံာ်အီၤထဲတဂၤဒီးန့ၣ်လီၤ.

တၢ်လၢဖိၣ်ယဲဆဲခိၣ်လီၤတီၢ်န့ၣ်ပကညီမိၢ်ပၢ်ဖဲဖုလၢညါတဖၣ်န့ၣ်ဝဲလၢအမ့ၢ်တၢ်ဆူးတၢ်ဆါတဂ့ၤတဘၣ်တမံၤလၢအဘၣ်ကူဘၣ်ကံတၢ်သ့န့ၣ်လီၤ. အယိပှၢ်လၢညါမ့ၢ်မ့ၢ်ဖိၣ်ယဲဆဲခိၣ်မ့ၢ်ဂ့ၤ, ဖိၣ်ယဲဆဲခိၣ်လီၤတီၢ်မ့ၢ်ဂ့ၤအမဲာ်သ့ၣ်ဘၣ်ဆံးလၢပှၢ်ပှၢ်အကျါ, အမဲာ်ညါပှၢ်အါဒီးအါဂၤထိးဖိၣ်လိာ်အခိၣ်ဒီးကွၢ်တလီၤအီၤန့ၣ်လီၤ.

အန့ၣ်သတးဒီးဝဲဖိစၢလိာ်တဂၤလဲၤအိၣ်လဲၤဆိးဒၣ်ဆူတၢ်လီၢ်လၢအယံၤဒီးပှၢ်ပှၢ်ပှၢ်ကညီလၢပှၢ်မ့ၢ်ကနၢအပူၤမ့ၢ်မ့ၢ်ခုၣ်ခုၣ်ထဲတဂၤဒီးမၤအိၣ်မၤအီၢ်တၢ်, ဖဲဒုးဖဲသံၣ်ဒီးလုာ်အိၣ်ဒၣ်အသးသမူလၢပှၢ်ပှၢ်န့ၣ်လီၤ. အဝဲမ့ၢ်စ့ၢ်ကိးပှၢ်လၢအတီအလီၤတဂၤအယိဆၢဖိကီၢ်ဖိဒီးအမ့ၢ်ထိးမံၤ, တၢ်အုးဒီးတၢ်မံၤလၢာ်အဂၤတ

ဖဉ်တဖဲမာဟးဂုဉ်ဟးဂီၤအတၢ်အိဉ်တၢ်ဆိးအလီၢ်ဘဉ်, တကးဒ်ဘဉ်တဖဲကိးပလူပလီတၢ်ဘဉ်ဒီးဖျါလၢအအဲဉ်ဘဉ်ကွံဘဉ်အိၤစ့ၢ်ကိးန့ၢ်လီၤ. ပှၤလူၤအိဉ်ပှၤလၢအဖဲတုၤဆူအတၢ်အိဉ်တၢ်ဆိးအလီၢ်တဖဉ်စ့ၢ်ကိးဖဲပှၤတဖဉ်န့ၢ်လဲၤဒးအိဉ်တၢ်မံၤလၢ်အခါအဝဲထုကဖဉ်သဉ်ကမဲၤကသ့ဝဲလၢမ်ဆဉ်ဖိကီၢ်ဖိဖဲန့ၢ်တဖဉ်ကပူၤဖျဲးလၢ်ဘဉ်လၢတၢ်ဘဉ်ဒ်ဘဉ်ထံးဒီးတၢ်သံတၢ်ပှၤတက့ၢ်. လၢတၢ်န့ၢ်အပိတၢ်မၤစ့ၢ်ကိးအသးဒ်အထုကဖဉ်သဉ်ကမဲၤဝဲအသိး, ပှၤလူၤအိဉ်ပှၤတဖဉ်လူၤယုတၢ်မံၤလၢ်တန့ၢ်နီတန့ၢ်တဘျဉ်ဘဉ်.

ဘူးဒီးဝဲဖိစိၤလီၢ်အိဉ်တၢ်အလီၢ်န့ၢ်ထံကျိဖိလၢအယုၤလီၤဂျၢဂျၢအိဉ်ဝဲတဘိန့ၢ်လီၤ. ကိးမုၢ်နံၤဒဲးအဝဲလဲၤယီၤလုၢ်ထံဖဲန့ၢ်ဒီးလဲၤယုအိဉ်ယုအိဉ်စ့ၢ်ကိးတၢ်ဒီးတၢ်လၢ်တၢ်သုတၢ်သဉ်လၢထံကျိဖိအဆၢခိဉ်တလီၢ်လီၢ်န့ၢ်လီၤ. ဖဲအဝဲလဲၤဖဲန့ၢ်တဘျဉ်လၢ်လၢ်အခါလၢတၢ်ခိဉ်တၢ်ယၢၤန့ၢ်တၢ်သီဉ်ဘဉ်အိၤလၢပှၤကတိၤတၢ်သီဉ်, ဆိကိးသီဉ်ဒီးထွံဉ်မိၤတၢ်သီဉ်တဖဉ်န့ၢ်လီၤ. ဖဲန့ၢ်အဝဲတထံဉ်စ့ၢ်ကိးပှၤကပှၤကညီနီတကၤဘဉ်. အပိအဝဲဆိကမိဉ်ထီဉ်ဝဲလၢ, “တၢ်သီဉ်အဝဲန့ၢ်ကမ့ၢ်ဒဉ်ကလံၤဟဲအူဘဉ်သ့ဉ်ဒီးအိၤအပိတၢ်သီဉ်ခါသၢဉ်, မ့တမ့ၢ်တခီကမ့ၢ်ဝဲထံယုၤသီဉ်အပိခါ” န့ၢ်လီၤ. ဘဉ်တနံၤအဝဲလဲၤဆ့ဉ်နီၤလၢလၢ်လၢထံကျိဖိကၢ်ပၤနံၤတဖျၢဉ်အဖိခိဉ်ဒီးကွၢ်ကီဝဲထံကျိဖိအထံလၢအယုၤလီၤဂျၢဂျၢအိဉ်ဖျါပံလၢခုဉ်ယုၢ်ကလၢ်န့ၢ်လီၤ. ဖဲန့ၢ်အခါလၢတၢ်ကမၤကမၢ်အပူၤအဝဲထံဉ်ဘဉ်ပိာ်မုဉ်အခိဉ်သုလၢ်ဖးထီတဘိဟဲယုၤလီၤလၢထံကျိန့ၢ်လီၤ. အန့ၢ်တဘျဉ်အဝဲလဲၤဟံးထီဉ်ဝဲခိဉ်သုလၢ်ဖးထီတဘိန့ၢ်ဒီးသ့ဉ်ညါဝဲလၢအမ့ၢ်ပိာ်မုဉ်အခိဉ်သုလၢ်နီၢ်နီၢ်န့ၢ်လီၤ.

တၢ်န့ၢ်ဝဲအလီၢ်ခဲအဝဲလဲၤယီၢ်ထီဉ်ထံကျိဖိဆူထံကွၢ်ခဲတခီဒ်သိးကသ့ဉ်ညါဘဉ်ဝဲလၢမ့ၢ်ပှၤဟံဉ်အိဉ်တအိဉ်အဂ့ၢ်န့ၢ်လီၤ. ပှၤကွံာ်တပဟၢအဝဲနံၤဟူဝဲပှၤကတိၤတၢ်သီဉ်, ပှၤနံၤကဝဲပိာ်ပျီၢ်ကဒိသီဉ်ဘဉ်အိၤကဒၢကဒၢန့ၢ်လီၤ. ဘဉ်ဆဉ်အဝဲတထံဉ်ပှၤနီတကၤဘဉ်. အဝဲလဲၤကဒီးဝဲဆူတၢ်သီဉ်အိဉ်အလီၢ်လီၤလီၤန့ၢ်လီၤ. ဖဲအတုၤယီၤဆူထံလီၤဆူဖိတၢ်လီၢ်တတိၤအခါထံဉ်စိဝဲမုဉ်ကနီၤလီၤအဲဉ်လီၤကွံဒိဉ်မးခဲဂၤလုၢ်ထံတခီခီ, ပှၤမးအခိဉ်သုလၢလၢ်ဘျဉ်ဘဉ်တဘျဉ်အဖိခိဉ်လၢထံလီၤဆူအယၢၤန့ၢ်လီၤ. ပိာ်မုဉ်ခဲဂၤန့ၢ်မ့ၢ်လၢတထံဉ်ဝဲဖိစိၤလီၢ်ဒဲးဘဉ်အပိနံၤကဝဲပိာ်ပျီၢ်ကဒိသီဉ်မးကံးကံးကါကါ, လုၢ်ထံဒီးပှၤဒဉ်တၢ်အခိဉ်န့ၢ်လီၤ. ဝဲအလီၢ်

ခဲၣ်ဖိစိၤလိာ်တဂၤလဲၤယီၤဆူအဝဲသ့ၣ်အယၤဒီးသံကွၢ်အဝဲသ့ၣ်ဘူၣ်ဘူၣ်တဘူၣ်
ဘူၣ်န့ၣ်လီၤ.

“ဒုမုၢ်သ့ၣ်ဧၤ, သုအိၣ်ဖဲလဲၣ်ခိလဲၣ်. တၢ်လီၤဖဲအံၤယဟဲတုၤတလီၤလီၤ
ယတထံၣ်ပုၤနီတဂၤဘၣ်. တဘၣ်ဆိကမိၣ်တၢ်နီတမံၤတဂ့ၤနီၣ်. မိၣ်သ့ၣ်ညါဘၣ်
သးအယိယသံကွၢ်သုလီၤ.”

ပိာ်မုၢ်လၢအဒိၣ်တဂၤပာ်မၤအသးဒီးသိးဒီးအတနၢ်ဟူဝဲဘၣ်ဝံၤတဲက
သ့ၣ်တၢ်ဒီးအပုၤ, ဒီးမ့ၢ်အပုၤမုၢ်တခိပံးထီၣ်က့ၤအတၢ်ကူတၢ်သိးဝံၤဖဲအကူထီၣ်
သိးထီၣ်က့ၤဝဲဝံၤအဆၢကတီၢ်လဲၤယီၤဆူတၢ်သနၢ်တတီၢ်ဒီးလီၤမၢ်ကွံာ်ဝဲဒၣ်န့ၣ်
လီၤ.

“ဝဲၣ်ဖိ, ဟဲဆူယကပၤမိၤ. နဟဲတုၤဆူတၢ်လီၤအံၤဒီးလဲၣ်ခိလဲၣ်. တၢ်ဂ့ၢ်
တၢ်ပီၤအိၣ်တမံၤမံၤခိဧၤ. တဘၣ်မဲာ်ဆုးကိသးတဂ့ၤ, တၢ်တဲးမ့ၢ်အိၣ်တဲဘၣ်ဒုမုၢ်စၢ်
ခိ, မ့ၢ်ဒုမုၢ်ကဘၣ်မၤစၢၤနၤမနုၤလဲၣ်.”

မုၢ်ကနီၤယံလၢတဂၤတဲတၢ်ဒီးနံၤကမ့ၢ်ထီၣ်အမဲဖျါထီၣ်ဝဲတဖဲ, ဒီးသံ
ကွၢ်စိၤလိာ်လၢတၢ်သညးသပုၤအပူၤလီၤ.

“အိၤ...ဒီးအံၤလီၤ. ဝဲၣ်ဖိအိၣ်ဖဲအံၤဒီးဟဲတုၤဖဲအံၤတလီၤလီၤလီၤ, ဘၣ်
ဆၣ်တထံၣ်ပုၤကူပုၤကညီနီတဘျီဘၣ်. မ့ၢ်သ့ၣ်ညါလၢဒုမုၢ်သ့ၣ်အိၣ်တၢ်လီၤဖဲအံၤ
ဒုကဘၣ်ဟဲဟးဝဲသၢၣ်နီၤ.”

“ဝဲၣ်ဖိတဂၤဒုတဲဒါခိတၢ်ဒီးလဲၣ်. တဲစၢ်ခိ-တဲစၢ်ခိ, ဒုမုၢ်ကဒိကနၣ်...”

မ့ၢ်လၢမုၢ်ကနီၤယံလၢတဂၤအံၤတဲတၢ်ဟံလီၤအဲၣ်ထီၣ်အသးဒီးအမဲာ်
ဆုးတဖဲဒဲး, တဆုးတဖဲဒဲးအယိဖျါလၢဝဲၣ်ဖိစိၤလိာ်နၢ်ပာ်လၢအဂ့ၢ်တသ့ဘၣ်န့ၣ်
လီၤ. “အၣ်လါ, ဒုမုၢ်ဧၤ-နတဲမနုၤလဲၣ်. နကဒိကနၣ်ဘၣ်အဂီၢ်ဝဲၣ်ဖိကဘၣ်တဲမ
နုၤလဲၣ်...”

“အိၤ, ဒီးအံၤလီၤဝဲၣ်ဖိဧၤ, ဒုမုၢ်တဲလိာ်ကွဲဒုၣ်နုၤလီၤ. ဟဲဟးစၢ်ခိ-ဟဲဟး
သ့ဝဲသၢၣ်. ပဝဲပရူပုၤသ့ကိးဂၤဒဲးလီၤ. တဒ်သိးဒီးဝဲၣ်ဖိတဘၣ်.” မုၢ်ကနီၤယံလၢတ
ဂၤအံၤတဲဆၢက့ၤဝဲၣ်ဖိစိၤလိာ်တခိခိဒီးနံၤကမ့ၢ်ထီၣ်လီၤအဲၣ်လီၤကွံာ်ဘၣ်အိၤဒိၣ်မး
န့ၣ်လီၤ.

“ဟါ, ဘၣ်မနုၤလဲၣ်. နတဒဲးသိးဒီးဝဲၣ်ဖိလဲၣ်. မ့ၢ်နထံၣ်ယၤလၢညါတဘျီ

ဘျီစုရါ။”

“ကီလံ၊ ဒုမုန်သုဉ်ညါနုလုနဟဲဖဲအံအခိဉ်ထံးလံလံလံ။”

“မနုလဲဉ်-မနုလဲဉ်-တဲကဒီးတဘျီ၊ ဝဲဖိတနုပာ်ဘဉ်။”

“အီ...ဒုမုန်တဲလုဒုမုန်ထံဉ်ဘဉ်ဝဲဖိဖးယံလံ၊ ဝဲဖိနုပာ်လံခါ။”

မုဉ်ကနီယံလုတဂါတဲတဲသုဉ်တဖဉ်န့ဉ်မုဉ်လုဝဲဖိစီလီဉ်နုတပာ်
နီတမံဘဉ်အယိကဘဉ်ကွဲတဲဆဲကဒါကွဲဝဲလဲဉ်န့ဉ်တသုဉ်ညါဝဲဒုဉ်ဘဉ်၊ အ
ဝဲအိဉ်ဒုဉ်ဘျီကလဲဉ်န့ဉ်လီ။

“ဝဲဖိသးဘဉ်တံတံလံခါသုဉ်။ ဒ်အံလီဝဲဖိစီ၊ စးထီဉ်လုနဟဲ
အိဉ်ဟဲဆိးဖဲအံလံလံန့ဉ်ဒုမုန်သုဉ်လဲဟးဆူနဲတလီလီလီ။ ဆဉ်ဖိကီဖိ
လုအကဟဲမာဟးဂီဝဲဖိအတဲအိဉ်တဲဆိးအလီတဖဉ်စုဂီဒုမုန်သုဉ်ဟီထီဉ်
စါဝဲဖိကိးမုဉ်နံဒီးလီ။ မုဉ်ဝဲဖိတခီလီဉ်ဒုဉ်အသးအယိ၊ တအဲဉ်ဒီးကနုဉ်ယုဉ်
ဒုဉ်လဲဉ်ပုဘဉ်တမုဉ် ခါ။” “တဲ-ဝဲဖိတအဲဉ်ဒီးထံဉ်ဘဉ်ဒုမုဉ်ခါ။”

ဖဲန့ဉ်ဝဲဖိစီလီဉ်စုဂီကိးကွဲတဲဆဲကဒါကွဲမုဉ်ကနီယံလုတဂါန့ဉ်
လီလီလီ။ “အဉ်လုနုဒုမုဉ်စါ-ဝဲဖိမုဉ်တထံဉ်ဘဉ်နုဉ်သုလုဉ်တဘိဟဲလီ
ထံသုပုဂါတမုဉ်လုဝဲဖိကထံဉ်ဘဉ်လီဉ်သးဒီးနုဒီးဘဉ်။”

“မုဉ်လံ-မုဉ်လံဝဲဖိစီ၊ ဒုမုဉ်တဒုးနဲဉ်သးလုဝဲဖိအယိဝဲဖိတထံဉ်ဒုမုဉ်
ဘဉ်တခီ။ ဒုမုဉ်အိဉ်ဆိးဖဲအံဖးယံစါလံ၊ မုဉ်လုဝဲဖိမုဉ်ပုလုအသုဉ်ဂုသး
ဂု၊ သုဉ်တီသးလီတဂါအယိခဲအံဝဲဖိထံဉ်ဘဉ်ပုသုဝဲလီ။”

ဝဲဖိစီလီဉ်တခီဒုကနုဉ်ပိမုဉ်တဂါအတဲတဲနုပာ်အီတဖျုဉ်ဘဉ်တ
ဖျုဉ်ဒီးကမာကမုဉ်ဘဉ်အသးဒိဉ်မးန့ဉ်လီ။ “အီ...ဝဲဖိ၊ နကလဲပိယံဆုသဝီ
ပုခါ။ တဲဆဲကတီအိဉ်ဒီးလီ၊ ဝဲဖိအဲဉ်ဒီးလဲခါ။”

“ဒုမုဉ်စါ၊ နတကိးဒ်ဘဉ်အခါဒုဉ်လဲဉ်အဲဉ်ဒီးလဲလံန့ဉ်နကိးလံဒုက
ဘဉ်လဲဝဲသုဉ်။”

“ဝဲဖိစီ၊ အဲဉ်ဒီးလုနလဲတုဘဉ်အယိဒုမုဉ်ကိးလဲဟးနုလီ။ ဟဲပိ
ယံခဲဝဲဖိ။”

မုဉ်ကနီယံလုတဂါတဲတဲဒီးအီတခီခီကူထီဉ်သိးထီဉ်ဝံဒီးကွဲ
ကိးဟးဝဲဖိစီလီဉ်ဆုအသဝီလီ။ ပုကွံတပဟဲဖဲအဝဲသုဉ်တုယီဆုပုမုဉ်က

နၢဖးယိၣ်တတီၤအပူၤအခါမုၢ်ကနီၤယံလၢတဂၤဒဲးန့ၢ်သ့ၣ်ဒုလၢအအိၣ်ဒီးအလၢၣ် တဒုဝံၤဝံၤဝဲလၢဝဲၣ်ဖိစီၤလိာ်အမဲာ်ညါတထံၣ်န့ၣ်လီၤ. တကတီၢ်ယိၣ်ဝဲၣ်ဖိစီၤလိာ် ထံၣ်စိယီၤသဝီယံလၢတဖျါၣ်လၢပျီဖးလၢ်အဝံၣ်ဘးခိန့ၣ်လီၤ. ဖဲန့ၣ်မုၢ်ကနီၤတဂၤ က့ၤဟးယုၤဝဲၣ်ဖိစီၤလိာ်ဆူအသဝီပူၤ, ဒီးဘၣ်အခါလၢမုၢ်ယုၤလီၤလံအယိၣ်ဝဲၣ်ဖိစီၤ လိာ်ကဘၣ်က့ၤကဒါက့ၤဆူအတၢ်အိၣ်တၢ်ဆိးအလီၤလီၤ.

“ဝဲၣ်ဖိစီၤ, နမ့ၢ်က့ၤခဲအံၤမးနကချးတၢ်ဆၢကတီၢ်လီၤ. တဘၣ်ဆိကမိၣ် လၢပနီၣ်က့ၤပုၤသမ့ၢ်တဂ့ၤနီၤဝဲၣ်ဖိ.”

“မ့ၢ်ဝဲ, ဝဲၣ်ဖိန့ၢ်ပာ်ဝဲသၢၣ်. ဘၣ်ဆၣ်သုကဘၣ်လဲၤဒုးန့ၣ်ယၤကျဲလၢယ ကက့ၤကဒါက့ၤအဂီၢ်လီၤ.”

“ပနၢ်န့ၢ်နၢ်လီၤဝဲၣ်ဖိ, ဝဲၣ်ဖိကတုၤဆူတၢ်အိၣ်တၢ်ဆိးအလီၤမ့ၢ်ဘၣ်ဟး လၢခိၣ်န့ၣ်ကယံာ်ဝဲဒီတနံၤညါလီၤ. ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ်ဝဲၣ်ဖိကဆိကမိၣ်လၢအမ့ၢ်တၢ် ဘူးကိာ်ဖိလီၤ. ကျဲလၢဝဲၣ်ဖိပဲတုၤဝဲန့ၣ်ဒုမုၢ်ဒုးကဲထီၣ်ဝဲအယိၣ်ဝဲၣ်ဖိကဆိကမိၣ်လၢ အမ့ၢ်တၢ်ဘူးကိာ်ဖိလီၤ.”

“အိ, မ့ၢ်ဒ်န့ၣ်ဒု, ဝဲၣ်ဖိက့ၤကတုၤတဘျီဒဲးခါဒုမုၢ်ဒါ.”

“ကိာ်တဂ့ၤဝဲၣ်ဖိစီၤ, အအံၤဟံးန့ၢ်ဒီးပာ်ယာ်သ့ၣ်ဂံၢ်အံၤနီၤ. ဖဲဝဲၣ်ဖိဖိယာ် သ့ၣ်ဂံၢ်အံၤအခါလၢတဖျးမဲာ်အတီၢ်ပူၤဝဲၣ်ဖိကတုၤက့ၤဆူဝဲၣ်ဖိအတၢ်အိၣ်တၢ်ဆိးအ လီၤလီၤ.”

ဖဲမုၢ်ကနီၤယံလၢတဂၤန့ၣ်တဲဘၣ်အိၣ်န့ၣ်အခါအတၢ်ဘျီဟ့ၣ်လီၤ အိၣ်လၢသ့ၣ်ဂံၢ်ဖိတဘိလီၤ.

“တၢ်ဘျးဒိၣ်မးလီၤဒုမုၢ်, ဝဲၣ်ဖိကက့ၤဟ်လီၤနီၤ.”

“မ့ၢ်-မ့ၢ်ဝဲၣ်ဖိ. အိ-သ့ၣ်ဂံၢ်ဖိတဘိလၢဒုမုၢ်ဟ့ၣ်န့ၣ်ဟ်ယာ်အိၣ်ဂ့ၤဂ့ၤ နီၤ. လၢခံပဲဟးတလီၤလီၤနီၤဝဲၣ်ဖိ.”

မုၢ်ကနီၤယံလၢတဂၤဆၢဂ့ၤဆၢဝါ, တဲတၢ်ဒီးဝဲၣ်ဖိစီၤလိာ်တခီခီ, ကွၢ်စိ ဝဲအတၢ်က့ၤလၢကျဲတလၢာ်အမဲာ်ဒီးဘၣ်အိၣ်လီၤတဲာ်ဝဲဒုန့ၣ်လီၤ.

တၢ်တဲမုၢ်နၢ်ဘၣ်ဃးတၢ်အဲၣ်တၢ်ကွံတဖၣ်

ဆၢၣ်နီၤလုၤဒီးနီၤမ့ၢ်ဒၣ်

လၢပျၢၤန့ၣ်ပှၢၤဒီးမၤဝၤအိၣ်ဝဲခံၤလီၤ. အဝၤန့ၣ်အမံၤလၢစီၤခူၣ်နီၤလုၤဒီး
အမၤတခီအမံၤမ့ၢ်ဝဲနီၤမ့ၢ်အ့ၤလီၤ. အဝဲသ့ၣ်ထီၣ်ပှၢ်ဝံၤအလီၢ်ခံတၢ်စံးဝဲလၢခူၣ်နီၤလု
တဲဘၣ်အမၤလၢသၢကလဲၤအိၣ်ကၢန့ၣ်န့ၣ်လၢဒီးတချုးအလဲၤတၢ်ဒီးဘၣ်အခါလၢ
မ့ၢ်နၢ်မံၤမိၢ်ဝဲလၢကလီၤဘံအထိးလီၤ. လၢတၢ်န့ၣ်အယိဝဲမ့ၢ်ဆ့ၣ်ထီၣ်အခါအဝဲ
ဘၣ်န့ၣ်အမၤလၢထိးကျိးလၢဝၣ်ကျၢၣ်န့ၣ်ကပိၣ်တဘၣ်ဒီးအပူၤတခီအိၣ်ဒၣ်ထဲတက
ပိၣ်န့ၣ်လီၤ.

ဘၣ်ထိးကျိးဆံယံၢ်ကပိၣ်
မၤလီၢ်ဖိအတၢ်တကျိး

ဝံၤဒီးမၤလိာ်အမၤနီၢ်မ့ၢ်အ့ၣ်လၢနွံန့ၢ်န့ၢ်အတီၢ်ပူၤန့ၢ်တဘၣ်ပျၢ်လီၤအထိးဘၣ်ဝံၤ
ဒီးအဝဲလဲၤတၢ်လီၤ.

ခုၣ်နီၢ်လ့မံၤမိၢ်တၢ်ကီ

နီၢ်မ့ၢ်အ့ၣ်သုတပျၢ်ထိး

အဝဲလဲၤတုၤလၢပုၤဟံၣ်တဘျီန့ၢ်စးထီၣ်ပိာ်န့ၢ်ဒီး, ခိၣ်ကျိၤဒီးလဲၤကူၣ်
လဲၤမၤကၤတၢ်န့ၢ်လီၤ. အမၤနီၢ်မ့ၢ်အ့ၣ်တခါအိၣ်တီၢ်လၢလီၤခဲဒီးဒုးဃာ်အထိးပွဲၤ
ထီၣ်ဝဲယုန့ၢ်လံ, အိၣ်တီၢ်က့ၤထဲတန့ၢ်န့ၢ်အဝဲသးပုၤနီၣ်ဘၣ်အသးအယိပျၢ်လီၤ
ဘၣ်အထိးလီၤ. သတးဒီးတုၤမ့ၢ်မ့ၢ်ဘၣ်ဖိၣ်ထိးဖိၣ်ဆိတဘျီတကျိၣ်က့ၤအထိးဒီး
အထိးတဟဲက့ၤဘၣ်, တကျိၣ်ထိးကျိးသဘံးကွံာ်ဝဲနွံကပိာ်တဘျီန့ၢ်အထိးတဒု
ဟဲက့ၤတံၢ်န့ၢ်အီၤလၢကလီၤတဘိ, ထဲသိးဒီးချီၣ်မ့ၢ်ထူတလံးအသးတဘိန့ၢ်လီၤ.
ဖဲန့ၢ်အဝဲထံၣ်လၢကလီၤဘံဃာ်အထိးတဝီန့ၢ်လီၤ.

ပျၢ်ထိးတဂ့ၤန့ၢ်ပျၢ်ထိး

ထိးဟဲက့ၤန့ၢ်ဒီးကလီၤ

တပိာ်သဲလၢဝါအံးအံး

ထိးဖါဟဲက့ၤကလီၤဘံ

တပိာ်သဲလၢဝါအိးအိး

ထိးဖါဟဲက့ၤန့ၢ်ကလီၤ

နီၢ်မ့ၢ်အ့ၣ်လဲၤကိးန့ၢ်အပုၤဟံၣ်ဖိယိဖိဒီးမၤအမၤသံကွံာ်ကလီၤန့ၢ်လီၤ.
ပုၤဟံၣ်ဖိယိဖိတဖၣ်ကျိကျိဆဲးဆဲးကလီၤတဘိန့ၢ်ဘၣ်ဆၣ်တန့ၢ်ဘၣ်, ဒီးကလီၤ
တဘိန့ၢ်တလီၤဘျၣ်ဘၣ်, ဘံဃာ်ထိးကျၢၤမုဆုလီၤ. တုၤပုၤမၤတသ့တဘၣ်နီတ
ပူၤလၢဘၣ်န့ၢ်နီၢ်မ့ၢ်အ့ၣ်အနီၢ်ကစၢ်ဒုၣ်ဝဲဟံးန့ၢ်ထိးအနီၣ်ဂိာ်န့ၢ်ဒီးတီၢ်ကလီၤတဘိ
န့ၢ်လီၤ. ကလီၤတခါထီၣ်ကဆုၣ်လီၤကွံာ်အသးလၢထိးအလီၤဝံၤဒီးဘံထီၣ်က့ၤ
လၢနီၣ်မ့ၢ်အ့ၣ်တဘျီယိက့ၤစိာ်န့ၢ်ဝဲဆူအပူၤန့ၢ်လီၤ.

ထိးနီၣ်ဂိာ်ဒိဂုၢ်မဲးမဲး

ဂုၢ်လီၤဆုၣ်ဘံနီၢ်ရဲးရဲး

ထိးနီၣ်ဂိာ်ဒိဂုၢ်မိးမိး

ဂုၢ်လီၤဆုၣ်ဘံနီၢ်ရိးရိး

ဆဲးတိုက်ထီးလာလှိုင်စိန်ဘိ
ဂုဏ်လီၤဆုဉ်ဘံထီၣ်နီၣ်လီၤ
ဆဲးတိုက်ထီးလာလှိုင်စိန်လွဲ
ဂုဏ်လီၤဆုဉ်ဘံနီၣ်ရဲးရဲး
ဆဲးတိုက်ထီးလာသုဉ်မုဉ်ဒု
ဂုဏ်လီၤဆုဉ်ဘံနီၣ်မုဉ်အု

အန့ၣ်တဘျီပှၤမၤတသ့နီတဂၤလာဘၣ်. ပှၤတဲလိာ်သးလာကဘၣ်လဲၤကိးန့ၣ်က့ၤ
အတၢ်ခူၣ်နီၣ်လုန့ၣ်လီၤ. ပှၤလဲၤလာပှၤကညီန့ၣ်တချုးတၢ်ခံဘၣ်အယိပှၤမၤထီၣ်လွံာ်
တဘျီလဲၤကိးက့ၤခူၣ်နီၣ်လုလီၤ.

တၢ်ဂုၤတၢ်ဂၤလဲၤတချုး	ခူၣ်နီၣ်လုလဲၤပိာ်နီၣ်ဒီး
မၤထီၣ်လွံာ်လဲၤအိၣ်ကိာ်က့ၤ	လာခံအမၤကလီၤဘံ
တၢ်ဂုၤတၢ်ဂၤလဲၤတညီ	ခူၣ်နီၣ်လုလဲၤပိာ်ခိၣ်ကျိၤ
မၤထီၣ်လွံာ်လဲၤကိာ်က့ၤအိၤ	လာခံအမၤကလီၤက့ၤ

တုၤမ့ၢ်ထီၣ်လွံာ်တဘျီလဲၤတုၤဝဲလၢပှၤဟံၣ်တဘျီစိာ်လီၤအိၣ်ဝဲလၢပှၤ
ဒီးခိၣ်န့ၣ်လီၤ. ဝဲန့ၣ်အခါဘၣ်လၢပှၤအိၣ်မူးတမူးအယိပှၤပှိၤဒၢပှိၤမိၤဒီးမၤလုာ်အုဉ်
ထါ, သီၣ်သထြးမးလီၤ. ထီၣ်လွံာ်တဘျီပှၤထီၣ်ဝဲလၢဟံၣ်ခိၣ်ဒုး,-

တကြူကု-တကြူကု...

ခူၣ်နီၣ်လုဟဲက့ၤဟဲက့ၤ
ကလီၤဘံသံနီၣ်မုဉ်အု
ခူၣ်နီၣ်လုက့ၤလီၤက့ၤလီၤ
နီၣ်မုဉ်အုကလီၤဘံအိၤ

ပှၤန့ၣ်ဟူဝဲလၢထီၣ်လွံာ်တဘျီပှၤထီၣ်သီၣ်လီၤလးမးအယိအဝဲသ့ၣ်တဲလိာ်အသး
လာသီၣ်လာတဂ့ၤ, ကန့ၣ်က့ၤထီၣ်လွံာ်ပှၤတဘျီန့ၣ်တက့ၢ်. အယိပှၤအိၣ်ဘျီဝဲဝဲ
လာဒီးကန့ၣ်ဝဲလီၤ. ထီၣ်လွံာ်တဘျီပှၤထီၣ်ဝဲဒ်အလီၤလီၤအယိပှၤသ့ၣ်ညါလၢအ
ကိးက့ၤခူၣ်နီၣ်လုလီၤ. ခူၣ်နီၣ်လုဟဲက့ၤတုၤဒီးတုၤမ့ၢ်အက့ၤကဒါက့ၤတုၤဆူအဟံၣ်
တဘျီအဝဲဒ်ထီၣ်ထါဒီးစံးဝဲ,-

နီၣ်မုဉ်အုအနာ်တလီၤ

သံလၢထိးဖံးမဲၢ်အယံ

နီၢ်မ့ၢ်အ့အန့ၢ်တဘျီ

သံလၢထိးဖံးမဲၢ်အတုး

အန့ၣ်တဘျီရူၣ်နီၢ်လုဟံးန့ၢ်ဘီကဆုနွံဘျုးဒီးလဲၤရူၣ်က့ၤအမါနီၢ်မ့ၢ်အ့အန့ၢ်လၢကလီၤ
အပူၤန့ၣ်လီၤ. ရူၣ်ဝဲကၢ်ဘီကဆုနွံဘျုးလၢဒီးထံၣ်စိဝဲနီၢ်မ့ၢ်အ့အိၣ်လၢကလီၤအ
ကျိၤပူၤ, ဒီးလ့ၢ်ဘဲလၢကဟၣ်ထူကဟၣ်စ့န့ၣ်လီၤ.

ရူၣ်က့ၤမ့ၢ်အ့ရူၣ်တူတူ

မ့ၢ်အ့အိၣ်လၢဂုၢ်ကျိၤပူၤ

ရူၣ်ဘီဆုနွံဘျုးကၢ်တူၣ်

လ့ၢ်ကဟၣ်စ့ကဟၣ်ထူ

ဘီကဆုနွံဘျုးကၢ်တူၣ်

မ့ၢ်အ့အိၣ်လၢဂုၢ်ကျိၤသး

ကၢ်လၢမ့ၢ်အ့အဂီၢ်ပူၤ

လ့ၢ်ကဟၣ်စ့ကဟၣ်ထး

ရူၣ်ကဒီးဝဲတုၤအဘီခိၣ်စ့နွံကြးနွံဒၤန့ၣ်ကၢ်လၢဂီၢ်, ဘၣ်ဆၣ်ရူၣ်က့ၤဝဲတန့ၢ်လၢၤ
ဘၣ်အ ယိဒိထီၣ်ထါဒီးစံးဝဲဒၣ်,-

ဘီကဆုနွံကြးနွံဒၤ

ရူၣ်က့ၤမ့ၢ်အ့တန့ၢ်လၢၤ

ဘီကဆုနွံဒၤနွံကြး

ရူၣ်က့ၤမ့ၢ်အ့တန့ၢ်ဘၣ်

ဒီးနီၢ်မ့ၢ်အ့စံးဆၢအီၤ,-

ရူၣ်မ့ၢ်အ့စီးခွဲးစီးခွဲး

ဘီတကၢ်ကၢကၢန့ၢ်ဝဲ

ရူၣ်မ့ၢ်အ့စီးခွဲးစီးခွဲး

ဘီတကၢ်ကၢကၢန့ၢ်အီၤ

ကလီၤတခါတဲဘၣ်ရူၣ်နီၢ်လုဒီးတဲဝဲဒၣ်, “နမ့ၢ်ထီၣ်လီၤန့ၢ်ယၢလၢနကီၢ်ဘီအသွံၣ်
န့ၣ်, ယကပျၢ်ထီၣ်က့ၤနီၢ်မ့ၢ်အ့လီၤ.” သူလီၤလုတခါကျိၤသံလီၤထံၣ်, ကျိၤသံလီၤ
ထိးဒီးထီၣ်လီၤန့ၢ်ဝဲလၢအသွံၣ်. ကလီၤန့ၢ်ဝဲဒၣ်ဒီးစံးဝဲလၢတမ့ၢ်ရူၣ်နီၢ်လုအသွံၣ်ဘၣ်
အယံတအီၤဘၣ်. တပျၢ်ထီၣ်က့ၤစ့ၢ်ကီးနီၢ်မ့ၢ်အ့ဘၣ်. ရူၣ်နီၢ်လုကျိၤသံကဒီးကျိၢ်,
ပနၢ်ဒီးထီၣ်လီၤန့ၢ်ကဒီးဝဲအသွံၣ်, ကလီၤန့ၢ်ဝဲဒၣ်သ့ၣ်ညါဝဲလၢအမ့ၢ်ကျိၢ်ပနၢ်အသွံၣ်
အယံတပျၢ်ထီၣ်နီၢ်မ့ၢ်အ့ဒီးဘၣ်. မၤဝဲတသ့နီၢ်တမံၤလၢၤဘၣ်အယံအဝဲဒီၣ်လီၤအ

နီၣ်ကစၢ်ဒၣ်ဝဲအစုနၢတဘိဒီးထီၣ်လီၤဝဲအသွံၣ်လၢကလီၤအပူၤန့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်ကလီၤတဲဝဲလၢတမ့ၢ်အကီၢ်ယုၢ်ဘိအသွံၣ်ဘၣ်အယိတပျၢ်ထီၣ်က့ၤနီၣ်မ့ၢ်အ့ဘၣ်. လၢခံကတၢၢ်န့ၣ်ရူၣ်နီၣ်လုကူးလီၤအကီၢ်ဘိဒီးသံဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ. အန့ၣ်တဘျီကလီၤပျၢ်ထီၣ်က့ၤနီၣ်မ့ၢ်အ့လီၤ.

ဒီၣ်လီၤအစုနၢခိၣ်နၢ
တၢ်သးကညီၤတအိၣ်လၢၤ
ဒီၣ်လီၤအစုညါခိၣ်ညါ
တၢ်သးကညီၤတအိၣ်ဘၣ်

တုၤမ့ၢ်နီၣ်မ့ၢ်အ့ဟဲက့ၤထီၣ်က့ၤတုၤလၢခိတဘျီ, တီၢ်သံလီၤအထိး, ခွဲၣ်န့ၣ်ဝဲအသိပျဲၤမိပီၤသၢဆံဒီးဝးတံၢ်ဝဲအခိၣ်ကျိသလီဝံဒီးဒၣ်န့ၣ်ကဒီးထံပျဲၤမိအပီၤသၢဆံဝံဒီးစၢတံၢ်ဝဲအခိၣ်ကျၢၤကျၢၤန့ၣ်လီၤ. တုၤမ့ၢ်ပုၤလဲၤကုၢ်ရူၣ်နီၣ်လုန့ၣ်ပုၤလဲၤစိၣ်ယုၢ်ဝဲဒီးသိအမိသၢဆံဒီးထံအမိသၢဆံန့ၣ်လီၤ. ပုၤစးထီၣ်ကုၢ်ရူၣ်နီၣ်လုဒီးဘၣ်ဖဲမ့ၢ်အူကပျီထီၣ်အခါနီၣ်မ့ၢ်အ့ကူၣ်ထီၣ်တၢ်ဒီးစံးဘၣ်ပုၤလၢ, ကွၢ်ကွၢ်လံာ်ဖးဒီၣ်တၢၤဝုၤဝီၤလၢပခိၣ်ဒီတဘျီန့ၣ်တက့ၢ်. ဖဲပုၤကွၢ်ထီၣ်တၢ်အခါအဝဲခွဲလီၤဆူမ့ၢ်အူပူၤန့ၣ်လီၤ. မိလၢပုၤဘံတံၢ်ယာ်အခိၣ်ကျၢၤကျၢၤတဖၣ်န့ၣ်ပုၤဘိၣ်ထီၣ်ဘၣ်ကီအယိအါတက့ၢ်ပုၤဟံးန့ၣ်လၢအခိၣ်ထိးကျိတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. အယိမိလၢပုၤဟံးန့ၣ်တဖၣ်ဘၣ်လၢသိအမိအါတက့ၢ်အယိဖဲပုၤလဲၤလူလီၤလၢမ့ၢ်အူပူၤအခါမ့ၢ်အူတပျီဒီၣ်န့ၣ်အလီၢ်ဒီးရူၣ်နီၣ်လုဒီးနီၣ်မ့ၢ်အ့အူအိၣ်ကွံာ်ဝဲခံၤလၢဂ်န့ၣ်လီၤ. ဖဲနီၣ်မ့ၢ်အ့ ဘျုးလီၤအသးအခါကလီၤတိစၢၤက့ၤနီၣ်မ့ၢ်အ့စ့ၢ်ကိးလီၤ. ဘၣ်ဆၣ်မ့ၢ်လၢမ့ၢ်အူကဲၤကပျီဒီၣ်ထီၣ်အယိတိစၢၤက့ၤဝဲတနၢၤလၢၤဘၣ်.

လၢတၢ်န့ၣ်အယိပုၤသးပုၤတဲစိၣ်ဝဲလၢကလီၤန့ၣ်အမဲၢ်စိးခံအိၣ်က့ၤယုမၢ်တၢ်လီၤဂ်လၢမ့ၢ်အူအိၣ်အိၤမ့ၢ်လၢလၢပျၢၤန့ၣ်ကလီၤတိစၢၤနီၣ်မ့ၢ်အ့လီၤဘျုးလၢမ့ၢ်အူပူၤ, ခွဲၣ်ထီၣ်မ့ၢ်အူလၢအမဲၢ်ဒီးအမဲၢ်အိၣ်က့ၤယုမၢ်တၢ်လီၤဂ်မ့ၢ်အူအိၣ်တုၤမ့ၢ်မဆါတနံၤအံၤန့ၣ်လီၤ.

အံၣ်မိလုၤဒီးထီၣ်ပူၤဖိ

အခိၣ် တၢ်.

လၢပျၢၤပှၢၤဒီးမိဝၢၣ်ဂၤ, အိၣ်ယုၢ်ဝဲဒၣ်ထွဲဘၣ်ထွဲဘၣ်တုၤအဘၣ်မုၢ်ဘၣ်လၢဒီးအမၤတဂၤဆံးစၢ်ထီၣ်အဖိမုၢ်တဂၤဒီးအပၢ်သံသဒၣ်ကွံၣ်အိၣ်လီၤ. ဖိမုၢ်တဂၤအံၣ်ယုၢ်န့ၢ်ဝဲအမံၤလၢနီၢ်ဘီၣ်ယုၢ်ယုၤလီၤ. တုၤအသ့ယုၢ်သ့ဟးသ့ထီၣ်တဖၣ်ဒီးအမိၢ်သံသဒၣ်ကဒီးအိၣ်ဒီးအဖါတၢ်စီၤပၤတဂၤကွၢ်လုၢ်ဖိက့ၤအိၣ်လီၤ. အဖါတၢ်တခါမ့ၢ်လၢအတၢ်ဆိကမိၣ်ဆိကမးတလၢတပွဲၤဘၣ်အယိတအဲၣ်တကွံၣ်အိၣ်ဘၣ်. တုၤအမုၢ်ကနီၤထီၣ်ဒီးအဖါတၢ်စံးအိၣ်, “နအိၣ်ဒီးယၢအံၣ်မၤခုၤမၤခါနသးဒီးယကမၤပှၢဆးန့ၢ်နဆ့ကူယၢ်သိးလီၤ.” ဖိသ့မုၢ်တဂၤအံၣ်တုၤအမုၢ်ကနီၤထီၣ်နီၢ်နီၢ်တဘျီဒိၣ်တၢ်ဂ့ၤမးတုၤဖိၣ်သ့ၣ်ခွါတဖၣ်ထီၣ်ဘၣ်အိၣ်ဒီးတဖၣ်ဘၣ်သးစီၣ်အိၣ်န့ၢ်တအိၣ်နီတဂၤဘၣ်, လဲၤအိၣ်သကိးအိၣ်ကိးမုၢ်ဟါဒီးလီၤ. ယံၣ်ယံၣ်ဒီးအဖါတၢ်စံးအိၣ်, “ဖိဒိၣ်မုၢ်ဧၤ, နအိၣ်ဒီးယၢအံၣ်လၢဂီၤကသံၣ်ဖိညါသ့ဖိ, မ့ၢ်ဒၤဖၣ်ဒၤ, တရံးခိၣ်ဖးနးမးယတူၢ်တပွဲၤလၢဘၣ်.” ဒီးအဖါတၢ်ဟီထီၣ်ကွံၣ်အိၣ်လီၤ. တၢ်အံၣ်မ့ၢ်ဒ်ပှၢသးပှၢစံးဝဲ,-

သ့ၣ်လၢအထီၣ်ဘၣ်ကလံၤ
နီၢ်လၢအဂ့ၤဘၣ်တမ့ၤ

နီၢ်ဘီၣ်ယုၢ်ယုၤတဲဆၢက့ၤအဖါတၢ်ဒီးစံးဝဲဒၣ်, “ယထီၣ်တစီၤလီၤတယၢ်အံၣ်ယတၢ်ဟဲဝဲတဲစိၣ်တမုၢ်တဂ့ၤစ့ၢ်ကိးဘၣ်. ယမ့ၢ်ပိၣ်မုၢ်ယမ့ၢ်ပိၣ်မၤဟးတသ့ဟးတဘၣ်ဘၣ်. နဟီယုၢ်ဟီဟးယၢအံၣ်မ့ၢ်တၢ်ကိလၢယဂီၢ်ဒိၣ်မးလီၤ.” အဖါတၢ်တခါတုၤအနၢ်ပူၤအဖိဒိၣ်မုၢ်ကတိၤတၢ်ဒ်န့ၢ်ဒီးအသးထီၣ်တဘျီယီ, ထူလီၤတဲကွံၣ်အိၣ်လၢဟံၣ်ပူၤဒီးသံတယုၢ်ဘီတကျၢ်ဘၣ်အသးတစီၤတပနၢ်ညါလီၤ. တုၤအပၢ်ထီၣ်က့ၤလၢခိးဒီးဝဲဆၢထၢၣ်ဟးကွံၣ်ဝဲစုၤယီဒီးအဆ့ဖိတဘျီလၢအလီၤ

လာတံင်မိင်မိင်နီအပူလီ။ တုနတစုလဲလဲဝဲဒ်ထဲတဂါဒါတုလပှါမုာ်က
နပူသ့ဒ်ယံင်တတြီမံတသီသီ၊ လဲကဒီးဆူပှါမုာ်ကနဒီးယံင်တြ၊ ဘိာ်သိင်
ကျါတကဝဲကျါ၊ သံလာ်မူလာ်တစးလာဝဲဘာ်။ ယံင်ယံင်ဒီးထံင်လိာ်အသးဒီးအ
သကိးပိာ်မုာ်တဂါသိးဆုဝါဒ်အီအသိးလီ။ အဝဲသ့ဒ်ထံင်လိာ်အသးဒီးသံင်ကွာ်
လိာ်အသး၊ “ခွါမုာ်ဒါ၊ နဟဲလပှါမုာ်ကနဘိာ်သိင်တကဝဲကျါအံမုာ်နတသ့ဒ်
ပျံသးပျံတော်ဘာ်ဒါ။” အသကိးတဂါဝဲအါအီ၊ “နသံင်ကွာ်ယာ်တံင်ဒီးယကဝဲ
နကနင်ကွာ်တဘီ၊ ယဲဒ်အံယမိာ်ဆံးစာ်ယာ်တသီခံသီဝံယဟံသံသဒ်ယာ
လီ။ လာခံတယံင်တမိာ်ဘာ်ဒီးယမိာ်သံသဒ်ယာ်ကဒီးလီ။ ယအိင်ဒီးယဖါတံင်
စီပတဂါဒီးအဝဲဒ်မုာ်လအတံင်ဆိကမိင်ဆိကမးတလာတပွဲဘာ်အယိမအါ
မာနးယာ်ဒိင်မးလီ။ ယပှါတအိင်နီတဂါ၊ ယဝဲတအိင်နီတဂါ၊ ယဖါတံင်စီပ
န့တံင်ယာ်တဘျီဆါတဘျီဆါယတူာ်တန့ဒိင်တကဲလာဘာ်သတးဒီးယဘာ်ဟး
ယဲဆူအံဆူဘးဒီးယထံင်လိာ်ယံင်လိာ်ယသးဒီးနာဲခဲအံလီ။ ဒီးနဲဒ်စ့ကိးတ
လီနဂုာ်နကျါတကွာ်မိင်ခွါမုာ်ဒါ၊ “ဒီးအသကိးမုာ်တဂါစးထီင်တဲကဒီးဝဲဝံဒီးဝဲ
ဝဲဒ်၊ “နဒီးယာ်အံပဘာ်တံင်တတံင်တနါဒ်သိးသိးဒီးပဝဲအလီတအိင်လာ
ဘာ်လီ။”

တဘျီအံန့လိာ်အသးခံဂါလဲကဒီးဆူညါယံင်ယံင်ဒီးတုကဒီးလာ
စီပဒိင်ဒိင်နိးထီ၊ နာ့ခ့နာ်ပှါ၊ စံးပွဲကတိာ်ပွဲ၊ သ့ဒ်လဲာ်သးလဲာ်တဂါအဟံင်ဂါ
ထံးဒီးဆါထာ်အိင်လာတံင်ကိာ်ကျါ၊ လာစီပအန့မိာ်ညါ၊ ပျံတံင်ကနိးကစုာ်မး
ရုရုဒီးသုာ်ဝံစ့ကိးမုာ်ဒိင်မးလီ။ စီပအဖိမုာ်တဂါထံင်လီအဝဲသ့ဒ်ဒီးကွာ်
တဲဘာ်အပာ်လာအထံင်ပှါပိာ်မုာ်ခံဂါလာန့မိာ်ညါန့သတးဒီးအပာ်အဖိမုာ်အ
လီဒီးစံးဝဲ၊ “နထံင်ပှါတမုာ်တပျီဟဲတုလာဟံင်လာယီဒီးဘာ်မနုလာနတကိး
ထီင်ဆူဟံင်ပူယီပူလဲာ်။ နဒုးအိင်အီလာတံင်ကိာ်ကျါ၊ တံင်ဘုးအသးဒီးတံင်သုာ်
ဝံအသးလီ။ ပှါမုာ်သံလာပဟံင်ခိင်ထံးယီခိင်ထံးတဂုာ်ဘာ်။ ပှါဒီရူပကွာ်ကဲ၊
ပှါဒီဝဲပကွာ်ကဲမုာ်သံတဂုာ်ဘာ်။ လဲယီသံကွာ်၊ ကိးလိာ်သုသး၊ ထုးထီင်ဟ့ဒ်
အီသုကူသုသိးဒီးဒုးကူဒုးသိးအီတကွာ်။” တုနတစုစီပအဖိမုာ်လဲကိးထီင်
ဖိသုာ်မုာ်ခံဂါန့၊ ထုးထီင်တံင်ကူတံင်သိးဒီးဟ့ဒ်ဒုးကူဒုးသိးဝဲလီ။ ဖိသုာ်မုာ်ခံဂါ
န့ကူတဘျီဘာ်၊ ဒီးတုစီပအဖိမုာ်တဖန်စံးအီလာ၊ “ပဟ့ဒ်ဒုးကူဒုးသိးသု

လၢသုကသိးအဂီၢ်လီၤ. အလုၢ်အပူၤန့ၣ်ပတစံးဘၣ်.” ဒီးပိၣ်မုၢ်ခံၣ်န့ၣ်လဲက့ၤအကူအသိး, ဝံၤဒီးပုၤခွဲးလီၤန့ၢ်အမ့ၤအထံဒီးပုၤဒုးအိၣ်ဒုးအိၣ်အဝဲသ့ၣ်လၢမ့ၤလီၤ.

စီၤပၤတခီတုၤအထံဘၣ်ဖိသၣ်မုၢ်ခံၣ်န့ၣ်လီၤဆီဘၣ်အမဲၣ်ဒီးဆိကမိၣ်ဝဲလၢအသးကံၢ်ပူၤ, ပုၤခံၣ်အံၤဒိၣ်တၢ်ဂ့ၤမးလီၤ. မ့ၢ်အဟဲတၢ်ဂ့ၢ်ဒ်လဲၣ်ဒ်လဲၣ်န့ၣ်တၢ်မိၣ်သ့ၣ်ညါဘၣ်အသးသတးဒီးကိးယီၤအဖိမုၢ်ဒီးမၤအဖိမုၢ်ကိးန့ၢ်အီၤဖိသၣ်မုၢ်ခံၣ်န့ၣ်လၢကဟဲဆူအအိၣ်လီၤ. တုၤအဝဲသ့ၣ်ဟဲဆူစီၤပၤအဂီၢ်ထံးဒီးစီၤပၤသ့ၣ်ညါတဘျီယီၤလၢပုၤခံၣ်အံၤမ့ၢ်မးပုၤလၢအအိၣ်ဖျါထီၣ်ထီၣ်လၢပုၤတူၢ်ဒိၣ်ကီၤဒိၣ်အကျါလီၤ. မ့ၢ်လၢအဒုးနဲၣ်ဖျါထီၣ်အတၢ်သံၣ်စူးလၢသ့ၣ်ကုသးပုၤတဖၣ်အမဲၣ်ညါသ့သ့ဘၣ်ဘၣ်ယံယံလၢလၢအယီၤလီၤ. စီၤပၤသံကွၢ်အဝဲသ့ၣ်ဒီးစံးဝဲဒၣ်, “ဖိဒိၣ်မုၢ်သ့ၣ်ဒၤ, လၢခံၣ်လၢပုၤလၢဂံၢ်လၢနီၢ်ယတထံၣ်သုနီတဘျီဘၣ်. မ့ၢ်သ့ဘၣ်တၢ်တတၢ်တနါတပူၤပူၤဧါ. သုတဲကွၢ်ဖါတၢ်တဘီၣ်.” ဖိသၣ်မုၢ်စံးဆၢအီၤ, “ဖါတၢ်တၢ်ဒၤ, ယကတဲယုၤန့ၢ်လီၤ. ပဝဲခံၣ်အံၤပဂံၢ်ပကျါတလီၤဆီလိာ်အသးဘၣ်. ပဘၣ်ကီၢ်ဘၣ်ဂီၤဘၣ်နးဘၣ်ဖျိၣ်ဒ်သိးသိးလီၤ. ပအိၣ်လၢပဖါတၢ်အသိးဒီးမၤန့ၢ်အိၣ်ယီၣ်ပုၤ, ဝ့ၤပဒူတီၢ်ပစိာ်ပုၤ, ဒီးဟီၤယုာ်ဟီၤဟးကွံာ်ပုၤလီၤ. ပသးအုးဘၣ်ဆၣ်ပမၤတသ့ဘၣ်. ပဘၣ်ဟးထီၣ်ကွံာ်လၢဟီၣ်လၢယၢၤလၢအဟံၣ်အယီၤဆူပုၤမုၢ်သီထီ, ဘီၣ်သိၣ်ကျါတၢ်ကဝဲကျါ, သ့ၣ်ယံၣ်တကြိၤမံတသီသီ. လွဲၤဒီးလွဲၤတံးတံးတုၤလၢနအိၣ်ခဲအံၤလီၤ.”

တုၤစီၤပၤန့ၢ်ဟူလၢဖိသၣ်မုၢ်ခံၣ်န့ၣ်လီၤအဂ့ၢ်အကျါဝံၤဒီးစီၤပၤစံးအီၤ, “သုတဲလီၤသုသးနးတုၤချူးလီၤ. အိၣ်လၢဖါတၢ်အသိးတက့ၢ်. တၢ်ကီၢ်တၢ်ဂီၤအကျါန့ၣ်သုတဘၣ်မၤတၢ်ဘၣ်, သုတဘၣ်လဲၤသ့ၣ်ဘုဖျးဘု. ဝဲၣ်ဒုးဖဲးသံၣ်ဘၣ်, အိၣ်လၢဟံၣ်ဆူအိၣ်ဘုယီၤအိၣ်ဘု, ဖိအိၣ်တုၤအိၣ်ဒီးတမ့ၢ်ထီၣ်တမ့ၢ်လီၤမၤစၢၤအိၣ်စၢၤတက့ၢ်.” စီၤပၤတဂၤအံၤအဖိမုၢ်အိၣ်နွံၣ်လီၤ. တနံၣ်တနံၣ်ပုၤန့ၢ်ဝဲအဆူကူယၣ်သိး, တနံၣ်ဘၣ်တနံၣ်ပုၤန့ၢ်ဝဲအဆူကူယၣ်သိး, တၢ်ကယၢၤကယဲလၢာ်စုတဂၤတပီၢ်တပီၢ်လီၤ. ဒီးစံးဝဲ, “ဒ်ယပုၤန့ၢ်ယဖိမုၢ်အတၢ်အသိး, ယဖိမုၢ်အိၣ်ဘၣ်အသိးယကပုၤန့ၢ်စ့ၢ်ကိးသု, ယကဒုးအိၣ်ဒုးအိၣ်သု, ဒီးယကဟံၣ်ကဲသုဒ်ယဖိတၢ်နီၢ်အသိးလီၤ. ဘၣ်ယိၣ်တၢ်နီတမံၤတဂ့ၤ.” ဒီးဖိသၣ်မုၢ်ခံၣ်န့ၣ်စံးဆၢအီၤ, “ဖါတၢ်တၢ်ဒၤ, ပတဖံးဘၣ်မၤဘၣ်, ပတလဲၤဘၣ်က့ၤဘၣ်လၢတၢ်ကီၢ်တၢ်ဂီၤအကျါ, ပဘၣ်အိၣ်

လားဒါးခိုင်လီပူဂဏ်းဒိပ်မးလီ။” ဒီးစီပတဲကဒီးတံးဒီးစံးဝဲ, “အာ်, အိပ်ဒီးယာ တက့ာ်. သုမ့အိပ်ဒီးယာဂဏ်းဒိပ်မးလီ. ပမ့ကွာ်လုာ်ကွာ်ပုာ်ဖိပ်ယဲဆဲခိပ်, ကဟုက ယာ်ကွာ်အီဂဏ်းဘဉ်ဘဉ်ဒီးခဲကိာ်တယဉ်န့ၣ်ပကဘဉ်ဘျူးဘဉ်ဖိပ်ကန့ၣ်ဘျဉ်န့ၣ် တီာ်လီ။” ဒီးပိာ်မုာ်ခံဂၢန့ၣ်အိပ်ဝဲဒီးစီပလီ။

ဖဲအဘူးအတံာ်န့ၣ်ဝုာ်အိပ်ဝဲတဖျဉ်ဒီးပိာ်ခွါဖိပ်ယဲအိပ်တဂၢစ့ာ်ကိး လီ။ အခိပ်သုခိပ်လဉ်ဂုၤ, ဒိပ်တံာ်ကွာ်ဘဉ်ဂီၤဘဉ်ဂုၤမး, အိပ်ဒီးတံာ်ကူၣ်တံာ်ဆး လာလာပွဲပွဲ, အမိာ်အပာ်သံသဒုာ်အီဖဲအသုယုာ်သုဟးန့ၣ်စ့ာ်ကိးလီ။ အဝဲလဲၤ အိပ်ဒီးအဖါတံာ်စီပတဲကန့ၣ်, အတံာ်ကွာ်လုာ်ဖိကွာ်အီဒ်အဖိအသိးလီ။ အိပ်ဝဲ ဒီးအဖါတံာ်တုၤအဖိပ်သဉ်ခွါထီၣ်ဒီးသုဖဲးသုမး, သုကူၣ်သုကၤသတးဒီးအဖါတံာ် စီပဟ့ၣ်အီကဆိသုာ်, ပနာ်တကရၢဒီးစံးသၤလီၤလီ။ စံးတလီၤတလီၤန့ၣ်ဘု တကထီလီ။ အဖါတံာ်စံးအီ, “ဖိခိပ်ခွါစၢနအိပ်ဒီးယာလၢနနီၢ်ဆဲးသးစၢ, နမ့ာ် ပိာ်ခွါလၢအသုာ်ဘဉ်သးသ့, အဲၣ်မူအဲၣ်သကိး, လာပွဲဒီးတံာ်ကူၣ်တံာ်ဆးတံာ်သ့ၣ် ညါနာ်ပာ်လီ။ ယဟ့ၣ်နၤတံာ်သ့ၣ်တဖန်အံၤမ့ၢ်အလၢပွဲစ့ာ်ကိးဧါ။” ဖိပ်ယဲန့ၣ်စံး ဆါအီ, “နဟ်ယၢဒ်နဖိနလံၤအသိး, နအဲၣ်ယၢကွံယၢ, နဟ့ၣ်လီၤယၢတံာ်တ ဖန်အံၤလၢပွဲလၢယၢကိာ်တကးဘဉ်, နသ့ၣ်ဘဉ်သးသ့, ဒီးနတံာ်ဆိကမိပ်ဆိကမး တဒ်ပုၤဂၢအသိးဘဉ်. ယစံးဘျူးစံးဖိပ်နၤဒိပ်မးလီ။”

တုၤနၤတစုဖိပ်ယဲတဂၢန့ၣ်ဟးထီၣ်မၤစံးဒီးမၤသ့ၣ်ဧါဝုာ်ဧါဒီးတနံၣ် ဘဉ်တနံၣ်ပူၤကဆိန့ၢ်အသိတဒုတဒုဒီးစံးတလီၤတလီၤလီ။ ယံာ်ယံာ်ဒီးအခူအ ပုၤအါထီၣ်အါထီၣ်ဒီးကဲထီၣ်စီပတဲကစ့ာ်ကိးလီ။ ပုၤဟဲတလီၤအီတဘျူးဂၢ ဘဉ်ဆဉ်တအဲၣ်ဝဲဘဉ်. အဖါတံာ်စီပတဲကဒီးတဘျီန့ၣ်ကွာ်ယီၤတံာ်ဒီးစံးဝဲဒုာ်, “ယ ဖိခိပ်တဂၢအံၤကြးလၢယယုန့ၢ်အမါတဂၢလံလီ။” ဒီးလဲၤဝဲဆူအအိပ်ဒီးစံးဘဉ် အီ, “ဖိခိပ်ဧါ, အဆၢကတီာ်ဘဉ်စ့ာ်ကိးလံ, နကြးအိပ်ဒီးနဟံၣ်နယီ, နလီၢ်န ကျဲ, ဒီးဖါတံာ်ကယုန့ၢ်နမါလီ။ မ့ၢ်အဘဉ်နသးစ့ာ်ကိးဧါ။” ဖိပ်ယဲန့ၣ်စံးဆါအီ, “ယဟ်နၤဒ်ယမိာ်ယပာ်အသိးဒီးနကွာ်ကဲကွာ်ယၢတုၤခဲကနံၣ်အံၤလီ။ ယတလုာ် သ့ၣ်ခါပတံာ်နတံာ်ကတံာ်စ့ာ်ကိးဘဉ်, ဖဲဒုာ်နဆိကမိပ်ကြးလၢယၢဂီၢ်န့ၣ်ဒီးကွာ်ဖဲန သးလီ။” အဖါတံာ်တဲကဒီးအီ, “ယမ့ၢ်စံးနၤလၢမၤတကွာ်ဒီးတဂုၤစ့ာ်ကိးဘဉ်. မ့ၢ်တံာ်ဝံကအိပ်လၢယလီၤဧါ. အယိယတမၤစ့ာ်ကိးဘဉ်. ကွာ်လၢအဘဉ်နသးပိာ်

မုၢ်တဂၤဂၤဒီးတဲဘၣ်ဖါတၢ်တက့ၢ်. ဖါတၢ်ကမၤန့ၢ်ဒုၣ်န့ၤလီၤ.”

တဘျီန့ၣ်ဖိၣ်ယဲတဂၤန့ၣ်တၢ်ကၢၣ်အသးဒီးလဲၤဟးလိာ်ကွဲးဒီးလဲၤဘၣ်လၢစီၤပၤတဂၤအဟံၣ်ဒီးထံၣ်လၢပိာ်မုၢ်ခံၣ်ဂၤဘီယုၢ်ယုၤ, ဒီးအပူၤတဂၤန့ၣ်ဂ့ၤဘၣ်လၢအမဲာ်သတးဒီးတုၤအဟဲက့ၤဆူအဟံၣ်ဒီးမံတန့ၢ်အိၣ်တဝံၣ်လၢၤဘၣ်. အသးန့ၣ်အိၣ်စဲထီၣ်ဒုၣ်လၢပိာ်မုၢ်တဂၤန့ၣ်အလိၤလီၤ. နၢ်သက့တဲဖျါထီၣ်ဝဲလၢအဖါတၢ်န့ၣ်တဘျီဘၣ်, မ့ၢ်လၢအမဲာ်ဆုးအယိၤလီၤ. တုၤအဝဲလဲၤဟးဘၣ်တဘျီဒီးအိၣ်တကဲလၢၤဘၣ်. တဘျီအံၤလဲၤဟးအိၣ်သကိးဝဲကိးမ့ၢ်ဟါဒဲး, တမိၣ်ဟဲက့ၤလၢၤအသးဘၣ်. တၢ်ထုးယၢဘၣ်အီၤတဒီးကွဲးဘၣ်. လဲၤဟးဝဲပုၤထီၣ်ယဲၤဘျီယုၤဘျီသတးဒီးစီၤပၤကွၢ်ယီၤတဘျးတယးဝဲလၢပိာ်ခွါအဝဲအံၤဘၣ်အသးလၢပိာ်မုၢ်တဂၤန့ၣ်လီၤ. တုၤပိာ်ခွါက့ၤလီၤဒီးသံကွၢ်အဖိဒိၣ်မုၢ်ခံၣ်န့ၣ်စံးဝဲ, “ပိာ်ခွါလၢအဟဲဟးအိၣ်သကိးသုန့ၣ်မ့ၢ်သုကွၢ်ဘၣ်သုသးစ့ၢ်ကိးဒါ. သုကွၢ်မ့ၢ်ဂ့ၤဒီးတဲဘၣ်ဖါတၢ်တက့ၢ်.” ပိာ်မုၢ်ဖိခံၣ်တခီစံးဆၢအီၤ, “ပကွၢ်ဂ့ၤဝဲသၢၣ်. ဘၣ်ဆၣ်ပတၢ်တအိၣ်တယၢနီတမံၤဘၣ်, မ့ၢ်အဲၣ်ပုၤဒီးဂ့ၤယၢၢ်.” အဖါတၢ်တခီစံး, “မ့ၢ်ဒဲးန့ၣ်ဒီးဂ့ၤလဲ, ဖါတၢ်ဘၣ်အသးစ့ၢ်ကိးလီၤ.” အဖိဒိၣ်မုၢ်တခီတဲကဒီးဝဲ, “ပုၤတအဲၣ်ပုၤဘၣ်, ပတၢ်တအိၣ်တယၢဘၣ်. ဒဲးန့ၣ်ညါအသိးပဝဲဒုၣ်ပဘၣ်ဟးလၢဟီၣ်လၢယၢၤ, လၢမဲာ်ထံမဲာ်နီလီၤ. မ့ၢ်လၢနအံးက့ၤကွၢ်က့ၤပုၤအယိပအိၣ်မုၢ်အိၣ်ခုၣ်ဘၣ်က့ၤလီၤ.”

တုၤန့ၤတစုစီၤပၤလဲၤယီၤတရံးဆူစီၤပၤဖိၣ်ယဲအဖါတၢ်တဂၤအအိၣ်ဒီးသံကွၢ်ဝဲဒုၣ်, “သိၣ်ဒါ, တဲဘၣ်နဖိဒိၣ်ခွါန့ၣ်တက့ၢ်. ယဖိဒိၣ်မုၢ်ခံၣ်ဂၤဒိၣ်တၢ်ဂ့ၤမးလီၤ. တလၢ်အၢလၢ်ဃးဘၣ်, ယဆိမိၣ်ကြးဒီးအီၤကစီဒီလီၤ. နတဲဒီးကွၢ်နဖိဒိၣ်ခွါန့ၣ်တဘီဇာ်.” စီၤပၤတဂၤန့ၣ်စံးဆၢအီၤ, “အၢၣ်သိၣ်ဒါ, ယဖိဒိၣ်ခွါန့ၣ်ယမ့ၢ်တဲဒီးစ့ၢ်ယကလုာ်ကိးဘျီဒဲးလီၤ. တလဲၤပုၤယၢဘၣ်.” ကတိၤလိာ်အသးခံၣ်န့ၣ်ဝံၤဒီးစီၤပၤတဂၤန့ၣ်ဟဲက့ၤဆူအဟံၣ်လီၤ.

တုၤန့ၤတစုစီၤပၤမၤပုၤလဲၤကိးဖိၣ်ယဲဒဲးသိးအကအိၣ်သကိးအီၤလီၤ. ဖိၣ်ယဲဟဲတုၤဒီးစံးဝဲဒုၣ်, “အၢၣ်လါ, ဖါတၢ်ဒါနတကိးကြိယၢနီတဘျီဘၣ်. မ့ၢ်နကတဲစ့ၢ်မနုၤတမံၤလဲၣ်.” ဒီးအဖါတၢ်တဲအီၤ, “ဖိဒိၣ်ဒါ, တဘျီညါအံၤအဆၢကတီၢ်ဘၣ်လံၤလၢနဒးနလီၤအိၣ်စ့ၢ်ကိးလီၤ. နမ့ၢ်အိၣ်ဒဲးအံၤတဂ့ၤတဝံၣ်ဘၣ်. လီၤနံးလီၤကျဲလၢနတန့ၢ်ဖိန့ၢ်မါဘၣ်န့ၣ်တအိၣ်စ့ၢ်ကိးဘၣ်. ဒီးပိာ်မုၢ်လၢနလဲၤအိၣ်သကိး

အိမ်မဟာနဲ့မှန်ကွာဂုဏ်ကိန်း၊ နသးတခိတအိဉ်စွဲကိန်းဘဉ်၊ မှန်ကကစွာနဖါတံ
အကလုာ်၊ ပိဉ်မုဉ်အဖါတံမှန်စံးလၢမၤဒီးမှန်ကစံးလဲဉ်။” ဖိဉ်ယဲတဲဆၢ၊ “စ
ကွာ်သုယၢ်၊ ကွာ်ဖဲနကတဲလီၤ။ ပိဉ်မုဉ်န့ဉ်ညါလၢယဲမဲဉ်ညါတအိဉ်ဘဉ်၊ လၢယ
လီၤခံတခိလီၤ။ယဲယဟ်မိဉ်ဟ်လၢနၤလီၤ။ နမှန်စံးလၢမၤဒီးဘဉ်မၤလီၤ။” ဖဲန့ဉ်
အဖါတံတဲဆၢကဒီးအိၤ၊ “ဂုၤဒိဉ်မးလီၤ” ဒီးအၢဉ်လီၤဝဲလီၤ။

တုၤမှန်အန့ဉ်တဘျီစီၤပၤကိးယီၤဖံတိၤနိဒီးမၤဝဲအတံလဲၤတလီၤပိဉ်မုဉ်
န့ဉ်လီၤ။ တလီၤလဲၤဒီးဟဲက့ၤတဲဝဲလၢအကဲထီဉ်ကဲထီလံသတးဒီးမှန်ဆုဉ်ထီဉ်ပိဉ်
မုဉ်တခိပျီဉ်လီၤဘုဟုဒီးလိလီၤ၊ မၤဟ်စၢၤဟုဘုဉ်ဟုသး၊ ဒိသံးဖိမုၤမုၤဟါလီၤအိ
လီၤသံးမိဉ်ကနါ၊ အိဉ်ယံးအိဉ်ယီဉ်ဝဲဝဲမုၤဆုဉ်ထီဉ်ကဒီးတနံၤဒိသံထိးဒိသံဆိဒီး
အိဉ်ဝဲအမူးလီၤ။ ပိဉ်မုဉ်တခိအဖါတံလၢကစွဲလွံၤကယၤဘး၊ ဒီးပိဉ်ခွါတခိအဖါတံ
လၢကစွဲယံကယၤဘးလီၤ။ တုၤအအိဉ်မူးအိဉ်ပွဲဝဲမုၤဟါလီၤဒီးလဲၤဆုၤန့ဉ်က့ၤဝဲဆူ
ပိဉ်မုဉ်အဒးဖိပူၤန့ဉ်လီၤ။ ဒ်အလုာ်အလုာ်အိဉ်ဝဲဒဉ်အသိး၊ ဘဉ်အိဉ်ဝဲဒဉ်လၢပိဉ်
မုဉ်အဒးန့ဉ်တုၤအထီဉ်ဖျးနွံသီဝဲဒီးက့ၤအိဉ်က့ၤလၢအကစၢ်အဟံဉ်ဒဉ်ဝဲန့ဉ်
လီၤ။ တုၤန့ဉ်ဘဉ်ထီဉ်ကဒီးတဘျီတုထီဉ်ကဒီးအဟံဉ်သ့ဉ်ဘဉ်သၢစီၤအပျီဉ်သၢ
ဘိဝဲအိဉ်ဝဲဒဉ်ဒီးအမါ၊ ဒီးအခုအပုၤအပျီအဘိဉ်တပြုဉ်ကလၢဖဲန့ဉ်လီၤ။ ဖိဉ်ယဲ
တဂၤအံၤသ့ဉ်နီဉ်အဖါတံဂုၤမးလီၤ။ မှန်အိဉ်ဘဉ်တံတမံၤမံၤန့ဉ်လဲၤဆုၤဟ့ဉ်ဒုး
အိဉ်အဖါတံကိးဘျီဒီးလီၤ။

နီၤဘီယုာ်ယုၤအဝၤတအိဉ်ဒီးဘဉ်၊ အိဉ်ဒီးအဖါတံတနံဉ်ကဒီးလီၤ။ လၢ
ခံစံးဘဉ်အဖါတံစီၤပၤန့ဉ်၊ “ယမှန်ဟံးန့ဉ်သုလၢတံဂုၤဒီးဂုၤဝဲလီၤ။ ယအိဉ်ဖဲအံၤ
တမုဉ်လၢဘဉ်ဒီးယအိဉ်ဒီးနၤတသ့လၢဘဉ်၊ တံမိဉ်လဲၤဒီးယသးဆူညါလီၤ။”
အဖါတံစံးအိၤ၊ “နကလဲၤတံဆူညါန့ဉ်နမှန်လၢပိဉ်မုဉ်ပိဉ်မၤ၊ တံမှန်ဂုၤလၢနဂီၢ်
ဒီးယသးခုလီၤ။ ယတြိနၤတသ့စွဲကိးဘဉ်။” ဒီးစံးဆၢအဖါတံ၊ “ကွာ်လၢယတံ
ဟဲဝဲဟဲမိဉ်လီၤ။” အဖါတံဟ့ဉ်လီၤအိၤစုၤသၢပိဉ်ဒီးစံးဝဲ၊ “မှန်အဘဉ်နသးစွဲကိး
ဒါ။” ဒီးစံးဆၢဝဲ၊ “သၢပိဉ်န့ဉ်ယတမၤဘဉ်။ ယကဟံးန့ဉ်ထဲယံဆံလီၤ။” တုၤန့ၤ
တစုဟံးထီဉ်အတံကူတံသိးဖဲအကြးအဘဉ်ဒီးထွးထီဉ်လဲၤဝဲဆူပုၤဖးဒိဉ်ယီသု
ယီဂီၢ်အကျါလီၤ။ လဲၤဝဲဒီးတုၤလၢယီဖးဒိဉ်တထုဉ်အခိဉ်ထံး၊ မှန်အိဉ်ဆံးဒိဉ်
လဲဉ်ထဲအဆုဉ်ကွာ်ဝဲအယၤဝးဝးန့ဉ်ဟါမှန်သၢန့ၤညါဒီးကွာ်ထီဉ်ဝဲဒဉ်ဆူအဒုအ

တြၢ်အစိးကတၢၢ်တဒုန့ၣ်ကွၢ်ထီၣ်ဘၣ်မးဝဲတလၢၣ်မဲၣ်ကွၢ်ခိၣ်ဖၢၣ်လီၤတဲၣ်မးလီၤ. လၢယီၤဖးဒိၣ်တထံးအံၤအမ့ၢ်ထီၣ်တဘူးတယံၤန့ၣ်ကမၢၤအိၣ်တဖျၢၣ်ဒီးကမၢၤန့ၣ်အပူၤအိၣ်ပွဲၤဒီးတကီၤအသူအဂီၢ်အဘီတဖၣ်လီၤ. ဝဲသ့ၣ်အခိၣ်ထံးန့ၣ်ကျဲဖိအိၣ်တဘိမၤအသးဒ်ပန့ၢ်ကျိၤအသိးဒီးနီၢ်ဘီယုၢ်ယုၤပိၣ်ထီၣ်ကျဲဖိတဘိန့ၣ်ဒီးလဲၤကဒီးဆူညါထံၣ်လၢဒဲဖိတဖျၢၣ်အိၣ်ဒီးပုၤမ့ၢ်ပုၤတဂၤထါထံၣ်လၢဒဲအပူၤလီၤ. တုၤပုၤမ့ၢ်ပုၤတဂၤထံၣ်အီၤဒီးသံကွၢ်အတၢ်လၢအီၤလီၤ. နီၢ်ဘီယုၢ်ယုၤတခီတဲလီၤက့ၤအဂ့ၢ်အကျိၤဝံၤဒီးယုၤအိၣ်ဝဲလၢပုၤမ့ၢ်ပုၤတဂၤအံၤအသိးဒီးအတၢ်တူၢ်လိာ်အီၤဟံၣ်ကဲအီၤဒ်အဖိအသိးဒီးအိၣ်ဝဲဒိၣ်မးလီၤ. ပုၤမ့ၢ်ပုၤတဂၤအံၤအဖိအလံၤတအိၣ်နီတဂၤဘၣ်ဒီးအဝၤတခီမ့ၢ်ပုၤမၤအိၣ်ညၣ်ဖိ, လဲၤမၤအိၣ်ညၣ်လၢပိၣ်လဲၣ်ပူၤ, ဘၣ်တဘျီဘျီဟဲက့ၤဆူအဟံၣ်တတုၤဘၣ်. ယံာ်တသီခံသီလီၤ. နီၢ်ဘီယုၢ်ယုၤအိၣ်ဝဲပုၤမ့ၢ်ပုၤတဂၤအံၤအသိးတၢ်ဖဲတၢ်မၤအဂုၤအဂၤလၢအကဘၣ်မၤဝဲကီၢ်ကီၢ်ဂီၤန့ၣ်တအိၣ်စ့ၢ်ကီးဘၣ်, အိၣ်ဒၣ်ထဲအထါလုၢ်ထါထံၣ်, ဆုဘုဆုဟု, ဖိအိၣ်ဖိအီၤလၢဟံၣ်ပူၤယီၤပူၤန့ၣ်လီၤ. တုၤတၢ်ဖဲတၢ်မၤအဂုၤအဂၤတအိၣ်လၢၤဘၣ်ဒီးအဝဲဒုထီၣ်တန့ၢ်သီတူၢ်, အူထီၣ်တယုၤဒီးမ့ၢ်တၢ်လၢအမၤမ့ၢ်ထီၣ်ဟံၣ်ဖိယီဖိတဖၣ်အသူၣ်အသးဒိၣ်မးန့ၣ်လီၤ.

အခိၣ် ခံ.

နီၢ်အိၣ်မူဒုတဂၤန့ၢ်ဘၣ်အဝၤလၢတလီအဖိခွါလီၤ. ဒီးဒၤထီၣ်အဖိယံာ်ယံာ်ကလဲၣ်ပွဲၤထီၣ်သၢန့ၣ်, တဆံးစၢ်ဘၣ်အဖိဘၣ်. ဆိကမိၣ်ဝဲလၢအသး, တၢ်အံၤပကဘၣ်လဲၤသံကွၢ်လၢဝံဒီးမၤအဝၤလဲၤသံကွၢ်လၢဝံလီၤ. စံးဘၣ်အဝၤန့ၣ်လၢထါတယုၤအပူၤဒ်အံၤ,-

တြၢ်ဝဲ, တြၢ်ဝဲ, တြၢ်ဝဲ

ယဒၤယဖိသၢန့ၣ်အံၤဓါ,
သၢန့ၣ်တထံၣ်အမဲာ်ဘၣ်,
ယဒၤယဖိသၢန့ၣ်အံၤဇီၢ်,
သၢန့ၣ်တထံၣ်အမဲာ်လိာ်,

သၢန့ၣ်တထံၣ်အမဲာ်မး,
လဲၤစးကွၢ်လၢဝံန့ၣ်မး,
သၢန့ၣ်တထံၣ်အမဲာ်ဇီၢ်,
လဲၤစးကွၢ်လၢဝံန့ၣ်မိာ်.

ဝၤတလီဖိခွါဇီၢ်ခွါဇီၢ်ခွါ

တလီဖိခွါသံကွၢ်တၢ်လၢဝံဝံဒီးဟဲက့ၤစံးဘၣ်အမါလၢထါတနၢ်အပူၤကဒီးလီၤ.

ကြူၤန့ၤ, ကြူၤန့ၤ, ကြူၤန့ၤ

ကဘၣ်ဒၢနွံနံၣ်နွံလါ,
နွံနံၣ်နထံၣ်အမဲၣ်မး,
ကဘၣ်ဒၢနွံနံၣ်နွံသီ,
နွံနံၣ်နထံၣ်အမဲၣ်လီၤ.

နွံနံၣ်နထံၣ်အမဲၣ်မး,
စီၤပျံၣ်စီၤယုၢ်အမံၤမး,
နွံနံၣ်နထံၣ်အမဲၣ်စီၤ,
စီၤပျံၣ်စီၤယုၢ်အမံၤစီၤ.

မၤသးဘိဇီၢ်ဘိဇီၢ်ဘိ

တုၤန့ၤတဘျီပုၤဒီးမၤဝဲခံၤန့ၣ်အိၣ်ဝဲထွဲဘၣ်ထွဲဘၣ်ဒီးတုၤအနံၣ်ဘၣ်
လၢဘၣ်ဒီးအမါန့ၣ်ဆံးစၢ်ထီၣ်ဝဲလၢအဖိခွါလီၤ. နဝံစံးဘၣ်အီၤအသိးယုၢ်ဝဲအမံၤ
လၢစီၤပျံၣ်စီၤလီၤ. တုၤစီၤပျံၣ်စီၤဖိၣ်သ့ၣ်ခွါထီၣ်ဒီးအပၢ်ယုၤန့ၣ်အတၢ်မၤလၢခးတလီၢ်
ဒီးခးလုၤန့ၣ်မ့ၢ်ဝဲလုၤပုၤသ့ၣ်စီးဒီးလၢအခၢၣ်သးန့ၣ်အိၣ်ဝဲဒီးကမၤဖးဒိၣ်တဖျၢၣ်
လီၤ. ဒီးမၤအဖိခွါလဲၤဖဲခးဖဲတၢ်အလီၢ်န့ၣ်, ဖဲးဝဲဝဲ, ဆူးကွံၣ်ဝဲဝဲ, ဂီၢ်ဝဲဝဲ, တၢ်စူၤ
လီၤထီၣ်လီၤဘု, ထီၣ်လီၤသ့ၣ်လီၤဖျးလီၤတၢ်အိၣ်တၢ်အီၤအချံအသၣ်, တၢ်ကိးမံၤ
ဒဲးဝဲဒီးမၤအဖိခွါကျိၢ်နီၣ်ဖျးမံၤ, တ့တီၢ်တ့ဒဲးဒီးမၤအလဲၤမံၤလၢဒဲထဲတကၤစီၤဒီးဟ့ၣ်
လီၤဝဲဒီးတနၢ်တဖျၢၣ်လၢအကဒ့ဝဲအဂီၢ်လီၤ. မၤဝဲခးန့ၣ်ဒီးတစူၤညါအိၣ်ဘျးအိၣ်
သါတချုးစ့ၢ်ကိးဘၣ်. တုၤလၢဆံးမ့ၢ်ဆံးဆၣ်အပူၤဒီးတနၢ်လၢအပၢ်ဟ့ၣ်အီၤန့ၣ်တ
နီၣ်ဟံးထီၣ်ဒ့ဝဲဘၣ်. လၢခံတနၢ်န့ၣ်သီၣ်ထီၣ်ဒ့ၣ်အတၢ်ဒဲးန့ၣ်လွံၢ်န့ၣ်ယဲၢ်န့ၣ်ဒီးပျံၣ်စီၤ
ဆိကမိၣ်ဝဲလၢအသး, တနၢ်အံၤမၤယဒ့အီၤလီၤ. လၢခံတနၢ်ပျံၣ်စီၤဟံးထီၣ်တနၢ်န့ၣ်
ဒီးဒ့ဝဲလီၤ. ဒီးတနၢ်အသီၣ်န့ၣ်ကလံၤစိၣ်အီၤတဖျၢၣ်လီၤအသး, ဟ့ၣ်ပၢ်လၢနီၢ်ဘိယုၢ်
ယုၤအအိၣ်သတးဒီးဘၣ်တၢ်သယုၢ်ဆ့ၣ်နီၤအခံတတုၤလီၤလၢဘၣ်. ပျံၣ်စီၤဒ့တနၢ်
အတၢ်သီၣ်န့ၣ်ထုးအီၤဒီးကမိၣ်လဲၤလူၤအသးတၢ်အသီၣ်န့ၣ်လီၤ. ပျံၣ်စီၤဒ့တနၢ်အုၣ်
ထါအသီၣ်မ့ၢ်ဒဲအံၤလီၤ.

ကြူၤန့ၤ, ကြူၤန့ၤ, ကြူၤန့ၤ

ဆံးမ့ၢ်ဒီးဆံးဆၣ်ထီၣ်ပွဲၤ,
တနၢ်ဒိၣ်သီၣ်ထီၣ်ကြံၤကြံၤ,
ဆံးမ့ၢ်ဒီးဆံးဆၣ်ထီၣ်စီၢ်,
တနၢ်ဒိၣ်သီၣ်ထီၣ်ကြံၤကြံၤ,

တနင်္ဂနွေသီတင်းကျွတ်၊
တနင်္ဂနွေယဟံးထီၣ်န့ၣ်၊
တနင်္ဂနွေသီတင်းကျွတ်၊
တနင်္ဂနွေယဟံးထီၣ်အီၤ၊
တနင်္ဂနွေယဟံးထီၣ်န့ၣ်၊
သုးပာ်စာ်သးပာ်စာ်န့ၣ်၊
တနင်္ဂနွေယဟံးထီၣ်အီၤ၊
သုးပာ်စာ်သးပသုးအီၤ။ ကြူၤနီၤကြူၤနီၤ

တနင်္ဂနွေသီတင်းကျွတ်တဖျုလီၤအသးဆူၣ်နီၤဘီယုၤယုၤအဒဲပူၤလၢမုၢ်နီၤ
ဖဲတၢ်အိၣ်ဘျုးယုၤကလၢ်အခါဘၣ်ဆဲးနီၤဘီယုၤယုၤအနီၤဒီးတၢ်သယုၤအသးလၢ
ပှၤဒုတနၢ်အကစၢ်န့ၣ်လီၤ။ နီၤဘီယုၤယုၤမိၣ်ဟဲထီၣ်လူၤအသးတကီၢ်ခါအိၣ်တသ့
လၢဘၣ်ဒီးယုၤအခွဲးလၢအမုၢ်ဂၢ်လၢအကလဲၤထီၣ်လူၤတနင်္ဂနွေသီတင်းကျွတ်အထံးန့ၣ်လီၤ။
ယုၤအခွဲးလၢထီၣ်တယုၤအပူၤလီၤ။

ခြံၤၤ၊ ခြံၤၤ၊ ခြံၤၤ

ထီၣ်ကွံၣ်ရဲၣ်သံအဝီဆံ၊
စီပျဲၣ်စီတသယုၤဒီး၊
ထီၣ်ကွံၣ်ရဲၣ်သံအဝီအါ၊
စီပျဲၣ်စီတသယုၤမး၊
စီပျဲၣ်စီတသယုၤမး၊
ယမုၢ်ဂၢ်ဘၣ်ပျဲလီၤယၤ၊
စီပျဲၣ်စီတသယုၤဒီး၊
ယမုၢ်ဂၢ်ပျဲယၤခဲအံၤ။

မုၢ်ဂၢ်စီၢ်ဂၢ်စီၢ်ဂၢ်

နီၤဘီယုၤယုၤသ့ၣ်ညါတဘျီယီလၢပှၤဒုတနၢ်သီတင်းကျွတ်န့ၣ်မုၢ်စီၤပျဲၣ်စီန့ၣ်လီၤ။ တုၤ
န့ၣ်တစုအဝဲယုၤအခွဲးလၢအမုၢ်ဂၢ်ဒီးသိးအကလဲၤထီၣ်ယုၤပျဲၣ်စီဒီးန့ၣ်ဘၣ်ဝဲအခွဲးကစီ
ဒီလီၤ။ ဒီးအမုၢ်ဂၢ်တုၤပံတုၤလၢထီၣ်အီၤလၢတၢ်ကယၢ်ကယဲဖျုၤအီၤလၢတၢ်နာမူနာ
ဆီၣ်ဒီးမၤဝဲလၢထီၣ်တယုၤဒီးအံၤ၊-

ခြၢၤၤၤ၊ ခြၢၤၤၤ၊ ခြၢၤၤၤ
 နံၣ်နကူအံၤနံၣ်သိမိ၊
 နဆုတၢ်ဆးဘျၢၣ်ဘဲၣ်ဇီၢ်၊
 နံၣ်နကူအံၤနံၣ်သိဝါ၊
 နဆုတၢ်ဆးဘျၢၣ်ဘဲၣ်မး၊
 နဆုတၢ်ဆးဘျၢၣ်ဘဲၣ်မး၊
 ယုၤန့ၣ်ပုၤသၣ်ပွဲၤလိၤမး၊
 နဆုတၢ်ဆးဘျၢၣ်ဘဲၣ်ဇီၢ်၊
 ဆုန့ၣ်ပုၤသၣ်ပွဲၤလိၤဇီၢ်၊
 ဆုန့ၣ်ပုၤသၣ်ပွဲၤလိၤမး၊
 ဟးထီၣ်သီၣ်ပိၢ်တံၢ်ပိၢ်တြး၊
 ဆုန့ၣ်ပုၤသၣ်ပွဲၤလိၤဇီၢ်၊
 ပိၢ်တံၢ်ပိၢ်တြးဟးထီၣ်သီၣ်၊
 ဟးထီၣ်သီၣ်ပိၢ်တံၢ်ပိၢ်တြး၊
 ဖဲစ့ပွဲၤနကိၢ်အံၤမး၊
 ပိၢ်တံၢ်ပိၢ်တြးဟးထီၣ်သီၣ်၊
 ဖဲစ့ပွဲၤနကိၢ်အံၤဇီၢ်၊
 ဟးထီၣ်သီၣ်ပိၢ်တံၢ်ပိၢ်တြး
 နၢ်ကါဇီၢ်နၢ်ကါစ့မး၊
 နၢ်ကါဇီၢ်နၢ်ကါစ့မး၊
 ခိၣ်ကျိၤဇီၢ်ခိၣ်ကျိၤစ့မး၊
 ခိၣ်ကျိၤဇီၢ်ခိၣ်ကျိၤစ့မး၊
 ခိၣ်သူလၢၣ်ဘျုးပျဲၣ်သိမး၊

ခိၣ်သူလၢၣ်ဘျုးပျဲၣ်သိမး၊
 ဘုလၢၤစီၢ်လီၤခိၣ်ဖျုးကျုၤ၊
 ဘုလၢၤစီၢ်လီၤခိၣ်ဖျုးကျုၤ၊
 ဘၣ်တဘၣ်ပျဲၣ်စီဘၣ်သး၊
 ယဖိမုၢ်စုၣ်ပလဲး၊
 ဆုဘုကပုၤစီၢ်ဆဲးဆဲး၊
 ယဖိမုၢ်စုၣ်ဝါဘီ၊
 ဆုဘုကပုၤစီၢ်ဆိးဆိး၊
 ဆုဘုကပုၤစီၢ်ဆဲးဆဲး၊
 မဲၣ်တူၢ်တခွဲၣ်ဘျုးဘျိၣ်နဲၣ်၊
 ဆုဘုကပုၤစီၢ်ဆိးဆိး၊
 မဲၣ်တူၢ်တခွဲၣ်ဘျုးဘျိၣ်ဇီၢ်၊
 မဲၣ်တူၢ်တခွဲၣ်ဘျုးဘျိၣ်ဇီၢ်၊
 နံၤတရံးထးခိၣ်သူစီ၊
 မဲၣ်တူၢ်တခွဲၣ်ဘျုးဘျိၣ်နဲၣ်၊
 နံၤတရံးထးခိၣ်သူကယဲၢ်၊
 နံၤတရံးထးခိၣ်သူစီ၊
 နၢ်ခိၣ်မိၣ်ဒီးတၢ်မျၢၢ်ဂီၤ၊
 နၢ်ခိၣ်မိၣ်ဒီးတၢ်မျၢၢ်ဂီၤ၊
 အလွဲၢ်ဆဲးဒ်မုၢ်အသိး၊
 အလွဲၢ်ဆဲးဒ်မုၢ်အသိး၊
 ဘၣ်တဘၣ်စီပျဲၣ်အဲၣ်ဒီး။

ခြၢၤၤၤၤဇီၢ်ၤဇီၢ်ၤၤ

တုၤန့ၣ်တဘျီနီၢ်ဘီယုၢ်ယုၤအမုၢ်ဂၢ်ကယၢ်ကယဲတုၤတုၤထီၣ်အိၤ
ဝံၤလံးဒီးနီၢ်ဘီယုၢ်ယုၤကလိးထီၣ်အမုၢ်ဂၢ်လီၤ. တဲတၢ်ဒီးအမုၢ်ဂၢ်ဒီးမၤဝဲလၢထါတ
ယုၤဒ်အံၤ,-

မြဲ၊ မြဲ၊ မြဲ

လဲထီၣ်လူၤစီပျံၣ်စီမး၊
ယမုၢ်ဂံၢ်ပျဲလီၤမိၤယ၊
လဲထီၣ်လူၤစီပျံၣ်စီမိၢ်၊
ယမုၢ်ဂံၢ်ပျဲလီၤယကိး၊
ယမုၢ်ဂံၢ်ပျဲလီၤမိၤယ၊

သၢဘျီကလိးထီၣ်မိၤန၊
သၢဘျီကလိးထီၣ်မိၤန၊
သၢဘျီအူခူးထီၣ်မိၤန၊
သၢဘျီကလိးထီၣ်မိၤန၊
ယမုၢ်ဂံၢ်ယလဲၤယဲမး။

ယမုၢ်ဂံၢ်မိၢ်မိၢ်

တၢ်န့ၣ်တၢ်န့ၣ်နီၢ်ဘီယုၢ်ယုၢ်လဲထီၣ်ပဲဆူပျံၣ်စီအအိၣ်လီၤ။ လဲတလၢကျဲ
အဖၢမုၢ်ပုၤသၢပုၤသြိုသိၣ်ရဲရိၣ်၊ ဘူးထီၣ်ဘူးထီၣ်လၢကမၤတဖျၢၣ်န့ၣ်အယၢၤဒီး
အိၣ်ဖျါထီၣ်ပဲလီၤ။ စီပျံၣ်စီတခီထံၣ်စီယီၤတၢ်မၤအသးလီၤလိၣ်လီၤလးအယီ
အဝဲပျံၣ်တၢ်ဖုးတၢ်၊ ဆိကမိၣ်ပဲလၢအသး၊ “တၢ်အံၤမုၢ်တၢ်ဒဲလဲၣ်၊ တၢ်လီၤဆီလီၤ
လးဒဲသိးအံၤတထံၣ်နီတခိၣ်နီတဘျီမးလဲၣ်။” တၢ်အဘူးထီၣ်လၢဒဲဒီးဟဲပၢၢ်ထီၣ်
လၢပိၣ်မုၢ်တဂၤအယီဆိကမိၣ်ကဒီးဝဲ၊ “ပုၤအံၤမုၢ်တၢ်ဂ့ၤ၊ မုၢ်တၢ်အလဲၣ်၊ ယဲတ
ခီယအိၣ်တဂၤလၢဒဲပုၤ၊ တဘူးမိၢ်တဘူးပၢ်၊ တဘူးတံၤတဘူးသကိး၊ မုၢ်ယက
ဘၣ်မၤဘၣ်ဒဲလဲၣ်။” နီၢ်ဘီယုၢ်ယုၢ်တခီပဲဆူပျံၣ်စီအဒဲဒိၣ်ထံးဒီးမၤပျံၣ်စီစဲလီၤန့ၣ်
အိၤယီလီၤ။ အံၣ်အုထီၣ်အကလုာ်၊ မၤဝဲလၢထီၣ်တယုၤဒဲအံၤ၊-

မြဲ၊ မြဲ၊ မြဲ

စဲလီၤန့ၣ်ယယီၤချ့ချ့၊
ဟံၣ်ထုၣ်ဒဲထုၣ်ထီၣ်တသ့၊
စဲလီၤယယီၤချ့ချ့မိၣ်၊
ဟံၣ်ထုၣ်ဒဲထုၣ်ထီၣ်တညီ။
စိတခွါခိၣ်ခိၣ်ခွါ

ပျံၣ်စီတခီဆိကမိၣ်ပဲလၢအသး၊ “ယတစဲလီၤန့ၣ်အယီဒဲးဘၣ်၊ ယကသံကွၢ်ဒၣ်
ကလိၣ်အတၢ်တဘီ၊ မ့အမုၢ်တၢ်ဂ့ၤခါ၊ တၢ်အါခါန့ၣ်လီၤ။” သံကွၢ်ဝဲလၢထီၣ်တန့ၣ်
အပုၤ၊-

ကြူၤန့ၣ်၊ ကြူၤန့ၣ်၊ ကြူၤန့ၣ်

နမံၤမတၢ်လဲၣ်ခိၣ်စီ၊
ဘိးလီၤနယီဘၣ်ဘုၣ်လီၣ်၊

တၢ်တဲမ့ၢ်န့ၢ်ဘၣ်ဃးတၢ်အံၣ်တၢ်ကွံၣ်တဖၣ်

နမံၤမတၤလဲၣ်တခါ၊
ဘိးလီၤနယီၤဘၣ်ဘူၣ်ခါ။

နီၣ်ဘီၣ်ယုၢ်ယုၤတခါစံးဆၢက့ၤအီၤတဘျီယီၤလၢထီၤ-တယုၤန့ၣ်လီၤ။

၂၅၁၂၁, ၂၅၁၂၁, ၂၅၁၂၁

ဘီၣ်ယုၢ်ယုၤအမံၤမ့ၢ်ယၤ၊
မိၢ်မၤယဟဲထီၣ်အိၣ်န့ၢ်၊
ဘီၣ်ယုၢ်ယုၤအမုၢ်ယၤခီၣ်၊
မိၢ်မၤယဟဲထီၣ်အိၣ်စိ။ စိတခွါခီၣ်ခွါခီၣ်ခွါ

ပျံၣ်စိဆိကမိၣ်ဝဲလၢအသး, စံးဝဲလၢ, “အမိၢ်မၤအဟဲထီၣ်အိၣ်ယၤ, ယဲယတသ့ၣ်
ညါအမိၢ်နီၣ်တဘျီယဲဝဲလီၤန့ၢ်အယီၤကဘူၣ်ခါ။ ယတဝဲလီၤန့ၢ်အယီၤဘၣ်, ယက
ကွၢ်ဒၣ်ကလိာ်တစီၢ်တလီၢ်လီၤ။” မ့ၢ်လၢပျံၣ်စိမၤယံာ်မၤနီၣ်အသးအယီၤဘီၣ်ယုၢ် ယုၤ
မၤထီၣ်ကဒီးထီၣ်တယုၤဒ်အံၤ,-

၂၅၁၂၁, ၂၅၁၂၁, ၂၅၁၂၁

ဘိးလီၤယယီၤချ့ချ့မိၣ်,
ပျဲလဲၤထီၣ်ယၤချ့ချ့မိၣ်,
အိၣ်ဒဲဖိလၢအိၣ်တညီ,
မံၤလီၤဆ့ၣ်နီၣ်ခးကိကီ။ စိတခွါခီၣ်ခွါခီၣ်ခွါ

ပျံၣ်စိမၤဆၢက့ၤအီၤလၢထီၤ-တန့ၢ်ဒ်အံၤ,-

၂၅၁၂၁, ၂၅၁၂၁, ၂၅၁၂၁

ဘိးလီၤနယီၤတဘူၣ်ခီၣ်,
နမိၢ်ကဆဲးယၤလၢဘီၣ်,
ဘိးလီၤနယီၤတဘူၣ်မး,
နပာ်ကကျိၣ်ယၤလၢနး။ နီၣ်တခွါခီၣ်ခွါခီၣ်ခွါ

နီၣ်ဘီၣ်ယုၢ်ယုၤမၤဆၢကဒီးလၢထီၤ-တယုၤ,-

၂၅၁၂၁, ၂၅၁၂၁, ၂၅၁၂၁

မိၢ်သးဘီၣ်ပျဲလီၤလဲာ်ယၤ,
မိၢ်တဆဲးနၤတခးနၤ,

သ့ဘၣ်ဘၣ်အယိပကဘၣ်ဒီးဒိုၣ်လိာ်ပသးလီၤ. ဒီးအၢၣ်လီၤကျိၣ်လီၤလိာ်သး, ဟံ
ဂၢၢ်ဟံကျၢၤအတၢ်သးတီခံၣ်န့ၣ်ဝံၤဒီးဟးဖးလိာ်အသးလီၤ.

အခိၣ် သၢ.

ပှၤခံၣ်န့ၣ်အံၤအတၢ်အိၣ်တၢ်ဆိးတယံၤလိာ်အသးအါအါဘၣ်. လဲၤအိၣ်သ
ကိးလိာ်အသးတုၤဒၣ်ထီၣ်ဘိလီၤ. မ့ၢ်တုၤအံၣ်မိလ့ဒိုၣ်ထီၣ်ဒီးအပၢ်က့ၤအိၣ်က့ၤ
ဆိးဝဲလၢကိၤကျိၣ်ကိၤကျိၣ်အဝၢ်ဘးခိဒီးအတၢ်တဖျၢၣ်န့ၣ်လဲၤဟံဝဲဒၣ်လၢနီၢ်အံၣ်
မၤၤအဒးဒီးနီၢ်အံၣ်မၤၤအပၢ်ဟ့ၣ်အီၤလၢတယုၤတဆိလၢတၢ်သ့ၣ်နီၣ်အဂီၢ်လီၤ.
တုၤအံၣ်မိလ့ဒိုၣ်ထီၣ်ဖိၣ်သ့ၣ်ခါထီၣ်ဒီးအပၢ်မၤၤလဲၤက့ၣ်လဲၤမၤၤကတုၤအသ့ဒိုၣ်
သ့ထီၣ်လံဒီးဘၣ်အသးလၢအဖိခါကလဲၤမၤၤလိတၢ်က့ၣ်ဘၣ်က့ၣ်သ့လၢလီၤလီၤ. အ
ပၢ်စံးအီၤ, “ဖိခါစၢ, နမ့ၢ်လီၤဘၣ်ဒုၣ်လီၤဘၣ်ဒါဒီးလဲၤမၤၤလိတၢ်လၢလီတက့ၢ်.”
ဒီးအဖိခါလဲၤမၤၤလိလီၤမၤၤနွံန့ၣ်ညါလီၤ. အပၢ်မၤၤဝဲလၢထီၣ်ဒီးဒုထီၣ်တန့ၢ်,-

ကြူၤန့ၢ်, ကြူၤန့ၢ်, ကြူၤန့ၢ်	
ဒ်နကနၢၤန့ၣ်နဒါ,	ဒ်လီၤသိးဘၣ်မၤလိမး,
အံၣ်မိလ့လဲၤလၢလီကျိ,	မၤလိဒီးတၢ်ဆဲးတၢ်ခး,
ဒ်နကနၢၤန့ၣ်ဒါဇီၢ်,	မၤလိဒီးတၢ်ဆဲးတၢ်ခး,
အံၣ်မိလ့လဲၤလၢလီကီၢ်,	ဒါသၢဆံအိၣ်ခိးမိၤန့ၢ်,
အံၣ်မိလ့လဲၤတုၤလီကျိ,	ဒါသၢဆံအိၣ်ခိးန့ၢ်ဇီၢ်,
ဒ်လီၤသိးဘၣ်မၤလိမး,	နဘၣ်သ့ဒ်လီၤအသိး.

အံၣ်မိလ့ဒီးလ့ဒီးလ့

အံၣ်မိလ့တခီတုၤအပၢ်စံးဘၣ်အီၤလၢအဝဲကဘၣ်လဲၤလၢလီအကီၢ်, က
ဘၣ်မၤလိတၢ်ဆဲးတၢ်ခးဒီးကဘၣ်သ့ဒ်လီၤအသိးဒီး, အဝဲဒၣ်လဲၤဆၢထၢၣ်လဲၤမၤ
လိဝဲလီၤ. တဝံခိၣ်ဒိုၣ်ခံၣ်ယၢဘၣ်, ကန့ၣ်အပၢ်အကလုာ်ကစီဒီးလီၤ.

နီၢ်အံၣ်မၤၤတခီအမိၢ်မၤၤအလဲၤမၤၤလိတၢ်ထီၣ်ကူထီၣ်သိး, လုၣ်ဒီးနဲဒီးဘၣ်
ပြဲၣ်ကတိၤလုၤအသိး, ဒီးကထီၣ်ဆ့ထီၣ်ယၢၣ်ကသ့ကဂ့ၤအသိးဒီးမၤၤဝဲလၢထီၣ်တယုၤ
ဒ်အံၤ,-

တြဲၤဝဲ, ခြဲၤဝဲ, ခြဲၤဝဲ
ဒ်ကထီၣ်နဝၤယၢၣ်ဝါ,

အံင်မာဘၣ်လဲကပီကျါ၊
ဒဲကထါနဝယၣ်ဂီ၊
အံင်မာဘၣ်လဲဆူကပီ၊
အံင်မာလဲတုကပီကျါ၊
ဒဲကပီသိးဘၣ်သ့မး၊
အံင်မာလဲတုကပီကီ၊
ဒဲကပီသိးဘၣ်သ့မး၊ နီအံင်မာမိမာမိမာ

နီအံင်မာဘၣ်ထီၣ်ကံၣ်တဘၣ်လီ၊ တချးအလဲမာလိတံဒဲဘၣ်န့ၣ်ကတံက
တံအသးအဖမာ၊ အထီၣ်ကံၣ်တဘၣ်ကွံလီတံလၢကျါခိၣ်ဒီးကတံထီၣ်
တံဒဲအံၤ၊-

ကတံထီၣ်နသးယဲးယဲး၊
အံင်မာနလဲတံဆူလဲၣ်၊
ကတံထီၣ်နသးယိးယိး၊
အံင်မာနလဲတံဆူလီၣ်၊

နီအံင်မာတဲဆာကွၢအထီၣ်ကံၣ်၊-

ကတံထီၣ်စလီၢ်ယိးယိး၊
မိမာစလဲလၢကပီ၊
ကတံထီၣ်စလီၢ်ဖြးဖြး၊
လၢကပီစမိမာယၤ၊

ဒီးနီအံင်မာအထီၣ်ကံၣ်စဲးဘၣ်အီၤလၢအကလဲစ့ကီးလီၤ၊ နီအံင်မာတဲအီၤ၊
“ထီၣ်ကံၣ်ဒါ၊ နမ့ၢ်လဲဒီးလုၣ်ကွံၣ်ထံမ့ၢ်စီ၊ မ့ၢ်ဂ့ၤ၊ မ့ၢ်ဘျဲတက့ၢ်။” တုၤနုၤတစုၤ၊
ထီၣ်ကံၣ်လဲယူၤလီၤထံ၊ လုၣ်ထံလုၣ်နိဝံယူၤထီၣ်ဆူတံဖးဖိကိးထီၣ်ကြံကြံ၊
ကြံကြံဒီးအဂီၢ်မိၣ်လၢပုၤပုၤယူၤဆူအအိၣ်ထဲချီၣ်ထူဖးဒိၣ်ခံဖူ၊ ယူၤထီၣ်ဘိၣ်
အသးဒီးနီအံင်မာစံၣ်ထီၣ်လၢအလိၤဒီးအဝဲသ့ၣ်ယူၤစိၣ်အီၤဆူကပီအအိၣ်လီၤ။

တချးနီအံင်မာလဲတံန့ၣ်မာဝဲလၢထါတယုၤဒဲအံၤ၊-

၂၃၀၊ ၂၃၀၊ ၂၃၀၊

အံင်မာမိမာလီလဲၣ်ယၤ၊

ဆူကပိၤကျါယလဲၤမး၊
အံၣ်မၤမိၢ်မၤလီၤယၤစီၢ်၊
ဆူကပိၤကီၢ်ယလဲၤလီၤ၊
ဆူကပိၤကီၢ်ယလဲၤမး၊
သၤဘျီအူခူးထီၣ်မိၤန့ၢ်၊
ဆူကပိၤကီၢ်ယလဲၤလီၤ၊
သၤဘျီကလိးထီၣ်န့ၢ်စီၢ်။ အံၣ်မၤမိၢ်စီၢ်မိၢ်စီၢ်မိၢ်

နီၢ်အံၣ်မၤတဝံခိၣ်ဒိၣ်ခံယၤဘၣ်၊ ဒိကန့ၣ်အမိၢ်ကလုာ်ဒီးလဲၤဝဲလီၤ။ ဟးထီၣ်တလၢကွံၣ်အဟံၣ်တထံၣ်ယီၤလီၤမိၢ်ဖျးသူထီၣ်ကံၣ်တြးလီၤ။ ကပိၤသိၣ်လိအိၤဒီးအဝဲမၤလိဝဲတုၤအထုးထါတုၤထါကဲထီၣ်ဆုယၣ်တဖၣ်ညါ၊ ထါထူထါထူဝဲဆုယၣ်တုၤအသ့လၢာ်ဒီးကပိၤစံးအိၤ၊ “နီၢ်အံၣ်မၤန့ၢ်စၢ၊ တဘျီညါအံၤနဂဲၤလိနသးလၢာ်လံးဒီးနသ့နဒါဘျးလၢာ်လံး။” ဒီးတဲဆၢကပိၤလၢသါသ့တၢ်မ့ၢ်လၢာ်ဒီးသါကက့ၤဆူသါမိၢ်သါပၢ်အအိၣ်လီၤ။ အဝဲကလိးပစီၢ်ထီၣ်ကပိၤန့ၣ်ဝံဒီးဟဲက့ၤဝဲလီၤ။

အခိၣ် လွံာ်။

လၢသဝီပူၤတခီဖိၣ်သၣ်ခွါသၤဆံအခိၣ်ထီၣ်ပျီၤဖိကမၤကမၢ်ဘၣ်အိၤဒိၣ်မးဒီးဆိကမိၣ်ဝဲ၊ တၢ်အံၤမ့ၢ်တၢ်ဒဲလဲၣ်၊ တၢ်တဘၣ်အခူအခါလီၤသီၣ်လီၤဖျးတၢ်၊ ထီၣ်ကံၣ်ကိး၊ ထီၣ်ကံၣ်တြးတဘးဘးအံၤမ့ၢ်အဘၣ်မန့ၤလဲၣ်။ ယကသံကွံာ်ကွံာ်ယဂီၢ်မိၣ်ခွါတဘီန့ၢ်၊ ယမ့ၢ်တသံကွံာ်ဘၣ်ဒီးယတသ့ၣ်ညါတၢ်မၤအသးအံၤအဂ့ၢ်ဘၣ်ဒီးသံကွံာ်ဝဲလၢထါတန့ၢ်အပူၤလီၤ။-

ကြူၤန့ၢ်၊ ကြူၤန့ၢ်၊ ကြူၤန့ၢ်

အခူအခါတဘၣ်မး၊
လီၤမိၢ်ဖျးသူထီၣ်ကံၣ်တြး၊
အခူအခါတဘၣ်စီၢ်၊
လီၤမိၢ်ဖျးသူထီၣ်ကံၣ်ကိး၊
လီၤမိၢ်ဖျးသူထီၣ်ကံၣ်တြး၊
လီၤမိၢ်ဖျးသူဘၣ်မတၤ၊

လီၤမိၢ်ဖျးသူထီၣ်ကံၣ်ကိး၊
လီၤမိၢ်ဖျးသူဘၣ်မုၤလိၣ်၊
လီၤမိၢ်ဖျးသူထီၣ်ကံၣ်တြး၊
ဂီၢ်မိၣ်ခွါစံးဘၣ်က့ၤယၤ၊
လီၤမိၢ်ဖျးသူထီၣ်ကံၣ်ကိး၊
ဂီၢ်မိၣ်ခွါစံးဘၣ်ယၤမိၣ်။

ဂီၢ်မိၣ်ခွါစီၢ်ခွါစီၢ်ခွါ

ထီၣ်ပျီၤဖိသံကွၢ်အဂီၢ်မိၣ်ခွါအတၢ်န့ၣ်အဂီၢ်မိၣ်ခွါစံးဘၣ်က့ၤအီၤတသ့တဘၣ်ဘၣ်.
ဒီးနီၣ်သိမုၣ်ဖိဆိကမိၣ်လၢအသးကံၢ်ပူၤ, တၢ်အံၤယမ့ၢ်တစံးဘၣ်အီၤဘၣ်ဒီးတ
သ့ၣ်ညါဘၣ်တၢ်ဂ့ၢ်န့ၣ်ဘၣ်. ထီၣ်ပျီၤဖိမ့ၢ်ဝဲဖိၣ်သ့ၣ်ခွါ သၢဆံအခိၣ်ဒီတဂၤညါပဟ်
လီၤတၢ်အသ့ၣ်တကြးတဘၣ်ဘၣ်, ဒီးယဲယမ့ၢ်မုၣ်ကနီၤသၢဆံအခိၣ်ဒီတဂၤညါ
ယသ့ၣ်ညါတၢ်အဂ့ၢ်န့ၣ်လီၤတၢ်လီၤဆဲးအယိယကဘၣ်စံးဘၣ်အီၤသပှၢ်ကတၢ်
လီၤ. စံးဘၣ်ဝဲလၢထါတယုၤဒ်အံၤ,-

၂၅၁၂, ၂၅၁၂, ၂၅၁၂

အခူအခါတဘၣ်မး,
လီၤမိၢ်ဖျးသူထီၣ်ကံၣ်တြး,
လီၤမိၢ်ဖျးသူထီၣ်ကံၣ်တြး,
နီၣ်အံၣ်မၤလဲၤကပီၤကျါ,
လီၤမိၢ်ဖျးသူထီၣ်ကံၣ်ကီး,
နီၣ်အံၣ်မၤလဲၤဆူကပီၤ. စီတခွါမိၢ်ခွါမိၢ်ခွါ

ထီၣ်ပျီၤဖိမၤဆၢလၢတန့ၢ်,-

၂၅၁၂, ၂၅၁၂, ၂၅၁၂

နီၣ်အံၣ်မၤလဲၤဆူကပီၤ,
နီၣ်အံၣ်မၤဆံးဒိၣ်ဆံးထီၣ်,
အံၣ်မၤလဲၤဆူကပီၤကျါ,
နီၣ်အံၣ်မၤဆံးဂ့ၤတဂၤ. နီၣ်တခွါမိၢ်ခွါမိၢ်ခွါ

နီၣ်သိမုၣ်ဖိမၤဆၢလၢထါတယုၤ,-

၂၅၁၂, ၂၅၁၂, ၂၅၁၂

နီၣ်အံၣ်မၤဒိၣ်တၢ်ဂ့ၢ်မိၢ်,
ဟးထီၣ်ဟးလီၤထီၣ်ကံၣ်ကီး,
နီၣ်အံၣ်မၤဒိၣ်တၢ်ယံလၢ,
ဟးထီၣ်ဟးလီၤထီၣ်ကံၣ်တြး. စီတခွါမိၢ်ခွါမိၢ်ခွါ

ထီၣ်ပျီၤဖိအိၣ်ထွဲဘၣ်ထွဲဘၣ်န့ၣ်ဟူကဒီးထီၣ်ကံၣ်တြး, လီၤပိၢ်လီၤသဲကဒီးလံ. ဆိက
မိၣ်ဝဲလၢအသး, တၢ်အံၤမ့ၢ်ဒ်နီၣ်သိမုၣ်ဖိတဲအသိးန့ၣ်ခါ. ယကသံကွၢ်ကဒီးနီၣ်သိ

မုၢ်ဖိလီၤ. မၤထီၣ်ဝဲလၢထီၣ်တၢ်န့ၢ်အံၣ်,-

ကြူၤန့ၢ်, ကြူၤန့ၢ်, ကြူၤန့ၢ်

အခုအခါတဘၣ်မး,
လီၤမိၢ်ဖျးသူထီၣ်ကံၣ်တြး,
အခုအခါတဘၣ်ဇီၣ်,
လီၤမိၢ်ဖျးသူထီၣ်ကံၣ်ကီး,
လီၤမိၢ်ဖျးသူထီၣ်ကံၣ်ကီး,
လီၤမိၢ်ဖျးသူဘၣ်မုၢ်လီၣ်,

လီၤမိၢ်ဖျးသူထီၣ်ကံၣ်တြး,
လီၤမိၢ်ဖျးသူဘၣ်မတၤ,
လီၤမိၢ်ဖျးသူဘၣ်မတၤ,
သိမုၢ်ဖိစံးဘၣ်က့ၤယၤ,
လီၤမိၢ်ဖျးသူဘၣ်မုၢ်လီၣ်,
သိမုၢ်ဖိစံးဘၣ်ယၤမိၣ်.

နီၢ်တခွါဇီၣ်ခွါဇီၣ်ခွါ

နီၢ်သိမုၢ်ဖိစံးဆၢလၢထီၣ်-တယုၤ,- ခြဲၤဝဲၤ, ခြဲၤဝဲၤ, ခြဲၤဝဲၤ

လီၤမိၢ်ဖျးသူထီၣ်ကံၣ်တြး,
အံၣ်မၤဟဲက့ၤကပီၤကျါ,
လီၤမိၢ်ဖျးသူထီၣ်ကံၣ်ကီး,
အံၣ်မၤဟဲက့ၤလၢကပီၤ,

နီၢ်အံၣ်မၤဒိၣ်တၢ်ဂ့ၤမး,
ဟးထီၣ်ဟးလီၤထီၣ်ကံၣ်တြး,
နီၢ်အံၣ်မၤဒိၣ်တၢ်ဂ့ၤဇီၣ်,
ဟးထီၣ်ဟးလီၤထီၣ်ကံၣ်ကီး.

စိတခွါဇီၣ်ခွါဇီၣ်ခွါ

ထီၣ်ပျီၤဖိဆိကမိၣ်လၢအသး, “ပိၣ်မုၢ်တဂၤဟးထီၣ်ဟးလီၤဒီးထီၣ်ကံၣ်ကွၢ်လီၤထီၣ်ကံၣ်ကီး, လီၤလၢမူခိၣ်ကွၢ်လီၤထီၣ်လီၤသဲလီၤဖျးတၢ်ဒုမ့ၢ်ကဂ့ၤဆဲးဒိၣ်လဲၣ်. မ့ၢ်အမၤအသးတဘးလဲၣ်, မိၣ်ထံၣ်ဘၣ်ယသးတဘီကီးလီၤ. ယကမၤနီၢ်သိမုၢ်ဖိလဲၤကီးန့ၢ်ယၤတဘီလီၤ. ယကဒုးနဲၣ်ယဂံၢ်ယဘါယတၢ်သးဒုးဒီးကကွၢ်ဝဲဒီးကဘၣ်ကီးဝဲအသးလီၤ.” အဃိအဝဲမၤအိၣ်နီၢ်သိမုၢ်ဖိလၢထီၣ်တၢ်န့ၢ်အံၣ်လီၤ.-

အခုအခါကဘၣ်မး,
အခါဘၣ်ပှၤကထီၣ်မး,
အခုအခါဘၣ်တ့ၢ်မိၣ်,
အခါဘၣ်ပှၤကထီၣ်လီၤ,
အခါဘၣ်ပှၤကထီၣ်မး,
နီၢ်အံၣ်မၤလဲၤကီးန့ၢ်ယၤ,

အခါဘၣ်ပှၤကထီၣ်လီၤ,
နီၢ်အံၣ်မၤလဲၤကီးန့ၢ်အီၤ,
နီၢ်အံၣ်မၤလဲၤကီးန့ၢ်ယၤ,
ထီၣ်ပျီၤသးတံးကပုးမး,
နီၢ်အံၣ်မၤလဲၤကီးန့ၢ်အီၤ,
ထီၣ်ပျီၤသးတံးကပုးလီၤ.

သိမုၢ်ဖိဇီၣ်ဖိဇီၣ်ဖိ

နီၣ်သိမုၣ်ဖိတခိၣ်ထီၣ်ပျီၣ်ဖိမၤအိၣ်အသိးမုၢ်ဆုၣ်ထီၣ်လဲၤဝဲဆူၣ်နီၣ်အံၣ်မၤ
အဟံၣ်လီၤ. လဲၤဝဲတုၤဝဲအဟံၣ်ကိၣ်ဒုးကိးစိဝဲ, “အိ, ခွါမုၣ်, မဆါအံၣ်ပကထီၣ်
ခုး, မ့ၢ်နကလဲၤယုၢ်လဲၤဟးကွၢ်ကိၣ်ကွၢ်ဒီးတၢ်စ့ၢ်စါ.” နီၣ်အံၣ်မၤစံးဆါက့ၤနီၣ်သိမုၣ်
ဖိ, “ခွါမုၣ်ဧၤ, ယလဲၤဒီးနသိးတသ့ဘၣ်, ယဲယရံးတၢ်ပီၤလံ. ယလဲၤလၢမုၣ်ကနီၣ်
ဖိၣ်သၣ်ခွါအဆူးအကျါတသ့လၢၤဘၣ်. နဲနမုၣ်သဘျ့လဲၤဒၣ်နဲလီၤ, ခွါမုၣ်ဧၤ.”
ဒီးနီၣ်သိမုၣ်ဖိက့ၤက့ၤဝဲဆူၣ်အဟံၣ်ကတဲၣ်ကတီၤထီၣ်အသးဒီးအသကိးမုၣ်သၢဆံ
ဂၤ, တဆ့ထီၣ်အကုဖျဲၣ်ဂၤဒုဂၤဒုဝံလဲၤဆူၣ်လၢအကဘျဲၣ်ဘုအဂီၢ်လီၤ. မ့ၢ်ပိာ်
ခွါတဖၣ်လဲၤဟံၣ်လၢညါဒ်သိးကထီၣ်ခုးလဲၤကျိၣ်ဟံၣ်ဘိလီၤ. အဝဲသ့ၣ်ကျိၣ်ဟံၣ်ဘိ
ဒီးအိၣ်ခိးပိာ်မုၣ်လၢအကဘျဲၣ်ဘုဆူၣ်ပူၤအဂီၢ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်စူးရံအိၣ်ဝဲလၢတၢ်
လျှာ်ခိၣ်ထဲပိာ်ခွါဒီးကွၢ်လီၤတၢ်ဆူၣ်တၢ်လျှာ်အကပၤလီၤဒီးကွၢ်လီၤပိာ်မုၣ်တဖၣ်ဟဲ
ထီၣ်ဒ်သိးအကထံၣ်ဘၣ်နီၣ်အံၣ်မၤအဂီၢ်လီၤ. ထီၣ်ပျီၣ်ဖိကွၢ်ယုၣ်နီၣ်အံၣ်မၤလၢပိာ်
မုၣ်သၢဆံဂၤအဆူးအကျါန့ၣ်တထံၣ်န့ၣ်ဘၣ်ဝဲဘၣ်. ဒီးထီၣ်ပျီၣ်ဖိဆိကမိၣ်ဝဲလၢအ
သး, “တၢ်လၢနီၣ်အံၣ်မၤအံၣ်အနီၣ်ဆံးအယိပလံာ်အသးလၢအဂီၢ်မိၣ်အကျါ, အ
ဂီၢ်ဒ်ဂီၢ်မိၣ်အကဆူးကတ့ၤသ့ဒီးယတထံၣ်ဘၣ်. မ့ၢ်တုၤယဒုးနဲၣ်ယတၢ်သးဒုတ
ဘျီဒုကနီၣ်ထီၣ်ဝဲဟံၣ်ဒီးယကထံၣ်အိၣ်အခါဖဲန့ၣ်လီၤ. ခဲအံၣ်ယကဘၣ်ထီၣ်ခုး
လီၤ. ယကဒုးနဲၣ်ယတၢ်သးဒုလီၤ.” ထီၣ်ပျီၣ်ဖိကဒုးနဲၣ်အတၢ်သးဒုအဂီၢ်မၤဝဲလၢ
ထါတနၢ်အပူၤဒ်အံၣ်,-

ကြူၤန့ၤ, ကြူၤန့ၤ, ကြူၤန့ၤ

ခွါသၢဆံအခိၣ်မ့ၢ်ယၤ,	ဖျဲၣ်ဒ်ခွါမ့ၢ်မိၤယၤ,
စုနွံယံၤယခိၣ်နွံထါ,	မ့ၢ်ဘိသၢဆံယထီၣ်မး,
ခွါသၢဆံအခိၣ်ယၤဖိၤ,	စုခံခိမ့ၢ်ဘိခံဘိ,
နွံယံၤနွံထါစုဒီးခိၣ်,	ကိာ်ပူၤဖိၤမ့ၢ်ဘိတဘိ,
စုနွံယံၤယခိၣ်နွံထါ,	စုဒီးခိၣ်ဆဲးခွဲးဆဲးခွဲး,
ဆူၣ်ဒ်ကဆိတၢ်အဖါ,	မတၤမုၣ်ကဘျဲၣ်ယၤလဲၣ်, ကဘျဲၣ်ယၤလဲၣ်
ဆူၣ်ဒ်ကဆိတၢ်အဖါ,	ဆဲးခွဲးဆဲးခွဲးစုဒီးခိၣ်,
ဖျဲၣ်ဒ်ခွါမ့ၢ်မိၤယၤ,	မတၤမုၣ်ကဘျဲၣ်ယၤလီၣ်, ကဘျဲၣ်ယၤလီၣ်.

မုၣ်ကနီၣ်သၢဆံအခိၣ်နီၣ်သိမုၣ်ဖိတခိၣ်တတၢ်စ့ၢ်အသးဘၣ်, ဟံးထီၣ်အ

ကုဖျၢၣ်ဝံၤဘျးတဆုလီၤဝဲယၢ်ခိဘျၣ်ထီပျီၤဖီလီၤ. မၤဆာဝဲလၢထါတယုၤန့ၣ်လီၤ.-

၂၅၁၆၁, ၂၅၁၆၁, ၂၅၁၆၁

မုၢ်သၢဆံအခိၣ်မ့ၢ်ယၤ,
လၢၣ်လီၤဆၢၣ်လၢသ့ၣ်ခၣ်လၢၣ်,
ဆုဘုတတြးသ့ၣ်ခၣ်လၢၣ်,
ဆုဘုတတြးသ့ၣ်လၢၣ်ဝဲ,
ဆုဘုတတြးသ့ၣ်လၢၣ်ဝဲ,
ဘုဝါဆဲးဖျိဆၢၣ်ချၢမး,
ဆုဘုတတြးသ့ၣ်လၢၣ်လီၤ,
ဘုဝါဆဲးဖျိဆၢၣ်ချၢမး,

ဘုဝါဆဲးဖျိဆၢၣ်ချၢမး,
ဖီမ့ၢ်န့ၢ်မူဟီၣ်သံၣ်န့ၢ်,
ဘုဝါဆဲးဖျိဆၢၣ်ချၢမး,
ဖီမ့ၢ်န့ၢ်မူဟီၣ်ကဝီၤ,
မ့ၢ်ဘိသၢဘိထီၣ်ဆဲးခွဲး,
ယၤသိမုၢ်ဖီဘျၣ်ဖြးဖြး,
မ့ၢ်ဘိသၢဘိထီၣ်လီၤစှိး,
ယၤသိမုၢ်ဖီဘျၣ်စှိးစှိး.

တၢ်န့ၢ်တဘျီထီပျီၤဖီဒီးနီၢ်သိမုၢ်ဖီဒီးအသကိးမုၢ်မုၢ်ခွါခွါထီၣ်အခုး
ဘျၣ်ခုးဝံၤဝဲဒၣ်လီၤ. ထီပျီၤဖီမ့ၢ်ပိာ်ခွါတကၤလၢအမိၢ်အပၢ်အဲၣ်တီၣ်န့ၢ်အိၤဒီးနီၢ်သိမုၢ်
ဖီလီၤ. အဝဲသ့ၣ်အိၣ်ဃးအိၣ်ဃီၣ်ဝံၤလံးဒီးမၤနီၢ်သိမုၢ်ဖီအိၣ်လၢအိၤဒီးအိၣ်လၢဝဲ
လီၤ. ထီပျီၤဖီန့ၢ်အမိၢ်အပၢ်မၤအလဲၤမၤလိတၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့ၣ်လၢကဆိတၢ်ဒီးအ
ကံၢ်အဘါဆူၣ်ထဲကဆိတၢ်တဖၣ်လီၤ. နီၢ်သိမုၢ်ဖီစှိၢ်ကိးအမိၢ်အပၢ်မၤအလဲၤမၤလိအ
သးလၢတၢ်အူလီၤ. သ့မးစှိၢ်ကိးလီၤ. တၢ်အဝဲခံၣ်ကွၢ်တၢ်ဒီးဒ်အမိၢ်အပၢ်ခံခိ
အၢၣ်လီၤလိာ်အသး, အိၣ်ဃးအိၣ်ဃီၣ်ဒီးသ့ၣ်မုၢ်န့ၢ်ဖးမုၢ်သီအသိးကတုကဖျိဝဲ
လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်ဒီးတၢ်နီၢ်အံၣ်မၤလဲၤမၤလိတၢ်ကွၢ်တၢ်ဟံၣ်သတးဒီးထီပျီၤဖီန့ၢ်
ဟူနီၢ်အံၣ်မၤန့ၣ်ဒိၣ်တၢ်ဂ့ၤမးဒီးအသးအိၣ်န့ၢ်ဝဲနီၢ်အံၣ်မၤလီၤ. အမိၢ်အပၢ်ကအိၣ်
ကွၢ်အမူးဒီးနီၢ်သိမုၢ်ဖီန့ၣ်တဘၣ်လၢၤအသးဘၣ်. မုၢ်ဆုၣ်ထီၣ်ကဒီးတန့ၢ်လဲၤလီၤ
ညီဝဲဆူနီၢ်အံၣ်မၤအအိၣ်ဒီးတန့ၢ်တဆိလီၤ. လဲၤဝဲတၢ်ဒီးနီၢ်အံၣ်မၤအပၢ်န့ၣ်ဘၣ်
လၢအဘျၣ်ဆါထံၣ်ယီၤထီပျီၤဖီဒီးကိးထီၣ်အိၤဆူဟံၣ်ပူၤဒီးသံကွၢ်အိၤ, “ဖီဒိၣ်ဧ,
မ့ၢ်နကလဲၤဆူလဲၣ်ခိလဲၣ်.” အတၢ်စံးဆၢအိၤ, “ဖါတၢ်ဧ, ဟဲအိၣ်သကိးမုၢ်ကနီၤ
သၢၣ်.” ဖါတၢ်တခိစံးဆၢ, “မုၢ်ကနီၤအိၣ်ဝဲသၢၣ်, ဟဲအိၣ်သကိးမိၣ်.”

တၢ်န့ၢ်တစုထီပျီၤဖီလဲၤထီၣ်ဆူဟံၣ်ပူၤတဲတၢ်ဒီးနီၢ်အံၣ်မၤအပၢ်အဖၤ
မုၢ်ကွၢ်ထီၣ်တၢ်ဆူတကံၢ်ခိၣ်ထံၣ်နီၢ်အံၣ်မၤအတန့ၢ်န့ၣ်ဒီး, သံကွၢ်ဝဲလီၤ. အံၣ်မၤ
ပၢ်တဲဆၢအိၤလၢ, တန့ၢ်န့ၢ်မုၢ်နီၢ်အံၣ်မၤအတန့ၢ်လီၤ. ထီပျီၤဖီသံကွၢ်ကဒီးအိၤ,

“နဒုတနာ်သုစၣ်ကီးခါ.” အံၣ်မၤပၤဖဲဆၢ, “ယဒုတသ့ဘၣ်, ပှၤဖိဒဲဖိသ့ၣ်လၢအ
ဟဲအိၣ်သကိးယၤတဖၣ်လၢအဒုသ့န့ၣ်ယမၤအဒုန့ၣ်ယၤလီၤ. နဲနဒုသုစၣ်ကီးခါ.
နဒုမ့ၢ်သ့ဒီးဒုကွၢ်ကွၢ်မိၣ်.” ထီပျီဖိထုးလီၤတနာ်န့ၣ်ဒီးဝံၣ်ထီၣ်ဒီးသးကွၢ်ဝဲအပျီ
ဝံၣ်ဆိကမိၣ်ဝဲလၢအဘၣ်လံးဒီးဒုကွၢ်ဝဲတနာ်န့ၣ်သီၣ်,-

ကြူၤနၤ, ကြူၤနၤ, ကြူၤတံတူး, ကြူၤနံၣ်ကြူၤတံတူး.

အတၢ်တဘၣ်ဒီးဘၣ်, ဝံၣ်ထီၣ်သးလီၤကဒီးဝဲဝံၣ်ဒီးဒုထီၣ်ကဒီးဝဲအတၢ်သီၣ်-

ကြူၤနၤ, ကြူၤတံ, ကြူၤတူး.

တနာ်န့ၣ်ဝံၣ်ထီၣ်ဝံၣ်လီၤသးထီၣ်သးလီၤဝဲတပူၤဘၣ်တပူၤတသ့လၢဘၣ်ဒီးအမဲာ်
ဆုးဟံထီၣ်က့ၤဝဲလၢအလီၤကစုဒုဝံၣ်ဒီးဟံးထီၣ်ဒုက့ၤဝဲအတနာ်လၢအဟဲစိာ်ဝဲန့ၣ်
လီၤ. အဝဲအုၣ်ထီၣ်ထါဒီးဒုဝဲဒု,-

ကြူၤနၤ, ကြူၤနၤ, ကြူၤနၤ

တနာ်ကံၣ်လၢထီၣ်ဘျၢၣ်ဘျဲ,

တနာ်မတၤအဝဲလဲၣ်,

တနာ်ကံၣ်လၢထီၣ်ဘျၢၣ်ဂီၤ,

တနာ်မတၤအဝဲလီၣ်. ကြူၤနၤနၤဇိာ်နၤဇိာ်နၤ

နီၢ်အံၣ်မၤအိၣ်လၢဒၤပူၤဟံးထီၣ်တယုၤဒီးဒုဝဲ,-

ခြၢၤဝဲ, ခြၢၤဝဲ, ခြၢၤဝဲ

တနာ်ကံၣ်လၢထီၣ်ဘျၢၣ်ဘျဲ,

တနာ်အံၣ်မိလ့အဝဲ,

တနာ်ကံၣ်လၢထီၣ်ဘျၢၣ်ဂီၤ,

တနာ်အံၣ်မိလ့ဝဲလီၤ. စိတခွါဇိာ်ခွါဇိာ်ခွါ

ထီပျီဖိဟံးထီၣ်တနာ်ဒီးဒုကဒီးဝဲ,-

ကြူၤနၤ, ကြူၤနၤ, ကြူၤနၤ

တနာ်ကံၣ်လၢထီၣ်ကံၣ်ဂီၤ,

တနာ်ထီပျီဖိဝဲလီၤ,

တနာ်ကံၣ်လၢထီၣ်ကံၣ်ဘျဲ,

တနာ်ထီပျီဖိအဝဲ. နီၢ်တခွါဇိာ်ခွါဇိာ်ခွါ

တၢ်တဲာ်နီၤတၢ်ဘၣ်ဃးတၢ်အဲၣ်တၢ်ကွံၤတဖၣ်

နီၤအံၣ်မၤမၤထီၣ်ထီၣ်ထီၣ်-တယုၤ,-

၂၅၁၂၅, ၂၅၁၂၅, ၂၅၁၂၅

တနီၤနစံးလၢနတၢ်,
နသုးတဘၣ်ဒုတဘၣ်,
တနီၤနစံးလၢနဝဲ,
နဒုနသုးတဘၣ်လဲၣ်. စီတခွါဇီၣ်ခွါဇီၣ်ခွါ

ထီၣ်ပျီၤဖိဟံးထီၣ်တနီၤဒီးဒုထီၣ်ဝဲ,-

၂၅၁၂၅, ၂၅၁၂၅, ၂၅၁၂၅

ဟဲတုၤဟဲအိၣ်သကိးနၢ,
ဟဲထီၣ်နဲၣ်နမဲာ်နသး,
ဟဲတုၤဟဲအိၣ်သကိးဖိ,
ဟဲထီၣ်လီၣ်ပျီၤနသးမိၣ်. နီၤတခွါဇီၣ်ခွါဇီၣ်ခွါ

နီၤအံၣ်မၤမၤထီၣ်ထီၣ်ထီၣ်-တယုၤ,-

၂၅၁၂၅, ၂၅၁၂၅, ၂၅၁၂၅

နီၤအံၣ်မၤရံးတၢ်ပိၤမး,
တဟဲထီၣ်နဲၣ်အသးဘၣ်,
နီၤအံၣ်မၤနီၤရံးတၢ်ပိၤ,
ဟဲထီၣ်နဲၣ်သးတသ့ဇီၣ်. စီတခွါဇီၣ်ခွါဇီၣ်ခွါ

ထီၣ်ပျီၤဖိမၤထီၣ်ထီၣ်ထီၣ်-တနီၤ,-

၂၅၁၂၅, ၂၅၁၂၅, ၂၅၁၂၅

သဘျုၣ်ဒီးသဲးသၣ်အိၣ်ဂီၤ,
နီၤအံၣ်မၤဟဲထီၣ်အိၣ်စီ,
သဘျုၣ်ဒီးသဲးသၣ်အိၣ်အါ,
နီၤအံၣ်မၤဟဲထီၣ်အိၣ်ယၤ. နီၤတခွါဇီၣ်ခွါဇီၣ်ခွါ

နီၤအံၣ်မၤမၤထီၣ်ထီၣ်ထီၣ်-တယုၤ,-

၂၅၁၂၅, ၂၅၁၂၅, ၂၅၁၂၅

သဘျုၣ်ဒီးသဲးသၣ်အိၣ်ဂီၤ,

အံၣ်မိလုတမ့ၢ်မိၤစိ၊
သဘျုၣ်ဒီးသဲးသၣ်အိၣ်အါ၊
အံၣ်မိလုတမ့ၢ်မိၤန့ၤ စိတခွါဇိၣ်ခွါဇိၣ်ခွါ

ထီပျီဖိမၤထီၣ်ကဒီးထီ-တနၢ်

ကြူၤန့ၤ၊ ကြူၤန့ၤ၊ ကြူၤန့ၤ
မုၢ်အံၣ်မၤတနဲၣ်အသး၊
အံၣ်ကွၢ်ယၤထဲလုၢ်ထဲထီ၊
အံၣ်မၤတနဲၣ်အသးဇိၣ်၊
ထဲလုၢ်ထဲထီအံၣ်ယၤမိၣ်. နီၢ်တခွါဇိၣ်ခွါဇိၣ်ခွါ

နီၢ်အံၣ်မၤမၤဆၢလၢထီ-တယုၤ,-

တြဲၤ၊ တြဲၤ၊ တြဲၤ
နီၢ်အံၣ်မၤရံးတိၢ်ပိၤမး၊
ထဲလုၢ်ထဲထီတအဲၣ်န့ၤ၊
နီၢ်အံၣ်မၤနီၢ်ရံးတိၢ်ပိၤ၊
ထဲလုၢ်ထဲထီတအဲၣ်စိ. စိတခွါဇိၣ်ခွါဇိၣ်ခွါ

ထီပျီဖိမၤထီၣ်ကဒီးလၢထီ-တနၢ်,-

ကြူၤန့ၤ၊ ကြူၤန့ၤ၊ ကြူၤန့ၤ
ထိးခိးညၣ်လၢထံလီၤသံး၊
ယခိးမိၤန့ၤတၢ်လီၤသံး၊
ထံလီၤသံးထိးခိးညၣ်မး၊
တၢ်လီၤသံးယခိးပိၤန့ၤ. နီၢ်တခွါဇိၣ်ခွါဇိၣ်ခွါ

ထီပျီဖိမၤလဲၤအိၣ်သကိးနီၢ်အံၣ်မၤဒီးတထံၣ်ဘၣ်နီၢ်အံၣ်မၤအမဲၣ်ဘၣ်. နီၢ်အံၣ်မၤတဖၣ်ထီၣ်နဲၣ်အသးလၢအိၣ်ဘၣ်. နီၢ်အံၣ်မၤအိၣ်လၢဒၤပူၤအမိၤတဖၣ်ဖျါလၢခိနီတစုနီတဘျီဘၣ်. မ့ၢ်လၢအအိၣ်ဒီးအတၢ်အဲၣ်တီဒီးအံၣ်မိလုအယီလီၤ. ထီပျီဖိမၤအမဲၣ်ဆုးအသးဒိၣ်ထီၣ်ဒီးက့ၤယူၤလီၤယီၤကြီၤကြီၤဒီးအသးတမုၢ်ဘၣ်. အဝဲက့ၤတုၤလဲၤပူၤန့ၢ်ထးမၤဒီးမၤပုၤဟံၣ်န့ၢ်အိၣ်ဘီဒီးနးလၢအကကူၣ်သံအံၣ်မိလုအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. အဘိကနၣ်တခိခိနီယၢ်လၣ်ဒီးအဘိတခိထဲတက့ၢ်ဖူလီၤ.

တၢ်တဲမုၢ်န့ၢ်ဘၣ်ဃးတၢ်အဲၣ်တၢ်ကွံတဖၣ်

တုၤန့ၤတဘျီနီၢ်သိမုၢ်ဖိသံကွၢ်အတၢ်လၢထါတယုၤဒ်အံၤ,-

၂၅၁၂၅, ၂၅၁၂၅, ၂၅၁၂၅

လဲၤအိၣ်သကိးအိၣ်မၤမး,

နီၢ်အိၣ်မၤမ့ၢ်အဲၣ်န့ၤခါ,

နီၢ်အိၣ်မၤလဲၤအိၣ်သကိး,

နီၢ်အိၣ်မၤဘၣ်အဲၣ်န့ၤကိး. စိတခွါခီၣ်ခွါခီၣ်ခွါ

ထီၣ်ပျီဖိတုၤအန့ၢ်ဟူနီၢ်သိမုၢ်ဖိအတၢ်သံကွၢ်ဒီးကတိၤထီၣ်ဖျဲးတၢ်လၢအထးခိၣ်စံး
ဝဲ, “ ယဲသဲမုၢ်န့ၢ်ဆိကမိၣ်ဝဲလၢယကအဲၣ်အီၤလီၤကါန့ၢ်. ဘၣ်ဆၣ်တၢ်တုၤမုၢ်
ကနီၤသၢဆံအခိၣ်သံကွၢ်တၢ်ဒီးယတစံးဆၢဘၣ်ဒီးယအိၣ်တသ့ဘၣ်တပၤဘၣ်.
ယဟံလီၤတၢ်အသ့ၣ်တဂ့ၤဘၣ်. ယကဘၣ်စံးဘၣ်ကဒါက့ၤအီၤလီၤ.” မၤဝဲလၢ
ထါတန့ၢ်,-

၂၅၁၂၅, ၂၅၁၂၅, ၂၅၁၂၅

လဲၤအိၣ်သကိးအိၣ်မၤမး,

ဘူးလၢအိၣ်မၤကအဲၣ်ယၤ,

နီၢ်အိၣ်မၤလဲၤအိၣ်သကိး,

ဘူးလၢအိၣ်မၤကအဲၣ်စိ. နီၢ်တခွါခီၣ်ခွါခီၣ်ခွါ

နီၢ်သိမုၢ်ဖိသံကွၢ်ကဒီးလၢထါ-တယုၤ,-

၂၅၁၂၅, ၂၅၁၂၅, ၂၅၁၂၅

နီၢ်အိၣ်မၤအကလုာ်တီ,

ညီကၣ်ညီကံးအဲၣ်ပြၣ်လီၣ်,

နီၢ်အိၣ်မၤအကလုာ်ရၤ,

ညီကၣ်ညီကံးအဲၣ်ပြၣ်န့ၤ. စိတခွါခီၣ်ခွါခီၣ်ခွါ

ထီၣ်ပျီဖိအသးအ့န့ၢ်ကတိၤထီၣ်တၢ်ဒီးစံးဝဲ, “ ယဲသဲမုၢ်တဂၤန့ၢ်ကတိၤမဲာ်ဆုးယၤ
တလီၢ်လီၢ်တလီၢ်လီၢ်ဆိကမိၣ်ဝဲလၢယကအဲၣ်အီၤလီၤကါန့ၢ်.” ဒီးထီၣ်ပျီဖိစံးဆၢ
က့ၤအီၤလၢထါတန့ၢ်,-

၂၅၁၂၅, ၂၅၁၂၅, ၂၅၁၂၅

ထီၣ်ခိးညၣ်လၢထံလီၤသံး,

ယကခိးအီတော်လီယံး၊
ထံလီသံးထိုင်ခိးညှပ်မး၊

တော်လီယံးယခိးအီမး။ နီတခွါခိးခွါခိးခွါ
ထီပျီဖိအသးတမံအသးတမုာ်ဘဉ်လၢနီအံၣ်မၤတအဲၣ်အီဘဉ်အယံမၤကခိး
တလီၤလဲၤတလီၤန့ၢ်အီဒီးပျဲလီၤတလီၤယီကံၢ်နွံဘိဘဉ်ဆဉ်နီအံၣ်မၤတအဲၣ်အီ
ဘဉ်။ ဒီးနီသိမုာ်ဖိသံကွၢ်ကခိးအီလၢထါတယွၢ်အဖိလၢအသိးလီၤ-

တြဲၤ၊ ဩၤ၊ ဩၤ

ထီပျီပျဲလီၤတလီၤပာ်၊
နီအံၣ်မၤတအဲၣ်န့ၢ်စ့ၢ်၊
ထီပျီပျဲလီၤတလီၤခိး၊
နီအံၣ်မၤတအဲၣ်န့ၢ်ကိး။ ထီပျီဖိခိးဖိခိးဖိ

“နီအံၣ်မၤတဂၤအံၣ်မိာ်၊ ယကူၣ်တမံၤခိးတန့ၢ်၊ ယကူၣ်တဂၤခိးယတထံၣ်ဘဉ်။
ဒီးနီသိမုာ်ဖိတခိးသံကွၢ်စးယၤခဲအံၣ်ခဲအံၣ်မၤယတဲဘဉ်စံးဘဉ်အီလၢမုာ်နီအံၣ်
မၤတအဲၣ်ယၤခါ၊ တအဲၣ်ယၤအဂ့ၢ်ကခိး၊ မုာ်ယကစံးဆၢဘဉ်အီၤလဲၣ်။ ယမုာ်စံး
လၢအအဲၣ်ယၤဒီးတအဲၣ်ယၤ၊ ယမုာ်စံးလၢအတအဲၣ်ယၤဘဉ်၊ ယမုာ်ကခိးလၢဖိာ်
သဉ်ခွါသၢဆံအခိာ်၊ ယမဲာ်ဆုးလီၤ။ ယမုာ်တစံးဘဉ်ကွၢ်အီဘဉ်ဒီးအဝဲမုာ်လၢမုာ်
ကနီၤသၢဆံအခိာ်ယဟံလီၤတဲာ်အသ့ၣ်တဂ့ၢ်တကြးဘဉ်။ ဘဉ်ဆဉ်ဒီးယက
ဘဉ်စံးဘဉ်အီသပှၢ်ကတၢ်လီၤ။”

တြဲၤန့ၢ်၊ ဩၤန့ၢ်၊ ဩၤန့ၢ်

ထီပျီပျဲလီၤစိတလီၤ၊
ဘူးလၢအံၣ်မၤကအဲၣ်စိ၊
ထီပျီပျဲလီၤတလီၤပာ်၊
ဘူးလၢအံၣ်မၤကဘဉ်သး။ သိမုာ်ဖိခိးဖိခိးဖိ

နီသိမုာ်ဖိသံကွၢ်ကခိးလၢထါ-တယွၢ်-

တြဲၤ၊ ဩၤ၊ ဩၤ

နီအံၣ်မၤအကလုာ်တိ၊
ညီကဉ်ညီကံးအဲၣ်ပြဉ်စိ၊

နီၢ်အံၣ်မၤအကလုာ်ဂၤ၊
ညီကၣ်ညီကံးအဲၣ်ပြဲၣ်န့ၤ၊
နီၢ်အံၣ်မၤမ့ၢ်တအဲၣ်န့ၤ၊
ဟဲလၢအံၤမၤက့ၤဒီးယၤ၊
နီၢ်အံၣ်မၤမ့ၢ်တအဲၣ်စိ၊
ဟဲက့ၤလၢအံၤအဲၣ်ယၤမိၣ်. စိတခွါစီၢ်ခွါစီၢ်ခွါ

အခိၣ် ယၢ်.

တၢ်မၤအသးဖဲအဆၢကတီၢ်အံၤန့ၣ်အံၣ်မိလ့လဲၤမၤလိတၢ်ဟဲက့ၤတုၤလံ. ဒီးအံၣ်မိလ့အပၢ်ကွၢ်အသ့ၣ်ဖိကံးဖိဘီလီၤညးလီၤဘဲစ့ၣ်လဲၣ်. တၢ်မၤအသးလၢအဖဲၣ်နီၢ်အံၣ်မၤအဂီၢ်ဒ်လဲၣ်အိၣ်ထီၣ်ဝဲလၢအသးကံးပူၤဒီးသ့ၣ်ကိၢ်သးဂီၤနးနးကလဲၣ်ဒီးစံးဘၣ်အဖိခွါအံၣ်မိလ့, “ဖိခွါဧၤ, လၢသီန့ၣ်န့ၣ်ဘၣ်တိဘၣ်တဲာ်လိာ်အသးဒီးနီၢ်အံၣ်မၤအပၢ်သတးဒီးပအာၣ်လီၤအိၣ်လီၤလိာ်ပသးလၢပကဒိဒိၣ်လီၤ. ဒီးလၢနနီၢ်ဆံးနဂီၤက့ၤလ့အခါယကံးယုာ်နစုဒီးနီၢ်အံၣ်မၤလီၤ. ခဲအံၤတၢ်ကိတၢ်ခဲအိၣ်ထီၣ်တမံၤမံၤဧၤ. ယတထံၣ်စိကွၢ်ဖျါဘၣ်, ဒီးတၢ်ဒုးသ့ၣ်ညါယၤလၢယသ့ၣ်ဖိကံးဖိဘီတဖၣ်လီၤညးလီၤဘဲသတးဒီးယဆိကမိၣ်နတၢ်အဲၣ်တိကဘၣ်ကိၢ်ဘၣ်ဂီၤတမံၤမံၤလီၤ. ကတဲာ်ကတီၢ်ထီၣ်နသးဒီးလဲၤကိးက့ၤအီၤတက့ၢ်. ခဲကနံၣ်အံၤနလဲၤမၤလိတၢ်ဝံၤနဟဲက့ၤတုၤလံ, ဒီးအဆၢကတီၢ်ဘၣ်စ့ၢ်ကိးလံလၢနကအိၣ်ဒီးနဒးနလီၤလီၤ.” ဒီးအံၣ်မိလ့အပၢ်တဲအိၣ်န့ၣ်ဝံၤကတဲာ်ကတီၢ်ထီၣ်အသးပံးထီၣ်အထၢၣ်အယၢ်, အချံၣ်အပျီၢ်အလၢတဖၣ်ဒီးကျူထီၣ်အနးဒီးလဲၤဝဲဆူနီၢ်အံၣ်မၤအအိၣ်လီၤ. တချုးစံၣ်လီၤလဲၤတၢ်ဒီးဘၣ်န့ၣ်အပၢ်စံးဘၣ်အီၤ, “ဖိခွါဧၤ, နကလဲၤတၢ်ဆူကျဲဆူးကပိလီၤလၢမံၤသိၣ်ပုၤလၢအပူၤန့ၣ်အိၣ်ဒီးတၢ်ပလီၢ်သ့ၣ်ပလီၢ်သး, တၢ်သ့ၣ်သဒ့ၣ်သးသဒ့ၣ်ဒီးလဲၤကွၢ်လဲၤကွၢ်တက့ၢ်.” အံၣ်မိလ့လဲၤတၢ်လၢပုၤမုၢ်ကနၢ်အပူၤအိၣ်ဒီးတၢ်ပလီၢ်ပဒိလ့ၤတုၤလ့ၤတီၤလီၤ. လဲၤလဲၤဝဲတုၤလၢဒီးတကါအဝ့ၢ်တဝ့ၢ်ထံၣ်လိာ်အသးဒီးဒီးတကါတဒုအတၢ်သါကအိၣ်အိၤဒီးစံးဝဲဒၣ်,-

တၢ်နၢလၢခုသီပုၤသီ,
တၢ်တကြိၣ်မဲတကြိၣ်ခိ,

စကအိပ်မုစဉ်နာတမိ။

ဒီးဒီးတကါလဲယီဆူအအိပ်ဒီးသိးအကစွါန့အီလီ။ အိပ်မိလုတခိတပျံဒီးတ
ကါဘဉ်ဒီးစံးဆာဝဲ,-

နအိပ်လၢပှ်မုအပူၤ၊
အိပ်နိးပှ်ကျဲပှ်ကပူၤ၊
နတဘုးယချံဉ်ခိဉ်ထိး၊
နတဘုးယပျံခိဉ်ထိး။

အိပ်မိလုဖှ်ထီဉ်အချံဉ်ဒီးဒီးတကါတဘျီယီဒီးတကါသံဝဲဒုဉ်လီ။ ဒီးတကါဟဲ
ယီကဒီးတဒုဒီးသံကွံာ်ဝဲပဲထီဉ်လၢနွံဒုတဒုလၢခံကတၢ်တဒုအံးမးလီၤပျံလီၤ
ဖူးဒီးမုဒီးတကါတုာ်မဲအဒိဉ်ကတၢ်အဒုကတၢ်တဒုဟဲထီဉ်တဘျီယီမုမဲဉ်လီၤ
ကဒုမးတကပၤ၊ အခိဉ်တရုန့တရီး၊ အဆူဉ်ထီဉ်ဘဉ်တပျံ၊ အမဲလီၤစူဉ်လီၤဝဲ
သါကအိပ်အီလံးထီဉ်အမဲလဲယီဆူအအိပ်ဒီးအကလုာ်ဒိဉ်ကထါသ့ၤယထီဉ်
အစုသါကစွါယီအိပ်မိလုန့ဒီးအိပ်မိလုဖှ်ထီဉ်အချံဉ်၊ ခးဝဲတဘီအတၢ်တလီၤ
ယံဘဉ်၊ တဘျီအံၤတၢ်ကီလၢအိပ်မိလုအဂီၢ်လံး၊ ဒီးတကါတဒုစွါလီၤတၢ်ဘူးအ
ကတုၤယီၤ၊ အိပ်တုာ်ထဲကဟ်ခိဉ်သူတဘီလီၤ၊ အိပ်မိလုတၢၤကွံာ်အချံဉ်၊ ထူး
ထီဉ်အနး၊ ဝဲတကျုာ်ဒီးတကါတဘျီယီအတၢ်တၢ်မးနွံကူဉ်ဒီးသံဝဲလီၤ။

အိပ်မိလုလဲကဒီးဆူညါဘဉ်တိနိဉ်ကဒီးလၢတၢ်နူတၢ်ယီၤ၊ ခုယုာ်ကီၤ
ကျဲနွံဒုလၢအအိပ်တုာ်ပှ်န့လီၤ။ တၢ်လီၤဖဲန့ပှ်လဲတကါအိပ်ကွံာ်၊ ခံကအိပ်
ကွံာ်ဝဲတုၤဒုဉ်လဲကျဲတဘီန့ပှ်လဲအခိဉ်လီၤအိပ်ဟဲက့ၤအခိဉ်လီၤတအိပ်လၢ
ဘဉ်လီၤ။ တုၤအိပ်မိလုလဲတုၤလၢခုယုာ်အပဲန့ပှ်ဒီးခုယုာ်နာဘဉ်အစိဒီးလူထီဉ်
အီၤကညီထီဉ်တဘျီယီကယံဆဉ်ဖိကီၢ်ဖိဒီးထီဉ်ဖိလံာ်ဖိလၢပှ်ပူၤတဖန်အမဲာ်
ယံလီၤဒေး၊ အယီာ်ကံာ်ယုာ်တသ့ဟးတလဲၤ၊ ပျံတၢ်ဖူးတၢ်၊ ပှ်ဒိတပှ်ညါန့ဘျီ
မးပြီးကလံာ်လီၤ။ အိပ်မိလုတခိအသဒဲပဲၤဂ့ၤမး၊ အသးန့အိပ်ဒုဉ်ဂံၢ်တပှ်လီၤ။
လၢတၢ်သူဉ်ဒုသးန့အပူၤဟံးထီဉ်အချံဉ်၊ ခးခုယုာ်လၢအဟဲယုာ်ယီဆူအအိပ်တဒု
လၢအဆူဉ်ဘဉ်မးတပျံ၊ အဖံးတခိတိဉ်မးတစီးကျဲဒိဉ်မးလီၤ။ အိပ်မိလုခးတဘီ
တလီၤယံၤ၊ ခးခံဘီတလီၤယံၤ၊ ပျံလဲၤန့န့ဒုဉ်ထဲအဆူဉ်အကျဲဒီးဆူညါပျံဘီ
တန့လၢဘဉ်၊ ဟါမာ်ကွံာ်ဖဲန့လီၤ။ ခုယုာ်ဟဲယီဘူးထီဉ်လံး၊ စံာ်ပှ်အိပ်မိလု

ဒီးဖဲန့ၣ်အခါအံၣ်မိလုတၢ်ကွံအချံၣ်အပျါချ့ဒီးချ့ဒူးထူးထီၣ်အနးဒီးပဲၣ်တကျုၣ်
ဝဲတဘျီယီတဲၣ်နွံကူၣ်ဒီးသံဝဲဒၣ်လီၤ. တဘျီအံၣ်အံၣ်မိလုမၤသံကွံတၢ်ဒူတၢ်ယီၤ
လၢအအိၣ်တံၣ်ယၢ်ကျဲန့ၣ်ခဲလၢၣ်သတးဒီးပုၤလဲၤပုၤက့ၤတၢ်လၢကျဲတဘိအံၣ်တ
ဘၣ်ပျံၤဘၣ်ဖုး, တၢ်ဘၣ်ယိၣ်ဘၣ်ဘိတအိၣ်လၢဘၣ်. ဒီးအဝဲလဲၤဘၣ်က့ၤတၢ်မုၢ်
မုၢ်တုၤအတုၤလၢနီၢ်အံၣ်မၤအသဝီတစုလီၤ. ဒ်သိးကတုၤလၢနီၢ်အံၣ်မၤအအိၣ်
အဂီၢ်ဘၣ်ခိဖျိဒီးဝဲသဝီနွံဖျါၣ်ညါန့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်ဒီး နီၢ်အံၣ်မၤအိၣ်လၢသဝီဖဲ
လဲၣ်တဖျါၣ်ဖျါၣ်န့ၣ်တသ့ၣ်ညါဝဲဘၣ်. တုၤအလဲၤတုၤလၢသဝီအခိၣ်ထံးတဖျါၣ်အ
ပူၤန့ၣ်မုၢ်ကနီၢ်တဂၤထါတၢ်ကြီၤကြီၤထံၣ်ယီၤအီၤဒီးဆိကမိၣ်ဝဲလၢအသးကံၢ်ပူၤ,
“ပိၣ်ခွါတဂၤအံၣ်လၢဂံၢ်လၢနီၢ်ယတထံၣ်မးနီတဘျီလဲၣ်. ကမုၢ်မးပုၤလၢထံတခီ
ကီၢ်တဘျီလီၤ.” အယိကိးထီၣ်ဝဲဆူအဟံၣ်, ဖိထီၣ်မ့ၤမိၤထံၣ်ဒုးအိၣ်အီၤဝံၤဒီး
သံကွံအီၤ,-

နဘျုထီၣ်ဒီးချံၣ်ဒီးနး,
နကလဲၤဆူလဲၣ်တခွါ,

အံၣ်မိလုစံးဆၢအီၤ,-

ဒီးချံၣ်ဒီးနးယဘျုထီၣ်,
ယလဲၤဆူအံၣ်မၤသဝီ.

ပိၣ်မုၢ်န့ၣ်စံးဘၣ်အီၤလၢနီၢ်အံၣ်မၤအသဝီန့ၣ်အိၣ်ဒီးဝဲလၢထးဒီးစံၣ်လီၤလဲၤကဒီး
ဝဲဆူညါလီၤ.

အံၣ်မိလုလဲၤတၢ်တုၤသဝီမုၢ်ကနီၢ်ထံၣ်လီၤအီၤဒီးကိးအိၣ်မ့ၤအီၤထံဝံၤ
အတၢ်သံကွံအီၤဒ်လၢညါတဂၤအသိး, ပုၤထီၣ်ယုသဝီဒီးစံၣ်လီၤလဲၤကဒီးဝဲဆူ
ညါတသဝီန့ၣ်မ့ၢ်နီၢ်အံၣ်မၤအသဝီလီၤ. တုၤအတုၤလၢသဝီန့ၣ်ဒီးမ့ၢ်နီၢ်အံၣ်မၤအ
ဟံၣ်ဖဲလဲၣ်တဖျါၣ်ဖျါၣ်န့ၣ်တသ့ၣ်ညါဝဲဘၣ်. ဒီးတသ့ၣ်ညါစ့ၢ်ကိးနီၢ်အံၣ်မၤအပၢ
ဘၣ်. လဲၤလဲၤဝဲဘူးထီၣ်ဒီးနီၢ်အံၣ်မၤအပၢန့ၣ်ဘၣ်လၢအတၢ်ဘျုၣ်ချီၣ်ဘျုၣ်ဆါအ
ခါအတၢ်ထံၣ်လီၤအီၤဒီးကိးထီၣ်အီၤဆူအဟံၣ်လီၤ. ဒီးသံကွံအီၤ, “နကလဲၤဆူ
လဲၣ်ဖိဒိၣ်ခွါ, ဟဲထီၣ်အိၣ်ခုၣ်အိၣ်ကဘးအီၤထံအီၤနီၢ်အိၣ်သဘျုၣ်သးသၣ်မိၣ်.”
အံၣ်မိလုဟဲထီၣ်အိၣ်သကိးအီၤလီၤ. နီၢ်အံၣ်မၤအပၢကတိၤကတိၤတၢ်ဒီးအံၣ်မိ
လုန့ၣ်တုၤမုၢ်ထုၣ်မုၢ်ယုၢ်ဒီးအံၣ်မိလုကွံထီၣ်တၢ်ဆူတကံၢ်မိၣ်ထံၣ်တနၢ်တဖျါၣ်ဒီး

သံကွဲဝဲ, “ဖါတံာ်ဧၤ, နတနာ်တဆိဂ့ၤမးလဲၣ်, ပျဲယဒုကွၢ်တထံၣ်မိၣ်.” ဖါတံာ်စံး
ဆာအီၤ, “ဖိဒိၣ်ဧၤ, နဒုမ့ၢ်သ့ဒီးဒုသာၣ်. ပှၤဒုမ့ၢ်သ့ဒီးပကနၣ်မုၢ်မးလီၤ.” အံၣ်မိ
လုဟံးထီၣ်အတနာ်န့ၣ်သတးဒီးတံာ်ထီၣ်သးထီၣ်သးလီၤဝဲအပျဲဒီးဒဲကွၢ်ဝဲဒၣ်ယာ်
ခိယာ်ခိဒီးဒုထီၣ်ဝဲဒၣ်,-

ကြူၤနံၣ်ကြူၤနံၣ်, ကြူၤနံၣ်န့ၣ်ဇိၣ်န့ၣ်ဇိၣ်န့ၣ်,-
တနာ်ကံၣ်လၢထီၣ်ဘျၢၣ်ဘျဲ,
တနာ်မ့ၢ်မတၢအဝဲ,
တနာ်ကံၣ်လၢထီၣ်ဘျၢၣ်ဂီၤ,
တနာ်မ့ၢ်မတၢဝဲလီၣ်.

နီၢ်အံၣ်မၤတခီအိၣ်လၢဒၤပူၤဟံးထီၣ်တယုၤဒီးဒုထီၣ်ဝဲဒၣ်,-
စးညးညးဇိၣ်ညးဇိၣ်ညး

တနာ်ကံၣ်လၢထီၣ်ဘျၢၣ်ဘျဲ,
တနာ်အံၣ်မိလုအဝဲ,
တနာ်ကံၣ်လၢထီၣ်ဘျၢၣ်ဂီၤ,
တနာ်အံၣ်မိလုဝဲလီၤ.

တုၤန့ၣ်တစုအံၣ်မိလုဘုးလီၤအထၢၣ်ပူၤထုးထီၣ်တယုၤဝၣ်တဘိဒီးဟ့ၣ်လီၤနီၢ်အံၣ်
မၤအဟံၣ်, ဝံၤဒီးအံၣ်မၤပၢ်က့ၤန့ၣ်ဆူဒၤပူၤဒီးက့ၤယီၤဝဲဘၣ်အဖိမုၢ်ဒီးစံးဝဲဒၣ်,
“ဖိမုၢ်ဧၤ, ပှၤဟဲတဘျုးဂၤဒုတနာ်တဆိအံၤတသ့ဘၣ်. မ့ၢ်အဝဲတဂၤအံၤဒုဝဲသ့
အယိကမ့ၢ်မးပှၤအဝဲအံၤလၢပၢ်အဲၣ်တီၣ်န့ၣ်န့ၣ်, ကံာ်လုာ်စုလၢန့ၣ်လီၤ. ဖိအိၣ်ယုၤ
အထီၣ်အဆိအမ့ၢ်အထံ, ဖိအီၤမ့ၢ်ဂ့ၤတက့ၢ်”. အဖိမုၢ်တခီဂဲၤဆၢထၢၣ်လၢတၢ်
သ့ၣ်ခုသးခု, တၢ်သ့ၣ်မုၢ်သးမုၢ်ဒီးတၢ်သ့ၣ်ဖုံသးညီအပူၤဟံးထီၣ်ဟ့ၣ်ဟ့ၣ်သး
တၢ်သပၤဒီးသ့စံာ်ထီၣ်ဟ့ၣ်ဖိထီၣ်မ့ၢ်ဇိၣ်ထံဇိၣ်လီၤ. ကိးထီၣ်ကဒီးထီၣ်ဖိဆိဖိပြု,
ပြု, ပြုဘျဲၣ်လီၤဝဲအဆၣ်အတၢ်ဘျၢမးလၢအီၤ, ကွၢ်ဝဲလၢအမိၢ်ကနီၤဖိပျိတဘျဲခံ
ဘျဲ, ဖိအိၣ်တုၤအိၣ်ဝံၤ, ခွဲးလီၤန့ၣ်ဝဲအံၣ်မိလုအမ့ၢ်အထံဂ့ၤဂ့ၤဘၣ်ဘၣ်လၢသ
ဘၣ်လီၤခိအပူၤ, ပှၤဒီးတၢ်အိၣ်တၢ်အီၤ, ထီၣ်တဝံဆိတပျီၣ်ဝံၤဒီးအဟံၣ်တခီဝဲဘၣ်
အံၣ်မိလု, “ဖိဒိၣ်ခွါဧၤ, နတခွါမၤလီၤမ့ၢ်ဇိၣ်ထံဇိၣ်လၢနဂီၢ်ဝံၤလံ. လဲၤအိၣ်တက့ၢ်.
တၢ်ကသ့ၣ်ဝံၤလံနသးသာၣ်.” ဒီးအံၣ်မိလုဟံးထီၣ်တနာ်ဒီးဒုထီၣ်ကဒီးဝဲ,-

ကြူၤနံၣ်ကြူၤနံၣ်, ကြူၤနံၣ်န့ၣ်ဇိၣ်န့ၣ်ဇိၣ်န့ၣ်

ခွဲးလီၤမ့ၤဝါအခိၣ်ယု,
နီၣ်တအိၣ်စိအိၣ်တသ့,
ခွဲးလီၤမ့ၤဝါကဖိလီ,
နီၣ်တအိၣ်စိအိၣ်တလီၤ.

အံၣ်မိလုဒ့ထီၣ်တနၢ်ဝံၤဒီးနီၣ်အံၣ်မၤအပၢ်တခီမၤအဖိမုၢ်လဲၤအိၣ်ယုၣ်မ့ၤခံၣ်န့ၣ်
လီၤ. အိၣ်မ့ၤဝံၤဒီးက့ၤအိၣ်ဝဲတဂၤလၢအလီၢ်တဂၤလၢအလီၢ်လီၤ. တုၤမုၢ်ဆ့ၣ်ထီၣ်
ဒီးနီၣ်အံၣ်မၤအပၢ်ပျီၣ်လီၤဘုပျီၣ်လီၤဟ့, ဒိထီၣ်သံး, ဖိထီၣ်မ့ၤဒီးမၤဝဲပိၣ်ခွါန့ၣ်
လဲၤအိၣ်ဟ်လၢပှၤဒးယၢ်ယၢ်တဖျၢၣ်လီၤ. အိၣ်ဝဲမုၢ်တနံၤယီဝံၤဒီးဆုၤန့ၣ်က့ၤဝဲပိၣ်
ခွါန့ၣ်ဆူပိၣ်မုၢ်အဒးပူၤတနၤယီလီၤ.

ထီပျီၤဖိတခီမုၢ်ပိၣ်ခွါလၢအကံၢ်ဆူၣ်ဘါဆူၣ်ထဲကဆိတံၢ်တဒုအိၣ်ဒီးအ
တံၤသကိးပိၣ်ခွါအဂၤသၢဆံလီၤ. တုၤအနၢ်ဟူလၢနီၣ်အံၣ်မၤဖျီအသးန့ၣ်အသးတ
မုၢ်ဘၣ်ဒီးလဲၤတုၤစ့ၢ်ကိးဝဲတဘျီယီလီၤ. အဝဲကကူၣ်ကျိကူၣ်ဆဲးအံၣ်မိလုလၢဒး
ဖိလၢဖဲအမဲဝဲန့ၣ်လီၤ. နီၣ်အံၣ်မၤဘုၣ်ဟ်ထိးဖါန့ၣ်လီၤ. အပၢ်တခီမဲဝဲဒုၣ်လၢသၣ်
လၢပူၤလီၤ. ဘူးလၢပှၤကမံအဆၢကတီၢ်န့ၣ်ထီပျီၤဖိလဲၤယီၤဆူပှၤဒးဖိလၢ,
ကစီၤတၢ်သွဲးသွဲးဒ်တၢ်ဘျီအသိး, ထိးထံၣ်အိၤဒီးထိးသၢပုၣ်ထီၣ်ဟုးဟုးလီၤ. နီၣ်
အံၣ်မၤအပၢ်တခီမၤသီၣ်ထီၣ်အကလုၢ်အယိထီပျီၤဖိထံၣ်ယီၤအိၤဒီးဟးကွံၣ်ဝဲ
လီၤ. တၢ်တနၤန့ၣ်ထီပျီၤဖိဟဲဝဲခဲအံၤခဲအံၤသီတနၤကျၢၤလီၤ. တုၤထိးသၢပုၣ်ထီၣ်
ဒီးနီၣ်အံၣ်မၤအပၢ်မၤသီၣ်ထီၣ်အကလုၢ်ကိးဘျီဒဲးစ့ၢ်ကိးလီၤ. တုၤမုၢ်ဆ့ၣ်ထီၣ်ဆိ
အိၣ်အိထီၣ်ပှၤဂဲထၢၣ်ဖိမ့ၤဖိထံၣ်ဒီးအံၣ်မိလုအိၣ်လၢဒးဖိပူၤကွၢ်တၢ်လၢအကပိၣ်
ကပၤ, ကွၢ်လီၤစ့ၢ်ကိးတၢ်ဆုၤဒးခိၣ်ဒးဖိလၢတထံၣ်တၢ်နူတၢ်ယိၤအခိၣ်လီၢ်နီတ
ပူၤဘၣ်အယိသံကွၢ်နီၣ်အံၣ်မၤအမိၢ်န့ၣ်.-

ထိးသၢပုၣ်ခြူးဘၣ်မုၢ်လဲၣ်,
ဒးဖိလၢတၢ်လီၢ်တဟဲ,
ထိးသၢပုၣ်ခြူးဘၣ်လဲၣ်ခွါ,
ဒးဖိလၢတၢ်လီၢ်တခါ.

အတၢ်တဲးဆါအီၤ,-

နီၢ်အံၣ်မၤစီၤအံၣ်မိလု,
ဆူဟံၣ်ဆူယီၤနဘၣ်က့ၤ,
နီၢ်အံၣ်မၤစီၤအံၣ်လုမး,
ဆူဟံၣ်ဆူယီၤနဘၣ်ခါ.

ဒ်အလုၢ်အလၢအိၣ်ဝဲဒၣ်အသိးအံၣ်မိလုဖျါအသးဝံၤကဘၣ်မံဝဲဒၣ်ဖဲအမံၤပျၢ်အဒး
န့ၣ်န့ၣ်န့ၣ်ဆၣ်မ့ၢ်လၢအဒုၣ်အဒါအိၣ်ဝဲအယိအိၣ်ဝဲတသ့ဘၣ်. နီၢ်အံၣ်မၤကတိၤ
တၢ်ဒီးအဝၢအံၣ်မိလုန့ၣ်စံးဝဲ, “ပိၣ်ခွါသးဘိဓါ, ခဲဂီၤကိၣ်ဂီၤဂီၤမိနကက့ၤတက့ၢ်.
နက့ၤမ့ၢ်တဂီၤဘၣ်ဒီးထီၣ်ပျီၤဖိလုၤပုၤကချးဒီးကမၤသံပုၤလီၤ. နတချးဟဲဒီးဘၣ်
အခါယဘၣ်ကိၣ်ဘၣ်ဂီၤလၢထီၣ်ပျီၤဖိတဂၤအံၤအယိနးမး, ကမၤယၤလၢအမါ, မၤ
ယကဲအမါဒီးဟဲအိၣ်သကိးယၤတလီၢ်လီၢ်တလီၢ်လီၢ်, မၤပုၤဟဲတလီၢ်ယၤတလီၢ်
လီၢ်တလီၢ်လီၢ်ဒီးယတမၤဒီးအီၤဘၣ်. အဝဲသ့ၣ်ထီၣ်သးဟ့ၤယၤလီၤ. ခဲဂီၤကိၣ်က့ၤ
ဂီၤဂီၤယကပိၣ်နခံလီၤ.” မ့ၢ်တချးဆ့ၣ်ဒီးဘၣ်န့ၣ်နီၢ်အံၣ်မၤဖိမ့ၢ်ဘိၣ်မ့ၢ်ဝံၤထီၣ်
စိၣ်ထီၣ်တၢ်ဘိၣ်တၢ်စ့ၤမိဝါဝဲခံၣ်န့ၣ်ဒီးက့ၤဝဲလီၤ. တၢ်မုၢ်သယုၢ်တအိၣ်လၢ
ဘၣ်. အဝဲသ့ၣ်က့ၤဝဲမ့ၢ်ဆ့ၣ်န့ၣ်အီၤလၢကျဲဒီးထီၣ်ကံၣ်ထံၣ်လီၤဒီးထီၣ်ကံၣ်ကိး,
ထီၣ်ကံၣ်တြး, လီၤပိၣ်လီၤဖျးတၢ်ဟ့ၤဘၣ်ကဒီးလၢထီၣ်ပျီၤဖိအနၢ်ဒီးထီၣ်ပျီၤဖိသံကွၢ်က
ဒီးအပျဲၢ်သၢဆံၣ်န့ၣ်လီၤ. အပျဲၢ်တဖၣ်စံးဘၣ်အီၤတသ့တဘၣ်နီတဂၤဘၣ်ဒီးနီၢ်
သိမုၢ်ဖိသ့ၣ်ညါန့ၢ်အတၢ်သံကွၢ်ဒီးစံးဘၣ်က့ၤအီၤလၢထါတယ့ၤအပူၤဒ်အံၤ,-

တြၢၤဝဲ, တြၢၤဝဲ, တြၢၤဝဲ

နီၢ်အံၣ်မၤအဝၢက့ၤကိး,
ဟးထီၣ်ဝဲထီၣ်ကံၣ်ဖိကိး,
နီၢ်အံၣ်မၤအဝၢက့ၤဟး,
လီၤမိၢ်ဖျးသ့ထီၣ်ကံၣ်တြး,
နီၢ်အံၣ်မၤအဝၢက့ၤစိၣ်,

လီၤမိၢ်ဖျးသ့ထီၣ်ကံၣ်ကိး. စိတခွါခီၢ်ခွါခီၢ်ခွါ

တ့ၤမ့ၢ်ထီၣ်ပျီၤဖိသ့ၣ်ညါလၢအံၣ်မိလုက့ၤစိၣ်လံၤနီၢ်အံၣ်မၤလံၤဒီးဂဲၤဆါ

တၢ်တဲမ့ၢ်န့ၢ်ဘၣ်ဃးတၢ်အံၣ်တၢ်ကွံတဖၣ်

ထၢၣ်ကိးထီၣ်အခုတၢ်ပှၤခွါသၢဆံၣ်ဂၤန့ၣ်ဒီးစံးဝဲ, “ပျံၣ်ဂီၤမိၣ်ခွါသ့ၣ်ဧၤ, ခဲအံၤကျဲထီၣ်ဘီကျဲထီၣ်နး, ပံးထီၣ်ချံၣ်ပံးထီၣ်ပျံၣ်ဒီးလၢကိးဂၤဒဲးတက့ၢ်. ပကဘၣ်လူၤမၤန့ၢ်က့ၤနီၣ်အံၣ်မၤလၢအံၣ်မိလ့အစုပူၤလီၤ.” ဒီးအခုအပှၤအပျံၣ်အဘီၣ်သၢဆံၣ်ဂၤန့ၣ်သူးပျံၣ်တဖၣ်တနီၤ, ကျဲဘီကျဲနးတနီၤ, မ့ၢ်ထီၣ်ပျံၣ်ဖိတခိကျဲထီၣ်အဘီကဆီတဘျဲ, အကန့ၣ်နီၣ်ယၢ်လၢ, ကျဲဝဲယီၢ်ယီၢ်, ယီၢ်ယီၢ်ဝံၤဒီးဝဲဘၣ်အဂီၢ်မိၣ်တဖၣ်န့ၣ်လၢအကတီၤအသးဝံၤလံၤခါ, ဒီးပံးန့ၢ်ကွဲၤပနၢ်နၢၤဂၤဖျၢၣ်ဂၤဖျၢၣ်ဝံၤဟးထီၣ်ဝဲ, အူထီၣ်ကွဲၤဒီးလဲၤလူၤအံၣ်မိလ့လီၤ. တချုးစံၣ်လီၤလူၤဒီးအံၣ်မိလ့န့ၣ်က့ၤထီၣ်ကလိးပစီၢ်ထီၣ်အမိၢ်ဝံၤဒီးလူၤဝဲတဘျီယီၤလီၤ. အမိၢ်န့ၣ်တြီအီၤဒ်အံၤ,-

အံၣ်မိလ့ပှၤဖျဲၣ်ပှၤချ့,
ထီၣ်ပျံၣ်ဖိလူၤလၢတဂ့ၤ,
အံၣ်မိလ့ပှၤဖျဲၣ်ပှၤဆှါ,
ထီၣ်ပျံၣ်ဖိလူၤလၢဘၣ်ဒး.

ထီၣ်ပျံၣ်ဖိတဲဆါအမိၢ်,-

တၢ်ဆူၣ်ကဆီတၢ်မ့ၢ်ယၤ,	ယမ့ၢ်သံလၢနီၣ်အယံ,
အံၣ်မိလ့ယကလူၤမၤ,	ဟီၣ်ယၤတဂ့ၤမိၢ်သးဘိ,
တၢ်ဆူၣ်ကဆီတၢ်မ့ၢ်စိ,	ယမ့ၢ်သံလၢနီၣ်ယိမး,
အံၣ်မိလ့ယကလူၤဒီး,	ဟီၣ်ယၤတဂ့ၤမိၢ်ဘိသး.

နီၣ်သိမ့ၢ်ဖိစ့ၢ်ကိးတြီအီၤသပှၤပှၤဒီးယုကညးအီၤလၢအသုတမၤဒ်န့ၣ်တဂ့ၤ, မ့ၢ်မၤဝဲသနၢ်က့တနၢၤဘၣ်, မ့ၢ်လၢအံၣ်မိလ့လဲၤမၤလိအသးလၢလီၤဒီးအတၢ်ဖျဲၣ်န့ၢ်အီၤတက့ၢ်လီၤ. နီၣ်သိမ့ၢ်ဖိစံးဘၣ်အီၤလၢထါတယုၤဒ်အံၤ,-

တြဲၤဝဲ, တြဲၤဝဲ, တြဲၤဝဲ
အံၣ်မိလ့ပှၤဖျဲၣ်ပှၤချ့,
ဆိၣ်အီၤလၢခ့အီၣ်တဂ့ၤ,
အံၣ်မိလ့ပှၤဖျဲၣ်ပှၤဆှါ,
ဆိၣ်အီၤလၢခ့အီၣ်ဘၣ်ဒး. ထီၣ်ပျံၣ်ဖိစိၢ်ဖိစိၢ်ဖိ

ထီၣ်ပျံၣ်ဖိတဲဆါနီၣ်သိမ့ၢ်ဖိလၢထါတနၢ်,- တြူၤနၤ, တြူၤနၤ, တြူၤနၤ
တြီယၤတဂ့ၤသိမ့ၢ်ဖိ,

အံၣ်မိလုစကစၢ်အိၤ၊
သိမုၣ်ဖိတြီယၤဘၣ်ဒီး၊
အံၣ်မိလုစကစၢ်မး. သိမုၣ်ဖိဇိၣ်ဖိဇိၣ်ဖိ

ထီပျီဖိအမိၣ်ဒီးနီၣ်သိမုၣ်ဖိတဲးအိၤဘၣ်ဆၣ်တကန့ၣ်ဝဲဘၣ်. ကိးထီၣ်အပျီၤသၢဆံ
စၢ်ထီၣ်ဒီးအကွၤဖးဒိၣ်, အချံၣ်ဖးဒိၣ်, အပျၢ်ဖးဒိၣ်, အဘီဖးဒိၣ်ဒီးလဲၤလူၤနီၣ်အံၣ်
မၤလီၤ. အံၣ်မိလုဒီးအမၤကွၤဝဲဒၣ်တုၤလၢကစၢ်အတီၤလိၤဆ့ၣ်နီၣ်အိၣ်ဘုးအိၣ်
သၢဝဲအခါထီပျီဖိတခိလူၤအိၤတုၤကစၢ်ခိၣ်ထံးအူထီၣ်အကွၤဖးဒိၣ်ဟူထီၣ်ပၢ်
လၢကစၢ်ဒီးခိၣ်ဒီးအံၣ်မိလုစးကွၢ်အမၤလၢထီၣ်တန့ၢ်,-

ကြူၤန့ၢ်, ကြူၤန့ၢ်, ကြူၤန့ၢ်
ကွၤအူရူၢ်ဟဲသီၣ်မဂီၤ,
ကွၤအူရူၢ်ဆူလဲၣ်တခိၤ,
ကွၤအူရူၢ်ဟဲသီၣ်မဆါ,
ကွၤအူရူၢ်ဆူလဲၣ်တပၤ. နီၣ်အံၣ်မၤဇိၣ်မၤဇိၣ်မၤ

နီၣ်အံၣ်မၤတဲးဆၢလၢထီၣ်တယုၤ,-

ခြဲၤဝဲ, ခြဲၤဝဲ, ခြဲၤဝဲ
ကွၤအူရူၢ်ဟဲသီၣ်မဂီၤ,
နဒါသၢဆံအိၣ်စီၤစီၤ,
ကွၤအူရူၢ်ဟဲသီၣ်မဆါ,
နဒါသၢဆံအိၣ်စီၤန့ၢ်. အံၣ်မိလုဇိၣ်လုဇိၣ်လု

အံၣ်မိလုစးကွၢ်ကဒီးလၢထီၣ်တန့ၢ်,- ကြူၤန့ၢ်, ကြူၤန့ၢ်, ကြူၤန့ၢ်

ကွၤအူရူၢ်ဟဲသီၣ်မဂီၤ,
မ့ၢ်ကၣ်န့ၢ်ပုၤဆုၤပုၤမိၣ်,
ကွၤအူရူၢ်ဟဲသီၣ်မဆါ,
မ့ၢ်ကၣ်န့ၢ်ပုၤလဲၤဆုၤပုၤ. နီၣ်အံၣ်မၤဇိၣ်မၤဇိၣ်မၤ

နီၣ်အံၣ်မၤတဲးဆၢလၢထီၣ်တယုၤ,-

ခြဲၤဝဲ, ခြဲၤဝဲ, ခြဲၤဝဲ
ကွၤအူရူၢ်ဟဲသီၣ်မဂီၤ,

တၢ်တဲမုၢ်န့ၢ်ဘၣ်ဃးတၢ်အံၣ်တၢ်ကွံတဖၣ်

ဒါထီၣ်ပျီၤဖိလူၤပှၤလီၤ၊
ကွဲၤအူၤရှၢၢ်ဟဲသီၣ်မဆါ၊
ဒါထီၣ်ပျီၤဖိဟဲလူၤပှၤ။ အံၣ်မိလုၤဒိၣ်လုၤဒိၣ်လု

အံၣ်မိလုၤသးထီၣ်အမါဒီးတဲဆါအမါလၢထါတန့ၢ်၊-

ကြူၤန့ၢ်၊ ကြူၤန့ၢ်၊ ကြူၤန့ၢ်

ယဒါသၢဆံအိၣ်စိၣ်စိ၊
မ့ၢ်နီၣ်အံၣ်မၤအသံၣ်ဖိ၊
ယဒါသၢဆံအိၣ်စိၣ်ယၤ၊
မ့ၢ်နီၣ်အံၣ်မၤအသံၣ်ဝၤ။ နီၣ်အံၣ်မၤဒိၣ်မၤဒိၣ်မၤ

နီၣ်အံၣ်မၤတခါကန့ၢ်တမုၢ်စ့ၢ်ကိးဘၣ်၊ ကီၤအသးဒီးစံးဆါဝဲလၢထါတယ့ၤ၊-

တြဲၤဝဲ၊ ခြဲၤဝဲ၊ ခြဲၤဝဲ

တၢ်အံၣ်မ့ၢ်ဖိအိၣ်လၢန့ၢ်၊
ထီၣ်ပျီၤဖိကဲလၢနဒါ၊
တၢ်အံၣ်မ့ၢ်ဖိအိၣ်လၢစိ၊
ကဲလၢနဒါထီၣ်ပျီၤဖိ။ အံၣ်မိလုၤဒိၣ်လုၤဒိၣ်လု

အံၣ်မိလုၤစးကွၢ်ကဒီးလၢထါတန့ၢ်၊- ကြူၤန့ၢ်၊ ကြူၤန့ၢ်၊ ကြူၤန့ၢ်

ထီၣ်ပျီၤဖိမ့ၢ်ဟဲလူၤပှၤ၊
မ့ၢ်ကၣ်န့ၢ်ကလဲၤဆှၢပှၤ၊
ထီၣ်ပျီၤဖိမ့ၢ်ဟဲလူၤဒိၣ်၊
မ့ၢ်ကၣ်န့ၢ်ကဆှၢပှၤမိၣ်။ နီၣ်အံၣ်မၤဒိၣ်မၤဒိၣ်မၤ

နီၣ်အံၣ်မၤစံးဆါလၢထါတယ့ၤ၊- ခြဲၤဝဲ၊ ခြဲၤဝဲ၊ ခြဲၤဝဲ

တမ့ၢ်ထီၣ်ပျီၤဆှၢပှၤဘၣ်၊
မ့ၢ်ချးပှၤကမၤသံပှၤ၊
တမ့ၢ်ထီၣ်ပျီၤဆှၢပှၤဒိၣ်၊
မ့ၢ်ချးပှၤကမၤသံလီၤ။ အံၣ်မိလုၤဒိၣ်လုၤဒိၣ်လု

တၢ်န့ၢ်တစုအံၣ်မိလုၤဒီးနီၣ်အံၣ်မၤကွၢ်ကဒီးဝဲဆူညါလီၤ။ ကွဲၤဝဲတခါကွဲၤအသီၣ်
ဘူးထီၣ်တစဲးဝဲဒီးနီၣ်အံၣ်မၤအသးအူးသးပျံတၢ်နးနးကလဲၣ်လီၤ။ ထီၣ်ပျီၤဖိလူၤ

အိၤဘူးထီၣ်ဘူးထီၣ်ကွၢ်စိအံၣ်မိလုဖျါလၢပျီဒိၣ်ခိၣ်အခၢၣ်သးဒီးထီၣ်ပျီဖိထူးထီၣ်
အကွဲၤအူထီၣ်ဝဲတခီၣ်ယုက့ၤနီၣ်အံၣ်မၤလၢအံၣ်မိလုက့ၤစိအိၤန့ၣ်လီၤ. ယုဝဲလၢ

ထီၣ်တနီၣ်အပူၤဒ်အံၤ,- ကြူၤန့ၣ်, ကြူၤန့ၣ်, ကြူၤန့ၣ်
စိအံၣ်မိလုအံၣ်မိလု,
နီၣ်အံၣ်မၤနဘၣ်ဟ့ၣ်က့ၤ,
စိအံၣ်မိလုအံၣ်မိခါ,
နီၣ်အံၣ်မၤနဘၣ်ဟ့ၣ်ယၤ. အံၣ်မိလုဇီၣ်လုဇီၣ်လု

အံၣ်မိလုဝဲဆၢလၢထီၣ်တနီၣ်,- ကြူၤန့ၣ်, ကြူၤန့ၣ်, ကြူၤန့ၣ်
နီၣ်အံၣ်မၤယပူၤယဖိ,
ညီကၣ်ညီကံးဟ့ၣ်ပြၣ်လီၣ်,
နီၣ်အံၣ်မၤကဲလၢယခါ,
ညီကၣ်ညီကံးတဟ့ၣ်န့ၣ်,
နီၣ်အံၣ်မၤယပူၤယခါ,
ယုလၢတဂ့ၤဂီၤမိၣ်ခွါ. ထီၣ်ပျီဖိဇီၣ်ဖိဇီၣ်ဖိ

နီၣ်အံၣ်မၤတခီၣ်အသးကီၢ်အူကီၢ်သွးအိၣ်တသ့ဆိးတဘၣ်လၢဘၣ်ဒီးသံကွၢ်အဝါ
အံၣ်မိလုအတၢ်ကဒီးမၤဝဲလၢထီၣ်တယုၤဒ်အံၤ,- ခြၢၤဝဲၤ, ခြၢၤဝဲၤ, ခြၢၤဝဲၤ

နီၣ်တဂၤနီၣ်သၢဆံညါ,
စိအံၣ်မိလုဘၣ်န့ၣ်ခါ,
ခွါတဂၤခွါသၢဆံဇီၣ်,
စိအံၣ်မိလုဘၣ်န့ၣ်ကိး,
ချံၣ်တဘၣ်ချံၣ်သၢဆံညါ,
အံၣ်မိလုနကန့ၣ်ခါ. အံၣ်မိလုဇီၣ်လုဇီၣ်လု

အံၣ်မိလုဝဲဆၢလၢထီၣ်-တနီၣ်,- ကြူၤန့ၣ်, ကြူၤန့ၣ်, ကြူၤန့ၣ်
စိချံၣ်ထးသံပျံၣ်မ့ၢ်လီၤ,
ထီၣ်ပျီဖိယတပျံၣ်အိၤ,
စိချံၣ်ထးသံပျံၣ်လီၤမး,
ဒါသၢဆံယတပျံၣ်ဘၣ်,

နီၤအံၣ်မၤသးပျံၤတဂ့ၤ၊

ဟဲက့ၤဟီၤယခံဂ့ၤဂ့ၤ၊

သးပျံၤတဂ့ၤနီၤလိာ်ဘိ၊

ဟီၤယခံဟဲက့ၤလိၤလိၤ။ နီၤအံၣ်မၤစီၢ်မၤစီၢ်မၤ

ထီၣ်ပျံၤဖိလူၤအံၣ်မိလ့အဖၤမုၢ်လၢဟံၣ်လၢယိတခီနီၤသိမုၢ်ဖိဘၣ်ကီၢ်ဘၣ်ဂီၤသ့ၣ်
အုးသးအုးဝဲလၢအံၣ်မိလ့ကမၤသံဘၣ်ဖုးထီၣ်ပျံၤဖိဒီးအသကိးတဖၣ်လီၤ။ ဒီးနီၤသိ
မုၢ်ဖိစံးဘၣ်အသကိးဟီၤမုၢ်တဖၣ်န့ၣ်လၢအကဘၣ်လူၤက့ၤထီၣ်ပျံၤဖိလီၤ။ ပမ့ၢ်တ
လူၤက့ၤဘၣ်ဒီးကသံဂီၤဝဲလၢပုၢ်မုၢ်ပုၤကျဲဆၢၣ်ကျဲတီၤလီၤ။ တုၤန့ၤတဘျီနီၤသိမုၢ်ဖိ
ဒီးအပျဲၤသၢဆံဟံးထီၣ်ဟုးသးတနီၤ၊ မ့ၤဘိၣ်တနီၤဒီးလူၤဝဲသၢနံၤလဲၤကျဲဒီးထံၣ်စိ
ယီၤထီၣ်ပျံၤဖိလၢပျီၣ်ခၢၣ်သးဒီးနီၤသိမုၢ်ဖိထုးထီၣ်တယ့ၤမၤဝဲလၢထါၣ်အံၤ၊

တြဲၤဝဲၤ၊ ဩၤဝဲၤ၊ ဩၤဝဲၤ

လူၤလၢၤတဂ့ၤထီၣ်ပျံၤဖိ၊

အံၣ်မိလ့ပုၤဖျဲၣ်ဒီးလိ၊

ထီၣ်ပျံၤဖိလူၤလၢၤတဂ့ၤ၊

အံၣ်မိလ့ပုၤဖျဲၣ်ပုၤချ့။ ထီၣ်ပျံၤဖိစီၢ်ဖိစီၢ်ဖိ

နီၤသိမုၢ်ဖိလူၤကညးက့ၤထီၣ်ပျံၤဖိဘၣ်ဆၢၣ်အတၢ်တကနၣ်အီၤဘၣ်။ ဟံၣ်ကိၤအသး
မၤက့ၣ်အနၢ်ဒီးလူၤဒီးအံၣ်မိလ့လီၤ။ အံၣ်မိလ့က့ၤဝဲဒီးဘူးလၢထီၣ်ပျံၤဖိကချူးအီၤ
န့ၣ်နီၤအံၣ်မၤကွံၣ်လီၤကသံၣ်မုၢ်အူၤဒီးထီၣ်ပျံၤဖိထုကဖၣ်တၢ်အူၤဒီးအူၤဝဲၣ်အံၤ၊-

မ့ၢ်ဖးဒိၣ်အူဖးအူဖး၊

မ့ၢ်ဖးဒိၣ်လီၤမၢ်တဖး။

ဒီးမ့ၢ်ဖးဒိၣ်လီၤဟံၣ်ကွံၣ်တဘျီယိလဲၤဝဲမုၢ်မုၢ်လီၤ။ ထီၣ်ပျံၤဖိဘၣ်ယိာ်ဝဲလၢအဂီၢ်မိာ်
ခွါအသးကဟးဂီၤဘၣ်ဖုးန့ၣ်ကတိၤဆူၣ်ထီၣ်အဂီၢ်မိာ်အသးလၢထါတနၢ်အံၤ၊-

ကြူၤန့ၤ၊ ကြူၤန့ၤ၊ ကြူၤန့ၤ

သးဘံးတဂ့ၤဂီၤမိာ်ခွါ၊

နီၤအံၣ်မၤပကချူးမး၊

ဟးဂီၤတဂ့ၤစီၤဂီၤမိာ်၊

နီၤအံၣ်မၤပကချူးအီၤ။

နီၤအံၣ်မၤပကချူးအီၤ၊

နီၤအံၣ်မၤကဲပသံၣ်ဖိ၊

နီၤအံၣ်မၤပမ့ၢ်ချူးမး၊

နီၤအံၣ်မၤကဲပသံၣ်မၤ။ ဂီၤမိာ်ခွါစီၢ်ခွါစီၢ်ခွါ

နီၣ်သိမုၣ်ဖီတခိလူၤကညးဒီးထီၣ်ပျီၤဖိသပှ်ပှ်၊ ထံၣ်စိအီၤလၢအယံၤလၢပျီၤဖိလၢအ
ပူၤဒီးယုၤကညးဝဲလၢထီၣ်-တယုၤကဒီးလီၤ.

၂၅၁၂၊ ၂၅၁၂၊ ၂၅၁၂

လူၤလၢၤတဂ့ၤထီၣ်ပျီၤဖိ၊
နကသံဘၣ်လၢကျဲတီၤ၊
ထီၣ်ပျီၤဖိလူၤလၢၤတဂ့ၤ၊
နကသံလၢကျဲသရ့ၤ. ထီၣ်ပျီၤဖိဇိၣ်ဖိဇိၣ်ဖိ

အံၣ်မိလုၤဒီးအမၤက့ၤက့ၤဝဲဒီးကွၢ်စိတၢ်ဆူညါ၊ ထံၣ်ကိၤကျိကိၤကျိအိၣ်ဖျါစိလံးဒီး
ထီၣ်ပျီၤဖိလူၤအီၤကချးလီၤ. နီၣ်အံၣ်မၤကွၢ်လီၤကဒီးကသံၣ်တၢ်ဆူၣ်ဒီးထီၣ်ပျီၤဖိ
ထူးထီၣ်အတၢ်အူၤဒီးအူၤဝဲ,-

တၢ်ဆူၣ်ဒိၣ်အူၤဖူးအူၤဖူး၊
တၢ်ဆူၣ်ဒိၣ်လီၤမၢ်တဖူး.

တၢ်ဆူၣ်တၢ်မဲၤဟါမၢ်ကွၢ်ဝဲဒီးထီၣ်ပျီၤဖိလူၤကဒီးဆူညါမုၣ်မုၣ်လီၤ. ဒီးနီၣ်အံၣ်မၤတ
ခီအသးတခုၣ်ဘၣ်၊ အသးကီၢ်လၢအကတုၤဘၣ်ဖူးလၢထီၣ်ပျီၤဖိအစုပူၤဒီးပျံၤတၢ်
နးနးကလဲၣ်လီၤ. ဆိကမိၣ်ဝဲလၢအသး၊ ယဝၢတဂၤဇီၤလီၤ၊ ပှၤဝဲတခီချံၣ်သာဆံ
ဘၣ်၊ ယဝၢမၤကနၢၤဒ်လဲၣ်. ထီၣ်ပျီၤဖိလူၤအီၤဘူးထီၣ်လံး၊ ကချးအီၤလီၤ. နီၣ်အံၣ်
မၤကွၢ်လီၤကဒီးကသံၣ်ပိၣ်လဲၣ်ဒီးထီၣ်ပျီၤဖိထူးထီၣ်အတၢ်အူၤဒီးအူၤဝဲဒီးပိၣ်လဲၣ်
လီၤမၢ်ကွၢ်ဝဲလီၤ. ထီၣ်ပျီၤဖိလူၤအံၣ်မိလုၤကချးတၢ်ဒီးနီၣ်သိမုၣ်ဖီလူၤကညးအီၤလၢ
ထီၣ်ပျီၤဖိလူၤအပူၤလီၤ.

၂၅၁၂၊ ၂၅၁၂၊ ၂၅၁၂

စိထီၣ်ပျီၤဖိထီၣ်ပျီၤဖိ၊
အံၣ်မၤဒီးယၢၤဒ်သိးသိး၊
နီၣ်အံၣ်မၤနီၣ်သိမုၣ်ဖိ၊
ပမ့ၢ်ပိၣ်မုၣ်ဒ်သိးသိး၊
တနံၣ်အံၣ်ပှၤကဖျိပှၤ၊
ယၢၤဒီးနၢၤအခါဘၣ်မး. စိတခွါဇိၣ်ခွါဇိၣ်ခွါ

ထီၣ်ပျီၤဖိတုၤအနၢ်ပူၤဘၣ်နီၣ်သိမုၣ်ဖိအတၢ်ကတိၤအထီၣ်တဖန်ဒီးစံးဝဲ, “ ယဲသဲမုၣ်

တံတဲမုၢ်နီၣ်ဘၣ်ဃးတၢ်အံၣ်တၢ်ကွံတဖၣ်

တဂၢၢ်အံၣ်လူၤယၢ်မုၢ်ကမၤအဝၢလၢယၢ်, ယမၤလၢအဝၢကကဲၤ. တမၤဘၣ်.
ယကလူၤဒၣ်နီၣ်အံၣ်မၤတုၤအန့ၢ်တဘျီလီၤ.” ဒီးအဝဲမၤန့ၢ်က့ၤနီၣ်သိမုၢ်ဖိလၢထီ
တန့ၢ်လီၤ.-

ကြူၤန့ၢ်, ကြူၤန့ၢ်, ကြူၤန့ၢ်

လူၤယၢ်တဂ့ၤသိမုၢ်ဖိ,
မၤဆူညါအိၣ်ဆူညါလီၤ,
ပုၤဒ်န့ၢ်မုၢ်ကဲယမၤ,
ယကသူအိၣ်လၢမတၤ,

ပုၤဒ်န့ၢ်မုၢ်ကဲယဖိ,
ယကသူအိၣ်မတၤလီၣ်,
ပုၤဒ်န့ၢ်ယတမၤဇိၣ်,
က့ၤက့ၤန့ၢ်ဆူဟံၣ်ဆူယိ.

သိမုၢ်ဖိဇိၣ်ဖိဇိၣ်ဖိ

တဘျီအံၣ်အံၣ်မိလုၤဒိမိဝၢခံၣ်ဂၤက့ၤတုၤလၢကိၤန့ၢ်ကိၤန့ၢ်လီၤ. ဒီးအံၣ်မိလုၤစးအမၤ
လၢထီတန့ၢ်အပူၤဒ်အံၣ်,-

ကြူၤန့ၢ်, ကြူၤန့ၢ်, ကြူၤန့ၢ်

အံၣ်မၤမၤလိကပီၤကျါ,
ဒ်ကပီၤသိးလဲၤသ့ၤဇါ,
အံၣ်မၤလဲၤမၤလိကပီၤ,
လဲၤဒ်ကပီၤဘၣ်သ့ၤကိး. နီၣ်အံၣ်မၤဇိၣ်မၤဇိၣ်မၤ

နီၣ်အံၣ်မၤတဲဆၢလၢထီတယုၤ,-

တြဲၤ, ခြဲၤ, ခြဲၤ

လဲၤမၤလိတၢ်လၢကပီၤ,
ဒ်သိးကပီၤစံၣ်ဆိးဆိး,
လဲၤမၤလိတၢ်ကပီၤကျါ,
ဒ်ကပီၤသိးစံၣ်ဖြါဖြါ. အံၣ်မိလုၤဇိၣ်လုၤဇိၣ်လု

အံၣ်မိလုၤသံကွၢ်အမၤ, “နလဲၤမၤလိတၢ်လၢကပီၤန့ၢ်နတဝံဘၣ်လုၣ်ဇိၣ်န့ၢ်ဘၣ်
ဇါ.” အမၤစံးဆၢအိၣ်, “ယဝံမၤ.” အံၣ်မိလုၤစံး, “ဂ့ၤလဲၤ, မ့ၢ်ဒ်န့ၢ်ဒီးထုးထီၣ်န
လုၣ်န့ၢ်န့ၢ်တက့ၢ်.” နီၣ်အံၣ်မၤထုးထီၣ်အလုၣ်တန့ၢ်, ထုးဆုၣ်လီၤဝဲဒ်သိးကက
ကျါကျါကိၤကျါဒီးစၢယာ်ဝဲလၢပျၢ်ဒ်ခံ, ဟံထီၣ်ပျၢ်န့ၢ်လၢချံၣ်အလီၤဒီးအံၣ်မိလုၤခး
ယီၤဝဲဆူကိၤကျါကိၤကျါအဝံဘးဒိလီၤ. နီၣ်အံၣ်မၤမၤအဝၢကကဲၤလၢညါဒီးအဝဲက

ခူဉ်ကံခူဉ်က့ၤဝဲလၢခဲလီၤ. ကံဝဲလၢဝံၣ်ဘးခိတုၤတဘျီယိထီပျီဖိတုၤစ့ၢ်ကိးလၢအ
လီၤန့ၣ်လီၤ. နီၣ်အံၣ်မၤတဘျီအံၤသးခုဒိဉ်မးလီၤ. တုၤန့ၣ်တဘျီထီပျီဖိတဲထီဉ်ဝဲ,

ယိဉ်လိာ်ဒီးကိၤလိာ်လီၤဆဲး,
အံၣ်မိလ့ၤချူးပျဉ်န့ၣ်လဲၣ်,
ယိဉ်လိာ်ဒီးကိၤလိာ်ဆဲးလီၤ,
အံၣ်မိလ့ၤချူးပျဉ်န့ၣ်လီၣ်.

ဘၣ်ဆၣ်ဒီးထီပျီဖိအဂီၢ်မိဉ်ခွါတဖၣ်အသးသုတဟးဂီၢ်တဂ့ၢ်န့ၣ်တဲဆူဉ်ထီဉ်ဝဲအ
သးလၢထါတန့ၣ်ဒ်အံၤ,-

ကြူၤန့ၣ်, ကြူၤန့ၣ်, ကြူၤန့ၣ်

ဂီၢ်မိဉ်ခွါစၢ, ဟဲပြးပြး,
နီၣ်အံၣ်မၤပကချူးမး,
ဂီၢ်မိဉ်ခွါစၢ, ဟဲဆိဆိ,
ဘူးကတုၤလီၤကိၤကိၤကျိ,
ဂီၢ်မိဉ်ခွါစၢ, ဟဲဆူဉ်ဆူဉ်,
ကိၤကိၤကျိန့ၣ်ဘူးကတုၤ,
ကိၤဒီးကိၤအတၢ်လီၤဆဲး.

နီၣ်အံၣ်မၤပကချူးနဲၣ်,
အတၢ်လီၤဆဲးကိၤဒီးကိၤ,
နီၣ်အံၣ်မၤပကချူးအိၤ,
နီၣ်အံၣ်မၤပမ့ၢ်ချူးအိၤ,
နီၣ်အံၣ်မၤကဲပသံဉ်ဖိ,
နီၣ်အံၣ်မၤပမ့ၢ်ချူးမး,
နီၣ်အံၣ်မၤကဲပသံဉ်မါ.

ဂီၢ်မိဉ်ခွါဇိၣ်ခွါဇိၣ်ခွါ

ထီပျီဖိလူၤအံၣ်မိလ့ၤတုၤလီၤလၢကိၤကျိကိၤကျိအနံၤဒီးထံဉ်စိယီၤအံၣ်မိလ့ၤလၢ
ထံဝံဘးခိဒီးလဲၤဝဲတသ့လၢဘၣ်. ဖဲန့ၣ်အံၣ်မိလ့ၤစံးဘၣ်အမါ, “ထီပျီဖိလူၤန့ၣ်
န့ၣ်မၤန့ၣ်အတၢ်အိဉ်တၢ်အိတက့ၢ်. ယကခးယီၤန့ၣ်အိၤလီၤ.” အမါမၤန့ၣ်တၢ်အိဉ်
တၢ်အိဒီးခးယီၤန့ၣ်ထီပျီဖိဆူဉ်ဘးခိန့ၣ်တုၤဝဲဒၣ်ဒီးထီပျီဖိအိဉ်ဝဲဒၣ်ဒီးအပျံၣ်ဖိပျံၣ်
လံၤဒီးမၤဝဲလၢထါတန့ၣ်ဒ်အံၤ,-

ကြူၤန့ၣ်, ကြူၤန့ၣ်, ကြူၤန့ၣ်

ပျံၣ်ဖိပျံၣ်လံၤအိဉ်တးတး,
နီၣ်အံၣ်မၤသးအိဉ်ဒီးယၢ,
ပျံၣ်ဖိပျံၣ်လံၤအိဉ်ယီးယီး,
နီၣ်အံၣ်မၤသးအိဉ်ဒီးစိ. ဂီၢ်မိဉ်ခွါဇိၣ်ခွါဇိၣ်ခွါ

တၢ်တဲမုၢ်နၢ်ဘၣ်ဃးတၢ်အဲၣ်တၢ်ကွံၤတဖၣ်

တၢ်ထီၣ်ပျီၤဖိအိၣ်တၢ်အိတၢ်ဒီးအပျီၤတဖၣ်ဝံၤဒီးမၤအိၣ်ဃီၤအိၣ်မိလုၤလၢထီၣ်တၢ်နၢ်ဒ်
အံၤလီၤ,-

ကြူၤနၢ်, ကြူၤနၢ်, ကြူၤနၢ်	
အိၣ်မိလုၤနမ့ၢ်ပျံၤယၤ,	ချံၣ်ဖးဒိၣ်စကခးနၢ်,
နီၢ်အိၣ်မၤဟ့ၣ်လီၤက့ၤယၤ,	အိၣ်မိလုၤစကခးနၢ်,
အိၣ်မိလုၤနမ့ၢ်ပျံၤစီ,	ဖဲလဲၣ်ပူၤပူၤန့ၣ်လီၤယၤ,
နီၢ်အိၣ်မၤဟ့ၣ်လီၤက့ၤစီ,	အိၣ်မိလုၤစကခးအီၤ,
နီၢ်အိၣ်မၤနတဟ့ၣ်ယၤ,	ဖဲလဲၣ်ပူၤပူၤကခးစီ.
	အိၣ်မိလုၤဒိၣ်လုၤဒိၣ်လု

အိၣ်မိလုၤတဲဆၢအီၤလၢထီၣ်-တနၢ်,-

ကြူၤနၢ်, ကြူၤနၢ်, ကြူၤနၢ်	
နီၢ်အိၣ်မၤမ့ၢ်မးယမၤ,	ခးအစ့ၣ်ခးအထွဲခး,
ယဟ့ၣ်လီၤနၢ်တကဲဘၣ်,	ထီၣ်ပျီၤဖိကွၢ်လၢကခး,
နီၢ်အိၣ်မၤယပူၤယဖိ,	ခးကဟိၣ်ခးကပၤခး,
ယဟ့ၣ်လီၤနၢ်တကဲဒိၣ်,	ထီၣ်ပျီၤဖိနကခးစီ,
ယဟ့ၣ်လီၤနၢ်တကဲဘၣ်,	ကွၢ်လၢနသးခးကွၢ်အီၤ.
	ထီၣ်ပျီၤဖိဒိၣ်ဖိဒိၣ်ဖိ

ထီၣ်ပျီၤဖိတဲထီၣ်ကဒီးလၢထီၣ်-တနၢ်,-

ကြူၤနၢ်, ကြူၤနၢ်, ကြူၤနၢ်	
နီၢ်အိၣ်မၤနတဟ့ၣ်ယၤ,	
ချံၣ်ဖးဒိၣ်ယကခးနၢ်,	
နီၢ်အိၣ်မၤနတဟ့ၣ်လီၤ,	
ချံၣ်ဖးဒိၣ်ယခးနၢ်ဒိၣ်,	
သူထီၣ်ချံၣ်ဒီးထီၣ်ပျီၤဘီ,	
အိၣ်မိလုၤယခးနၢ်ဒိၣ်,	
သူထီၣ်ချံၣ်ဒီးထီၣ်ပျီၤဝါ,	
အိၣ်မိလုၤယခးမိၤနၢ်. အိၣ်မိလုၤဒိၣ်လုၤဒိၣ်လု	

တဘျီအံၤထီၤပျီဖီဖှ်ထီၤအချံၣ်ခးစိအံၣ်မိလုပူးပူးဒီးအချံၣ်ဖးဒိၣ်န့ၣ်
ခးဝဲတဘီတဘီသီၣ်မးတုၣ်လုၣ်လုၣ်လုၣ်, ဖၣ်ကမူၣ်ခုၣ်လံၤလူ, ပှၤတထံၣ်တၢ်နီတ
မံၤလၢဘၣ်. အံၣ်မိလုမ့ၢ်ပှၤလၢအဖျၢၣ်ဒ်လီၤအသိး, သတးဒီးသုးကွံာ်အသးတစး
ပျၢ်တလဲၤဘၣ်အီၤနီတဘျီဘၣ်. ဘၣ်လၢချၢၣ်ဖးဒိၣ်လၢထံၣ်ကၢ်နံၤတထံးန့ၣ်အ
ကစၢ်ပိာ်ကွံာ်တကပၤဒီးမ့ၢ်ယါချၢၣ်တခီနံၤထီၣ်လၢချၢၣ်ခံၤဟီၤဟီၤဟီၤလီၤ.
ထီၤပျီဖီအချံၣ်ခးဝဲအပျၢ်လဲၤတချ့ထဲသိးအံၣ်မိလုအကစၢ်ဖျၢၣ်ဘၣ်အယိ, မၤအံၣ်
မိလုကနၢၤဝဲဒ်လဲၣ်. မ့ၢ်ယါချၢၣ်ကတိၤတၢ်ဒ်န့ၣ်ထီၤပျီဖီန့ၣ်ဟူအသးထီၣ်ခးပသံး
ချၢၣ်တထံးန့ၣ်အိၣ်စဲဘူးထဲပျၢ်လီၤ.

ပျၢ်ထဲချီၣ်ထူထဲချီၣ်ထူ,
စီၢ်လီၤလၢကိၤဝါကဆူး,
ပျၢ်ထဲချီၣ်ထူထဲချီၣ်မး,
စီၢ်လီၤလၢကိၤဝါတဆူး.

ထီၤပျီဖီအိၣ်ခးဝဲတုၤဖၣ်ကမူၣ်ခုၣ်လီၤယုၢ်သတးဒီးထံၣ်အံၣ်မိလုဒီးအမၤဟးဒၣ်အ
တၢ်လၢထံၣ်ဝါဘးခီန့ၣ်တဘၣ်တၢ်နီတမံၤဘၣ်. မ့ၢ်နီၢ်သိမ့ၢ်ဖိတခီလူပိာ်ထီၤပျီဖီ
အခံးစံးဘၣ်အီၤလၢထါတလွၢဒ်အံၤလီၤ.-

၂၅၂၅, ၂၅၂၅, ၂၅၂၅

သိမ့ၢ်ဂ့ၤဂ့ၤအံၣ်မၤဂ့ၤ,
သိမ့ၢ်ကဲအံၣ်မၤပုၢ်ဒု,
သိမ့ၢ်ဝါဝါအံၣ်မၤဝါ,
သိမ့ၢ်ကဲအံၣ်မၤပုၢ်ဒါ. ထီၤပျီဖီစီၢ်ဖိစီၢ်ဖိ

ထီၤပျီဖီန့ၣ်ဟူတၢ်ကတိၤန့ၣ်တဘျီယိ, အသးထီၣ်ရၢဒီးစံးအီၤ,-

နီၢ်ကပျီၣ်ကပျီၣ်,
အံၣ်မိလုန့ၣ်ယကလူၤမၤ,
တဘျီဘျီနမၤတံာ်တံာ်ယၤ,
ခံဘျီဘျီနမၤတံာ်တံာ်ယၤ,
သီၣ်လၢနကိာ်ဒ်န့ၣ်တဂ့ၤ,
ယလီၢ်ခဲန့ၣ်လူၤလၢတဂ့ၤ. သိမ့ၢ်ဖိစီၢ်ဖိစီၢ်ဖိ

တၢ်တဲမုၢ်န့ၢ်ဘၣ်ဃးတၢ်အံၣ်တၢ်ကွံတဖၣ်

တဘျီအံၣ်အံၣ်မိလုသံကွၢ်ကဒါက့ၤထီပျီဖိဒီးစံးဝဲ,-

ခွါသာဆံအခိၣ်မ့ၢ်န့ၤ,	ထီပျီဖိသုတတၢ်ယၤ,
ထီပျီဖိစကခးန့ၤ,	ထီပျီဖိစကခးန့ၤ,
ခွါသာဆံအခိၣ်န့ၤဇီၢ်,	ထၢၣ်လီၤဂီၤလီၤဟံနသး,
စကခးန့ၤထီပျီဖိ,	ထီပျီဖိစကခးလီၤ,
စီချံၣ်ထးသံပျၢ်ထးန့ၤ,	ထၢၣ်လီၤဂီၤလီၤနသးဇီၢ်.

ထီပျီဖိဇီၢ်ဖိဇီၢ်ဖိ

ထီပျီဖိစံးဆၢအီၤ,-

နလီၤဒီးနချံၣ်တိၤပၤ,
 ခးအစ့ၣ်ခးအထွဲခး,
 နလီၤဒီးနချံၣ်လီၤလု,
 ခးအစ့ၣ်ဂ့ၤအထွဲဂ့ၤ. အံၣ်မိလုဇီၢ်လုဇီၢ်လု

တုၤန့ၤတစုအံၣ်မိလုကခးထီပျီဖိဒီးစံးဝဲ,-

စီၤလဲၤမၤလိတၢ်လၢလီၤ,
 ထီပျီဖိစကခးအီၤ,
 စီၤလဲၤမၤလိတၢ်လီၤကျိၤ,
 ထီပျီဖိစကခးန့ၤ,
 ထီပျီဖိစကခးအီၤ,
 စကခးအသးန့ၤပျၢ်လီၤ,
 စီၤလဲၤမၤလိတၢ်လီၤကျိၤ,
 နသးန့ၤပျၢ်ကခးမး. ထီပျီဖိဇီၢ်ဖိဇီၢ်ဖိ

ထီပျီဖိစံးဆၢကဒီး,-

ထီပျီဖိအံၣ်ယၤအံၣ်ယၤ,
 ဆူၣ်ဒီးကဆိမ့ၢ်မိယၤ,
 နလီၤဒီးနချံၣ်တိၤပၤ,
 ခးအစ့ၣ်ခးအထွဲခး,
 သိးထီၣ်ယိးဘ့ၣ်ဘိနွံထၢ,

အံ့မိလှခးကစာ်သျှာ်. အံ့မိလှခီလှခီလှ
တဘျီအံ့အံ့မိလှဖှာ်ထီၣ်အချံၣ်ခးယီၤချးကနာ်ပျါလဲၤတၢ်တၢ်မးလံလံလံလံ
ဒီးဘၣ်ထီၣ်ပျါဖိအဟၢဖးဒိၣ်ပျါကလၢ်, တဘၢတဝ်ပျါအတက့ၤဘၣ်ဒီးထီၣ်ပျါ
ဖိတထးထီၣ်ဘၣ်, ဒုးန့ၣ်အပျါတဖၣ်ဒီးစံးဝဲ, “တၢ်အံၤသံၣ်ပျါန့ၣ်ပျါကသ့ၤ.”
ပျါန့ၣ်ဟူးဒုးတဲးတဲးတနဲးနဲးလီၤ. အံ့မိလှတခီခးပှၢဝံၤလဲၤထီၣ်ဆူကစာ်တုၤလၢ
အဒိခိၣ်ကနာ်လီၤစိဝဲဒီးစံးဝဲဒုး,-

ပျါဘီမ့ၢ်တုၤလၢတက့ၤ,	ပျါဘီမ့ၢ်တုၤလၢတခဲး,
ထီၣ်ပျါဖိနကလၢဂ့ၤ,	ထီၣ်ပျါဖိမိနကသံ,
ပျါဘီမ့ၢ်တုၤအဖးဖိ,	ပျါဘီမ့ၢ်တုၤအဖးဖိ,
ထီၣ်ပျါဖိနကလၢလီၤ,	ထီၣ်ပျါဖိဝးယဲၤဝးယီၤ.

အံ့မိလှအပျါန့ၣ်ဝးတဲးတဲး, တဲးတဲးကံၤလီၤအသးယံၣ်ထီၣ်ယိၣ်ထီၣ်ဒီးဘၣ်ထီၣ်ပျါ
ဖိယံၣ်ထီၣ်ဆါထီၣ်, ဒီးမၤအပျါထုးထီၣ်ဘၣ်ဆၣ်ထုးထီၣ်ဝဲတန့ၢ်ဘၣ်တုၤထီၣ်ပျါဖိ
သံတစုလီၤ. နီၢ်သိမ့ၢ်ဖိဟဲတုၤဒီးအသကိးမ့ၢ်သၢဆံၣ်ဂၤကွၢ်ထီၣ်ပျါဖိအစိၣ်ဒီးမၤဝဲ
တသ့လၢဘၣ်. တဲးလိာ်အသးထဲမ့ၢ်ကနီၤဖိၣ်သ့ၣ်ခွါတကရၢန့ၣ်ဟံးထီၣ်ပျါဂၤဖံး
ဂၤဖံးဒီးထဲထီၣ်ပျါန့ၣ်လီၤယံၣ်ဆဲးထူခံကိးဂၤဒဲးလီၤ. ဒ်အလုအလၢအိၣ်ဝဲအသိး,
အဝဲသ့ၣ်ကုၢ်ယိစိမ့ၢ်ကွၢ်ထီၣ်ပျါဖိအစိၣ်. ဟူထီၣ်ဟီၣ်ထီၣ်ဒီးမၤန့ၢ်ဝဲအထါနွံန့ၣ်
န့ၢ်ဝံၤဒီးအတၢ်မၤကတၢ်ဝဲဒုးလီၤ.

နီၢ်သိမ့ၢ်ဖိတခီစံးဘၣ်အဂီၢ်မိၣ်မုၢ်ဂီၢ်မိၣ်ခွါယုဆံၣ်ဂၤန့ၣ်လၢအတက့ၤ
လၢဘၣ်. ကလဲၤဟီၣ်အံ့မိလှအခံန့ၣ်လီၤ. ဒီးမၤအဝဲသ့ၣ်က့ၤကဒါက့ၤဒီးကွၢ်က့ၤ
သံၣ်ဖိခးဖိဒီးတဲးယုၤအမိၢ်အဟံၢ်တဖၣ်လၢတၢ်မၤအသးအဂ့ၢ်အကျါတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.
ဝံၤဒီးတဲးကဒီးဝဲလၢအတက့ၤလၢဘၣ်အဂ့ၢ်န့ၣ်မ့ၢ်လၢအဆိအဖးလၢအဂီၢ်တအိၣ်
လၢဘၣ်. အဂ့ၢ်ဒ်အံၤ, သ့ၣ်က့ၤသးပှၢတဖၣ်ကျဲၤဟဲဝဲလၢအကထီၣ်ပျါဒီးထီၣ်ပျါဖိ
တုၤဘုလၢဂ်ခးတုၤန့ၣ်တလၢထီၣ်ပျါထီၣ်ဘၣ်အယိလီၤ.

တုၤပှၢက့ၤကဒါက့ၤလၢဂ်ဒီးနီၢ်သိမ့ၢ်ဖိအိၣ်တုၤတဂၤစိၤဟီၣ်ကိးဟီၣ်
ကိးဝဲဒီးတုၤနီၢ်အံၤမၤန့ၢ်ဟူနီၢ်သိမ့ၢ်ဖိဟီၣ်ဒီးသးကညီၤဘၣ်ဝဲဒီးမၤအဝဲလဲၤစိာ်
က့ၤအီၤဝံၤဒီးက့ၤဝဲဒုးသၢဂၤလီၤ. အံ့မိလှက့ၤတုၤလၢဟံၣ်ဒီးအံ့မိလှအဟံၣ်ထံၣ်
ယီၤဒီးကိးအမါဒီးစံးဝဲ, “ပဖိခွါဟဲက့ၤစိာ်န့ၢ်ပဒဲၣ်ခံၣ်ဂၤဂ့ၢ်နီၢ်မးလီၤ. မၤနဲလၢနဲဒဲၣ်

တၢ်တဲမုၢ်နီၤဘၣ်ဃးတၢ်အဲၣ်တၢ်ကွံတဖၣ်

တၢ်ဒီးယဲယကမၤလၢယဒဲၣ်တၢ်ဂၤလီၤ. ဒီးအံၣ်မိလုအမိၢ်အပၢ်သ့ၣ်ခုသးခုလၢအ
ဖိခွါဟဲက့ၤတုၤက့ၤလၢအအိၣ်အယိ, အပၢ်အိၣ်က့ၤမူးအိၣ်က့ၤပွဲကံၢ်က့ၤဝဲအစုအ
ခိၣ်အိၣ်ယုၣ်က့ၤဝဲထွဲဘၣ်ထွဲဘၣ်လီၤ.

အံၣ်မိလုအမိၢ်တခါမၤအဒဲၣ်ခံၣ်န့ၣ်ထါသတြီၤကွၢ်ထၣ်ဒီးအတၢ်ထါ
သတြီၤဝဲလီၤ. နီၤသိမုၢ်ဖိတခါထီၣ်တနံၤဝဲကွံၣ်ဝဲအဘျုးသၢဆံသၢဆံလီၤ. မ့မ့
နီၤအံၣ်မၤတခါဝဲတကဲထီၣ်ဒီးတဘျုးဘၣ်, ဒီးအထၣ်န့ၣ်တလဲၤဖးဖိဒီးဘၣ်,
ဒီးအမံၤပှၢ်ဆိကမိၣ်ဝဲလၢအဒဲၣ်နီၤအံၣ်မၤတဂ့ၤဘၣ်. တဲဝဲလၢအတၢ်မၤတၢ်တချ့
ဘၣ်, တကဲဘၣ်ဒီးကၢၣ်ဝဲလီၤ. ဒီးကူၣ်သံကွံၣ်အဒဲၣ်နီၤအံၣ်မၤဒ်သိးအကမၤက့ၤ
အဒဲၣ်လၢနီၤသိမုၢ်ဖိန့ၣ်လီၤ. တုၤအကူၣ်သံဝဲဝဲနီၤသိမုၢ်ဖိတခါတဲအီၤ,-

အံၣ်မၤမ့ၢ်သံသဒဲၣ်ယၤ,
တကံၢ်တၢ်ယဆုၣ်တဝး,
အံၣ်မၤမ့ၢ်သံသဒဲၣ်ဖိ,
တကံၢ်တၢ်ဆုၣ်တဝးလိၣ်.

ဖဲအမံၤပှၢ်ပိၣ်မုၢ်ကထါက့ၤထၣ်လၢနီၤအံၣ်မၤအလီၢ်အခါမၤနီၤသိမုၢ်ဖိစိၣ်ထီၣ်
စၢၤထၣ်န့ၣ်ဒီးစိၣ်ထီၣ်ဝဲတန့ၢ်ဘၣ်ဒီးနီၤသိမုၢ်ဖိတဲအီၤ,-

အံၣ်မၤထုးသ့ကပီၤလုၤ,
ပှၢ်ဘုးလၢအလီၢ်တတုၤ,
အံၣ်မၤထုးသ့ကပီၤယဲၤ,
ပှၢ်ဘုးလၢအလီၢ်တကဲ.

တုၤန့ၣ်တစုအမံၤပှၢ်သ့ၣ်ညါဝဲလၢအဒဲၣ်နီၤအံၣ်မၤအတၢ်ဖဲတၢ်မၤန့ၣ်ပှၢ်မၤလၢအ
လီၢ်တတုၤတကဲနီၤတဂၤဘၣ်ဒီးသ့ၣ်ညါက့ၤဝဲလၢအမၤကမၢ်တၢ်လံသတးဒီးသ့ၣ်
အုးသးအုး, န့ၣ်မ့ၢ်န့ၣ်ထံတုၤလၢအကဝံၢ်သံတခါလီၤ.

အံၣ်မိလုအပၢ်မုၢ်ယါတခါဟဲလီၤဒီးမၤသမူထီၣ်က့ၤအဒဲၣ်န့ၣ်ဝံၤကံၢ်
က့ၤဝဲအစုအခိၣ်ဒီးဒုးအိၣ်ဂ့ၤအိၣ်ဘၣ်က့ၤဝဲတပူၤယီထွဲဘၣ်ထွဲဘၣ်ကိးဒီးကိးဂၤဒီး
ခဲလၢၢ်ဒီးထီၣ်ဖိလီၤလံၤအိၣ်မုၢ်အိၣ်ခုၣ်ဘၣ်က့ၤဝဲကိးဂၤဒီးလီၤ.

ဆားသဘျဉ်

ပဲတော်လှပျာပျာဒီတခွါခံဂါလါအမှော်စီတီလူးဒီးနီၤခွဲၤန့ၣ်အမိၢ်အ
ပၢ်ခံခီလၢၣ်အၢၣ်လီၤအီၤလီၤလိၣ်အသးလၢအဖိတချူးအိၣ်ဖျဲၣ်ဒဲးဘၣ်တဂၢၤမ့မ့
ပိၣ်ခွါ, တဂၢၤမ့မ့ပိၣ်မုၢ်န့ၣ်ကမၤသံၣ်မၤဖိဝဲဒီးတ့ယုၣ်ဖျိယုၣ်ဝဲလီၤ. တုၤဖိသၣ်ခံဂါ
အိၣ်ဖျဲၣ်ထီၣ်တစု, မ့ၢ်သပုၢ်တၢ်မုၢ်တဂၢၤခွါတဂၢၤသတးဒီးသ့ၣ်လီၤပလိၣ်သးလီၤ
ကံအသးတုၤဒၣ်လဲၣ်ပုၤဟံၣ်မံလီၤဖးအီၤတန့ၢ်ဘၣ်. ပုၤမ့ၢ်ဟံၣ်မံလီၤလၢစုၣ်တဖျၢၣ်ယီ
အပူၤမးမံဝဲန့ၣ်လီၤ. တုၤအဒိၣ်ထီၣ်ဒီးသ့ၣ်ညါအဲၣ်လိၣ်ကွံလိၣ်အသးတစဲးဘၣ်တ
စဲးစ့ၢ်ကီး, ဒိၣ်ထီၣ်တၢ်အဲၣ်အါထီၣ်ဒီးကဲသံၣ်ကဲဖိ, ဒဲးပစံးတၢ်အသးအဲၣ်ဘၣ်လိၣ်
အသးဒီးပုၤအိၣ်ပံးအိၣ်ယီၣ်န့ၢ်အဝဲသ့ၣ်န့ၣ်လီၤ.

မ့မ့တချူးပုၤတ့ယုၣ်ဖျိယုၣ်အဝဲသ့ၣ်ဒဲးဘၣ်န့ၣ်စီတီလူးကဘၣ်ဟး
ထီၣ်လဲၤကူၣ်လဲၤမၤကၤတၢ်ဆူထံယံၤကီၢ်ယံၤန့ၣ်လီၤ. တချူးအဝဲလဲၤတၢ်န့ၣ်မၤ
လိၣ်ဟံၣ်ဝဲနီၤခွဲၣ်လၢ, “ယကလဲၤမၤကၤတၢ်ဒီးတဘၣ်သ့ၣ်တီသးဂုၤလၢပုၤကုၢ်ပုၤဂၢ
တဂုၤ, ယတၢ်ဖဲးတၢ်မၤမ့ၢ်ဝံၤယကဟဲက့ၤဒီးပကအိၣ်မူးအိၣ်ပွဲဒီးတ့ယုၣ်ဖျိယုၣ်ပ
သးလီၤ.”

တုၤန့ၣ်တစုစီတီလူးဟးထီၣ်လဲၤတၢ်လီၤ. နီၤခွဲၣ်အိၣ်တ့ၢ်လၢတၢ်မုၢ်လၢ
ကွၢ်လၢအပူၤလီၤ. ဒဲးအဝဲမ့ၢ်ပုၤဒိၣ်ထီၣ်ဘၣ်ဒုၣ်ဘၣ်ဒုၣ်မးတဂၢၤအသးပုၤပိၣ်ခွါအါ
ဂၢဟဲတလီၢ်အီၤ, ဟဲကတိၤဟးဂီၤအသးလၢစီတီလူးမ့ၢ်ပုၤပစါဒဲးအံၤဒဲးန့ၣ်ဒီးခဲအံၤ
ဟါမူၤဟါမၢ်လံ, ဘၣ်ဆၣ်နီၤခွဲၣ်အသးကျၢၤမုဆုတကဒဲးကဒါနီတစဲးဘၣ်. ဘၣ်
ဆၣ်လၢခံကတၢ်လၢတၢ်မၤဆူၣ်အီၤအယီၣ်နီၤခွဲၣ်ဘၣ်ဖျိအသးဒီးပုၤကီၢ်ဝဲခီတဂၢ
လီၤ. ဖျိအသးဝံၤက့ၤပိၣ်အဝဲအဆူကီၢ်ဝဲခီလီၤ. က့ၤဝံၤတဘျူးသိဒီးစီတီလူး
ဟဲက့ၤတုၤလၢအတၢ်လဲၤတၢ်က့ၤအပူၤလီၤ. ဖဲစီတီလူးဟဲက့ၤပၢ်ထီၣ်အခါပုၤတဲ
အီၤလၢနီၤခွဲၣ်ဖျိအသးဒီးပုၤကီၢ်ဝဲခီ, ဒီးက့ၤပိၣ်အဝဲအဆူအိၣ်တဘျူးသိလံ. အ

ခိၣ်တုၤနီၣ်ဒွဲၣ်အိၣ်တသ့တကဲဘၣ်ဒီးယုအခွဲးလၢအဝၤ, တဘျီယီဒီးထီၣ်ကဘီဝံၤ တဘျီၣ်ဆူခိၣ်တၢ်ဟီမိၢ်ယုၢ်အသိးတသီဘၣ်တသီ, မုၢ်န့ၤတစံးမုၢ်ဆါတစံးလၢၤ ဘၣ်, ဖဲက့ၤဝဲတုၤထီၣ်ဆူစီၤတီလုးအဟံၣ်အခါထံၣ်ဘၣ်ဝဲလၢစီၤတီလုးယုၣ်ယီၤ အသးဆူမ့ၣ်အူကဖးအပူၤန့ၣ်လီၤ. အန့ၣ်တဘျီနီၣ်ဒွဲၣ်စံဉ်ဖိၣ်အီၤဒီးတဘျီယီလီၤ ဘျူးကွံာ်ဝဲဆူမ့ၣ်အူပူၤခံၣ်လၢၣ်လီၤ. ပုၤလၢတၢ်ခိၣ်တၢ်ဃါၤတဖၣ်ထံၣ်ထွဲတၢ်မၤ အသးအံၤအယိအဝဲသ့ၣ်လဲၤကရီလူစၢၤသံကွံာ်မ့ၣ်အူန့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်အဝဲသ့ၣ် လူဘၣ်ကဒီးလၢရၣ်နီၣ်သိအယိမ့ၣ်အူကဲၤကပျီၤထီၣ်ဒိၣ်န့ၣ်အလီၢ်ဆူတၢ်ဖိခိၣ်ဖး ထီၣ်ညါတုၤတၢ်မၤက့ၤပုၤခံၣ်အသးသမူတသ့လၢၤဘၣ်ဒီးသံယုၣ်ဟါမၢ်ယုၣ်, ဟါ မူၤဟါမၢ်ကွံာ်ဖဲမ့ၣ်အူဖၣ်ဆါအကျါန့ၣ်လီၤ.

ဝံၤအလီၢ်ခံတယံာ်တမိၢ်တၢ်လီၢ်ဖဲနီၣ်ဒွဲၣ်ဒီးစီၤတီလုးဒွဲၣ်သံကွံာ်အသး အလီၢ်န့ၣ်ဟဲဝဲထီၣ်ဝဲလၢဆါတထူၣ်ဒီးသဘျုၣ်စွါထီၣ်လၢအလီၤလီၤ. မၤသးဒ်န့ၣ် ဒီးတၢ်လၢသဘျုၣ်လၢန့ၣ်တုၤခဲအံၤအိၣ်မူအိၣ်ကဒီးအဒုအတြာ်အလၢၣ်အဖီဂ့ၤ ဒၣ်လၢဆါအလီၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်လၢဆါန့ၣ်အထံအနီအါ, အထံခုၣ်အမဲာ်ညါ, အ ဆူၣ်ထီၣ်သတးဒီးသဘျုၣ်လၢစွါထီၣ်လၢအလီၤန့ၣ်ကံၢ်န့ၣ်ဘါဒီးစဲဘူးကျါမုဆူစ့ၢ် ကိးလီၤ. သတးဒီးပုၤမၤအိၣ်သဘျုၣ်လၢပုၤကညီအကျါကိးပူၤဒဲးသ့ၣ်လီၤဆါဒီး သ့ၣ်ထီၣ်သဘျုၣ်လၢန့ၣ်ဒီးဒုးစွါထီၣ်ဝဲလၢအလီၤလီၤ.

တၢ်ဟ့ၣ်ကူၣ်တနီၤလၢတၢ်သိၣ်လိလံာ်ကညီအဂီၢ်

ဒ်သီးကွီဖိကသ့ဆိကမိၣ်အါထီၣ်ဘၣ်ဃးတၢ်ဃဲၤအဂ့ၢ်အဂီၢ်ထုးထီၣ်တၢ်
သံကွၢ်ဝံၤမၤအဝဲသ့ၣ်တဲသကိးအီၤတက့ၢ်.

မိပတြျၢ်လၢၢ်မ့ၢ်

- ၁. ဘၣ်မနုၤအယိသံးနိရီၤတယုကညးက့ၤလၢၢ်မ့ၢ်ကစၢ်လဲၣ်.
- ၂. ဘၣ်မနုၤအယိမိပတြျၢ်သဝီဘၣ်ဟးဂီၤလဲၣ်.

ပုၤလၢပျၢၤအယုာ်ထီၣ်အဂ့ၢ်

- ၁. မ့ၢ်ကမဲတဂၤအထံးအခံအိၣ်ဆူလဲၣ်ခီလဲၣ်.
- ၂. လၢတၢ်ဃဲၤအပူၤမ့ၢ်ကမဲတဂၤအံၤအိၣ်ဖျၢၣ်အဖိဖဲအအိၣ်လၢဒုလိာ်ကျိအ
ဒုတဒုအခါလီၤ. အဝဲမ့ၢ်ဒ်မ့ၢ်ကမဲလီၤ, ဘၣ်မနုၤအယိအိၣ်ဖျၢၣ်အဖိလဲၣ်.

တၢ်ဃဲၤလၢၢ်မ့ၢ်အဂ့ၢ်

- ၁. တချးလၢမ့ၢ်လၢၤကၤပာ်လီၤအသးလၢကမၤသံဖိအိၣ်အပုၤဒ်အခါဆိက
မိၣ်ဝဲဒ်လဲၣ်. ဒီးဖဲအမၤသံအပုၤဒ်ဖိဝဲဝံၤဆိကမိၣ်က့ၤဝဲဒ်လဲၣ်. ဘၣ်မနုၤ
အယိလဲၣ်.

ဖုမိာ်တီၢ်

- ၁. ဖုမိာ်တီၢ်မၤန့ၢ်ကျိၣ်ပွဲၤဒုလဲၣ်. ကွဲးပျါယုာ်ဒီးအမံၤတက့ၢ်.
- ၂. ဖုထီၣ်နီၤဩဒီးအဖိအလံာ်တဖၣ်ကမ့ၢ်ကလုာ်မတၤလဲၣ်. ဘၣ်မနုၤအယိ
လဲၣ်.

ကညီမ့ၢ်ဖိမ့ၢ်ယဲၤဖဲ

- ၁. မ့ၢ်ယဲၤဖဲမၤတၢ်အၢၣ်လီၤလၢယိၤဒီးကညီအဘၢၣ်စၢၤဒ်လဲၣ်.
- ၂. နဆိကမိၣ်လၢမ့ၢ်ယဲၤဖဲလုာ်လီၤအသးသမူဝံၤတၢ်မၤက့ၤအသးဒီးကီၢ်ကူၣ်
တဲၣ်ဒ်လဲၣ်.
- ၃. လၢကညီဖိအဂီၢ်မ့ၢ်ယဲၤဖဲတဲဆိပာ်ဒီးဆိၣ်ယီၣ်ပာ်တၢ်မနုၤလဲၣ်.

ဖုတီၢ်မိၣ်လူ

- ၁. ဘၣ်မနုၤအယိဖုတီၢ်မိၣ်လူလဲၤဒီးဘၣ်အသးလၢအထုဒ်ဝဲလဲၣ်.

တၢ်သံကွၢ်အဒိတဖၣ်

၂. ဘၣ်ယးဒီးတၢ်ယဲၤအံၤ, ပှၤကွဲးတၢ်အတၢ်ပညိၣ်မ့ၢ်မနုၤ လဲၣ်.
နီၢ်ဖဲဂီၤ

၁. ဘၣ်မနုၤအယိၣ်နီၢ်ဖဲဂီၤအမိၢ်ကိးဟဲက့ၤဖဲဂီၤပၢ်ဆူအဟံၣ်တလီၢ်လီၢ်လဲၣ်.

၂. တုၤမ့ၢ်နီၢ်ဖဲဂီၤအပၢ်န့ၢ်အမါလၢအသီန့ၣ်တၢ်မၤက့ၤအသးဒီးနီၢ်ဖဲဂီၤလဲၣ်.

၃. တၢ်ယဲၤ “နီၢ်ဖဲဂီၤ” အံၤအတၢ်ပညိၣ်မ့ၢ်မနုၤလဲၣ်.

ဝဲၣ်ဖိစီၤလိာ်

၁. ဝဲၣ်ဖိစီၤလိာ်လဲၤအိၣ်လၢပှၢ်လၢ်ကျါအခါလုၢ်အိၣ်အသးသမူလၢမနုၤလဲၣ်.

၂. ဝဲၣ်ဖိစီၤလိာ်ထံၣ်လိာ်အသးဒီးမုၢ်ကနီၤယံလၢလဲၣ်.

ရှုၣ်နီၢ်လုၤဒီးနီၢ်မုၢ်အု

၁. ဖဲရှုၣ်နီၢ်လုၤလဲၤတၢ်အခါအမါနီၢ်မုၢ်အုအိၣ်တွံၤလၢခံၤမၤမနုၤလဲၣ်.

၂. နီၢ်မုၢ်အုမ့ၢ်တပျၢ်လီၤအထိးဘၣ်န့ၣ်တၢ်ကမၤအသးဒီးအိၣ်လဲၣ်.

အံၣ်မိလုၤဒီးထီၣ်ပျီၤဖီ

၁. ဖးတၢ်ယဲၤတယုၢ်အံၤဝံၤဒီးကွဲးဖျါထီၣ်စီၤအံၣ်မိလုၤဒီးနီၢ်အံၣ်မၤအတၢ်ဟဲ
လီၤစၢၤလီၤသ့ၣ်တဆိဘၣ်တဆိတက့ၢ်.

၂. ပှၤအမံၤလၢတၢ်ယဲၤတယုၢ်အံၤအပူၤတဖၣ်အိၣ်ဆိးဖံးအိၣ်မၤအိၣ်လဲၣ်,
အဝဲသ့ၣ်ထီၣ်ဖိန့ၢ်မါန့ၢ်ဝၤလဲၣ်.

၃. နဆိကမိၣ်ပှၤကညီသ့ၣ်စၢ်သးဘီၣ်လၢပျၢ်တဖၣ်ညီန့ၢ်မၤမနုၤလဲၣ်.

ဆၢဒီးသဘျုး

၁. စီၤတီလုးလူၤက့ၤနီၢ်ဒွဲၣ်လဲၣ်.

၂. ပှၤကွဲးပူၤအံၤအနီၢ်ကစၢ်ဒၣ်ဝဲအတၢ်ပညိၣ်မ့ၢ်မနုၤလဲၣ်.

နမၤကိၣ်ဖိကွဲးလံာ်ပှၤကျါသ့ၣ်စၢ်ကိးလီၤ. အဒိ,

ကွဲးဖျါထီၣ်ဝီၢ်ဩလၢလၢ်တဖၣ်အံၤလၢလံာ်ပှၤကျါတက့ၢ်.

လုၢ်လီၤလုၢ်ထီၣ်	စံၣ်ကျိၣ်အူမိ	ထူးကိးထူးကတိၤ	ပီၤ
သ့ၣ်ဂဲၤဖါရူ	ပှၤဒ့ၣ်ထံတရဲၣ်ကီၢ်	ဖးသံပျီၤသံ	စီၣ်
မၤန့ၢ်ခဲး	ထံကွၢ်ခံ	ချီၣ်မ့ၢ်	ဒီတစူၤညါ
နီၣ်လီၤအသး	လီၤဘျူး		

တၢ်သံကွၢ်အိၣ်တဖၣ်

မၤကွၢ်ဖိလဲၤဃုသံကွၢ်သံဒီးတၢ်ဂ့ၢ်လၢပှၤတတၢ်ပှၤ, လၢပှၤသးပှၢ်တဖၣ်အ
အိၣ်, ဝံၤဟံၣ်နီၣ်တၢ်ဆၢကတီၢ်လၢအကဘၣ်မၤဝံၤဝဲအဂီၢ်တက့ၢ်.
အိၣ်, တၢ်ဂ့ၢ်ခိၣ်တီၤလၢလၢဝံၤခါအံၤဃုထၢထီၣ်အီၤထဲတခါဝံၤကွဲးအီၤဒ်တၢ်
ဃဲၤတက့ၢ်.

(နကြၢးကွဲးအီၤအစ့ၤကတၢၢ် ၃ တုၤ ၄ ကဘျံးပၤန့ၣ်လီၤ.)

- ၁. နသဝီလၢနအိၣ်ဖျဲၣ်ထီၣ်အဂ့ၢ်
- ၂. ပှၤသးပှၢ်အတၢ်တဲစိလၢပျၢၤ (လၢနအိၣ်ဆိးဟီၣ်ကဝီၤအပူၤမ့ၢ်ဂ့ၢ်, လၢနဟံၣ်
ပူၤယီၤပူၤမ့ၢ်ဂ့ၢ်ပှၤသးပှၢ်တဲယုၤနတၢ်တဲစိတဲဒိတမံၤမံၤစ့ၢ်ခါ. သံကွၢ်အဝဲသ့ၣ်
ဝံၤကွဲးဖျါထီၣ်အဂ့ၢ်တက့ၢ်. အိၣ်, မိလီၤအံးကစၢၢ်, ကီၢ်သးဝးအဂ့ၢ်, ကွၢ်ကဘီ
လုအတၢ်တဲစိဒီးအဂၤအိၣ်အါမးလီၤ.)

လံာ်ဒီးသန့ၤတဖၣ်

- ပှၤကညီအလံာ်ဖးလၢသၢတီၤအဂီၢ်, သရၣ်မိလီၤ, တီအူ
- ပှၤကညီအတၢ်ဃဲၤပူၤတဖၣ်လၢတီၤခၢၣ်သးအဂီၢ်, ဖိလုတု
- ကရၣ်ရိုးယာသုတပဒေသာ, မါလုမ့းကွီၣ်
- ယပှၤကလုာ်ပှၤကညီဖိ, ဖံအဲမၢ်မုၣ်ရံး
- ကညီတၢ်လၢပျၢၤ, ကီၢ်ကွီၣ်တဲၣ်ကစၢၢ်ခိၣ်ဖိကူၣ်သ့ဆဲးလၢကရၢ (The
Inter Mountain People's Education and Culture in Thailand-
IMPECT)
- မိပတြၣ်လၢၢ်မုၢ်, ပှၤဃဲၤတၢ်-တံၤဟဲနရၣ် (ထါမဟ့ၣ်ဒဲကဝီၤ)
- ကညီဖိအတၢ်သ့ၣ်ညါထူလံၤ, သုလုၤကီၤဝုၤ(ကတြၢၢ် ၃, အဘ့ၣ် ၂), ပှၤ
ကွဲးတၢ်-စီၤသ့ၣ်စဲးထူ
- ခးပှၤ, ပှၢ်ပှၤတၢ်အိၣ်စ့ၤလီၤ, သုလုၤကီၤဝုၤ (ကတြၢၢ် ၅, အဘ့ၣ် ၃), ပှၤ
ကွဲးတၢ်-ဖုဒုယုၢ်လူၤသီ
- သ့ၣ်ပှၢ်တသံ, ကညီဖိတလီၤဒိ, သုလုၤကီၤဝုၤ (ကတြၢၢ် ၃, အဘ့ၣ် ၁),
ပှၤကွဲးပူၤ-ဖါတံၢ်ဖိဝါ

